

အို.....လူသား! ဘယ်သွားမလဲ ?

ဗုဒ္ဓဘာသာစစ် ဖြစ်လိုသလား ?

~~~~~
ဦးကြည်ညွန့်
အမှတ်- အရှင်ဝါယမ ဇေတီရိပ်
စမ်းချောင်းမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့နယ်

အရှင်ယမဇေတီပဏ

၄

အရိယာ လမ်းညွန့်
(လူ့ကိစ္စ ပြီးဆုံးရာ လမ်းညွန့်)

အို.....လူသား

ဘယ်သူ့မလဲ ?
မုဒ္ဒဘာသာစစ် ဖြစ်လိုသလား ?

အရှင်ဝါယမ ထေရ်၏
အရိယမဂ္ဂဒိပက

အရိယာ လမ်းညွှန်
(လူ့ကိစ္စ ပြီးဆုံးရာ လမ်းညွှန်)

ပူဇော်ရှင်—

ရန်ကုန်မြို့၊ ကန်တော်ကလေး၊ ဘိုးလိမ်းလမ်း၊
နံပါတ် (၁၄)၊ အထက်ထပ်၊
ဦးလှဖေ နှင့် ဒေါ်ဒေါ်ကြွေ၊
ဓမ္မပူဇာ (၁၀၀၀) အမျှ ပူဇော်မှုကြပါကုန်။

ကျမ်းညွှန်း

ဦးရေ

ကျမ်းညွှန်း

စာမျက်နှာ

	ညွှန်ကြားလွှာ	.....	
၁	အဓမ္မသန-တိုက်တွန်းချက်	.....	၃
၂	ဓာတ်-၆-ပါးနှင့်လက္ခဏာဉာဉ်-၃-ပါး		၅
	(က) မျက်စိ ဆိုင်ရာ ရှုဆင်ခြင်ရန်	.....	
	(ခ) နား ဆိုင်ရာ ရှုဆင်ခြင်ရန်	.....	
	(ဂ) နှာခေါင်း ဆိုင်ရာ ရှုဆင်ခြင်ရန်		
	(ဃ) လျှာ ဆိုင်ရာ ရှုဆင်ခြင်ရန်	.....	
	(င) ကိုယ် ဆိုင်ရာ ရှုဆင်ခြင်ရန်	....	
	(စ) နှစ်လုံး ဆိုင်ရာ ရှုဆင်ခြင်ရန်	....	
၃	၃၂-ပါးသော ကောဋ္ဌာသ၌ ဓာတ်-၅		
	ပါးဖြင့် ပုံရမတ်နှင့်ပညတ် ကွဲအောင်		
	ရှုရပုံ	.....	၂၃
၄	ဓာတ်-၅-ပါးကဲ့သို့ ဘာဝနာ ရှုနည်း		၃၃
၅	ထွက်လေ, ဝင်လေ, ပွားနည်း	.....	၃၈
၆	ထွက်လေ, ဝင်လေ, ဆင်ခြင်ရာ၌ ဉာဏ်		
	စဉ် တက်လာပုံ	....	၄၇
	(ဉာဏ်-၁၀-ပါး, ၁၃-ပါးကို စိတ်ဖြတ်		
	စဉ်နှင့် ဝိသုဒ္ဓိပါပြုဆားသည်)။		
၇	လယ်တီ ဆရာ ဘုရားကြီး၏ ဝိပဿနာ		
	စစ်တမ်း	.....	၈၁

ကျမ်းညွှန်း

ဦးရေ	ကျမ်းညွှန်	စာမျက်နှာ
၈	အရိယာဖြစ် ဝိဇ္ဇာဉာဏ် စစ်တမ်း.....	၈၆
၉	မိန်းမများ “ဘုရား၊ စကြာမင်း၊ သကြား မင်း၊ ဗြဟ္မာမင်း၊ မာရ်နတ်မင်း” မဖြစ် သင့်၊ ဖြစ်သင့်	၉၁
၁၀	လယ်တီ ဆရာ ဘုရားကြီး၏ အရိယာ စစ်တမ်း	၉၆
၁၁	သံယောဇဉ် ပဟာနိ၊ ပုဂ္ဂိုလ်၊ ဝေခွဲးပုံ	၉၉
၁၂	အရိယာစစ် ဖြစ်ရန် သာရဏီယ သုတ်	၁၁၅
၁၃	က ကဏ္ဍပမာ-လွှသွား ပမာပြ သုတ်	၁၁၈
၁၄	လောကီ၊ လောကုတ်-၂-မျိုးဖြင့် မဂ္ဂင် ဂ-ပါး၌ ဝေခွဲး ထိရန်၊ မဂ်မျိုးစေ့ ကု သိုတ်ကို ရှာဖွေရန်	၁၂၁
၁၅	သက္ကာယ ဒိဋ္ဌိ၊ မဂ္ဂင်၊ နိရောဓ သမာပတ် စသည် မေး၊ ဖြေ	၁၃၄
၁၆	ပဋိစ္စ သမုပ္ပါဒ် ကျဉ်း၊ ကျယ်	၁၅၂
၁၇	သမ္မာဒိဋ္ဌိ-အဖြင့်မှန် သုတ်	၁၆၇
၁၈	နိဗ္ဗာန်-၃-မျိုး	၁၉၂
၁၉	အနု ပါဒါန ပရိနိဗ္ဗာန် သုတ်	၁၉၇
၂၀	လောက ဆုံးရာကို လျှောက်ထားသော ရောဟိတ နတ်သား	၂၀၁

အရှင်ဝါယမထေရ်

ဆန်ကြားလွှာ။

ဒုက္ခကို သိ၊ စွန့်သိ တဏှာ၊
မဂ္ဂင်ကို ပွား၊ ရညားနိဗ္ဗာန်တာ။

- (၁) ဗုဒ္ဓ ဘာသာစစ် ဖြစ်လိုသလား?
- (၂) ရဟန်း ကိစ္စ၊ လူ့ကိစ္စ ပြည့်ဝပြီးဆုံး လိုသလား?
- (၃) အရိယာစစ် ဖြစ်လိုသလား?

လူသား လူစစ် မှန်က “သိ၊ မှတ်၊ ကျင့်၊ ကြံ၊ အားထုတ် လုပ်ဆောင် ဖွယ်ရာ တရား၊ ဗုဒ္ဓ ဘာသာစစ် ဖြစ်ရန် တရား၊ ရဟန်းကိစ္စ၊ လူ့ကိစ္စ၊ ပြည့်ဝ ပြီးဆုံးရန် တရား၊ အရိယာစစ် ဖြစ်ရန် တရား၊ တို့ကို ကိုယ်ပိုင် ရသင့်သည်သာတည်း။

အို.....လူသား ယောဂီ အပေါင်းတို့! တရားစစ်၊ တရားမှန်ကို ရရှိကြရန် လိုလား၍ ရှာဖွေ အားထုတ် ကြရာ၌ အောက်ဖော်ပြပါ “ပဋိ သန္တိဒါ မဂ္ဂ ကထာ”နှင့် ယုဂ နန္ဒ ကထာ” အရ အမိန့်တော် ပညတ် အတိုင်း ဖြစ်ကြရန် သတိ အထူး ပြုမူကြပါကုန်။ ။

ဤထိုရင်းချုပ် “အရိယာ မဂ္ဂ ဒီဂက” ဗုဒ္ဓ ပါဝစန ကျမ်းစာ၌ ပါရှိတိုင်းကို ကြည့်ရှု၊ ပြုလုပ်၊ အားထုတ်၊ ပါမူ ထိုပြဆိုပြီး ၃-မျိုးသော လိုအင် ဆန္ဒ၊ ကိစ္စ၊

အဝဝတို့ ပြည့်ဝပြီးမြောက် လောက အဆုံးသို့ ရောက်
နိုင်ပါလိမ့်မည်။

လွယ်ကော် ဆရာတော်
အရှင် ဝါယာမ ထေရ်
အရှင် အာဒိစ္စ ဝံသ ကျောင်းတိုက်၊

(၁) တိုက်တွန်းချက်။

သမထ ဘာဝနာသည် ဝိပဿနာကို လွန်သွားသည်ရှိသော် သမထစိတ်၊ သမာဓိစိတ်တို့ကို ပျင်းရိပေါ့ဆခြင်း ဖြစ်စေတတ်၏။ အသယံကြောင့် တွန့်တိုနှောင့်နှေးမှု ကိစ္စ၏ အပော် အသင်း အပင်း ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။ ။

ဝိပဿနာ ဘာဝနာသည် သမထ ဘာဝနာကို လွန်သွားသည် ရှိသော် ဝိပဿနာစိတ် ဝိပဿနာသမာဓိဉာဏ်ကို ပျံ့လွင့်ခြင်း ဖြစ်စေတတ်၏။ အဘယ်ကြောင့် စိတ်ပျံ့လွင့်ခြင်း အပေါင်း အဖော် အသင်း အပင်း ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။

ထိုအကြောင်းကြောင့် သမထ ဘာဝနာက ဝိပဿနာ ဘာဝနာကို မလွန်ပဲ၊ ဝိပဿနာ ဘာဝနာက သမထ ဘာဝနာကို မလွန်ပဲ၊ တူညီမျှစွာ အားထုတ်မှ ပျင်းရိပေါ့ဆခြင်း ဘေးရန်၊ ပျံ့လွင့်ခြင်း ဘေးရန်တို့ကို တားစည်း ကာကွယ်နိုင်၏။ ထိုဘာဝနာ ၂-ပါးစုံ ညီမျှသော လိုအပ်ရာ အကျိုး ပြီးပြည့်စုံနိုင်သည်။ သို့လိုက်နာ အားထုတ်မှ ထိုဘာဝနာ ၂-ပါးတို့သည် မဂ်ကို ရသောခဏ၊ ရောက်သောခဏ၊ နှ့် အစုံ ယှဉ်တွဲကာ သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်၏ အထက်ဖြစ်သော ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိ ဝိပဿနာဉာဏ် ခဏနှင့် အတူတကွ အစုံအညီ ပေါင်းစပ် ယှဉ်တွဲပြီး သမာဓိနှင့် မဂ်ဉာဏ် ဖြစ်ပေါ်လာရ၏။ သမာဓိနှင့် ပြည့်စုံသည့် မဂ်ဉာဏ်ကို ရမှ

အရိယာ ဇာတ်ဝတ် မင် ပုဂ္ဂိုလ်၊ ငိုလ်ပုဂ္ဂိုလ်၊ အဖြစ်သို့
ရောက်၏။

မှတ်သားရန်။ ။ အာနာ.ပါဏသမဟိကို သမ
ထိနည်း၊ ဝိပဿနာနည်း၊ နှိတ်တုံးပြီး အားထုတ် ပွား
များရာ၏။ သို့မှ ပုဋ္ဌာန ဂါမိနိ ဝိပဿနာ ဉာဏ်သို့ဆိုက်
ရောက် တိုင်မြောက်သော ခဏ၌ သဘောမိန့်၌ ဝိပဿနာ
ပညာဉာဏ် ကိစ္စတူ တပြိုင်နက်တည်း ဖြစ်၍ ဆိုက်
ရောက်နိုင်သည်မှတ်။ ။

အရှင် ဝါယာမ ထေရ်။

အရိယမဂ္ဂဒီပက I

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော
သမ္မာ သမ္ဗုဒ္ဓဿ။

(၂) ဇာတ် ၆-ပါးနှင့်လက္ခဏာ ယာဉ် ၃-ပါး။

(ဥပရိ ပဏ္ဏာသ စူဠ ရာဟုလောဝါဒ သုတ်)

အထူးမှတ်။ ။ ရုပ်တရားစုကား အမှန်ရှိ တရား
စုတည်း။ နာမ်တရားစုကား အပြစ်
တရားစုတည်း။ ၎င်းတို့ကား အရှိ
တရားများ မဟုတ်ကြကုန်။ သတိမူ
သေ။

(က) မျက်စိ ဆိုင်ရာ။

စက္ခု ပဿာဒခေါ် မျက်စိ အကြည် ဇာတ်ရုပ်သည်
မျက်စိ အသားတုံး၊ အသားလုံး၊ မျက်လွှာ အသား-ရ
ထပ်၏ အတွင်း၌ သန်း၏ ဦးခေါင်း ပမာဏခန့် ရှိသော
စက္ခု ပဿာဒခေါ် မျက်စိ အကြည် ဇာတ်ရုပ်ပင်တည်း။
ဘုရားရှင် မေး.....စက္ခု ပဿာဒ မျက်စိ အမြင် အ
ကြည် ဇာတ်ရုပ်သည် မြီးသလော ?
မမြီးသလော ?

ရာဟုလာ ဖြေ.....အရှင်မြတ် ဘုရား မမြီးပါ ဘုရား။
(အနိစ္စ)။

ဘု-မေး.....ရာဟုလော ! မ ဖြီးသော စ က္ခ၊ ပသာဒ
ရပ်ခတ်သည် သုခလော?ဒုက္ခလော?
ရာ-ဖြေ.....အရှင် ဖြတ်ဘုရား ! ဒုက္ခ အစစ်ပါ ဘုရား။
(ဒုက္ခ)။

ဘု-မေး.....ရာဟုလော ! အဖြီးမရှိ၊ ဆင်းရဲး အတည့်၊
ဖောက်ပြန်၊ ပျက်စီး၊ ဖြစ်၊ ပျက်၊ ချုပ်၊ ကွယ်၊
တတ်သော သဘောရှိသော စ က္ခ၊ ပသာဒ
ရပ်သည် “ငါ ဥစ္စာတည်း၊ ငါဖြစ်၏၊ ငါ
ပိုင် ကိုယ် အတ္တတည်း” ဟု ရှုဆင်ခြင် စွဲယူ
မှတ်ထင် နေကြခြင်းငှါ သင့်ပါမည်လော ?
မသင့်ပါလော ?

ရာ-ဖြေ.....အရှင် ဖြတ် ဘုရား ! ထိုသို့ ရှုဆင်ခြင် စွဲယူ
မှတ်ထင်နေခြင်းငှါမသင့်ပါဘုရား (အနတ္တ)

ဤ၌ အထူး မှတ်ရန်။ ။(က) ငါ့ဥစ္စာ၊ ငါဆိုင်
တည်းဟူသော အစွဲသည်တဏှာ လောဘ စွဲမှတ်။
(ခ) ငါဖြစ်၏ အစွဲသည် မာန စွဲမှတ်။(ဂ) ငါပိုင်
ကိုယ် အတ္တတည်းဟူသော အစွဲသည် ဒိဋ္ဌိစွဲမှတ်။
သက္ကာယစွဲ၊ ဥပါဒါနိဇ္ဇး၊ တို့လည်း ဒိဋ္ဌိစွဲပင် ဖြစ်၏။

နောင်ပြဆိုလတ္တံ့သော ရူပါရုံ၊ ရူပရုပ်၊ စသည်နှင့်
သောတ ပသာဒ ဆိုင်ရာ၊ ဗာဓန၊ ဇိတ္တ၊ ကာယ ပသာဒ
ဆိုင်ရာ၊ မနုဆိုင်ရာ ခတ် ၆-မျိုးတို့၌ ဤအစွဲ ၃-မျိုး
တို့ဖြင့် သိမှတ်ကြပါကုန်။

ရူပါရုံ-ရူပရုပ် ဆိုင်ရာ။

ဘု-မေး.....ရာဟုလာ ! အရောင် အဆင်းဖြစ်သော “ ရူ
ပါရုံ-ရူပရုပ် ” သည် မြီးသလော ? မမြီးသ
လော ?

ရာ-ဖြေ....အရှင်မြတ် ဘုရား ! မမြီးပါဘုရား (အနိစ္စ)။

ဘု-မေး.....ရာဟုလာ ! မမြီးသော “ ရူပါရုံ-ရူပရုပ် ”
သည် သုခလော ? ဒုက္ခလော ?

ရာ-ဖြေ.....အရှင်မြတ် ဘုရား ! ဒုက္ခ အစစ် ပါဘုရား။
(ဒုက္ခ)

ဘု-မေး.....ရာဟုလာ ! အမြီးမရှိ၊ ဆင်းရဲတည့် အစစ်၊
ဖောက်ပြန် ပျက်စီး၊ ဖြစ်၊ ပျက်၊ ချုပ်ကွယ်
ခြင်း သဘော ရှိသော “ ရူပါရုံ-ရူပရုပ် ”
သည် ငါ့ဥစ္စာတည်း၊ ငါ ဖြစ်၏၊ ငါ ပိုင်
ကိုယ် အတ္တတည်း” ဟု စွဲယူ ဖွတ်ထင် နေ
ခြင်းငှါ သင့်သလော ? မသင့်သလော ?

ရာ-ဖြေ.....အရှင်မြတ် ဘုရား ! မသင့် ပါ ဘုရား။
(အနုတ္တ)။

စက္ခု ဝိညာဏ် ဆိုင်ရာ။

စက္ခု ဝိညာဏ်-အမြင် အသိ စိတ်သည် “ စက္ခု
ပသာဒ ရုပ်-အမြင် အကြည်ဓာတ် အပေါ်၌ တည်၊ မှီ
တွယ်ကပ်၊ နေ၏။ မှန်၏ အပြင်၌ ပဒါး ကပ်ထား သ
ကဲ့သို့တည်း။

ဘု-မေး.....ရာဟုလာ ! စက္ခု ဝိညာဏ်-အမြင် အသိ
စိတ်သည် မြီးသလော ? မမြီးသလော ?

ရာ-ဖြေ.....အရှင်မြတ် ဘုရား ! မမြီးပါဘုရား။ (အနိစ္စ)

ဘု-မေး.....ရာဟုလာ ! မမြီးသော စက္ခု ဝိညာဏ်
သည် သုခလော ? ဒုက္ခလော ?

ရာ-ဖြေ.....အရှင်မြတ် ဘုရား ! ဒုက္ခ အဝစ်ပါ ဘုရား။
(ဒုက္ခ)။

ဘု-မေး.....ရာဟုလာ ! အမြီးမရှိ, ဆင်းရဲတည့် အဝစ်
အမွန်, ဖောက်ပြန် ပျက်စီး, ဖြစ်, ပျက်, ချုပ်,
ကွယ်, တတ်သော သဘောရှိသော “စက္ခု
ဝိညာဏ်” သည် ငါ့ ဥစ္စာတည်း, ငါဖြစ်၏,
ငါပိုင် ကိုယ် အတ္တတည်း, ဟု ရှုဆင်ခြင်
စွဲယူ မှတ်ထင် နေခြင်းငှါ သင့်သလော ?
မသင့်သလော ?

ရာ-ဖြေ .....အရှင်မြတ်ဘုရား ! မသင့်ပါဘုရား (အနတ္တ)

စက္ခု သမ္ဗုဒ္ဓိ ဆိုင်ရာ။

ဘု-မေး.....ရာဟုလာ ! စက္ခု သမ္ဗုဒ္ဓိ-အမြင်နှင့် တွေ
ထိမှုသည် မြီးသလော ? မမြီးသလော ?

ရာ-ဖြေ.....အရှင်မြတ် ဘုရား ! မမြီးပါ ဘုရား။
(အနိစ္စ)။

ဘု-မေး.....ရာဟုလာ ! မမြီးသော စက္ခု သမ္ဗုဒ္ဓိသည်
သုခလော ? ဒုက္ခလော ?

ရာ-ဖြေ....အရှင်မြတ် ဘုရား! ဒုက္ခ အစစ်ပါဘုရား။
(ဒုက္ခ)။

ဘု-မေး.....ရာဟုလာ! အမြဲ မရှိ၊ ဆင်းရဲ အတည့်
အစစ် အမှန် ဖောက်ပြန် ပျက်စီး၊ ဖြစ်၊ ပျက်၊
ချုပ်၊ ကွယ်၊ တတ်သော သဘောရှိသော
“စက္ခု သမ္ပဿ”သည် ငါ့ ဥစ္စာတည်း၊ ငါ
ဖြစ်၏၊ ငါ့ပိုင် ကိုယ်အတ္တတည်း၊ ဟု ရှုဆင်
ခြင် စွဲယူ မှတ်ထင် နေခြင်းငှါ သင့်သ
လော? မသင့်သလော?

ရာ-ဖြေ.....အရှင်မြတ် ဘုရား! မသင့်ပါ ဘုရား။
(အနုတ္တ)။

စက္ခု သမ္ပဿဇာ ဝေဒနာ ဆိုင်ရာစသည်။

ဘု-မေး.....ရာဟုလာ! စက္ခု သမ္ပဿကြောင့်ဖြစ်သော
“ဝေဒနာ၊ သညာ၊ သင်္ခါရ၊ ဝိညာဏ်၊ တို့
သည်(အမြင်နှင့် တွေ့ဆုံ ပေါင်းစပ်မိခြင်း
ကြောင့်ဖြစ်ပေါ်လာသော ခံစားမှုသည်င်း၊
အမြင်နှင့်တွေ့ဆုံပေါင်းစပ်မိသောကြောင့်
ဖြစ်ပေါ်လာသော မှတ်သား ထင်မြင် မှု
သည်င်း၊ အမြင်နှင့် တွေ့ဆုံ ပေါင်းစပ်မိ
ခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော ပြုပြင် စီမံ
လုပ်ကိုင်မှု သည်င်း၊ အမြင်နှင့် တွေ့ဆုံ
ပေါင်းစပ်မိခြင်းကြောင့်ဖြစ်ပေါ်လာသော
သိမှုသည်င်း၊ မြဲသလော? မမြဲသလော?

ရာ-ဖြေ.....အရှင်မြတ် ဘုရား ! မပြီးပါဘုရား၊ (အနိစ္စ
ချည်း)။

ဘု-မေး.....ထို“အမြီးမရှိ အမြင်နှင့် တွေ့ဆုံ ပေါင်း
စပ်မိသောကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော“ဝေ
ဒနာ,သညာ,သင်္ခါရ,ဝိညာဏ်” တို့သည်
သုခလော ? ဒုက္ခလော ?

ရာ-ဖြေ.....အရှင်မြတ် အရား ! ဒုက္ခ အစစ်တို့ပါတည်း။
(ဒုက္ခချည်း)။

ဘု-မေး....ရာဟုလော ! အမြီး မရှိ, ဆင်းရဲ : အတည့်
အစစ် အမှန် ဖောက်ပြန် ပျက်စီး ဖြစ် ပျက်
ချုပ်, ကွယ်, တတ်သော သဘောရှိသော
စက္ခု သမ္မာသကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာရသော
ခံစားမှု, မှတ်သား ထင်မြင်မှု, ပြုပြင် လုပ်
ကိုင်မှု,သိမှု”တို့သည် “ငါ ဥစ္စာတည်း, ငါ
ဖြစ်၏, ငါပိုင် ကိုယ် အတ္တတည်း”ဟု ရှု
ဆင်ခြင် စွဲယူ မှတ်ထင် နေခြင်းငှာ သင့်
သလော ? မသင့်သလော ?

ရာ-ဖြေ....အရှင်မြတ် ဘုရား ! မသင့်ပါ ဘုရား။
(အနုတ္တချည်း)

အထူးသိရန်။ ။အို..... လူသားတို့ ! ဘုရားရှင်
မေးတော်မူတိုင်း အရှင် ရာဟုလော အဖြေ ပေးသတုံ
ဦး, အရှင် ရာဟုလောသည် ပျက်စိ ဆိုင်ရာ “ရုပ်,နာမ်”

တရားတို့၏ဖြစ်မှု၊ ပျက်မှု၊ ဌာနအမြင်မှန် “အနိစ္စဝိဇ္ဇာဉာဏ်၊ ဒုက္ခ ဝိဇ္ဇာဉာဏ်၊ အနတ္တ ဝိဇ္ဇာဉာဏ်” အလင်းမှန်ကို ရရှိသကဲ့သို့၎င်း၊ ယောဂီ သူစင် ပုဂ္ဂိုလ် အပေါင်းတို့ သည် အမြင်မှန်၊ အသိမှန်၊ ဉာဏ်အလင်း ပေါက်ရောက်အောင် နစ်လုံးသွင်း၊ ရှုဆင်ခြင် ပွားများနိုင်ပါမှ အရှင် ရာဟုဿာကဲ့တိ အတိသန္တိ၊ အတိသိတ၊ သုခ နိဗ္ဗာန် ချမ်းသာကို ကေနံ ကိုယ်တွေ့ ခံစားကြရမည် သာတည်း။ ။

(ခ) သောတ ပဿာဒ-နား အကြည်ဓာတ် ဆိုင်ရာ။

သောတ ပဿာဒခေါ် နား အကြည်ဓာတ် ရုပ်သည် နားရှုက်၏ အပေါက်ခေါင်း အတွင်း၌ လက်စွပ်ကွင်း သဏ္ဌာန်ရှိ ပတ်ဝန်းကျင် အပိုင်း၌ တည်ရှိနေသော မွေးညှင်း၏ အရင်းဌာနရှိ သောတ ပဿာဒ နား အကြည်ဓာတ် ရုပ်ပင်တည်း။ ။

သောတ ပဿာဒ-နား အကြည် ဓာတ်ရုပ်၊

သဒ္ဓရုပ်၊ အသံရုပ်-သဒ္ဓါရုံ၊ အသံ အာရုံ။

သောတ ဝိညာဏ်-နား အသိစိတ်။

သောတ သမ္မဿ-နားရုပ်နှင့် အတွေ့ အထိ။

သောတ သမ္မဿဇာ ဝေဒနာ-နားရုပ်နှင့် တွေ့ထိမှုကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော ခံစားမှု။

သောတ သမ္မဿဇာ သညာ-နားရုပ်နှင့် တွေ့ထိမှုကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော မှတ်သားမှု။

သောတ သမ္ဗုဿဇာ သင်္ခါရာ-နားရပ်နှင့် တွေ့ထိ
 မှုကြောင့် ဖြစ်ပေ၍ လာသော ပြုပြင်လုပ်ကိုင်မှု။
 သောတ သမ္ဗုဿဇာ ဝိညာဏ်-နားရပ်နှင့် တွေ့ထိ
 မှုကြောင့် ဖြစ်ပေ၍ လာသော အသိစိတ်။

အို.....လူသားတို့! နားနှင့် ဆိုင်စပ်ရာတို့၌ ဖြစ်
 ပေ၍ လာသော “ရပ်, နာမ်,, တရား ရုက္ခိကား ဖြီးသ
 လော? မဖြီးသလော? သုခလော? ဒုက္ခလော? အတ္တ
 လော? အနတ္တလော? ဟု မျက်စိ ဆိုင်ရာတို့ကဲ့သို့
 ဝိဇ္ဇာဉာဏ် အလင်း ပေါက်မြောက် အမှန် အလင်း
 ရောက်အောင် နှစ်လုံးသွင်း ရှုဆင်ခြင် ပွားများကြရ
 မည်။ ။

(ဂ) ဃာန-နှာခေါင်း 'ဆိုင်ရာ။

ဃာန ပဿာဒ-နှာခေါင်း အကြည် ဓာတ်ရုပ်၏
 တည်နေရာ ဌာနကား နှာသီးများ နှာခေါင်း ၀-၂
 ပေါက် အတွင်း၌ ဆိတ်ခွါ သဏ္ဌာန်ရှိ နေရာသည်
 ဃာန ပဿာဒ ရုပ်ဓာတ်၏ တည်နေရာ ဌာန ပင်
 တည်း။

ဃာန ပဿာဒ-နှာခေါင်း အကြည် ဓာတ်ရုပ်။

ဂန္ဓ ရုပ်-အနံ့ ရုပ်, ဂန္ဓာရုံ၊ အနံ့ အာရုံ။

ဃာန ဝိညာဏ်-နှာခေါင်း အသိစိတ်။

ဃာန သမ္ဗုဿ-နှာခေါင်းနှင့် အတွေ့ အထိ။

ဃာန သမ္ဗုဿဇာ ဝေဒနာ-နှာခေါင်းရပ်နှင့် တွေ့

ထိမှုကြောင့် ဖြစ်ပေ၍ လာသော ခံစားမှု။

ဃာန သမ္ဗဿဇာ သညာ-နာခေါင်းရုပ်နှင့် တွေ့

ထိမှုကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော ဖွတ်သားမှု။

ဃာန သမ္ဗဿဇာ သင်္ခါရာ - နာခေါင်း ရုပ်နှင့်

တွေ့ထိမှုကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာ သော ပြုပြင်

လုပ်ကိုင်မှု။

ဃာန သမ္ဗဿဇာ ဝိညာဏံ - နာခေါင်း ရုပ်နှင့်

တွေ့ထိမှုကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော သိမှု။

အို.....လူသားတို့ ! နာခေါင်း ဆိုင်ရာ ဌာန၌ ဖြစ်၊
ပျက်၊ဖြင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော” ရုပ်၊နာမ်,, တရား

အစုကား မြီးသလော? မမြီးသလော? သုခလော?

ဒုက္ခလော? အတ္တလော? အနတ္တလော? ဟု ဝိဇ္ဇာ

ဉာဏ် အမြင် အလင်း အမှန် ပေါက်ရောက်အောင်

နစ်လုံးသွင်း ရှုဆင်ခြင် ပွားများကြရမည်။ ။

(ဃ) ဇိတ္တိ-လျှာ ဆိုင်ရာ။

ဇိတ္တိ ပဿာဒ-လျှာ၏ အကြည် ဓာတ်ရုပ် တည်နေ

ရာ ဌာနကား အာခံတွင်း၌ ရှိသော လျှာ၏ အရင်းမှ

သည့် အဖျားတိုင်ထိ ခေါက်ချိုးချိုး၍ အလည်တဲ့တဲ့

ဗဟိုဌာန၌ ညောင်ရွက် သဏ္ဌာန်ကဲ့သို့ တည်ရှိနေသော

နေရာ ဌာနသည် လျှာ အကြည် ဓာတ်ရုပ်၏ တည်နေ

ရာ ဌာနပင်တည်း။

ဇိတ္တိ ပဿာဒ-လျှာ အကြည် ဓာတ်ရုပ်။

ရသာရုံ-အရသာ ရုပ်၊ ဩဇာ ရုပ်၊ ရသာ ရုံ။

ဇိတ္တိဝိညာဏ-လျှာ အသိစိတ်ဓာတ်။

ဇိဌာ သမ္ဗဿ-လျှာနှင့် အတွေ့ အထိမှု။

ဇိဌာ သမ္ဗဿဇာ ဝေဒနာ-လျှာနှင့်တွေ့ထိမှုကြောင့်
ဖြစ်ပေါ်လာသော ခံစားမှု။

ဇိဌာ သမ္ဗဿဇာ သညာ-လျှာနှင့် တွေ့ထိမှုကြောင့်
ဖြစ်ပေါ်လာသော မှတ်သားထားမှု။

ဇိဌာ သမ္ဗဿဇာ သင်္ခါရာ-လျှာနှင့် တွေ့ထိမှု။
ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော ပြုပြင် လုပ်ကိုင် မှု

ဇိဌာ သမ္ဗဿဇာ ဝိညာဏ-လျှာနှင့် တွေ့ထိ မှု
ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော အသိစိတ်ဓာတ်။

အို....လူသားတို့ ! ဤလျှာနှင့် ဆိုင်ရာ ဌာနတို့၌
ဖြစ်ပေါ်လာသော ‘ရုပ်,နာမ်,,တရား အစုကား မြီး
သလော?မမြီးသလော?သုခလော?ဒုက္ခလော? အတ္တ
လော?အနတ္တလော?ဟု ဝိဇ္ဇာဉာဏ် အလင်း ပေါက်
ရောက်အောင် နစ်လုံးသွင်း ရှုဆင်ခြင် ပွားများ ကြရ
မည်။ ။

(င) ကာယ-ကိုယ် ဆိုင်ရာ။

ကာယ ပဿာဒ-ကိုယ် အကြည်ဓာတ်၏ တည်နေ
ရာ ဌာနကား မျက်စိ,နား,နှာ,လျှာ,ဆံ, အမွေး, မြေ
သည်း, လက်သည်း, အရိုး, တို့မှတပါး ကြွင်းကျန်
သည့် ကိုယ်ကာယ ခြစ်တခုလုံးပင်တည်း။ ။

ကာယ ပဿာဒ-ကိုယ် အကြည် ဓာတ်ရုပ်။

ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ -အတွေ့ အထိ ရုပ်ဓာတ်, အတွေ့ အထိ
အာရုံ။

ကာယ ဝိညာဏ-ကိုယ် အသိ စိတ်ဓာတ်။

ကာယ သမ္ပဿ-ကိုယ်နှင့် တွေ့ထိမှု။

ကာယ သမ္ပဿဇာ ဝေဒနာ-ကိုယ်နှင့် တွေ့ထိမှု
ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော ခံစားမှု။

ကာယ သမ္ပဿဇာ သညာ-ကိုယ်နှင့် တွေ့ထိမှု
ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော မှတ်သားထားမှု။

ကာယ သမ္ပဿဇာ သင်္ခါရာ-ကိုယ်နှင့် တွေ့ထိမှု
ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော ပြုပြင် လုပ်ကိုင်မှု။

ကာယ သမ္ပဿဇာ ဝိညာဏ-ကိုယ်နှင့် တွေ့ထိမှု
ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော အသိ စိတ်ဓာတ်။

အို.....လူသားတို့ ! ဤကိုယ်နှင့် ဆိုင်ရာ ဌာန ကော
ဌာသ အစုတို့၌ ဖြစ်,ပျက်,ပေါ်လာသော “ရုပ်,နာမ်,,
တရား အစုကား မြီးသလော? မမြီးသလော? သုခ
လော? ဒုက္ခလော? အတ္တလော? အနတ္တလော? ဟု
နစ်လုံးသွင်း ရှုဆင်ခြင် ပွားများကြရမည်။

(၈) ဟဒယ-နစ်လုံး ဆိုင်ရာ။

ဟဒယ ပဿာဒ-နစ်လုံး အကြည်ဓာတ် တည်ရာ
ဌာနသည် ရည်ချိုင့်၏ အတွင်း၌ တလက်ဖက်,တလက်
စွမ်း မျှခန့် ပမာနဖြင့် တည်လျက် ရှိနေသော နစ်လုံး
သွေးဓာတ်,နစ်လုံးသား,ပင်တည်း။ ၎င်းကို ဟဒယ ဟု
ဦး, ဟဒယဝတ္ထု၊ ရုပ်ဟုဦး, ဟဒယ ပဿာဒဟုဦး,
မနောရုပ် အကြည်ဓာတ်ဟုဦး, ခေါ်ဆိုရ၏မှတ်။

ဟဒယ၌ အထူး မှတ်ဖွယ်.... ဟဒယ အကြည်
 ဓာတ်နှင့် အာရုံ ထိခိုက်ရာ၌ ဦးနှောက်ဟု ဦးစွာ
 မမှတ်သင့်။ မှတ်သင့်သည်ကား ရည်ချိုင့်၌ တည်ရှိနေ
 သော နှစ်လုံးသွေး ပသာဒ ပင်တည်း။ ထိုပသာဒ သွေး
 မှ ဒိုင်ယာလက် ဓာတ်ကြိုး၊ ဓာတ်မီးကြိုးများ သွယ်
 တန်း ကားသကဲ့သို့ ဆက်စပ်ပြီး ဦးနှောက် ကြောသို့၊
 လျှောက်၍ ဦးနှောက် ဓာတ်ခွက်သို့ ရောက်သွားကာ
 တည်နေလျက် အာရုံ ထင်ရှား ဖြစ်ပေါ်လာသည်ဟု
 မှတ်ယူသင့်၏။ ဓာတ်မီးရောင် အလင်း ဓာတ်သည် မူလ
 ဓာတ်ခွက်၌ အလင်းရောင်ဓာတ် မရှိပဲ မီးသုံး၊ မီး
 အချောင်း ပလက်တီနီ ဓာတ်သို့ တိုင်ရောက်မှ အလင်း
 ရောင်ဓာတ်ကို ရရှိ၊ တွေ့မြင် ရသလို မှတ်သင့်၏။ သို့
 ကြောင့် မူလ အကြောင်း ဓာတ်ခွက် နှစ်လုံးသွေး၊
 အကျိုး ဓာတ်ခွက် အိမ် ဦးနှောက်ဟု မှတ်လေ။ ထို
 ဓာတ်အိမ်၊ ဓာတ်ခွက်၊ ၂-မျိုးတို့သည် တခုခု ချို့ငဲ့
 သေင်္ဂင်း၊ ၂ - ခုလုံး ချို့ငဲ့သေင်္ဂင်း၊ သူရူးကလေး၊
 သူရူးကြီး၊ တို့ပင် ဖြစ်ကုန်၏။

ဘု-မေး..... ရာဟုလာ! ဟဒယ ပသာဒ - နှစ်လုံး အ
 ကြည် ဓာတ်ရပ်သည် မြီးသလော? မမြီး
 သလော?

ရာ-ဖြေ.... အရှင်မြတ် ဘုရား! မမြီးပါ ဘုရား။ (အနိစ္စ)

ဘု-မေး..... ရာဟုလာ! မမြီးသော ဟဒယ ပသာဒ
 ဝတ္ထု ရပ်သည် သုခလော? ဒုက္ခလော?

ရာ-ဖြေ....အရှင်မြတ် ဘုရား! ဒုက္ခ စစ်ပါ-ဘုရား။

(ဒုက္ခ)

ဘု-မေး....ရာဟုလော! အမြီး မရှိ၊ ဆင်းရဲအတည့်
ဖောက်ပြန် ပျက်စီး ဖြစ်၊ ပျက်၊ ချုပ်၊ ကွယ်၊
တတ်သောသဘောရှိသော ဟဒယ ပဿာဒ
နစ်လုံး အကြည် ဓာတ်ရပ်သည် “ငါ့ ဥစ္စာ
တည်း၊ ငါ့ ဖြစ်၏၊ ငါ့ပိုင် ကိုယ် အတ္တတည်း”
ဟု စွဲယူ မှတ်ထင် နေခြင်း၌ သင့်သလော?
မသင့်သလော?

ရာ-ဖြေ.... အရှင်မြတ် ဘုရား! ဤသို့ စွဲယူ မှတ်
ထင် နေခြင်း၌ မသင့်ပါဘုရား။ (အနုတ္တ)

ဓမ္မာရုံ ၊

ဓမ္မာ ရုံကား ပဉ္စ ပဿာဒ၊ ပဉ္စာရုံ၊ ပဉ္စဝိညာဏ်စိတ်၊
တို့မှ ကြွင်းသော စိတ်၊ စေတသိက်၊ ရုပ်၊ နိဗ္ဗာန်၊ ပညတ်
တို့ပင်တည်း။ ။

ဘု-မေး.....ရာဟုလော! ဓမ္မာရုံ တရားသည် မြီးသ
လော? မမြီးသလော?

ရာ-ဖြေ....အရှင်မြတ် ဘုရား! မမြီးပါဘုရား။ (အနိစ္စ)

ဘု-မေး.....ရာဟုလော! မမြီးသောဓမ္မာရုံတရားသည်
သုခလော? ဒုက္ခလော?

ရာ-ဖြေ.....အရှင်မြတ် ဘုရား! ဒုက္ခအစစ်ပါတည်း။
(ဒုက္ခ)

ဘု-မေး.....ရာဟုလာ ! အမြီး မရှိ၊ ဆင်းရဲး အတည့်
 ဇောက်ပြန် ပျက်စီး၊ ဖြစ်၊ ပျက်၊ ချုပ်၊ ကွယ်၊
 တတ်သော သဘောရှိသော ဓမ္မာရုံ တရား
 စုသည် “ငါ့ ဥစ္စာတည်း၊ ငါ ဖြစ်၏၊ ငါပိုင်
 ကိုယ် အတ္တတည်း၊ ဟု နှစ်လုံးသွင်း ရှုဆင်
 ခြင် စွဲယူ မှတ်ထင် နေခြင်းငှါ သင့်သ
 လော? မသင့်သလော?

ရာ-ဖြေ.....အရှင်မြတ် ဘုရား ! မသင့်ပါ ဘုရား။
 (အနိစ္စ)

မနော ဝိညာဏ-စိတ် အသိ။

မနောဝိညာဏ်ခေါ် စိတ်အသိကား ဟဒယ ဝတ္ထု၊
 ရုပ်ဓာတ်၊ ဦးနှောက် ရုပ်ဓာတ်၊ တို့အပေါ်၌ ဆက်စပ်
 တည်ရှိနေ၏ ဖြစ်၏။ ။

ဘု-မေး.....ရာဟုလာ ! မနော ဝိညာဏ်ခေါ်စိတ် အသိ
 သည် မြီးသလော? မမြီးသလော?

ရာ-ဖြေ.....အရှင်မြတ် ဘုရား ! မမြီးပါဘုရား။
 (အနိစ္စ)

ဘု-မေး.....ရာဟုလာ ! မမြီးသော စိတ် အသိသည်
 သုခလော? ဒုက္ခလော?

ရာ-ဖြေ.....အရှင်မြတ် ဘုရား ! ဒုက္ခ အစစ် ပါသည်။
 (ဒုက္ခ)

ဘု-မေး.....ရာဟုလာ ! အမြီး မရှိ၊ ဆင်းရဲး အတည့်၊
ဖောက်ပြန်၊ ပျက်စီး၊ ဖြစ်၊ ပျက်၊ ချုပ်
ကွယ်၊ တတ်သော သဘောရှိသော မနော
ဝိညာဏ် အသိ စိတ်သည် “ငါ့ ဥစ္စာတည်း၊
ငါ ဖြစ်၏၊ ငါပိုင် ကိုယ် အတ္တတည်း” ဟု
ရှုဆင်ခြင် စွဲယူ မှတ်ထင် နေခြင်း၌၊ သင့်
သလော? မသင့်သလော?

ရာ-ဖြေ.....အရှင်မြတ်ဘုရား ! ရှုဆင်ခြင် စွဲယူ မှတ်
ထင် နေခြင်း၌၊ မသင့်ပါဘုရား။
(အနိတ္တ)

မနော သမ္ပဿ - စိတ် တွေထိမှု။

ဘု-မေး.....ရာဟုလာ ! မနော သမ္ပဿခေါ် စိတ်နှင့်
တွေ့ထိမှုသည် မြီးသလော? မမြီးသလော?
ရာ-ဖြေ.....အရှင်မြတ် ဘုရား ! မမြီးပါဘုရား။
(အနိစ္စ)

ဘု-မေး.....ရာဟုလာ ! မမြီးသော စိတ်နှင့် တွေ့ထိ
မှုသည် သုခလော? ဒုက္ခလော?
ရာ-ဖြေ.....အရှင်မြတ် ဘုရား ! ဒုက္ခ ဖစ်ပါ ဘုရား။
(ဒုက္ခ)

ဘု-မေး.....ရာဟုလာ ! အမြီး မရှိ၊ ဆင်းရဲး အတည့်၊
ဖောက်ပြန် ပျက်စီး၊ ဖြစ်၊ ပျက်၊ ချုပ်၊ ကွယ်၊
တတ်သော သဘောရှိသော မနော သမ္ပဿ

ခေါ် စိတ်နှင့် တွေ့ထိမှုသည်“ ငါ့ ဥစ္စာ
တည်း၊ ငါ့ ဖြစ်၏၊ ငါ့ပိုင် ကိုယ် အတ္တတည်း၊
ဟု ရှုဆင်ခြင် စွဲယူ မှတ်ထင် နေခြင်း၌၊
သင့်သလော? မသင့်သလော?

ရာ-ဖြေ.....အရှင်မြတ် ဘုရား! မသင့်ပါဘုရား။
(အနုတ္တ)

မနော သမ္ပဿဇာ ဝေဒနာ စသည်။

ဘု-မေး.....ရာဟုလာ ! စိတ်နှင့် တွေ့ဆုံ ပေါင်းစပ်
မိသော အခါ၌သာ ဖြစ်ပေါ်လာသော ခံစား
မှုသည်၎င်း၊ စိတ်နှင့် တွေ့ဆုံ ပေါင်းစပ် မိ
သော အခါ၌သာ ဖြစ်ပေါ်လာသော မှတ်
သားမှုသည်၎င်း၊ စိတ်နှင့် တွေ့ဆုံပေါင်းစပ်
မိသော အခါ၌သာ ဖြစ်ပေါ်လာသော ပြု
ပြင်စီမံ လုပ်ကိုင်မှုသည်၎င်း၊ စိတ်နှင့် တွေ့
ဆုံ ပေါင်းစပ်မိသော အခါ၌သာ ဖြစ်ပေါ်
လာသော သိမှုသည်၎င်း၊ မြဲသလော?
မမြဲသလော?

ရာ-ဖြေ.....အရှင်မြတ် ဘုရား! မမြဲပါ ဘုရား။
(အနိစ္စ)

ဘု-မေး.....ရာဟုလာ ! မမြဲသော သဘောရှိသော
“ခံစားမှု၊ မှတ်သားမှု၊ ပြုပြင်စီမံ လုပ်ကိုင်မှု၊
သိမှု၊ တို့သည် သုခလော? ဒုက္ခလော?

ရာ-ဖြေ.....အရှင်မြတ် ဘုရား ! ဒုက္ခ စစ်ပါဘုရား။

(ဒုက္ခ)

ဘု-မေး.....ရာဟုလာ ! အခြား မရှိ၊ ဆင်းရဲ အတည့်၊
ဖောက်ပြန် ပျက်စီး၊ ဖြစ်၊ ပျက်၊ ချုပ်၊ ကွယ်၊
တတ်သော သဘောရှိသော စိတ်နှင့်ဇေယျာ
ပေါင်းစပ်မိသော အခါ၌သာ ဖြစ်ပေါ်လာ
သော “ခံစားမှု၊ မှတ်သားမှု၊ ပြုပြင် စီမံ လုပ်
ကိုင်မှု၊ သိမှု,, တို့သည် “ငါ့ ဥစ္စာတည်း၊ ငါ
ဖြစ်၏၊ ငါပိုင် ကိုယ် အတ္တတည်း,, ဟု ရှုဆင်
ခြင် စွဲယူ မှတ်ထင် နေခြင်းငှါ သင့်သ
လော? မသင့်သလော?

ရာ-ဖြေ...အရှင်မြတ် ဘုရား ! ရှုဆင်ခြင် စွဲယူ
မှတ်ထင် နေခြင်းငှါ မသင့်ပါ ဘုရား။

(အနုတ္တ)

အချုပ် ဣဒ္ဓိ မှတ်ရန်။

(၁) မျက်စိ ဆိုင်ရာ၌ ခန္ဓာ-၅-ပါး၊ လက္ခဏာ
ယာဉ်-၃-ပါး၊ (က)တဏှာစွဲ၊ (ခ)မာနစွဲ၊ (ဂ)အတ္တ၊
သက္ကာယ၊ ဥပါဒါန်၊ ဒိဋ္ဌိ၊ စွဲ-၃-ပါး။

(၂) နား ဆိုင်ရာ၌ ခန္ဓာ-၅-ပါး၊ လက္ခဏာယာဉ်
၃-ပါး၊ (က)တဏှာစွဲ၊ (ခ)မာနစွဲ၊ (ဂ)အတ္တ၊ သက္ကာယ
ဥပါဒါန်၊ ဒိဋ္ဌိ၊ စွဲ-၃-ပါး။

(၃) နှာခေါင်း ဆိုင်ရာ၌ ခန္ဓာ-၅-ပါး၊ လက္ခဏာ

ယာဉ်-၃-ပါး၊ (က)တဏှာစွဲ၊ (ခ)မာနစွဲ၊ (ဂ)အတ္တ၊ သက္ကာယ၊ ဥပါဒါနိ၊ ဒိဋ္ဌိ၊ စွဲ-၃-ပါး။

(၄) ဈာန် ဆိုင်ရာ၌ ခန္ဓာ-၅-ပါး၊ လက္ခဏာယာဉ် ၃-ပါး၊ (က)တဏှာစွဲ၊ (ခ)မာနစွဲ၊ (ဂ)အတ္တ၊ သက္ကာယ ဥပါဒါနိ၊ ဒိဋ္ဌိ၊ စွဲ-၃-ပါး။ ။

(၅) ကိုယ် ဆိုင်ရာ၌ ခန္ဓာ-၅-ပါး၊ လက္ခဏာယာဉ် ၃-ပါး၊ (က)တဏှာစွဲ၊ (ခ)မာနစွဲ၊ (ဂ)အတ္တ၊ သက္ကာယ၊ ဥပါဒါနိ၊ ဒိဋ္ဌိ၊ စွဲ-၃-ပါး။

(၆) မန - ရုပ် တဒယ ဆိုင်ရာ၌ ခန္ဓာ-၅-ပါး၊ လက္ခဏာယာဉ်-၃-ပါး (က)တဏှာစွဲ၊ (ခ)မာနစွဲ၊ (ဂ)အတ္တ၊ သက္ကာယ၊ ဥပါဒါနိ၊ ဒိဋ္ဌိ၊ စွဲ-၃-ပါး။ ။

ဤသို့ ကိုယ်ကာယ ပဉ္စက ခြံ၌ အစဉ်ဖြစ်၊ အစဉ် ပျက်၊ နေသော ခန္ဓာ နာမ်၊ ရုပ်၊ တရားစုကို (အစိတ် အစိတ်အားဖြင့်၎င်း၊ အပေါင်း အပေါင်း အားဖြင့်၎င်း လက္ခဏာယာဉ်-၃-ပါးဖြင့် မပြတ် နိစ္စ ရှုဆင်ခြင် နှစ် လုံးသွင်း ပွားများနိုင်မှ)(အစွဲ-၃-ပါးသည် ပြုတ်ပြိုတ် ပြုံး ကုန်ဆုံး ပျက်စီး သွားနိုင်မည်။ သို့မှ ခန္ဓာကိုယ် တခုလုံး၌ (အပြစ်မြင်ပြီး ညီးငွေ့စိတ် ဒိဋ္ဌိန္ဒြဏ် ဆိုက်နိုင်၏) ထိုဉာဏ် ဆိုက်ရောက်မှ တသ်မက် နှစ် သက် မြတ်နိုး သာယာခြင်း ကင်းမည်။ ထိုသို့ ကင်းစင်မှ ကိလေသာ သမုဒယ သစ္စာ ကြော့ကွင်းမှ ကျွတ်လွတ် မည်။ ထိုကိလေသာ ကြော့ကွင်း ကျွတ်လွတ်မှ ထူး

သော အသိ ဝိဇ္ဇာညဉ်း ဖြစ်ပေါ်ရရှိ၍ အရိယာ ဇာတ်ဝင် သူတော်စင် ဖြစ်မည်မှတ်။ ။

မှတ်သိ၊ ပြောသိ၊ တဆင့်ကြားသိ၊ မဟုတ်ကြကုန်ပဲ။ အဇ္ဈတ္တ၊ ဗဟိဒ္ဓ-၂-ပါး၌ တည်ရှိ ဖြစ်၊ ဖျက်၊ နေသော ခန္ဓာ-၅-ပါး ရုပ်၊ နာမ်၊ တရားတို့ကို တသားတည်း ထပ်တူ ကိုယ်တိုင် သိမြင် ဆင်ခြင်နိုင်မှု ကေန အမှန် ဖြစ်လျှင် အရိယာ နွယ်ဝင် သူတော်စင်ဖြစ် အရိယာ ဝိဇ္ဇာညဉ်း စစ်သို့ ပေါက်ရောက် အောင်မြင် ဖြီဟု မုချမှတ်။ ။

(၁) ၃၂-ပါးသော ကောဋ္ဌာသန္တ ဇာတ်
၅-ပါးဖြင့် ပရမတ်နှင့် ပညတ်
ကွဲးအောင် ရှုရပုံ။

(မန္တိမ ပဏ္ဏာသ မဟာ ရာဟုလော၊ ဝါဒ သုတ်လာ အရှင် ရာဟုလာသည် ဘုရားရှင်အား လျှောက်ထား ချက် လိုရင်း)

အရှင်မြတ် ဘုရား! အာနာပါကာသထိ ကမ္မ ဌာန်းကို အဘယ်သို့ အားထုတ် ပွားများပါမူ အဘယ် သို့ အကျိုး ရရှိနိုင်ပါ သနည်း?

(က) ပထဝီဇောတ်နှင့် ဝိဇ္ဇာဉာဏ်။

ဘုရားရှင် ဖြေ....ရာဟုလာ! ပထဝီဇောတ်သည် အ ချို့ကား အဇ္ဈတ္တ သန္တာန်၌ ဖြစ်၏။ အချို့ကား

ဗဟိဒ္ဓ သန္တာန်၌ ဖြစ်၏။ အတ္တတ္တ သန္တာန်၌ ဖြစ်သော ပထဝီ ဓာတ်ကား အဘယ်နည်း ? ရာဟု လာ ! ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါတို့၏ သန္တာန် အသီးသီး၌ ဖြစ်သော တည်ရှိနေသော ခက်တရော် ကြမ်းထမ်းသော သဘောရှိသော ရုပ်ဓာတ် တရားစုကား “ဆန် ပင်, အမွှေး, ခြေသည်း, လက်သည်း, သွား, အရေ, အသား, အကြော, အရိုး, ရိုးတွင်းခြင်ဆီ, အညှို့, နစ်လုံး (ကျော့ကပ်) အသည်း, အမွှေး, အဖျဉ်း, အဆုတ်, အူမကြီး, အူသိမ်ငယ်, အစာဟောင်း, အစာသစ်, ဥဗျောက်” ဟူသော (၂၀) သော ပထဝီ ဓာတ်တို့ပင်တည်း။

ဗဟိဒ္ဓ သန္တာန်၌ ဖြစ်သော ပထဝီ ဓာတ်ကား အဘယ်နည်း ? ရာဟုလာ ! ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ မဟုတ်သော “တော, တောင်, ကျောက်, မြေကြီး, သစ်ပင်” စသော ဗဟိဒ္ဓ သန္တာန်၌ ဖြစ်သော ကြမ်းတမ်း ခက်မာသည့် အရာဝတ္ထု ပစ္စည်းဟူသော ပထဝီ ဓာတ်တို့ပင်တည်း။

ဤ ၂-မျိုးသော ပထဝီ ဓာတ်တို့သည် “ငါ့ ဥစ္စာမဟုတ်, ငါ မဟုတ်, ငါ့ပိုင် ကိုယ် အတ္တ မဟုတ်” ဟု ဟုတ်မှန် တိုင်း ဝိပဿနာ ဉာဏ်ဖြင့်ရှုဆင်ခြင်က ပထဝီ ဓာတ် ၂-မျိုး၌ ဝိဇ္ဇာ ဉာဏ်မှန် အလင်းသို့ ပေါက်ရောက်နိုင်၏။

အထု, အထယ်, ပုံ, သဏ္ဌာန်, ခြေ, ဟူသော “ဃန” တို့က ဖုံလွှမ်း အုပ်စိုက် နေသောကြောင့် “အနတ္တလက္ခဏာ” မထင် မြင်နိုင်ချေ။ ဃန-ဟူသည် ရုပ်အ

အပေါင်း၊ ရုပ်၊ နာမ် ၂-ခု အပေါင်းတို့၏ တရတည်း
တပေါင်းတည်း၊ တလုံးတည်း၊ တခဲးနက် ရဝေး တည်
နေသော ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါ၊ ပစ္စည်း၊ ဝတ္ထု၊ အထည်
ကိုယ်၊ ဖြစ်၊ အမာခံ ပညတ် သဘော တရားကြီးတွေကို
“အတ္တ”ဟု တဏှာစွဲ၊ မာနစွဲ၊ ဒိဋ္ဌိစွဲ၊ တို့ဖြင့် စွဲလမ်း
ထင်မှတ် မှားနေသော “ဃန” ဖြစ်၏။ ။

ဤ၌ အခြား အထူး မှတ်ရန်။

- (၁) ပညတ် ပေါ်လျှင် ပရမတ် ငုင်ပျောက်၏။
- (၂) ပရမတ် ပေါ်နေလျှင် ပညတ် ငုင်ပျောက်၏။
ပညတ် ပေါ်နေလျှင် အဘယ်သို့ ပရမတ်
ငုင် ပျောက်သနည်း ?

ဆန်ပင်၌ ရှုရပုံ။

ဆန်ပင် ဓာတ်၌ တခဲးနက် လုံးလုံး၊ လျားလျား၊
ရှည်ရှည်၊ များများ၊ ညိုညို၊ မဲးမဲး၊ တည်နေသော
သဏ္ဌာန ပညတ်၊ ဃန ပညတ်၊ ဝေါဟာရ ပညတ်၊ တို့
ထင်ရှားစွာ ပေါ်လွင်နေ၏။ ၎င်းဆန်ပင်ကို မှိုမှိုမှား
မှား၊ ပရမာဏုမြူ အပေါင်းအရ ဖြစ်ပျက် တည်နေ
ခြင်းဟူသော ပထဝီဓာတ် ပရမတ် အမည်များ ငုင်
ကွယ် ပျောက်နေ၏။ ပရမတ် သဘာဝ မပေါ်လွင်
မထင်ရှား ရှိနေ၏။ ဆန်ပင်၌ အလွန် သေးငွေ့လျက်
ပါရှိနေသော ဖြစ်၊ ပျက်၊ နေသော ရုပ်ကလာပ် ပစ္စည်း

ပရမတ်,တို့ကို မသိ,မမြင်,မခေါ်တတ်ကြချေ။ ဤကား ဆန်ပင်၌ ပညတ် ပေါ်နေ၍၊ ပရမတ် ၎င်းကွယ်, ပျောက်,နေပုံတည်း။ ။

ပရမတ် ပေါ်နေလျှင် အဘယ်သို့ ပညတ် ၎င်း, ပျောက်,ကွယ်,သနည်း ?

ဆန်ပင်ဟူသော “ဃန,, အတုံး အဆိုင် အခဲးကို မှုံ့.မှုံ့. ညက်ညက် ဆောင်းထု ကြိတ်ချေခဲ့သော် ပထဝီ ဓာတ်ရုပ် မြူမှုံ့.များ ဖြစ်သွားသောကြောင့် ဆန်ပင် ဟူသော သဏ္ဌာန ပညတ်,နာမ ပညတ်,ဃန ပညတ်, ဝေါဟာရ ပညတ်,တို့ ၎င်း,ကွယ်,ပျောက်၍ မြူမှုံ့. အဏုမြူ ပထဝီဓာတ် ရုပ်ပစ္စည်း, ပရမတ်သာလျှင် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ် တွေ့မြင်ကြရကုန်၏။ ထိုအခါ ဃန ပျောက်,ကွယ်,ပျက်စီး,သွားပြီ ဖြစ်သောကြောင့် ဆန် ပင်ဟူသော နာမ ပညတ် မရှိတော့ချေ။ပျောက်ကွယ် ၏။ဤကား ဆန်ပင်၌ ပရမတ်,ရုပ်ပစ္စည်း,ပေါ်နေ၍၊ ပညတ် ၎င်း,ပျောက်,ကွယ်,နေပုံတည်း။ ။

ဤသို့ ပညတ် ကွယ်ပျောက်၍ ပရမတ် ရောက် အောင် ဖြစ်ပေါ်လာနေမှ အတ္တစွဲး ပျောက်၍၊ အနတ္တ အစစ် အမှန် ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်၏။ ဤကဲ့သို့ အနတ္တ အစစ် အမှန် ဖြစ်ပေါ်နေမှ ဝိဇ္ဇာ ဉာဏ် အလင်း ပေါက်၍၊ အရိယာဇာတ် ရောက်နိုင်သတည်း။အရိယာ တရား ဝိဇ္ဇာဉာဏ် တဖွားဖွား ဖြစ်,ပျက်,ပေါ်ထွက် နေမှ အဇ္ဈတ္တ,ဗဟိဒ္ဓ-၂-ပါး၌ တည်ရှိနေသော ထိုထို

ပထဝီဓာတ် ပစ္စည်း, ဝတ္ထု, တို့သည် “ငါ့ ဥစ္စာတည်း,
ငါ ဖြစ်၏, ငါ့ပိုင် ကိုယ် အတ္တတည်း,, ဟူသော တဏှာ
စွဲ, မာနစွဲ, ဒိဋ္ဌိစွဲ, .၃-ပါးတို့ ကင်းကွာ ပျောက်ကွယ်
နိုင်သည်ဟုမှတ်။ ။

မှာထားချက်။ ။ အို....လူသားတို့ ? ဆန် ပင် မှ
ကြွင်းသော အဇ္ဈတ္တ ပထဝီဓာတ် ရုပ်ပစ္စည်း, ဗဟိဒ္ဓ
ပထဝီဓာတ် ရုပ်ပစ္စည်း, ဟူသမျှတို့ကို “ပညတ်နှင့်
ပရမတ်,, ပေါ်ပုံ, ပျောက်ပုံတို့ကို ရှုဆင်ခြင် ပွားများ
အားထုတ်ကြ ကုန်ရာသတည်း။ ။

(ခ) အာပေါဓာတ်နှင့် ဝိဇ္ဇာဥာဏ်။

ရာဟုလော! အာပေါဓာတ်သည် အချို့ကား အဇ္ဈတ္တ
သန္တာန်၌ ဖြစ်၏။ အချို့ကား ဗဟိဒ္ဓ သဏ္ဌာန်၌ ဖြစ်၏။
အဇ္ဈတ္တ သဏ္ဌာန်၌ ဖြစ်သော အာပေါ ရုပ်ဓာတ်
ကား အဘယ်နည်း?

ရာဟုလော! ပုဂ္ဂိုလ်, သတ္တဝါ, တို့၏ ကိုယ်တွင်း
သန္တာန် အသီးသီး၌ ဖြစ်ပေါ်တည်ရှိနေသော ယိုစီး,
ဖွဲ့နှောင်, တတ်သော သဘာဝ သက္ခဏာရှိသည့် ရုပ်
ဓာတ် ပစ္စည်း တရားစု ရှိ၏။ ထိုတရား အစုကား.....
“သည်းခြေ, သလိပ်, ချွေး, အဆီခဲး, မျက်ရည်, ဆီ
ကြည်, တံထွေး, နှပ်, အစေး, ကျင်ငယ်,, ဟု ဆိုအပ်
သော အာပေါ ရုပ်ဓာတ် ပစ္စည်းတို့ပင်တည်း။

ဗဟိဒ္ဓ သန္တာန်၌ ဖြစ်ပေါ် တည်ရှိနေသော အာပေါ ရုပ်ဓာတ်ကား အဘယ်နည်း?

ရာဟုလာ! ဗုဒ္ဓိ၊ လိ၊ သတ္တဝါ၊ တို့၏ သန္တာန်မှ အပ “ဧ၊ သစ်ပင်၊ ကျောက်၊ မြေ၊ စသည်တို့၌ တည်နေသော အရည်၊ အစေး၊ မက္ခေး မပျက်အောင် ပတ်ဖွဲ့ခြင်း စသော သဘာဝ လက္ခဏာသည် ဗဟိဒ္ဓ သန္တာန်၌ ဖြစ်သော အာပေါ ရုပ်ဓာတ် ပစ္စည်းတို့ ပင်တည်း။ ။

ဤ-၂-မျိုးသော ရုပ်ဓာတ် ပစ္စည်းတို့သည် “ငါ့ ဥစ္စာ မဟုတ်၊ ငါ့ မဟုတ်၊ ငါ့ပိုင် ကိုယ် အတ္တ မဟုတ်၊ ဟု ဟုတ်မှန် တိုင်းသော ဝိပဿနာ ဉာဏ်ဖြင့် ရှုဆင်ခြင် ပွားများက အာပေါ ရုပ်ဓာတ်-၂-မျိုး၌ ဝိဇ္ဇာ ဉာဏ် အလင်းပေါက်နိုင်၏။

အို....လူသားတို့! ပထဝီ ရုပ်ဓာတ် ပစ္စည်းတို့၌ ပရမတ်နှင့် ပညတ်၊ -၂-မျိုး ခွဲခြားပြီး ထင်အောင် ရှုနိုင်၊ မြင်နိုင်၊ သိနိုင်၊ တိသက္ကသို့ အဇ္ဈတ္တ၊ ဗဟိဒ္ဓ၊ အာပေါ ရုပ်ဓာတ်-၂-ခုကို စာနာ ပညတ်၊ သမူဟ ပညတ်၊ သဏ္ဌာန ပညတ်၊ တို့ကို ပယ်စွန့်၍ အာပေါ ရုပ်ဓာတ် ပရမတ်၏ ဖြစ်မှု၊ ပျက်မှု၊ တို့ကို ထင်မြင်အောင် ရှုဆင်ခြင်နိုင်မှ “တဏှာစွဲး၊ မာနစွဲး၊ ဒိဋ္ဌိစွဲး၊ ၃-ပါးတို့မှ လွတ်မြောက်ပြီး ဝိဇ္ဇာဉာဏ် အလင်း အမှန် ပေါက်ရောက်နိုင်မည်မှတ်။ ။

(၈) တေဇော ဓာတ်နှင့် ဝိဇ္ဇာဥာဏ်။

ရာဟုလာ! တေဇော ရုပ်ဓာတ်သည် အချို့ကား အဏ္ဏတ္တ သန္တာန်၌ ဖြစ်၏။ အချို့ကား ဗဟိဒ္ဓ သန္တာန်၌ ဖြစ်၏။

အဏ္ဏတ္တ သန္တာန်၌ ဖြစ်သော တေဇော ဓာတ်ရုပ် ကား အဘယ်နည်း?

ရာဟုလာ! ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါ၊ တို့၏ ကိုယ်တွင်း အဏ္ဏတ္တ သန္တာန် အသီးသီး၌ ဖြစ်ပေါ်တည်ရှိနေသော ပူလောင် ရင့်ကျက် စေတတ်သော သဘာဝ လက္ခဏာ ရှိသော ဥဏှ တေဇော ရုပ်ဓာတ်၊ ဇေးမြဲ ရင့်ကျက် စေတတ်သော သဘာဝ လက္ခဏာရှိသော သီတ တေဇော ရုပ်ဓာတ်၊ ဟု အကျဉ်းအားဖြင့် -၂-မျိုးသော တေဇော ဓာတ်ရုပ် တရားရရှိ၏။ ထိုရုပ်ဓာတ် တရားစု ကား.....ပူလောင်ခြင်း ဓာတ်ခိုး၊ ဓာတ်ငွေ့၊ ဇေးမြဲခြင်း ဓာတ်ခိုး၊ ဓာတ်ငွေ့၊ ကြေကျက်ခြင်း ဓာတ်ခိုး၊ ဓာတ် ငွေ့၊ ဟု ဆိုအပ်သော သတ္တိ တန်ခိုးရှိ ရုပ်ဓာတ်တို့ ပင်တည်း။ ။

ဗဟိဒ္ဓ သန္တာန်၌ ဖြစ်ပေါ် တည်ရှိနေသော တေဇော ဓာတ်ရုပ်ကား အဘယ်နည်း?

ရာဟုလာ! တော၊ တောင်၊ သမုဒ္ဒရာ၊ ရေ၊ မြေ၊ သစ် ပင်၊ စသည်တို့၏ ကြေမွ ပျက်စီးခြင်း၊ ကုန်ခန်းခြင်း၊ မှည့်ရင့်ခြင်း၊ ခြောက်သွေ့ ရင့်ရော်ခြင်း၊ သဘော

သတ္တိတို့သည် ဗဟိဒ္ဓ သန္တာန်၌ ဖြစ်,ပျက်, နေသော သိတ,ဥဏှ,ဇီရဏ,တေဇော သတ္တိ ရုပ်ဓာတ်တို့ ပင် တည်း။ ။

ဤသို့ အဏ္ဏတ္တ,ဗဟိဒ္ဓ,သန္တာန်-၂-ပါး၌ ဖြစ်,ပျက်, တည်ရှိနေသော တေဇော ဓာတ်ရုပ်သည် “ငါ့ ဥစ္စာ မဟုတ်, ငါ မဟုတ်, ငါ့ပိုင် ကိုယ် အတ္တ မဟုတ်”ဟု ဟုတ်တိုင်း မှန်စွာ ပရမတ် သဘာဝ အတိုင်း ဝိပဿ နာ ပညာဉာဏ်ဖြင့် အဖန်ဖန် ရှုဆင်ခြင် ပွားများက တေဇော ဓာတ်ရုပ် ပရမတ်၌ ဝိဇ္ဇာဉာဏ် အလင်း ပေါက်နိုင်၏။ ။

အို.....လူသားတို့ ! တေဇော ဓာတ်ရုပ်၏ ဖြစ်မှု, ပျက်မှု,ပြုပြင် ပြောင်းလဲမှုတို့ကို ဉာဏ်၌ သက်ဝင် ထင်မြင်အောင် ရှုဆင်ခြင် ပွားများနိုင်မှ တတ်နှစ် သက်ခြင်းကို စွန့်၍ တဏှာ,မာန,ဒိဋ္ဌိ, အစွဲ-၃-ပါးတို့ မှ လွတ်မြောက်ပြီး ဝိဇ္ဇာဉာဏ် အလင်းသို့ အမှန် ရောက်နိုင်မည်မှတ်။ ။

(ဝါယော ဓာတ်နှင့် ဝိဇ္ဇာဉာဏ်။

ရာဟုလာ ! ဝါယော ဓာတ်သည် အချို့ ကား အဏ္ဏတ္တ သန္တာန်၌ ဖြစ်၏။ အချို့ကား ဗဟိဒ္ဓ သန္တာန် ၌ ဖြစ်၏။ ။

အဏ္ဏတ္တ သန္တာန်၌ ဖြစ်သော ဝါယောဓာတ်ကား အဘယ်နည်း ?

ရာဟုလာ! ဝုပ္ပါလ်, သတ္တဝါ, တို့၏ ကိုယ်တွင်း အဏ္ဏတ္တ သန္တာန် အသီးသီး၌ ထောက်ကန်, ဖိညှပ်, လှုပ်ရှား, တတ်သောသဘော, ထက်, အောက်, ဖီလာ, စုံ, ခံနီ, လူးလာ, ရွေ့ရှား တတ်သော သဘော, ကိုယ်အင်္ဂါ ကြီးငယ်, အသွယ်သွယ်တို့၌ လျှောက်, သွား, လာ, ရှိ, ထွက်သက်, ဝင်သက်, ရှုရှိုက်, ထုတ်, တတ်သော သဘော, သတ္တိ လက္ခဏာ ဖြစ်သော ဝါယော ရုပ်ဓာတ် တရားတို့ပင်တည်း ။

ဗဟိဒ္ဓ သန္တာန်၌ ဖြစ်သော ဝါယော ဓာတ်ကား အဘယ်နည်း?

ရာဟုလာ! ကိုယ်ကာယမှ အပ ဗဟိဒ္ဓ သန္တာန်၌ တိုးဝှေ့တိုက်ခတ်, လွင့်စင်, လှုပ်ရှားနေသော သဘော သတ္တိ တန်ခိုးသည် ဝါယော ရုပ်ဓာတ် ပရမတ်တို့ ပင်တည်း, ။

ဤသန္တာန်-၂-ပါး၌ ဖြစ်, ပျက်, တည်ရှိနေသော ဝါယော ရုပ်ဓာတ် ပရမတ်များသည် “ငါ့ဥစ္စာ မဟုတ် ငါ မဟုတ်, ငါပိုင် ကိုယ် အတ္တ မဟုတ်” ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ပရမတ် သဘာဝ အတိုင်း ဝိပဿနာ ပညာဉာဏ်ဖြင့် အဖန်ဖန် ရှုဆင်ခြင် ပွားများကာ ဝါယော ရုပ်ဓာတ် ပရမတ်၌ ဝိဇ္ဇာဉာဏ် အလင်းပေါက် နိုင်၏ ။

အို.....လူသားတို့! ဝါယော ရုပ်ဓာတ်၏ ဖြစ်မှု, ပျက်မှု, ပြုပြင်မှု, တို့ကို ဉာဏ်၌ သက်ဝင်ထင်မြင်အောင်

ရှုဆင်ခြင် ပွားများနိုင်မှ တသ်နှစ်သက်ခြင်းကို စွန့်၍
တဏှာ၊ မာန၊ အတ္တဒိဋ္ဌိ၊ စွဲ-၃-ပါးတို့မှ လွတ်မြောက်
ပြီး ဝိဇ္ဇာ ဥာဏ်မှန် အလင်းသို့ ရောက်နိုင်မည်မှတ်။ ။

(င) အာကာသ ဓာတ်နှင့် ဝိဇ္ဇာဥာဏ်။

ရာဟုလာ ! အာကာသ ရုပ်ဓာတ်သည် အချို့ကား
အဏ္ဏတ္တသန္တာန်၌ဖြစ်၏။ အချို့ကား ဗဟိဒ္ဓ သန္တာန်၌
ဖြစ်၏။ ။

အဏ္ဏတ္တ သန္တာန်၌ ဖြစ်သော ရုပ်ဓာတ်ကား အ
ဘယ်နည်း ?

ရာဟုလာ ! ဖုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါတို့၏ ကိုယ်တွင်း
အဏ္ဏတ္တ သန္တာန် အသီးသီး၌ တည်ရှိ ဖြစ်၊ ပျက်၊ နေ
သော ရုပ်ဓာတ်တို့သည် တခုနှင့်တခု၊ တခုနှင့်တခု၊ တို့
ယောစပ်၊ ယှပ်ထွေး ထိခိုက်ခြင်းမရှိအောင် အပိုင်း
အခြား၊ ကောင်းကင် အလား အာကာသ ဟင်းလင်း
အပိုင်းအခြားဖြစ်သော မျက်စိ၊ နား၊ နှာ၊ ခံတွင်း၊ အာ
စောက် စားသောက်မျှီရာ ထွက်ရာ အပေါက်၊ သွေး၊
သား၊ အရေထူ၊ အရေပါး၊ တို့၏ အကြား၊ အကြား၊
တို့မှ ထွက်၊ ဝင်၊ သွား၊ လာ၊ ရာ အပေါက်၊ တို့ပင်
တည်း။

ဗဟိဒ္ဓ သန္တာန်၌ ဖြစ်သော အာကာသ ရုပ်ဓာတ်
ကား အဘယ်နည်း ?

ရာဟုလာ ! ပုဂ္ဂိုလ်, သတ္တဝါ, တို့၏ ကိုယ် သန္တာန်မှ အပ၌ ဖြစ်သော အထက်, အောက်, ကောင်းကင်, လ ဟာပြင်, လှိုင်, ဂူဝ, အိမ်, ကျောင်း, ဇရပ်, တန်ဆောင်း စသည်တို့၌သာ ဟင်းလင်း အပေါက် အခေါင်းတို့ ပင်တည်း။

ဤသန္တာန်-၂-ပါး၌ ဖြစ်ရှိ တည်နေသော အာကာသ ရုပ်ဓာတ် ပရမတ်သည် “ငါ့ ဥစ္စာ မဟုတ်, ငါ့ မဟုတ်, ငါ့ပိုင် ကိုယ် အတ္တ မဟုတ်” ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန် စွာ ပရမတ် သဘာဝ အတိုင်း ဝိပဿနာ ပညာဉာဏ် ဖြင့် အဖန်ဖန် ရှုဆင်ခြင် ပွားများက အာကာသ ရုပ် ဓာတ်ပရမတ်၌ ဝိဇ္ဇာဉာဏ်မှန် အလင်း ပေါက်ရောက် နိုင်၏။

အို.....လူသားတို့ ! အာကာသ ရုပ်ဓာတ် ပစ္စည်း၏ ဖြစ်မှု, ပျက်မှု, ပြုပြင်မှု, တို့ကို ဉာဏ်၌ သက်ဝင် ထင်မြင် အောင် ရှုဆင်ခြင် ပွားများနိုင်မှ တာသ်နှစ်သက်ဖွယ် ရာ အဖြာဖြာတို့ကို စွန့်၍, တဏှာ, မာန, အတ္တ ဒိဋ္ဌိ, စွဲး ၃-ပါးတို့မှ လွန် ခြောက်ပြီး ဝိဇ္ဇာ ဉာဏ်မှန်အလင်းသို့ ကေနံ ရောက်နိုင်မည်မှတ်။ ။

(၄) ဓာတ်-၅-ပါးကို ဘာဝနာ ရှုနည်း။

(က) ပထဝီ ဓာတ်ကဲ့သို့ အဘယ်သို့ ဘာဝနာ ရှုရမည်နည်း ?

ရာဟုလာ ! ဖြေကြီးတည်းဟူသော ပထဝီ ဓာတ်၌

သန့်ရှင်း စင်ကြယ်သော ပန်း၊ နံ့သာ၊ အမွှေး၊ အကြိုင် စသော ဝတ္ထု၊ ပစ္စည်း အမျိုးမျိုးကို ဖြစ်စေ၊ ကျင်ချီး၊ ကျင်ငယ်၊ သွေး၊ ဖြည်၊ သင်္ဃိပ်၊ အပုတ်၊ စသော မသန့်ရှင်း၊ မစင်ကြယ်သော ဝတ္ထု၊ ပစ္စည်း အမျိုးမျိုးကို ဖြစ်စေ၊ အတိုးအနုတ္တ ထိုက်တန်လှသည့် ရတနာ အမျိုးမျိုးကို ဖြစ်စေ၊ စွန့်ပစ် ချကြ၏။ ထိုအခါ မြေကြီးပထဝီ ဓာတ်သည် ပြီးငွေ့၊ စက်ဆုတ်၊ ရှုံ့ရှာ၊ မုံးတီး၊ နှစ်သက် ဝမ်းသာ၊ ဝမ်းမြောက်၊ ရှက်ကြောက်၊ ရှုံ့ထိတ်ခြင်း အလျင်း မရှိချေ။ ထိုမြေကြီး ဓာတ်အတူ မိမိ၏ ကိုယ်၊ စိတ်၊ ကိုယ်ထူး၍ အန္တက္က၊ ဗဟိဒ္ဓ၊ သန္တာန် - ၂ - ပါးတို့၌ တွေ့ထိ ဖြစ်ပေါ် လာသော နှစ်သက်ဖွယ်ရာ အာရုံ-၆-မျိုး၊ မနှစ်သက် ဖွယ်ရာ အာရုံ-၆-မျိုး တို့ကို တူညီမျှစွာ ဘာဝနာ ပွားများ ကိုယ်၊ စိတ်၊ ၌ ထားနိုင် မှ ကိလေသာ ဘေး ရန်သူပုံ ပြင်းဇေး၍ အစွဲ-၃-ပါး ကင်းလွတ်ပြီး ဝိဇ္ဇာဥာဏ် အလင်းပေါက် နိဗ္ဗာန်သို့ တိုင်ရောက်နိုင်မည်ဟုမှတ်။ ။

မှတ်သားရန်။ ။ အို.... လူသားတို့ ! ရှေးဦးစွာ မိမိ နှစ်သက်ရာ ဓာတ်တရုကို ပိုင်နိုင်စွာ ရှုအို့၊ ပွားများ အားထုတ်အို့၊ အရေးကြီးလေသည်။ ရှေးဦးစွာ ရှုသော ဓာတ်၌ ဥာဏ်အမြင် သန့်ရှင်းစွာ မရနိုင်၊ မပွားများနိုင်၊ လျင် ကြွင်းသော ဓာတ်များ၌ ဝိပဿနာ ဥာဏ်အမြင် သန့်ရှင်းရန် လွန်စွာမှ ခဲယဉ်းလှ၏။ ထိုသို့ ဓာတ်တရုကိုမျှ မပိုင်နိုင်ဘဲရှိက ဒုက္ခသစ္စာနှင့်

သမုဒယသစ္စာ ဆိုင်ရာ တမျိုးမျိုးနှင့်တွေ့ကြုံ ထိခိုက်^၁ လာပါက ချင်သီးကို စားသကဲ့သို့၎င်း၊ တိကောင်ကို ဆားနှင့် ထိသကဲ့သို့၎င်း၊ တွန့်ကနဲ တုန်လှုပ် ချောက်ခြား စိတ်တွေ ဖြစ်ပေါ်လာတတ်၏။ သို့ဖြစ်လာမှ ဝိပဿနာ ဉာဏ်မှန် ကေန့် မရရောက်၊ ဝိဇ္ဇာဉာဏ် အလင်း မပေါက်သေးဟုမှတ်။ ဓာတ်တခုခုကို ဝိပဿနာ ဉာဏ်မှန် အလင်းပေါက်က ကြွင်းသော ဓာတ်၊ ခန္ဓာ၊ နာမ်၊ ရုပ်၊ ကိစ္ဆံ ဝိဇ္ဇာဉာဏ် အလင်းပေါက်ပြီး နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်နိုင်၏ဟုသာ မှတ်ကြကုန်။ ။

(ခ) အာပေါ ဓာတ်ကဲ့သို့ အဘယ်သို့ ဘာဝနာ ရှုရမည်နည်း?

ရာဟုလာ! အရည်ဖြစ်သော အာပေါဓာတ်၌ သန့်ရှင်း စင်ကြယ် ကောင်းမွန်သော အရာဝတ္ထု ပစ္စည်း အမျိုးမျိုးကိုဖြစ်စေ၊ မသန့်ရှင်း၊ မစင်ကြယ် ရွံ့ရှာဖွယ်ရာ ဝတ္ထု ပစ္စည်း အမျိုးမျိုးကိုဖြစ်စေ၊ အတိုးထိုက်တန်သည့် ရတနာ ဝတ္ထု ပစ္စည်း အမျိုးမျိုးကိုဖြစ်စေ၊ ရေ၌ ကျရောက် ဆေးကြော၊ ဖွတ်လျှော်၊ သုံးစွဲသည်ရှိသော် ငြီးငွေ့၊ ရက်၊ ကြောက်၊ စက်ဆုပ် ရွံ့ရှာခြင်း၊ ဆင်းရဲခြင်း၊ နစ်သက်ခြင်း၊ အလျှင်းမဖြစ်ကုန်။ ထိုရေ အာပေါဓာတ်အတူ မိမိ၏ အဇ္ဈတ္တ၊ ဗဟိဒ္ဓ-သန္တာန် ၂-ပါးတို့၌ တွေ့ထိ ဖြစ်ပေါ်လာသော နှစ်သက်ဖွယ်ရာ အာရုံ ၆-မျိုး၊ မနှစ်သက်ဖွယ်ရာ အာရုံ ၆-မျိုးတို့ကို ညိမျှစွာ

ဘာဝနာ ပွားများ ကိုယ်၊စိတ်၊၌ ထားနိုင်မှ ကိလေ
သာဘေး ရန်သူပုံဒေ၌ အစွဲ-၃-ပါး ကင်းလွတ်ပြီး
ဝိဇ္ဇာဉာဏ် အလင်းပေါက် နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်နိုင်၏ဟု
မှတ်။ ။

(ဂ) တေဇော ဓာတ်ကဲ့သို့ အဘယ်သို့ ဘာဝနာ
ရှုရမည်နည်း?

ရာဟုလာ! တေဇောဓာတ်ဟု ဆိုအပ်သော အပူ
နှင့် အေးဓာတ်တို့သည် သန့်ရှင်း စင်ကြယ် ကောင်း
မြတ်သည့် အရာဝတ္ထု၊ ပစ္စည်း ဥစ္စာ ဘဏ္ဍာ အမျိုး
မျိုးကိုင်း၊ မသန့်ရှင်း၊ မစင်ကြယ်၊ မကောင်းသည့် အရာ
ဝတ္ထု၊ ပစ္စည်း ဥစ္စာ ဘဏ္ဍာ အမျိုးမျိုးကိုင်း၊ အတိုး
ထိုက်တန်၊ မထိုက်တန်သော ရတနာ ဝတ္ထု၊ အမျိုးမျိုး
ကိုင်း၊ ဝတ္ထု၊ ထောက်ထား ကြွင်းကျန် ထားခြင်းမရှိ
လောင်ကျွမ်း ဖျက်ဆီး ခြေမှုန်းခြင်းကို ပြုလုပ်တတ်၏။
ထိုတေဇောဓာတ် အတူသာလျှင် မိမိ၏ သန္တာန်
-၂-ပါးတို့၌ တွေ့ဆုံ ထိခိုက် ဖြစ်ပေါ်လာသော နှစ်
သက်ဖွယ်ရာ အာရုံ-၆-မျိုး၊ မနှစ်သက်ဖွယ်ရာ အာရုံ
-၆-မျိုးတို့ကို ပယ်သတ် တွန်းလှန် ညှိမျှစွာ ဖျက်ဆီးနိုင်
သော ဘာဝနာများ ကိုယ်၊စိတ်၌ ထားနိုင်မှ ကိလေ
သာ ရန်သူပုံဘေး ကင်းဝေး ဒေမြဲ၍ အစွဲ-၃-ပါး
ကင်းလွတ်ပြီး ဝိဇ္ဇာဉာဏ် အလင်းပေါက် နိဗ္ဗာန်သို့
ရောက်နိုင်မည်မှတ်။

(ဃ) ဝါယော ဓာတ်ကဲ့သို့ အဘယ်သို့ ဘာဝနာ ရှုရမည်နည်း?

ရာဟုလော! ဝါယော လေ ဓာတ်တို့ မည်သည့် ကောင်းမွန် နှစ်သက် ဖွယ်ရာ အရာဝတ္ထု၊ ပစ္စည်း အမျိုးမျိုးကို၎င်း၊ မကောင်းမွန် မနှစ်သက် ဖွယ်ရာ အရာ ဝတ္ထု၊ ပစ္စည်း အမျိုးမျိုးကို၎င်း၊ ငဲ့ညှာထောက်ထား ကျင်နာ ကင်းမဲ့လျက် တိုက်ခပ် လွင့်စင် ပျက်စီး၊ အောင် ပြုလုပ်တတ်၏။ ထိုလေဓာတ် အတူသာလျှင် မိမိ၏ သန္တာန်-၂-ပါးတို့၌ တွေ့ဆုံထိခိုက် ဖြစ်ပေါ် လာသော နှစ်သက်ဖွယ်ရာ အာရုံ-၆-မျိုး၊ မနှစ်သက် ဖွယ်ရာ အာရုံ-၆-မျိုးတို့ကို ပယ်သတ် တွန်းလှန် ညီမျှ စွာ ဘာဝနာ ပွားများ ကိုယ်၊ စိတ်၌ ထားနိုင်မှ ကိလေ သာ ရန်သူပုံ အစွဲး-၃-ပါး ၊ ကင်းပြီး ပိဇ္ဇာဥာဏ် အ လင်းပေါက် နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်နိုင်မည်မှတ်။ ။

(င) အာကာသ ဓာတ်ကဲ့သို့ အဘယ်သို့ ဘာဝနာ ရှုရမည်နည်း?

ရာဟုလော! အာကာသ ကောင်းကင် ဓာတ်တို့မည် သည် နှစ်သက် ကောင်းမွန်သော ပစ္စည်း အမျိုးမျိုး၊ မနှစ်သက် မကောင်းသော ပစ္စည်း အမျိုးမျိုးတို့ ရောက်ရှိလာစေ မည်သို့မျှ တစုံတရာ ထူးခြားခြင်း မရှိဘဲ ပကတိ သဘာဝ အတိုင်းသာ တည်တန့် ဖြိုးခိုင် နေသော သဘော ဓာတ်မျိုးတည်း။ ထို အာကာသ

တော်အတူ မိမိ၏ သန္တာန်-၂-ပါးတို့၌ တွေ့ထိရောက်
ရှိလာသော နှစ်သက်ဖွယ်ရာ အာရုံ-၆-မျိုး၊ မနှစ်သက်
ဖွယ်ရာ အာရုံ-၆-မျိုးတို့ကို နှစ်သက် တသမက် ရှိ၍
မူးတီးခြင်းမှ ကင်းကွာလျက် ညီမျှစွာ ဘာဝနာ ပွား
များ ကိုယ်စိတ်၌ ထားနိုင်မှ ကိလေသာ ရန်သူပုံ
အစွဲ-၃-ပါး ကင်းလွတ်ပြီး ဝိဇ္ဇာဉာဏ် အလင်း
ပေါက် နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်နိုင်မည်မှတ်။

(၅) ထွက်လေ, ဝင်လေ, ပွားနည်း။

ထွက်သက်, ဝင်သက်, ခေါ် ထွက်လေ, ဝင်လေ-
၂-ပါးကို အောင့်မေ့ ဆင်ခြင်မှု သတိ ဘာဝနာကို
အကြိမ်များစွာ ပွားများ အားထုတ်ပါမှ လွန်ကဲ
ကြီးမြတ်သော အကျိုးထူး အာနိသင်ရှိ၏။ အကျိုးများ
စွာ ရနိုင်သည်။

ထွက်လေ, ဝင်လေ, -၂-ပါးကို အဘယ်သို့
ပွားများ ဆင်ခြင် နှစ်လုံးသွင်းရ ပါမည်နည်း?
ရာဟုလာ! သာသနာတော် မြတ်ကြီးနှင့် ကမ
ကောင်းမ၍၊ တွေ့ကြုံ ဆုံမိကြကုန်သော လူသားတို့
သည် တောအရပ် ဌာနသို့ ချင်းကပ်၍ ၎င်း, သစ်ပင်ရင်း
အနီးသို့ ချင်းကပ်၍ ၎င်း, ဆိပ်ငြိမ်ရာ ဌာနသို့ ချင်းကပ်
၍ ၎င်း, ကိုယ်ကို ဖြောင့်မတ်စွာ ထားလျက် ဟိုင်နေကာ
သတိ ရှိသည်ဖြစ်၍ ထွက်သက် လေကို ဖြစ်စေအံ့ဟု
သိမှတ်ကာ နေ၏။ သတိ ရှိသည်ဖြစ်၍ ဝင်သက် လေ

ကို ဖြစ်စေအံ့ဟု သိမှတ်ကာ နေ၏။ သတိ ရှိသည် ဖြစ်၍၊ ရှည်သော ထွက်သက် လေကို ဖြစ်စေအံ့ဟု သိမှတ်ကာ နေ၏။ သတိ ရှိသည်ဖြစ်၍၊ ရှည်သော ဝင်သက် လေကို ဖြစ်စေအံ့ဟု သိမှတ်ကာ နေ၏။ သတိ ရှိသည်ဖြစ်၍၊ တိုသော ထွက်သက် လေကို ဖြစ် စေအံ့ဟု သိမှတ်ကာ နေ၏။ သတိ ရှိသည်ဖြစ်၍၊ တို သော ဝင်သက် လေကို ဖြစ်စေအံ့ဟု သိမှတ်ကာ နေ၏။ သတိ ရှိသည်ဖြစ်၍၊ ထွက်သက် လေ၏၊ အစ၊ အဆုံး- ၂-ပါးနှင့် (သို့မဟုတ်) အစ၊ အလယ်၊ အဆုံး ၃-ပါး လုံးကို ထင်စွာ ဖြစ်စေအံ့ဟု သိမှတ်ကာ နေ၏။ သတိ ရှိသည်ဖြစ်၍၊ ဝင်သက် လေ၏၊ အစ၊ အဆုံး-၂-ပါးလုံး (သို့မဟုတ်) အစ၊ အလယ်၊ အဆုံး-၃-ပါးလုံးကို သိမှတ် ကာ နေ၏။ ။

ရုန့်ရင်း ကြမ်းထမ်းသော ကာယ သင်္ခါရကို ငြိမ်းစေလျက် ထွက်သက် လေကို ဖြစ်စေအံ့ဟု သိမှတ်ကာ ကျင့်နေ၏။ ရုန့်ရင်း ကြမ်းထမ်းသော ကာယ သင်္ခါရကို ငြိမ်းစေလျက် ဝင်သက် လေကို ဖြစ်စေအံ့ဟု သိမှတ် ကာ ကျင့်နေ၏။ နှစ်သက်ခြင်း ဝီတိကို ထင်စွာ ဖြစ် စေအံ့ဟု ထွက်သက် လေကို သိမှတ်ကာ ကျင့်နေ၏။ နှစ်သက်ခြင်း ဝီတိကို ထင်စွာ ဖြစ်စေအံ့ဟု ဝင်သက် လေကို သိမှတ်ကာ ကျင့်နေ၏။ ချမ်းသာ ဇေးမြဲခြင်း သုခကို ထင်စွာ ဖြစ်စေအံ့ဟု ထွက်သက်လေကို သိမှတ် ကာ ကျင့်နေ၏။ ချမ်းသာ ဇေးမြဲခြင်း သုခကို ထင်စွာ

ဖြစ်စေအံ့ဟု ဝင်သက် လေကို သိမှတ်ကာ ကျင့်နေ၏။
ချမ်းသာ ဇေးမြဲခြင်း သုခကို ထင်စွာ ဖြစ်စေအံ့ဟု ထွက်
သက်, ဝင်သက်, လေ-၂-ပါးကို သိမှတ်ကာ ကျင့်နေ၏။

စိတ္တသင်္ခါရကို ထင်စွာ ပြုလျက် ထွက်သက် လေကို
ဖြစ်စေအံ့ဟု သိမှတ်ကာ ကျင့်နေ၏။ စိတ္တ သင်္ခါရကို
ထင်စွာ ပြုလျက် ဝင်သက် လေကို ဖြစ်စေအံ့ဟု သိမှတ်
ကာ ကျင့်နေ၏။ စိတ္တ သင်္ခါရကို ထင်စွာ ပြုလျက် ထွက်
သက်, ဝင်သက်, လေ-၂-ပါးကို ဖြစ်စေအံ့ဟု သိမှတ်
ကာ ကျင့်နေ၏။ ရုန့်ရင်း ကြမ်းထမ်းသော စိတ္တ
သင်္ခါရကို ပယ်ပျောက် ငြိမ်းဇေးစေလျက် ထွက်သက်
လေကို ဖြစ်စေအံ့ဟု သိမှတ်ကာ ကျင့်နေ၏။ ရုန့်ရင်း
ကြမ်းထမ်းသော စိတ္တ သင်္ခါရကို ပယ်ပျောက် ငြိမ်း
ဇေးစေလျက် ဝင်သက် လေကို ဖြစ်စေအံ့ဟု သိမှတ်
ကာ ကျင့်နေ၏။ ရုန့်ရင်း ကြမ်းထမ်းသော စိတ္တ
သင်္ခါရကို ငြိမ်းဇေးစေလျက် ထွက်သက်, ဝင်သက်, လေ
၂-ပါးကို ဖြစ်စေအံ့ဟု သိမှတ်ကာ ကျင့်နေ၏။

ရွှင်လမ်း နှစ်သက်သော စိတ္တ သင်္ခါရကို ဖြစ်စေ
လျက် ထွက်သက် လေကို ဖြစ်စေအံ့ဟု သိမှတ်ကာ
ကျင့်နေ၏။ ရွှင်လမ်း နှစ်သက်သော စိတ္တ သင်္ခါရကို
ဖြစ်စေလျက် ဝင်သက် လေကို ဖြစ်စေအံ့ဟု သိမှတ်ကာ
ကျင့်နေ၏။ ရွှင်လမ်း နှစ်သက်သော စိတ္တ သင်္ခါရကို
ဖြစ်စေလျက် ထွက်သက်, ဝင်သက်, လေ-၂-ပါးကို

ဖြစ်စေအံ့ဟုသိမှတ်ကာ ကျင့်နေ၏။ စိတ်ကို ကောင်းစွာ အာရုံ၌ထားလျက် ထွက်သက်လေကို ဖြစ်စေအံ့ဟု သိမှတ်ကာ ကျင့်နေ၏။ စိတ်ကို ကောင်းစွာ အာရုံ၌ ထားလျက် ဝင်သက် လေကို ဖြစ်စေအံ့ဟု သိမှတ်ကာ ကျင့်နေ၏။ စိတ်ကို ကောင်းစွာ အာရုံ၌ ထားလျက် ထွက်သက်, ဝင်သက်, လေ-၂-ပါးကို ဖြစ်စေအံ့ဟု သိမှတ်ကာ ကျင့်နေ၏။ စိတ်ကို ကိလေသာ တရားတို့မှ လွတ်စေ, လွန်မြောက်စေ, လျက် ထွက်သက်လေကို ဖြစ်စေအံ့ဟု သိမှတ်ကာ ကျင့်နေ၏။ ကိလေသာ တရားတို့မှ လွတ်စေ, လွန်မြောက်စေ, လျက် ဝင်သက် လေကို ဖြစ်စေအံ့ဟု သိမှတ်ကာ ကျင့်နေ၏။ စိတ်ကို ကိလေသာ တရားတို့မှ လွတ်စေ, လွန်မြောက်စေ, လျက် ထွက်သက်, ဝင်သက်, လေ-၂-ပါးကို ဖြစ်စေအံ့ဟု သိမှတ်ကာ ကျင့်နေ၏။

နာမ်, ရုပ်, တရားတို့ကို အနိစ္စဟု အဖန်ဖန် ရှုလျက် ထွက်သက် လေကို ဖြစ်စေအံ့ဟု သိမှတ်ကာ ကျင့်နေ၏။ ၎င်းတို့ကို အနိစ္စဟု အဖန်ဖန် ရှုလျက် ဝင်သက်လေကို ဖြစ်စေအံ့ဟု သိမှတ်ကာ ကျင့်နေ၏။ ၎င်းတို့ကို အနိစ္စဟု အဖန်ဖန် ရှုလျက် ထွက်သက်, ဝင်သက်လေ-၂-ပါးကို ဖြစ်စေအံ့ဟု သိမှတ်ကာ ကျင့်နေ၏။ နာမ်, ရုပ်, တရားတို့ကို ဒုက္ခဟု အဖန်ဖန် ရှုလျက် ထွက်သက် လေကို ဖြစ်စေအံ့ဟု သိမှတ်ကာ ကျင့်နေ၏။ ၎င်းတို့ကို ဒုက္ခဟု အဖန်ဖန် ရှုလျက် ဝင်သက်, လေကို

ဖြစ်စေအံ့ဟု သိမှတ်ကာ ကျင့်နေ၏။ ၎င်းတို့ကို ဒုက္ခ
ဟု အဖန်ဖန်ရှုလျက် ထွက်သက် ဝင်သက် လေကို ဖြစ်
စေအံ့ဟု သိမှတ်ကာ ကျင့်နေ၏။

နာမ်,ရုပ်,တရားတို့ကို အနတ္တဟု အဖန်ဖန် ရှုလျက်
ထွက်သက် လေကို ဖြစ်စေအံ့ဟု သိမှတ်ကာ ကျင့်နေ
၏။ ၎င်းတို့ကို အနတ္တဟု အဖန်ဖန် ရှုလျက် ဝင်သက်
လေကို ဖြစ်စေအံ့ဟု သိမှတ်ကာ ကျင့်နေ၏။ ၎င်းတို့ကို
အနတ္တဟု အဖန်ဖန် ရှုလျက် ထွက်သက်, ဝင်သက်,
လေ-၂-ပါးကို ဖြစ်စေအံ့ဟု သိမှတ်ကာ ကျင့်နေ၏။

တသ်မက်ခြင်း ရာဂ ကင်းလွတ်ရာ နိဗ္ဗာန်ကို အာ
ရုံယူကာ အဖန်ဖန် ရှုလျက် ဝင်သက် လေကို ဖြစ်စေ
ဟု သိမှတ်ကာ ကျင့်နေ၏။ တသ်မက်ခြင်း ရာဂ ကင်း
လွတ်ရာ နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံယူကာ အဖန်ဖန် ရှုလျက်
ထွက်သက်, ဝင်သက်, လေ-၂-ပါးကို ဖြစ်စေအံ့ဟု သိ
မှတ်ကာ ကျင့်နေ၏။

ရာဂ ကုန်ဆုံး ချုပ်ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံယူကာ
အဖန်ဖန် ရှုလျက် ထွက်သက် လေကို ဖြစ်စေအံ့ဟု သိ
မှတ်ကာ ကျင့်နေ၏။ ၎င်းကို အာရုံယူကာ အဖန်ဖန်
ရှုလျက် ဝင်သက် လေကို ဖြစ်စေအံ့ဟု သိမှတ်ကာ
ကျင့်နေ၏။ ရာဂ ကုန်ဆုံး ချုပ်ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်ကို
အာရုံယူကာ အဖန်ဖန် ရှုလျက် ထွက်သက်, ဝင်သက်,
လေ-၂-ပါးကို ဖြစ်စေအံ့ဟု သိမှတ်ကာ ကျင့်နေ၏။

ကိလေသာ အယုတ်တရားတို့ကို စွန့်ပယ်ရာဖြစ်
 ဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်၊ အရိယာမဂ်၊ တို့ကို အဖန်ဖန် ရှုလျက်
 ထွက်သက်လေကို ဖြစ်စေအံ့ဟု သိမှတ်ကာ ကျင့်နေ
 ၏။ ကိလေသာ အယုတ် တရားတို့ကို စွန့်ပယ်ရာ ဖြစ်
 သော နိဗ္ဗာန်၊ အရိယာမဂ်တို့ကို အဖန်ဖန် ရှုလျက် ဝင်
 သက်လေကို ဖြစ်စေအံ့ဟု သိမှတ်ကာ ကျင့်နေ၏။
 ကိလေသာ အယုတ် တရားတို့ကို ပယ်ရာဖြစ်သော
 နိဗ္ဗာန်၊ အရိယာမဂ်၊ တို့ကို အဖန်ဖန် ရှုလျက် ထွက်
 သက်လေ၊ ဝင်သက်လေ၊ -၂-ပါးကို ဖြစ်စေ အံ့ဟု
 သိမှတ်ကာ ကျင့်နေ၏။ ။

ဤသို့ ထွက်သက်၊ ဝင်သက်၊ လေကို အောင်မေ့
 ဆင်ခြင် ပွားများ အားထုတ်ခဲ့သည်ရှိသော် အကျိုး
 ကျေးဇူး ကြီးမားများလှ၏ဟု ဘုရားရှင် အမိန့်ဩဝါဒ
 အကျဉ်းချုပ် စကားဟုမှတ်။ ။

အို.....လူသားတို့! ဤမှ တပါး အာနာပါကာ
 အားထုတ်ရန် နည်းအမျိုးမျိုးကို ဘုရားရှင် ဟောထား
 ညားလည်း ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အဇ္ဈာသယ အလို
 သာ ဟောကြား၏။ သို့အရာရာတို့၌ အကုသိုလ် ကိလေ
 သာ ရန်သူတို့ ကိုယ်၊ စိတ်၊ ၌ မကပ်တွယ်နိုင်ရန် မခို
 အောင်း၊ မကိန်းနိုင်ရန်၊ သတိတရား၏ ကြီးကဲ အုပ်
 ထိန်းနိုင်မှုသာ ပခာန အကြောင်းရင်းပင်တည်း။ ဗိုလ်
 ၅-ပါးကို တူညီမျှစွာ ရှိစေ၍၊ ထား၍၊ အဓိပတိ

တရား-၄-ပါး ပြည့်စုံက လိုရာ ကိစ္စ ပြီးပြည့်စုံ အောင်
မြင်နိုင်၏။ ။

ထိုထွက်လေ၊ ဝင်လေ၊ ၂-ပါးကို နှစ်လုံးသွင်း၍၊
ပွားများ ဆင်ခြင်နည်း တမျိုးမျိုးကို အားထုတ်သော
ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်သည် မကြာမြင့်မီ နေ့ရက် အတွင်း၌
ပီတိ၊ သုခ၊ ပဿန္နာ၊ သမာဓိ၊ ချမ်းသာတို့ကို ဒိဋ္ဌ ခံစားရ
ကြမည်၊ ခံစားနိုင်သည်၊ ဟု သိကြပါကုန်။ ထိုချမ်းသာ
သုခ ရရှိကာ မတ္တဖြင့် မဂ်၊ ဖိုလ်၊ သို့ ရရောက်ပြီဟု
မမှတ်ထင်လင့်၊ မဟုတ်ချေသေး။ လုလ္လ ပီရိယကြောင့်
ဖြစ်ပေါ်လာသော လောကီ သမာဓိ၏ အကျိုးမျှသာ
တည်း။ ။

ထွက်လေ၊ ဝင်လေ၊ ၏ ဒိဋ္ဌ လက်ငင်း အကျိုးရ။

ထွက်လေ၊ ဝင်လေ-၂-ပါးကို “ထွက်သက်၊ ဝင်
သက်,,ဟု လူတို့ခေါ်ဆိုကြ၏။ ထွက်သက်လေ၊ ဝင်
သက်လေ၊ မရှိလျှင် “အသေ,,ဟု သိရ၏။ ထိုကြောင့်
အသက် ရှင်ရေး၊ အသက် ရှည်ရေး၊ ကျန်းမာရေး၊
သန်စွမ်း အားအင် ပြည့်ဖြိုးရေးတို့၌ ထွက်လေ၊ ဝင်
လေ,-၂-ပါးမှာ လွန်စွာ အရေး အကြီးဆုံး လိုလား
အပ်၏။ ထိုလေ-၂-ပါး မရှိက အသေပင်ဖြစ်၏။ ထိုလေ
၂-ပါး တခုခု ချို့ရှင်းက သတ္တဝါ မှန်သမျှ ဆင်းရဲ၊
ဒုက္ခ စွေကြို့၊ ရကြ၊ ခံစားရကြ၊ မည်သာတည်း။ ထို
ကြောင့် ယင်းလေ-၂-ပါးကို ဈာန်၊ မဂ်၊ ဖိုလ်၊ ရ၊ မရ၊

တို့မှ အပထား၍၊ အထူးလေးစား အားထုတ်သင့်၏။
သစ်ပင်များပင် ထွက်သက်၊ ဝင်သက်၊ လေ-၂ ပါး
မပြည့်စုံ မလုံလောက်လျှင် သေကြရမိုးတည်း။ ။

ကိုယ်ခန္ဓာ အရ၌ ဆောက်လုပ် တည်ရှိ ပါဝင်နေ
သော “သွေးကြော၊ လေကြော၊” တို့သည် ရေပိုက် ဖြစ်
သဖွယ် ဖြစ်ကြကုန်၏။ ထိုပိုက်ဖြင့် တို့၌ ချေးညွှတ် ကပ်
ငြိနေခြင်း၊ ဝိတ်ဆို့ နေခြင်း၊ ငြိုးပေါက်ပျက်စီးနေခြင်း
စသော ချို့ရွင်းချက် တစ်စုံတရာ ဖြစ်ရှိနေက လိုအပ်
သည့် ရေကို ကောင်းစွာ မရနိုင်သကဲ့သို့ ခန္ဓာကိုယ်
ပစ္စုက ခြိမ်အတွင်း၌ တည်ရှိနေသော သွေးကြော၊
လေကြော၊ တို့ တစ်စုံတရာ ချို့ငဲ့ ပျက်စီး နေသော်
မကျန်းမာခြင်း ဒုက္ခမျိုး ဝေ့ကြုံ ခံစား ကြရမိုးတည်း။
ရေပိုက် ဖြစ် ချို့ရွင်း ပျက်စီးနေလျှင် ပြန်၍ ဆေး
ကြော ပြင်ဆင်က ပကတိ သဘာဝ ရေကောင်းကို
ရရှိဘိသကဲ့သို့ ထွက်လေ၊ ဝင်လေ၊ -၂-ပါးဖြင့် သွေး
ကြော၊ လေကြော၊ တို့သို့ ရောက်အောင်၊ ပျံ့နှံ့သွား
အောင်၊ ရှုရှုကြခြင်း၊ ထုတ်ခြင်း၊ လေကို ပို့ပေးခြင်း၊
တို့သည် သွေးကြော၊ လေကြော၊ ဖြင့် ကိုယ်ကာယ
အသွေး၊ အသား၊ ကို ဆေးကြော ပြုပြင် ပေးခြင်းပင်
ဖြစ်၏။ အတ္တ ကိလမထာ-နုယောဂ ခေါ်သော ကိုယ်
ကို ဆင်းရဲ ပင်ပန်း လာအောင် မရှူ၊ မရှုကြ၊ မထုတ်
ရဟု သိလေ။ ။

ထိုင်လျက်င်း၊ ရပ်လျက်င်း၊ အိပ်လျက်င်း၊ ထွက်၊

ဝင်,လေ-၂-ပါးကို ဖြေးဖြေး,ညှင်းညှင်း, မြင်းမြင်း,
 ရည်ရည်,ရှူရှိုက်, ထုတ်ပေးရမည်။ ဝင်လေကို ညှင်း
 ညှင်း ရည်စွာ ရှူသွင်းပြီး အနည်းငယ်, အနည်းငယ်,
 ဩဝါဒ်ထားပါက သွေးကြော, လေကြော, တို့သို့ ဝါ
 ယောဓာတ် လေတိုး၌ ထိုးဖောက် ရောက်ရှိသွား
 လိမ့်မည်။ ကိုယ်ကာယ တခုလုံး ပျံ့နှံ့ ရောက်သွားသည်
 ကို ရှူရှိုက်, ထုတ်, နေရင်း သိလာလိမ့်မည်။ ဤကဲ့သို့
 အကြိမ်-၂၀, ၂၅-ရှူရှိုက်, ထုတ်, ပေးပါ။ တကိုယ်လုံး
 ၌ တည်ရှိနေသော အကြော သေးငယ်, လတ်, အကြော
 ကြီး, တို့ သန့်ရှင်း, စင်ကြယ်, ဟုပတင့်တယ်, ပြည့်ဖြိုး
 လာမည်မှန်၏။ ထိုထက် ပိုမို အကြိမ်များစွာ ပြုလုပ်
 လေ့ကျင့် ပေးပါလျှင် သာ၍ အကျိုးများမည်။ ကျမ်း
 မာရေး, ကိုယ်, လက်, ကြံ့ခိုင်ရေး, ပိုပြီးကောင်းလာ
 မည်။ အသက် ရှင်ရေး, အသက် ရှည်ရေး, ဖြစ်မည်။

သတိ။ ရပ်လျက် ရှူရှိုက်, ထုတ်, ရာ၌ သတိ
 ထားရမည်။ မူးမေ့၍ လဲသွားတတ်၏။ အိပ်လျက်
 ရှူရှိုက်, ထုတ်, ရာ၌ ကိုယ်, လက်, ခြေ, တို့ကို ဖြောင့်
 စင်းစွာ ထား၍ ရှူရှိုက်, ထုတ်လေ။ မိမိ၏ စိတ်ဓာတ်
 ဖြင့် အထိရှိရာ ကိုယ်ခန္ဓာ အစိတ် အပိုင်း, လက်ခွဲ,
 လက်ျာ, သို့ အပူ, အဖေး, ဝါယော လေဓာတ်ကို လွှတ်
 လေ, ပို့လေ။ ဤနည်းကား လက်ငင်း ဒိဋ္ဌ ကျမ်းမာ
 ရေး အကျိုးရနှင့် သမထ, ဝိပဿနာ ကိစ္စ အကျိုးရ
 ၂-ပါးစုံ ပြီးပြည့်စုံ၏။ ပြဆိုခဲ့သည့် နည်းအတိုင်း

ပါရမီတို့ကို ဖြည့်ဆည်းပူးပါက မဂ်ဂုဏ်စွ၊ ဖိုလ်ကျိုးရ
ကိစ္စပါ မကြာမီ ပြီးပြည့်စုံ အောင်မြင်နိုင်၏။ ။

(၆) ထွက်လေ, ဝင်လေ, ဆင်ခြင်ရာ၌
ဉာဏ်စဉ် တစ်လှည့်။

(ဉာဏ်-၁၀-ပါး, ၁၃-ပါး, ကို စိတ်ဖြစ်စဉ်နှင့်
မိသုဒ္ဓိပါ ပြထားသည်)

အာနာ.ပါဏသတိ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို စည်းဖြန်းအား
ထုတ်ကြရာ၌ ထွက်သက်လေ, ဝင်သက်လေ, - ၂-မျိုးကို
ရှေးဦးစွာ မှတ်ရန် ထွက်သက်ခေါ် လေဝတ်၏
အစကားချက်, အလယ်ကား ရည်ချိုင့်, အဆုံးကား
နှာသီးဖျား (နှာခေါင်းဝအဖျား) ဟု - ၃-ဌာန၌ ဝါ
ယော ဝတ်၏ “ထိ, သိ, အာရုံကို သတိ ထားမှတ်။
ဝင်သက်ခေါ် လေဝတ်၏ အစကား နှာသီးဝ (နှာ
ခေါင်းအစဖျား) အလယ်ကား ရည်ချိုင့်, အဆုံးကား
ချက်, ဟု-၃-ဌာန၌ ဝါယော ဝတ်၏ “ထိ, သိ, အာ
ရုံကို သတိ ထားမှတ်။ ယင်း-၃-ဌာန၌ သိမှတ်ရန်
မစွမ်းနိုင်မှ ထွက်လေ, ဝင်လေ, တို့၏ အစ, အစ, ၌
ဖြစ်ရာ - ၁-ဌာနကိုသာ မှတ်။ သတိနှင့် သမာဓိ အနည်း
ငယ် ရင့်ကျက် ခိုင်မြဲလာက ထွက်လေ, ဝင်လေ,
၂-ပါးတို့၏ အစနှင့် အဆုံး-၂-ဌာနကိုသာ မှတ်။
ထိုနောက် စ, လယ်, ဆုံး, - ၃-ဌာန မှတ်။ ထိုနောက်
ထွက်လေ, ဝင်လေ, - ၂-ပါးကို မလွတ်ပဲ တောက်

ရှောက် တန်းပြီး မှတ်သွားနိုင်၏။ အာနာ, ပါဏ-ထွက်
လေ, ဝင်လေ, ပွားနည်း အခဏ်း(၅)၌ ကြည့်၍. ပွား
များနိုင်၏။ ။

အရှု, အရှိက်, အထုတ်, အားကြီးလွန်းလျှင်, အား
စိုက်လွန်းလျှင်, နစ်လုံးသွေး ဆူပွက် ပူလောင်ပြီး မော
ပန်း မူးမေ့ သွားတတ်သည်။ ဤသို့ ဖြစ်ရခြင်းမှာ
တရားထူး ရရှိ၍ မဟုတ်၊ သွေး, လေ, များ ဆူပွက်
ပူလောင်ကြောင့် ခောဟိုက် ပင်ပန်းခြင်းသာ ဖြစ်၏။
အတ္တ ကိလမထ အကျင့်ဘက်သို့ မသက်ရောက်ရန်
သတိမူလေ။ ။

(၁) သမ္ဗုဿန-ဉာဏ်။

ပြုဆိုခဲ့တိုင်း ထွက်လေ, ဝင်လေ, တို့ကို သုံးသတ်
ဆင်ခြင် အားထုတ် ပွားများ သွားပါမူ ရှေးဦးစွာ
ကိုယ်ကာယ တခုလုံး၌, ကိုယ်အင်္ဂါ အစိတ်အပိုင်း၌,
ဧကန်း ဖြစ်လိုက်, ပူးကန်း ဖြစ်လိုက်, ပဝက်ဆိပ်, သန်း
ဖျား လျောက်သွားလာ နေသကဲ့သို့ တရားဖြစ်လိုက်
နှင့် ဖြစ်ပေါ် လာတတ်၏။ ထိုအခါ ထွက်ဝင် လေ
ဝတ်ကို သတိက မလွတ်စေပဲ အာရုံတပါးသို့ ထွက်
မသွားအောင် ထိန်းသိမ်းနိုင်သော သမာဓိ စိတ်ဝတ်
ကို ရရှိလာပြီ ဖြစ်၍ ဖီးရိုး အရောင်, တိုက်, အိမ်, နံရံ
အပေါက်တို့မှ မြင်တွေ့ရသော မြူရိုး ရောင်, တို့သည်
အတန်းလိုက် ဆင်မြင်, တွေ့မြင်, လာတတ်၏။ သို့မဟုတ်

ရေမြှုတ်ဆိုင်, ရေမြှုတ်တုံး, ရေမြှုတ်ခဲး, ကလေးတွေ
စီတန်း, တက်ကြွ, သက်ဆင်း, နေသကဲ့သို့ တွေ့မြင် ဖြစ်
ပေါ်လာတတ်၏။ ထိုအခါ ဤငါ၏ ကိုယ်ကာယကြီး
သည် အမာခံ ခိုင်ခန့် တည်မြဲသည့် ရုပ်တုုံး, ရုပ်ခဲး
ကြီး, မဟုတ်ပါတကား, ရုပ်ကလာပ် မှဲ့ ကလေးတွေ
တသိမ့်သိမ့် တသဲးသဲး တရွရွ ခဏခဏပဲ ဖြစ်လိုက်,
ပျက်လိုက်, နေသော သဘောတရားရှိသည့် ကိုယ်ကာ
ယကြီး ပါတကား, ဟု ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဉာဏ်ဝမှာ
တဆင့် တက်ပြီး ကောင်းစွာ ထင်လာ မြင်လာလိမ့်
မည်။ ။

ဤအမြင်ကို မလွှတ်ပဲ မိမိ၏ ကိုယ်တခုသုံးကို ခြုံ
၍ ထင်မြင် လာအောင် ဖိဖိ စီးစီး ရှုကြည့် ဆင်ခြင်
နေရမည်။ ထိုသို့ ဆင်ခြင် နေရင်းပင် သဘာဝ အမှန်
အတိုင်း ဉာဏ်ဝမှာ (စိတ်မှာ) ရုပ်ကလာပ် ကလေးတွေ
ဟာ မျက်တောင် တခတ်, လျှပ် တပြက်ခန့်မျှ မချုပ်,
မပျက်, မဖြစ်, ပဲး ခိုင်မြဲ တည်နေခြင်း မရှိကြောင်း
ကို ကောင်းစွာ သိမြင် လာလိမ့်မည်။ တခုနှင့်တခု အ
စဉ် မပြတ် တစပ်တည်းကဲ့သို့ ထင်မြင် နေတော့၏။
ထိုသို့ ထင်မြင်လာက ပထမ ရှုဆင်ခြင်စဉ် အစက အ
သိဉာဏ်မျိုး မဟုတ်တော့ပဲ တဆင့်ထက် တဆင့်
တိုးတက် နူးညံ့ သိမ်မွေ့ လာ၍ ကိုယ်ခန္ဓာ စိတ္တဗျူဟာ
ဖြစ်စဉ်မှာ အဝိဇ္ဇာ အမှောင်ခတ်ကြီးက အရှုံးပေး
ပြီး ပျောက်ကွယ် ငုပ်မျှိုးလျက် သမ္မုဿနပေါ် ဝိဇ္ဇာ

ဉာဏ် အလင်းပေါက်မြှောက် ကောင်းစွာ အောင်မြင်
ခြင်းသို့ ရောက်လာပြီဟုမှတ်။ ငါ တယ်ဟုတ်ပါ က
လားဟု အထင်ကြီး လာတတ်၏။ မာန၊ ။

(၂) ဥဒယဗ္ဗဘယ ဉာဏ်။

ထိုသို့ နေ့ရော၊ညဉ့်ပါ၊ထွက်၊ဝင်၊လေဝတ်-၂-ပါး
၏ ဖြစ်မှု၊ ပျက်မှု၊-၂-ချက်ကို အားသွန် ကြိုးပန်းသော
ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်၏စိတ်ဝတ်မှာ “နေ့ရောင်ခြည်အလင်း
ဝတ်များ ပေါ်ထွက် လာသကဲ့သို့” မိမိ ခန္ဓာကိုယ်
ကာယ၌ တည်ရှိနေသော ပရမတ္ထ ဓမ္မ ရုပ်ကလာပ်
ကလေးတွေကို ဟုတ်တိုင်းမှန်ရာ ကောင်းစွာ သိမြင်
လာသည်ဟုမှတ်။ နေ့ရောင်ခြည် အလင်းဝတ်သည်
အားရှိစွာ ထွန်းလင်း တောက်ပလာသော အခါ
ကောင်းစွာပိုင်းခြား ဝတ္ထု ပစ္စည်းများကို ထင်ထင်
ရှားရှားချည်း သိသာချစ်သကဲ့သို့ ယောဂီ၏ ဉာဏ်ဝ
မှာ လောကဓာတ် တခုလုံး၌ ရှိသော ရုပ်ကလာပ်
ဝတ်တွေ၏ တခုနှင့် တခု မဆက်စပ် မရောနှောပဲ
ပိုင်းပိုင်း ခြားခြား ဖြစ်ချိ ပျက်ချိနှင့် အစဉ် သန္တတိ
ပြတ်ပြတ်ပြီး ဖြစ်၊ ပျက်၊ နေသည်ကို ကောင်းစွာ ပိုင်း
ခြား သိမြင်နေ၏။ ။

ထိုသို့ ယောဂီ၏ ဉာဏ်ဝမှာ သိမြင် လာနေမှ ဘဝ
သံသရာ ကပ္ပိ အဆက်ဆက်က ဖြစ်ပေါ်ရရှိလာသည့်
ကိုယ်ခန္ဓာ အစဉ်၌ “တဏှာစွဲ၊ ဥပါဒါန်စွဲ၊ မာနစွဲ၊

အတ္တ ဒိဋ္ဌိစွဲး” တွေ တ.ဒင်္ဂ တဏှာအားဖြင့် ကွယ်ပျောက်နေလေတော့၏။ သို့အစွဲး ကွယ်ပျောက်သော အခါ ဖြစ်မှုနှင့် ပျက်မှုကိုသာ တွေ့မြင်နေသော ဝိဇ္ဇာ ဉာဏ် သမာဓိဓာတ်သည် လွန်စွာ ထက်သန် အားကောင်း လာသောကြောင့် ဖြစ်,ပျက်,တရား သဘောတွေကို လျင်လျင် မြန်မြန်ချည်း တွေ့မြင် လာနေလိမ့်မည်။ ထိုအခါ ခန္ဓာကိုယ် ပဉ္စက ခြစ်တခုလုံး၌ ဖြစ်,ပျက်နေသော ရုပ်ကလာပ် ခေတ်ကလေးတွေကို တခုနှင့် တခု မရော,မစပ်ပဲ အာကာသဓာတ် ပိုင်းခြားလျက် ဖြစ်,ပျက်,နေသည်ကို ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဉာဏ်ဝမှာ ကောင်းစွာ မှန်ကန်သော သဘာဝအတိုင်း ထင်မြင်လာလိမ့်မည်။

ထိုအခါ ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်၏ စင်ကြယ်သော ဝိဇ္ဇာ ဉာဏ် သမာဓိဖြင့် အာရုံပြုကာ ရှုကြည့် ပွားများဆင်ခြင်လိုက်သည်နှင့် တပြိုင်နက် အဏ္ဏတ္တ,ဗဟိဒ္ဓ,သန္တာန်၌ တသားတည်း,တထပ်တည်း, ရုပ်ကလာပ် ကလေးတွေ လျင်လျင် မြန်မြန် ဖြစ်ပျက်, နေပုံကို ဉာဏ်ဝ၌ တွေ့မြင်လာလိမ့်မည်။ ထိုသို့ သမာဓိ ဉာဏ်ဝ၌ တွေ့မြင်လာက အစိုင်း, အခဲး, အတုး, ဖြစ်သော “ဃန, သဏ္ဌာန, သမူဟ” ပညတ် အစွဲးတွေ ကွယ်ပျောက်သွားပြီး ပရမတ် အစစ် သဘာဝမှန် ရုပ်ကလာပ်ဓာတ်တွေ တဖွားဖွား လျင်မြန်စွာ ပေါင်းဆုံ ဖြစ်,ပျက်နေသည်ကို တွေ့မြင်ရလိမ့်မည်။ သို့မှ “ပညတ် ပျောက်

၍ ပရမတ်ဓာတ်သို့ ဆိုက်ရောက်သည်” ဟုမှတ်။ ဤသို့ ဖြစ်ရောက်မှသာ “တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ မာန၊ အတ္တဒိဋ္ဌိစွဲ” တွေ ကွယ်ဝှက် ထွက်ပြေး ပျောက်ကွယ်ကြ၍ ခန္ဓာကိုယ် ပဉ္စက ခြစ်ကြီး တခုလုံးဟာ “ငါ့ဥစ္စာတည်း၊ ငါ့ဖြစ်၏၊ ငါ့ပိုင် ကိုယ် အတ္တတည်း” ဟု စွဲမက်မှတ်ထင် နေခြင်းသည် မဟုတ်ပါ။ တကားဟု သိမြင်၍ အစွဲ-၃-ပါးတို့သည် “တ.ဒင်္ဂ၊ တ.ဒင်္ဂ” ပေါင်းများစွာ ကွယ်ဝှက် ချုပ်ငြိမ်း ပျောက်ကွယ် နေသောကြောင့် ၁-ရက်၊ ၂-ရက်၊ စသည်ဖြင့်၎င်း၊ တလ၊ ၂-လ စသည်ဖြင့်၎င်း၊ ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်၏ သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဝိဇ္ဇာဉာဏ်ဝမှာ အမြင် ထက်သန် နေတတ်၏။ အမြင်သန်သလောက် တဏှာစွဲ စသည် ကွယ်ပျောက် ချုပ်ငြိမ်း နေတတ်၏။ ဝိရာဂေါ နိရောဓော နိဗ္ဗာန်၊ ဟူသော ဩဝါဒ အတိုင်း တ.ဒင်္ဂ သန္တိသုခ ရှေ့တော် ပြေး နိဗ္ဗာန်ဟု သိလေ။ ထိုအခါ ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်သည် ထိုသုခကို ခံစားလျက် နေ့ရော၊ ည၌ပါ တလစပ်တည်း ဒိဋ္ဌိစိးစိး ဉာဏ်ကုန်လွှတ်ကာ ဆင်ခြင် ပွားများ အားထုတ်သော စိတ်ဓာတ်သည် လွန်စွာ ကြည်လင် သန့်ရှင်း စင်ကြယ်ခြင်းကို ရ၍ ခန္ဓာကိုယ် ကာယ၌ တည်ရှိ ဖြစ်ပျက် နေသော ရုပ်ကလာပ်နှင့် စိတ်ဓာတ်တို့သည် တဒိတ်ဒိတ် တောက်ပြောင် ပြုံးပြုံး ပြက်ပြက် အရောင် အလင်းဓာတ်တွေ ထွက်ပေါ်လာတတ်သည်။ ထိုအခါ အလင်းရောင်ဓာတ်၏ ဖြစ်ပျက်မှုကို တလ

စပ် ရှုဆင်ခြင် ထင်မြင် နေသောကြောင့် ထိနု,မိဒ္ဓ, နိဝရဏ တရားဆိုး, တရားညစ်,တို့သည် ကွယ်ဝှက် ပျောက်ပျက် ချုပ်ငြိမ်းခြင်းသို့ ရောက်ကြရ လေကုန် တော့၏။ ။

မှတ်ရန်။ ။ ထိုအခါ ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်သည် အိပ် ရမှန်း မသိ, စားသောက် ရမှန်း မသိ, ကျင်ချိုး,ကျင် ငယ်,ကိုမျှ စွန့်ရမှန်း မသိအောင် အစွဲး အမှတ်မှား သညာတွေ ကွယ်ပျောက် နေတတ်သည်။တခါ တခါ နေ့,ည,ဟူသော အမှတ် သညာပါ ကွယ်ဝှက် ပျောက် နေတတ်၏။ ယင်းသို့ ဖြစ်ရခြင်း အကြောင်းကား..... ဘဝ သံသရာက ခန္ဓာကိုယ် အစဉ်၌ အစွဲးသန်ကာ အထင် အမြင် အယူမှားလာခဲ့သော အတ္တ ဒိဋ္ဌိ စွဲကြီး ကွယ်ဝှက် ပျောက်ကွယ် သွားသောကြောင့်၎င်း, ခန္ဓာ ပဉ္စက ခြံမိ သန္တာန်၌ ဃာန အတုံးအခဲ ပညတ်အစွဲး တွေ ပြိုကွဲ ပျက်စီး၍ သဘာဝမှန် ပရမတ် ရုပ်ဓာတ် တရားတွေ ဖြစ်ပေါ် နေသောကြောင့်၎င်း, “မျက်စိ, နား, နှာ, ပါးစပ်, ဦးခေါင်း, လက်, ပေါင်, ခြေ,, စသည် ကိုယ်အင်္ဂါ အစိတ်, အပိုင်း,တို့ ရှာမရ, ရှာမတွေ့, သီးခြားဟူ၍ မရှိတော့ဘဲ ပရမတ် ရုပ်ကလာပ် ဓာတ်တွေကိုသာ တပြိုင်တည်း တွေ့မြင် နေသော ကြောင့်၎င်း,တည်း။ ။

ထိုစခန်းသို့ ဖြစ်ပေါ်ဆိုက်ရောက် လာသောအခါ မူလ တရားအားမထုတ်ဘဲ ကာလက စွဲလမ်း မှတ်

ထင်ထားသော နိစ္စ သညာစွဲ အမှားတွေ ကွယ်ပုတ်၍၊
ခန္ဓာကိုယ် ပဉ္စက ခြစ် တခုလုံး၌ အနိစ္စ သညာ ငိဇ္ဇာ
ဉာဏ် အမြင်မှန်တွေ တမြင်တည်း မြင်နေရကား။ “စား
မှု၊ သောက်မှု၊ သွားလာမှု၊ အိပ်မှု၊ ထမှု၊ ထိုင်မှု၊ လည်း
လျောင်းမှု,, စသော ဣရိယာပုတ်-၄-ပါးလုံး၌ ဒုက္ခ
သာ ထင်မြင်နေ၍၊ အထင် အမြင် သညာစွဲ အမှား
တွေ မှန်သမျှ ကွယ်ပုတ် ပျောက်ပျက် သွားကြရလေ
ကုန်တော့သတည်း။ ။

ထိုသို့ သဘာဝ တရား လမ်းမှန်ကို ပိုင်ပိုင် နိုင်နိုင်
ထင်မြင် တွေ့နေသောကြောင့် ထိနု၊ မိဒ္ဓ၊ နိဝရဏတရား
တွေ ကင်းကွာ နေလေလေ ဝိပဿနာ ငိဇ္ဇာဉာဏ်
ထက်သန် စူးရှလေလေ ဖြစ်သောကြောင့် ယောဂီ
ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဉာဏ်၌ ဩဇာ.....ပကတိ မျက်စိဖြင့် တွေ့
မြင် နေရသော ခန္ဓာကိုယ် ပဉ္စက ခြစ်ဟော အလွန်
သေးငယ်သည့် မြူမှုုံတွေ ပေါင်းစပ် နေပါတ်ကားဟု
ကောင်းစွာထင်မြင် လာလတ္တံ့။ ။ ယင်းသို့ ထင်မြင်လာ
သော ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်၏ ခန္ဓာ နာမ် ရုပ် ဖြစ်စဉ်မှာ
လွန်စွာမှ ကြည်လင် သန့်ရှင်း စင်ကြယ်လာ၍၊ ကိုယ်
ကာယမှ ပြုံးပြုံး ပြက်ပြက် အရောင် အလင်း ဓာတ်
တွေ ထွန်းလင်း တောက်ပြောင်လာခြင်း၊ တည်ကြည်
ငြိမ်သက်သော သမာဓိနှင့် ပြည့်စုံလာခြင်း၊ စိတ္တဇ
ရုပ်ဓာတ် ကလာပ်တို့သည် တစ်ကိုယ်လုံး ပျံ့နှံ့၍၊
ပြုံးပြုံးပြက် ကိုယ်ရောင် ကိုယ်ဝါ အလင်း အကြည်

ခတ်ဘွေ ထွက်ပေါ်လာခြင်း၊ ဟိုကြောင့်၎င်း၊ ဝိပဿနာဉာဏ် သမာဓိသည် လွန်စွာ ထက်မျက် စူးရှ သန့်ရှင်း စင်ကြယ်လာခြင်းကြောင့်၎င်း၊ ဝိပဿနာဉာဏ်၏ အစွမ်း တန်ခိုးသတ္တိ ထက်မျက်လာခြင်း ကြောင့်၎င်း၊ နေရောင်ခြည်၊ လရောင်ခြည်၊ ကြယ်၊ နက္ခတ်ရောင်ခြည် တို့နှင့် မတူ မရောစပ်သည့် အလွန်အလွန် ထူးဆန်း အံ့ဩဖွယ်ရာ ဤဘဝတွင် မတွေ့ကြုံ တကြိမ်တခါမျှ မမြင်စဘူးသော အရောင် အလင်း ခတ်ကြီးကို တွေ့မြင်၍ လာလတ္တံ့။" ဤသို့ ဖြစ်ပေါ်လာခြင်း၊ တွေ့မြင်လာခြင်းသည် တရားလမ်း အကျင့်မှန်၊ သဘာဝမှန်၊ ဟုမှတ်။ ပညတ် တရားနှင့် မရောယှက်ပဲ သက်သက်သော ပရမတ္ထ ဓမ္မကို ထင်မြင်၍ ၎င်းကို လက္ခဏာ ယာဉ်-၃-ပါးတို့ဖြင့် ရှုဆင်ခြင်မှုသည် ဝိပဿနာ အလုပ်ကောင်းဟု ဆိုသတည်း။ ။

အတွေ့ , အမြင် , အထင် , မှားပုံ။

အချို့ကုန်သော ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဆံပင်၊ မွေးညှင်း၊ စသော ၃၂-ပါးသော ကိုယ် ကောဋ္ဌာသ အရအဝေးတို့ကို ခွဲခြား သိနိုင်ရုံမျှ ဖြစ်လျှင် ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ၊ အတ္တ၊ ဇီဝ၊ ဟု မတွေ့ပြီ။ အနတ္တ ထင်မြင်ချက် နေရာကြာပြီဟု မှတ်ထင်ကြကုန်၏။ ဤဟာသည် ဆံပင်ပဲ၊ မွေးညှင်းပဲ၊ စသည်ဖြင့် ခွဲခြမ်း သိမြင်သော ကောဋ္ဌာသ ကိုယ်အရ အပေါင်းသည် ပညတ်မျိုး အ

စစ်တို့သာတည်း။ ယုဂ္ဂလပညတ်၊ သတ္တ ပညတ်၊ သမူဟ
ပညတ်တို့၏။ အကုဇ်း၊ အခက်၊ အစု၊ တို့သာတည်း။
ထိုကြောင့် ဆံပင်၊ မွေးညှင်း၊ ခြေသည်း၊ စသည့်
၃၂-ပါးသော ကိုယ်ခန္ဓာ အစုတို့ကို ခွဲခြမ်း ဆင်ခြင်
သိနေမှုသည် အနတ္တသို့ မဆိုက်။ အတ္တ၊ ဇီဝ၊ ဘက်၌သာ
တည်နေ၏။ ။

ယခုခေတ် လောက၌ ဘာဝနာ အလုပ်ကို အား
ထုတ် လုံးပန်းကြသူတွေ ရှေးခေတ်ကထက် တိုးတက်
၍ အလွန်ပေါများ၏။ သမထ လုပ်နည်း၊ ပြုနည်း၊
အမျိုးမျိုး၊ ဝိပဿနာ လုပ်နည်း၊ ပြုနည်း၊ အမျိုးမျိုး၊
ရှိကြကုန်၏။ ရုပ်၊ နာမ်၊ တရားတို့၏ ဖြစ်၊ ပျက်မှုကို
ကောင်းကောင်းနားလည် သိမြင်၍ ဆင်ခြင် ပွားများ
သူလည်း ရှိကုန်၏။ ထို-၂-ပါးတို့၏ ဖြစ်မှု၊ ပျက်မှုကို
ကောင်းစွာ နားမလည် မသိမြင်မှု၍ ထင်မိ ထင်ရာ၊
ရောက်မိ ရောက်ရာတို့ကို ဆင်ခြင် ပွားများသူတို့လည်း
ရှိကြကုန်၏။ ညာဝါး ရောရောင် အားထုတ်သူတို့လည်း
ရှိကြကုန်၏။ သို့စေကာ သမထ အလုပ်ကို ဖြစ်စေ၊
ဝိပဿနာ အလုပ်ကို ဖြစ်စေ၊ မြီးမြီး စွဲစွဲ အားထုတ်
၍ လုပ်နိုင်ကြလျှင် နိဝရဏ တရားတို့ကို တ-ဒင်္ဂ၊
တ-ဒင်္ဂ၊ ကြာမြင့်စွာ ပယ်ခွာနိုင်၍ စိတ်တည်တန့်ခြင်း
ကြည်လင်ခြင်း၊ သမာဓိ အထူးသို့ ရောက်နိုင်၏။ ကိုယ်
ရောင် ကိုယ်ဝါ အလင်း ဓာတ်တွေလည်း ဖြစ်ပေါ်
ရရှိလာတတ်ကုန်၏။ ဤသို့ ထွေထွေ ထူးထူး အဆန်း

တွေ ဖြစ်ပေါ်လာသည်ကို အချို့ သူတို့က မင်ဥာဏ်၊
 ဖိုလ်ဥာဏ်၊ ဆိုက်ရောက်ရရှိပြီ။ သောတာပန် စသည်
 ဖြစ်ပြီဟု မှတ်ထင်ကြကုန်၏။ လွဲမှားလေစွာ။ သမာဓိ
 ဓာတ် တန်ခိုးကြောင့်ဖြစ်သော နိဝရဏ ကင်းနေမှု၏
 အကျိုးဆက်မျှသာလျှင် ဖြစ်သတည်း။ မင်၊ ဖိုလ်၊ စစ်
 မဟုတ်သေးချေ။ ။

အခုခေတ် လောက၌ ကမ္မဋ္ဌာန်း လုပ်စားသော
 နည်းမျိုးဖြင့် ကမ္မဋ္ဌာန်း နည်းထူး နည်းဆန်းတွေလည်း
 ပေါ်ချားကြကုန်၏။ အချို့သော ဆရာတို့သည် နတ်
 မှော် သွင်းသကဲ့သို့ ကမ္မဋ္ဌာန်းမှော် သွင်းပေးကြကုန်၏။
 အချို့ကား ဘီလူးမှော် သွင်းသကဲ့သို့ ကမ္မဋ္ဌာန်းမှော်
 သွင်းပေးကြကုန်၏။ အချို့က စိတ်ညှို့ အတတ်နည်း
 မျိုးဖြင့် သူဘဝါး စိတ်ဓာတ်ကို မိမိ စိတ်ဓာတ်ဖြင့်
 ဖိနှိပ်၍ တဏှာခြင်းပင် ထင်မြင်လာအောင် ပြုလုပ်
 ပေးကြကုန်၏။ ထိုအခါ ဆိုင်ရာ နတ်မှော်တွေ ဝင်လာ
 ပြီး ကမ္မဋ္ဌာန ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်တို့စိတ်၌ အထူးထူး
 အထွေထွေ အာရုံတွေ ထင်မြင် လာအောင် ငြိကြ
 ကုန်၏။ ။

အချို့ချို့တို့မှာ အသုဘ ကောင်ကြီး၊ အရိုး ရကြီး၊
 ဘုရား ရုပ်ပွား တော်ကြီး၊ ရဟန်းတော်၊ လူသူတော်၊
 ရသေ့၊ ဝိဇ္ဇာမိတ်၊ ဟုပတင့်တယ်သော လူရုပ်ပုံ၊ နတ်
 ရုပ်ပုံ၊ စသည်ဖြင့် ယောဂီတို့ စိတ်စွဲလမ်းရာ အာရုံ
 ရုပ်ပုံ တမျိုးမျိုးကို ထင်လာ တတ်ကြကုန်၏။ ထိုတွင်

ရဟန်းတော်များ ရုပ်ပုံထင်မြင်လာသည်ကိုကမ္မဋ္ဌာန်းပေး ဆရာတို့က မြတ်စွာဘုရားပင်ဟု ပြောဆိုကြကုန်၏။ လှပစွာသော လူရုပ်ပုံ၊ နတ်ရုပ်ပုံ၊ များထင်မြင် လာသည်ကို ဝေဿဝဏ္ဏ စသောနတ်မင်းကြီး၊ အလောင်းတော် မေတ္တေယျ နတ်သား၊ သကြားမင်း၊ ဗြဟ္မာမင်း၊ ဝိဇ္ဇာဓိရ်၊ ဇော်ဂျီ၊ စသည် ပြောဆိုကြကုန်၏။ လောက၌ လူသားတို့သည် ဘုရားအသွင်တော်၊ ဘုရားရှင်ရုပ်ပွားတော်၊ များကို တွေ့မြင်ရသည်မှာ အလွန် မက်မော နှစ်သက်တတ်၏။ သတိ ကြီးစွာ ထားကြလေ။ အမှန်မဟုတ်လေစွာ။ ဤကား အတွေ့၊ အမြင်၊ အထင်၊ မှားပုံတော်ကြီးတည်း။ ။

ဝိပဿနာ အလုပ်ကောင်း နည်းလမ်းမှန်ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသည့် ထူးဆန်း လွန်ကဲသော အလင်းရောင်ဓာတ်ကို လွန်မင်းစွာ နှစ်သက်ခြင်း ဝီတိသည် ခန္ဓာကိုယ် တခုလုံး ပျံ့နှံ့၍ အလင်းရောင် ဓာတ်ကို သံလိုက်ဓာတ်ဖြင့် ဆွဲထားသကဲ့သို့ မလွှတ်နိုင်၊ မခွာနိုင်၊ အောင်ဖြစ်ပြီး ဝီတိ သုခကို နေ့ရော၊ ည၌ပါ၊ ခံစားကာ နေလတ္တံ့။ ယင်းသို့ ခံစားနေရိုက်၌ အင်တိုက်အားတိုက်၊ ဖိစီး၍ ပွားများ ခဲ့သောကြောင့် ဖြစ်မှု၊ ပျက်မှု၊ တရားတွေ ကွယ်ဝှက်နေလတ္တံ့။ ။

မှတ်ချက်။ (အလင်းရောင် ဓာတ်ကို တွယ်တာတတ်မက် နှစ်သက် သာယာစွာ ခံစားနေခြင်းကို မဂ်

အန္တရာယ် ဘေးရန်၊ ဖိုလ် အန္တရာယ် ဘေးရန်၊
ဝိပဿန-ပက္ခိလေသခေါ် ဝိပဿနာ ညစ်နွမ်း ပျက်
စီးကြောင်း ဘေးရန်ကြီးဟု မှတ်။)

ထိုထူးမြတ်သည့် အကြည်ဓာတ် အလင်းရောင်ကို
နေ့၊ ညဉ့်၊ မပြတ် ခံစားနေသော ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်၏
ဉာဏ်ဝမှာ ခံစားဖန် များလာတော့ “နေ့စဉ် ဒန်
ပေါက် ထမင်းချည်း စားနေရသူမှာ မစားသုံးလို
တော့ပဲ မုန်းလာသကဲ့သို့၊ မခံစားလိုစိတ် အာသာ
ဆန္ဒ ဖြစ်ခါ ဥပေက္ခာ သဘော၊ ပြီးငွေ့ခြင်း သဘော၊
အလိုလို ဖြစ်ပေါ်လာခါ နောက်က မိမိ အင်တိုက်
အားတိုက် ဖိမိ စီးစီး အားထုတ်လာခဲ့သော ဖြစ်ပျက်
မှုကို ပြန်ပြီး ရှုဆင်ခြင် ပွားများလတ္တံ့။ ထိုသို့ ပြန်၍
ရှုဆင်ခြင်သော ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဉာဏ်ဝမှာ ရှေး
ကထက် အဆပေါင်း များစွာ ဉာဏ်အမြင် ထက်မျက်
စူးရှ လာသောကြောင့် သိမ့်ကနဲ၊ သိမ့်ကနဲ၊ ငြိမ့်ကနဲ၊
ငြိမ့်ကနဲ၊ ရိပ်ကနဲ၊ ရိပ်ကနဲ၊ ခန္ဓာကိုယ် တခုလုံး
လွန်လွန် မင်းမင်း၊ လျှင်လျှင်၊ မြန်မြန်၊ ကြီး ဖြစ်ခြင်း၊
ပျက်ခြင်းကို ထင်မြင်လာလတ္တံ့။ ဤကဲ့သို့ ဖြစ်မှု၊ ပျက်
မှု၊ သဘာဝ-၂-ပါးကို ပိုင်ပိုင် နိုင်နိုင်ကြီး ထင်မြင် နေ
ခြင်းကို “ဥဒယဗ္ဗယ၊ ဉာဏ်ဟူ၍၊ ပညတ် ထားတော်
မူသည်ဟု မှတ်။ ။

မှတ်ချက်။ ။ ဥဒယဗ္ဗယ ဉာဏ် ထက်မျက် စူးရှ
ရင့်ကျက်လာသော အခါ သဘာဝ လမ်းမှန်အတိုင်း

ဩဘာသခေါ် အရောင် အလင်း ခာတ်ကြီးသည် ဖြစ်ပေါ်လာရပြီး ဖြစ်သတည်း။ နေ၊ လ၊ နက္ခတ်၊ ကြယ်၊ တာရှေ၊ တို့သည် ထွက်ပေါ်လာချိန်တိုင် ရောက်ကမထွက်ပေါ်လာပါနှင့်ဟု မည်သူမှ တားမြစ်၍ မရပဲ ထွက်ပေါ်ပြီး ထွက်ပေါ်လာသကဲ့သို့၎င်း၊ ၎င်းတို့ ကွယ်ပျောက် ဝင်ချိန်ကြလျှင် မဝင်ပါနှင့်ဦးဟု တားမြစ် မရပဲ ကွယ်ပျောက်ဝင်သွားသကဲ့သို့၎င်း၊ ပင်တည်း။ ။

အို....လူသားတို့! ဥဒယဗ္ဗယ ဉာဏ် ရင့်ကျက်သန်စွမ်းပို့ရန် လွန်စွာမှ အရေးကြီး၏။ ၎င်းဉာဏ်ကို အကြမ်းစား ဖြစ်,ပျက်,မှု, အလတ်စား ဖြစ်,ပျက်,မှု, အနုစား ဖြစ်,ပျက်,မှု, အနုဆုံးအစား ဖြစ်,ပျက်,မှု, တို့ကို အထူး သတိမူ၍ ပွားများ ဆင်ခြင် အားထုတ်ကြကုန်ရာသည်။ ထိုဉာဏ် ရင့်သန်မှ အထက်အထက် ဉာဏ်တွေကို ခဏခြင်း တဆင့်မှ တဆင့်သို့ တက်ရန်, ကူးရန်, လွယ်ကူ၏။ သို့မဟုတ်က တစ်လယ်လယ် ဖြစ်ပြီး လုံးလယ် လိုက်နေတတ်သည်။ ထင်,မှတ်,မှား နေတတ်သည်။ ။

(၃) ဘန် ဉာဏ်။

ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်သည် အနုဆုံးဖြစ်သော ဖြစ်,ပျက်မှုကို မလွှတ်မူ၍ နေ့ရော,ညဉ့်ပါ ဖိဖိ စီးစီး အားသွန်ကြိုးပန်း ရှုဆင်ခြင် သွားပါက အဖြစ်ကို လုံးလုံးလွှတ်၍ ပျက်မှုချည်းကိုသာ အဓ္မတ္တ, ဗဟိဒ္ဓ-၂-ပါးနှင့်

သောကဓာတ်တိုက် အလုံးကို ညာဏ်ငုံကာ အာရုံ ပြု၍ ရှုကြည့်သော အခါ ရိပ်ရိပ် ရိပ်ရိပ်နှင့် တသုတ် သုတ်ပျက်နေတာတွေကို လျှင်လျှင် မြန်မြန်ကြီး တွေ မြင်ကာ နေလတ္တံ့။ ဤသို့ သဘာဝမှန် အတိုင်း ထင် ရှားစွာ တွေ့မြင် နေသည်ကိုပင် “ဘင်္ဂ-ညာဏ်,, ဟု ပညတ် တင်ထားတော်မူခဲ့သတည်း။ ။

(၄) ဘယ-ညာဏ်။

ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်သည် မိမိ၏ ညာဏ်အမြင်ကို မစွန့် လွှတ်မဲး နေ့ရော၊ ညဉ့်ပါ တစပ်တည်း ငန့်တိုက်၍ ဆင်ခြင် ပွားများ အားထုတ်သွားပါက ရှေးကထက် အဆ ပေါင်းများစွာ ဂဏန်းချ၍ ပြောပြခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်လောက်အောင် အပျက်တရားတွေချည်းသာ အလွန် လျှင်မြန်စွာ မြင်နေရသောကြောင့် ထိုအပျက် တွေကို မရှုလို၊ မမြင်လို၊ မတွေ့လို၊ စိတ်ဓာတ် ညာဏ်ဝ မှာ ထင်မြင်ပေါ်လာလတ္တံ့။ အပျက်တွေကို ချည်း သာ မြင်နေရ၍ ဤငါ့ ခန္ဓာ ကိုယ်ကြီးကား ဘေး တုန်း၊ ဘေးခဲးကြီး၊ အပျက်ဟူသမျှတို့၏ ရဝေးတည် နေရာ ဌာနအိမ်ကြီး၊ ပါဘကားဟု ထင်မြင်လာသော ကြောင့် မိမိ ခန္ဓာ ကိုယ်ကြီးကို တောတွင်း၌ ကြက် စားသည့် ခြင်္သေ့၊ သစ်၊ ကျား၊ သားရဲ၊ သားဘက်၊ ဘီလူးကြီး၊ တွေနှင့် ရင်ဆိုင် ဝိုင်းကာ ဘေးတွေ နေရ သောအခါ တကိုယ်လုံး ဆတ်ဆတ်တုန် ဘဝင်၊ ရည်ချုံ

၍ အသက်သေရမတတ် လွန်စွာ ကြောက်ရွံ့ကာ
 နေသကဲ့သို့ မိမိ၏ ရုပ်,နာမ်,ပေါင်းစု ခန္ဓာကိုယ်အထူ
 ကြီးကိုပင် လွန်စွာ ကြောက်ရွံ့ ထိပ်လန့်ခြင်း ဖြစ်၍
 နေလတ္တံ့။ အပျက် ဘေးတွေချည်းသာ တွေ့မြင် နေရ
 သော ခန္ဓာကိုယ် ကာယ အပေါ်၌ အသစ် အသစ်
 နောက်ထပ် ဖြစ်ရန် အလိုမရှိသောကြောင့် တဏှာ၊
 ဥပါဒါန်၊ အစွဲ၊ ကောင်းကောင်းချည်း ကင်းကွာ
 ပြတ်စဲလတ္တံ့။

ယခု အပျက် တရားတွေချည်း စုဝေးပေါင်းဆုံ
 တည်နေသော ပစ္စက္ခ ခန္ဓာကိုယ်ကဲ့သို့ အတိတ်ကာလ
 ဘဝက ဖြစ်ခဲ့ပြီးသော ခန္ဓာကိုယ်၌၎င်း၊ ဖြစ်ရလတ္တံ့။
 ခန္ဓာ ကိုယ်၌၎င်း၊ အဇ္ဈတ္တ ခန္ဓာကိုယ်၌၎င်း၊ ဗဟိဒ္ဓ ခန္ဓာ
 ကိုယ်၌၎င်း၊ ရုန့်ရင်း ကြမ်းငမ်းသော အရာဝတ္ထု၊ ခြစ်
 ခွင်း၊ နူးညံ့ သိမ်မွေ့ သေးငယ်သော အရာဝတ္ထု၊
 ခြစ်ခွင်း၊ ယုတ်ညံ့ သိမ်ဖြင်းသော အရာဝတ္ထု၊ ခြစ်ခွင်း၊
 ကောင်းမြတ် တင့်တယ် ဖွယ်ရာသော အရာဝတ္ထု၊
 ခြစ်ခွင်း၊ အနီးအနား အရပ်ဌာန၌ တည်ရှိနေသော
 အရာဝတ္ထု၊ ခြစ်ခွင်း၊ အဝေးအရပ် ဌာန၌ တည်ရှိနေ
 သော အရာဝတ္ထု၊ ခြစ်ခွင်း၊ လူ ခန္ဓာ၊ နတ် ခန္ဓာ၊ ပြိဟ္ဗာ
 ခန္ဓာ၊ တို့၌၎င်း၊ အပျက်ဘေးချည်းသာ တွေ့မြင် နေရ
 သောကြောင့် အပျက်ဘေးမှ လွတ်ကင်းသော ခန္ဓာ
 နာမ်,ရုပ်ဟူ၍ အနုဗြူခန့်မျှ မရှိသည်ကို တွေ့မြင်နေ
 တော့သတည်း။ ထိုသို့ အရာဝတ္ထု ဟူသမျှ၌ အပျက်

ဘေးတု်း၊ ဘေးခဲးကြီးတွေချည်း ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဉာဏ်ဝမှာ ထင်မြင် တွေ့နေရသောကြောင့် နောက် ထပ် အသစ် အသစ် ဖြစ်လိုသော ခန္ဓာ နာမ်၊ ရုပ်၊ အပေါ်၌ အာသာဆန္ဒ၊ ကဏ္ဍာ၊ ဥပါဒါန် အစွဲ-၃-မျိုး ပြတ်ကင်း လေတော့၏။ ဤ ဘော်ပြ ခဲ့သည့် အတိုင်း ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဉာဏ်ဝမှာ သဘာဝမှန်တိုင်း ပိုင်ပိုင် နိုင်နိုင်ကြီး ဘေးကြီးတွေဟု ထင်မြင်နေခြင်းကို “ဘယ ဉာဏ်,,ဟု ပညတ်တော် သတ်မှတ်ထားပေ၏။ ။

မှတ်ရန်။ ။ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် ထက်မြက် ရင့် သန်မှုရှိက ထင်ဉာဏ်, ဘယဉာဏ်, အာဒိနဝဉာဏ်, တို့မှာအထူး ကြာမြင့်စွာ ရှုဆင်ခြင် ပွားများ နေကြရန် မဟုတ်ပဲ ခဏခြင်းပင် သဘာဝ မှန်တိုင်း ဖြစ်ပေါ် ရရောက် နိုင်လေတော့သတည်းဟုမှတ်။ ။

၅။ အာဒိနဝဉာဏ်။

ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဉာဏ်အမြင် ထက်သန် အား ကောင်းနေသောအခါ ခန္ဓာကိုယ် ပဉ္စက ခြိတ်တုလုံး ဘေးတု်း, ဘေးခဲး, ဘေးအရအဝေးကြီး ထင်မြင်နေ သောကြောင့် အစာအာဟာရကိုမျှ စားသောက်ရမှန်း မသိ, စားသောက်လိုသော အာသာ ဆန္ဒ ကင်းပြတ် သလောက် ဖြစ်နေတတ်သည်။ စားသောက်ချိန် တိုင် ရောက်၍ လာခေါ်သော်လည်း ခန္ဓာကိုယ် တုလုံး ပျက်စီးနေသော ဘေးတု်း, ဘေးခဲးကြီး, ကို တဖြင့်

တည်း မြင်နေသောကြောင့် ရုတ်တရက် ထစရာ ခန္ဓာ
ကိုယ် အလုံး အတုုံး အခဲး အထည်ခြံမိ သန္တာန်တွေ
ကွယ်ဝှက် ပျောက်နေ၍ ရုတ်တရက် မထတဲ့နိုင်ချေ။
ခေါ်ပါများမှ မိမိ၏ ခန္ဓာကိုယ် ရုပ်တုုံး ရုပ်ခဲးကြီးကို
မျက်စိ၊ နား၊ နှာခေါင်း၊ လျှာ၊ ခံတွင်း၊ ပါးစပ်၊ ကိုယ်
ကာယကြီး ဂှိနေပါတကားဟု သညာကို ပြန်၍ ဆင်
ခြင်ပြီးမှ မျက်စိကို ဖွင့်၍ ကြည့်မိသောအခါ မိမိ
ကိုယ် ပတ်ဝန်းကျင်၌ ခြင်္သေ့၊ သစ်၊ ကျား၊ သားရဲ၊
သဘက်၊ လက်နက်ကိုင် ပါးကွက် အာဏာသား လူ
သတ်သမား၊ ဘေးရန်တွေ စိုင်းရံနေသည်ဟု ထင်မှတ်
ကြောက်ရွံ့ ထိတ်လန့်ခါ နေ၍ မထတဲ့နိုင်။ လူမမာ
ကြီး အလား ယိန်းယိုင်လျက် အစာ အာဟာရများကို
စားသောက်လိုစိတ် မရှိ။ အစာ အာဟာရကို စားသုံး
နေရခြင်းကား ဒုက္ခ ဘေးကြီးပါတကားဟု တွေးထင်
ထိတ်လန့် သံဝေဂဥာဏ် ဖြစ်ပေါ်လာတတ်၏။

ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်သည် မိမိ ထင်မြင်နေသော အဖြစ်
ဘေးကြီး ထပ်ခါ တလဲလဲ ဆင်ခြင် ပွားများနေက
ဘယ်ရုပ်၊ ဘယ်နာမ်၊ ဘယ်ခန္ဓာ၊ ဘယ်ဘဝ၊ ဘယ်လို
နေရာဌာန၊ ကိုမျှ ဖြစ်လိုသော စိတ်ဓာတ် ဆန္ဒ အာသာ
မရှိတော့ချေ။ ခန္ဓာ၊ နာမ်၊ ရုပ်၊ ဘုံ၊ ဘဝ၊ တို့၌ ဖြစ်ရမှာ
ကိုပင် ဆတ်ဆတ်တုုံးအောင် လွန်မင်းစွာ ကြောက်ရွံ့
ထိတ်လန့်လျက် ဂှိနေတော့သည်။ မိမိ၏ ခန္ဓာ နာမ်၊
ရုပ်နှင့် တကွ လောကဓာတ် တိုက်ကြီး တခုလုံးကိုပင်

မီးတုန်း၊ မီးခဲး၊ မီးတောက်၊ မီးလျှံ၊ မီးပုံကြီး၊ မီးကြီး
တွင်းကြီး ပမာ ထင်မြင်လာ၍ ကိုးကွယ်ရန်၊ ဗြိသိ
အားထားရန်၊ မရှိ ရလောက်အောင် ကြိုးစွာသော
ကြောက်ရွံ့ ထိတ်လန့်ခြင်း ဖြစ်ပြီး ခန္ဓာကိုယ်၌ အ
ဖြစ်ကို မြင်လာခြင်းကို “အာဒိနဝဉာဏ်,,ဟု ပညတ်
တော် သတ်မှတ်ထားသည်ဟုမှတ်။ ။

၆။ နိဗ္ဗိဒါ ဉာဏ်။

ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်သည် မိမိ၏ ဉာဏ် အမြင်မှန်ကို
မလွှတ်မူ၍၊ ပွားများ အားထုတ်ပါမူ လောကဓာတ်
တိုက် တခုလုံးရှိ သက်ရှိ၊ သက်မဲ့, အရာဝတ္ထု ဟူသမျှ
မှာ ဟင်းလင်း, ဟောင်းလောင်းကြီးသာ ဖြစ်နေ၍၊
ဘာကိုမျှ ဗြိတွယ် ကပ်ငြိနေစရာ မရှိဟု ဉာဏ်ဝ၌
ထင်မြင်လာသောကြောင့် လူ့ဘုံ, လူ့ခန္ဓာ, နတ်ဘုံ
နတ်ခန္ဓာ, ဗြဟ္မာဘုံ, ဗြဟ္မာခန္ဓာ, ဟု အနုမြူမျှ ခြင်,
သန္တာန်, အဆိုင်, အခဲး, အပေါင်း, အစု, တို့ကို ရှာမရ,
ရှာမတွေ့ဘော့ပဲ ရုပ်, နာမ်, ခန္ဓာတို့၌ အစေးအညွှတ်
မရှိ အာကာသ လဟာပြင်ကြီး ဖြစ်နေသည်ကို တွေ့
မြင်နေရ၍၊ ညီးငွေ့သော သဘာဝဓာတ် ဉာဏ်အမြင်
ပြင်းပြင်း ထန်ထန်ကြီး ဖြစ်ပေါ်လာသည်ကို ပင်
“နိဗ္ဗိဒါဉာဏ်,,ဟု ပညတ်တော် ထားသည် ဟု
မှတ်။ ။

၇။ ဗုဒ္ဓိတု ကဗျတာ ဉာဏ်။

ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်သည် လောက၌ ဗြိတွယ် ကပ်ရုံရာ

မရှိ လွန်စွာ ညီးငွေ့သော စိတ်ဓာတ်ဖြစ်ပေါ်နေခြင်း ဥာဏ်ဝမှာ လွန်စွာ အမြင်ထက်သန်လျက် စိတ်ဓာတ် အားနည်းနေခြင်း၊ တို့ဖြစ်နေသောကြောင့် ဖြစ်ခြင်း၊ ပျက်ခြင်း သင်္ခါရနယ် အတွင်းမှ လွတ်ကင်း ထွက်မြောက်ရန်ကို မနေ မနား “ဘေးဒုက္ခ တွေ့နေသူသည် ဘေး ဒုက္ခတို့မှ လွတ်မြောက် ထွက်ပေါက်ကို ရှာသကဲ့သို့၊ ရှာဖွေရာ ဖြစ်ခြင်း၊ ပျက်ခြင်း၊ နှင့် ဘေး ဒုက္ခ ကင်းလွတ်၍၊ ဧေးမြ ချမ်းသာရာ အသင်္ခါတ နိဗ္ဗာန ဓာတ်ကို ဥာဏ်ဝ၌ ဖြစ်ပေါ် တွေ့မြင် လာလတ္တံ့။” ထိုသို့ လွတ်မြောက်ရန် ထွက်ပေါက်ကို တွေ့မြင်လာ သည်နှင့် တပြိုင်နက် ဥာဏ်ကုန်လွတ်၍၊ ဖိဖိ စိးစိး ချည်း အားကုန်စိုက်ကာ ရှုဆင်ခြင် ပွားများလေ တော့သတည်း။ ထိုသို့ အားကုန်စိုက်၍၊ သင်္ခါရနယ်မှ လွတ်မြောက်အောင် ရှုဆင်ခြင် ပွားများအားထုတ် နေခြင်း ဥာဏ် အမြင်ကိုပင် “မုဉ္ဇုံ” တုကမျှတာဥာဏ်၊ ဟု ပညတ်တော် တင်ထားခဲ့သတည်း။ ။

၈။ ပဋိသန္ဓိ ဥာဏ်။

ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဖြစ်ခြင်း၊ ပျက်ခြင်း၊ တို့မှလွတ် ကင်း ထွက်မြောက်လိုသော စိတ်ဓာတ်၊ ချုပ်ငြိမ်း ဧေးမြလိုသော စိတ်ဓာတ် တဖွားဖွား ပြင်းထန်စွာ ဖြစ် လျက် “အိုမင်း ရဦးမည်၊ နာကျင် ကိုက်ခဲး ဆင်းရဲး ဒုက္ခ တွေ့ရဦးမည်၊ ဘေးဆိုး၊ ဘေးမျိုး၊ ရန်ဆိုး၊ ရန်မျိုး၊

အယုဒ္ဓံတို့နှင့် တွေ့ကြုံ ခံစားရဦးမည်,, သေခြင်း သေ
မင်းခေါ်ရာ နောက်တော်က လိုက်ပါ သွားရဦးမည်,
ဟုဘေးဆိုးကြီး-၄-ပါးကို စက်လှည့်ခါ ကြည့်ရှု ဆင်
ခြင်သော အခါ ရုပ်,နာမ်,ခန္ဓာ,တို့၏ ပျက်စီးမှု တ
ရားတွေကိုသာ များစွာ ထင်မြင်နေသောကြောင့် ယခု
ချုပ်ငြိမ်းပါစေ, ယခု ချုပ်ငြိမ်းပါစေ, ဘယ်သော
အခါမှ မဖြစ်ပေါ် လာပါနှင့်ဟု ရှုဆင်ခြင် ပွားများပါ
များလာသောအခါ ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဥာဏ်အမြင်
မှာ အပျက် တရားတွေ တဖြေးဖြေး ပါးပါးလာ၍
အမြင် အားသေးသွားလတ္တံ့။ တဇ္ဇာရီခေါ် မြို့မှု
ရုပ်ကလာပ်ခတ် ကလေးတွေကို လွန်စွာ နှိုးညှို့
သိန်မွေ့စွာ ပါးပါး လျှပ်လျှပ်ကလေးတွေကို တွေ့မြင်
ကြရဘိသကဲ့သို့ ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဥာဏ်ဝမှာ နှိုးညှို့
သိန်မွေ့သော ရုပ်ကလာပ် ခတ်ကလေးတွေကို
တခါတရံ အမြင် ပြတ်သွား မဘတ်ပင် ဖြစ်,ပျက်,နေ
သည်ကို သဘာဝ ဓမ္မအတိုင်း ကောင်းစွာ ထင်မြင်
ဆင်ခြင်လာသည်ကိုပင် “ပဋိသင်္ခါဥာဏ်,,ဟု ပညတ်
တင်ထားအပ်ပေသည်။ ။

၉။ သင်္ခါရပေက္ခာ ဥာဏ်။

ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်သည် ပျက်ခြင်း သဘာဝမှ လုံးဝ
လွန်မြောက် ချုပ်ငြိမ်းရန် တအားကုန် လွှတ်ပြီး ဖိဖိ
စီးစီး နိုင်နိုင် နင်းနင်း ဥာဏ်ကုန်လွှတ်ခါ ရှုကြည့် ဆင်

ခြင်္သေ့၊ ငှက်၊ ခွေး၊ ခုခွေး၊ အားထုတ်သောကြောင့် ပျက်စီး နေခြင်း သဘာဝ ရုပ်၊ နာမ်၊ ခန္ဓာ၊ ဇော ဆိတ်သုဉ်းရန် အားရုံ ပြု၍ ရှုလေတော့၏။ ထိုအခါ အပျက် သဘာဝ ဓမ္မ တို့သည် ဆိတ်သုဉ်း၍ ဥာဏ်ဝဉ်း ဘာတခုမှ ရှာမတွေ့ တော့ပဲ ပေါ့ပျက်ပျက် ဟာတာတာကြီး ဖြစ်နေတော့ ၏။ ဤအခါတိုင်မှ ဇာတိ၊ ဇရာ၊ ဗျာဓိ၊ မရဏ၊ ဘေးကြီး တို့မှ လွတ်မြောက် ရပေတော့ပြီ။ ကိုယ်တွင်း သန္တာန် နှင့် တည်ကိန်း လာခဲ့သော ကိလေရန်စွယ် မာရ် အန္တရာယ်တို့မှ လွတ်ငြိမ်း ရပေပြီ။ ဘဝ သံသရာ ကပ္ပါ အဆက်ဆက်မှ ပါလာသော အစွဲများ သိမ်းပိုက်ထား သော အတ္တမှ ဆိတ်ကင်း ရပေပြီ။ သင်္ခါရ ဓမ္မ ဟူသမျှ ကို ဖြုတ်ခနဲ ဥပေက္ခာ စိတ်ဓာတ် ဖြစ်ပေါ် လာ လတ္တံ့။ ထိုသို့ ဖြစ်ပေါ် လာရခြင်းမှာ သမ္မ သမု ဥာဏ်မှစ၍ အချိုးကျကျ အာရဒ္ဓ ဝီရိယဓာတ်ဖြင့် နေ့၊ ညဉ့်၊ မပြတ် သက်စွန့် ကြိုးပန်း အားကုန်သွန် လောင်းကာ အသက်တမျှား ကြောက်လန့် ရှုံ့ထိတ် ဖွယ်တွေကို အသည်းနှစ်လုံး ထုအောင် တွေ့ကြုံခဲ့ပြီး ထိုဘေး အပေါင်း၊ ရန်အပေါင်း၊ ဒုက္ခ ဆင်းရဲ အပေါင်း၊ သင်္ခါရ ဓမ္မ နယ်အပေါင်းတို့မှ ကျွတ်လွတ် ကင်းပ ပေပြီဟု ဟိန်းချကာ သင်္ခါရ ဓမ္မ အပေါင်း ကို ဥပေက္ခာ ပြုလိုက်ခြင်းကိုပင် “သင်္ခါရုပေက္ခာ ဥာဏ်”ဟု ပညတ်တော် တင်တာထပ်ပေသည်။ ။

ဤသစ် ၂၃-ပေက္ခာ ဥာဏ်ကို ဥပမာဖြင့် ထင်လျားစွာ ပြရမူ....သတ္တိ ဗလနှင့် ပြည့်စုံသော ယောကျ်ားကောင်း အာဇာနည် တယောက်သည် လူသာဓန်တို့ သွားလာရန် ခဲးယဉ်းသော ခရီးခဲးကို ဖြတ်ကူးကာ သွားလေရာ တောတွင်း အလယ်သို့ မျက်စိလည်ကာ ရောက်သွား၏။ ထိုတောနက်ကြီး အလည်သို့ ရောက်သောအခါ လွန်စွာ ကြောက်ရွံ့ဖွယ် ကောင်းသည့် မြသေ့၊ သစ်၊ ကျား၊ တောဆင်ရိုင်း၊ သားရဲ၊ သားဘက်၊ ဘီလူး၊ စသည်တို့နှင့် ရင်ဆိုင် တွေ့နေလေရာ အသက် ထွက်မတတ် ဆတ်ဆတ်တုန်အောင် ကြောက်ရွံ့၍ မိမိ အားစွမ်းရှိသလောက် အသက်ဘေးမှ လွတ်မြောက်အောင် တိမ်းရှောင် ပြေးလေ၏။ နောက်မှ ရန်သူ သားရဲတွေက အတင်းလိုက်၊ ရှေ့က အားစွမ်း ရှိသလောက် ပြေးလေလေ လိုက်လေ၊ လိုက်လေ ပြေးလေ ထိုသို့ ပြေးရင်း ပြေးရင်းနှင့် မြင့်မား လှစွာ သော ကျောက်ဆောင်ကြီးကို တွေ့လေရာ ထိုကျောက်ဆောင်ကြီးပေါ်သို့ အတင်း အဓမ္မ တက်ရရှာ၏။ ထိုကျောက်ဆောင်ကြီး ထိပ်ပေါ်ရောက်မှ ထိုဘေးဆိုး၊ ရန်မျိုးတို့မှ လွတ်မြောက် ရပေပြီဟု စိတ်ဓာတ်ကို ဟိန်းကနဲချ၍ အပန်းဖြေ နားနေရ၏။ ။

ဤပမာဉ်-ခရီးသွား အပဇာနည် ယောကျ်ားနှင့် သံသရာ ခရီးသွားမှ ကျွတ်လွတ် ထွက်မြောက်ရန် တရား အားထုတ်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်နှင့် တူ၏။ တော

နက်ကြီးနှင့် အဝိဇ္ဇာ မောဟမှောင် တောနက်ကြီးနှင့် တူ၏။ တောနက်ကြီး အလယ်၌ တွေ့ရသော သားရဲ အပေါင်းတို့နှင့် ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဥာဏ်ဝ၌ “ဘင်္ဂ ဥာဏ်၊ ဘယဥာဏ်၊ အာဒိနဝဥာဏ်၊ နိဗ္ဗာဒါဥာဏ်၊ မုဇ္ဈိတု ကဗျာတာဥာဏ်၊ ပဋိသင်္ခါဥာဏ်,, တို့သို့ ရောက်စဉ်၌ တွေ့ရသော ကြောက်မင်းဖွယ် ဘေးရန် တွေနှင့် တူ၏။ ကျောက်ဆောင်ကြီး အပေါ် သို့ရောက် နေသူ အာဇာနည် ယောက်ျားနှင့် ရန်သူ သဖွယ်ဖြစ် သော သင်္ခါရတရား အပေါင်းကို စွန့်လွှတ် ပစ်ချ၍၊ ဟိန်းချကာ ပန်းအားဖြေ နားနေသူနှင့် သင်္ခါရ-ပေက္ခာ ဥာဏ်နှင့် တူ၏ ဟူ၍ မှတ်ကြကုန်။ ။

အို.....သူသားတို့ ! ဥဒယဗ္ဗယ ဥာဏ် ကောင်းစွာ ရင့်ကျက်ရှိပါက ရင့်ကျက်အောင် ပွားများ ရှုကြည့် ဆင်ခြင်နိုင်ပါက “ဘင်္ဂ ဥာဏ်မှ သင်္ခါရ-ပေက္ခာ ဥာဏ်,, တိုင်အောင်မှာ နေ့ရက် ကြာမြင့်လှသည် မူဟုတ်ဘဲ ခဏခြင်းပင် ရရောက်နိုင်၏။ ဥဒယဗ္ဗယ ဥာဏ် မရင့်ကျက်သေးပဲနှင့် ဘင်္ဂ ဥာဏ် စသည်ကို မှတ်သိ ဥာဏ်ကလေးဖြင့် ဆင်ခြင် ပွားများနေက အသိ, အမှတ်, ဥာဏ် ပုတ်သိုး၍ အကျိုးမပြု အချိုးနှိုး တစ်လယ်လယ် ဖြစ်နေတတ်သည်။ တရား သဘာဝ ကျနစွာ လမ်းမှန်က မဂ်, ဖိုလ်, ရရောက်ဖို့ရန် လွယ်ကူ လှတော့သည်သာတည်း။ ။

၁၀။ အနုလောမဉာဏ်။

ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်သည် အခါချ-ပေက္ခာ ဉာဏ်သို့ ဆိုက်ရောက်အောင် ပွားများအားထုတ် လေ့လာရာ၌ သိသင့် သိဆိုက်သည့် သွားလာလမ်းစဉ်ကို သိရှိရန် အရေးကြီးလေသည်။ ထိုကြောင့် ပိပဿနာ ဘာဝနာ တရား၏ ဖိတ်သွားလမ်း ဖြစ်စဉ်ကို အောက်ပါ ဝီထိ ဖိတ် အစဉ်ဖြင့် သိအပ်၏။ ။

ဖိတ်သွားလမ်းဝီထိ အစဉ်။

မ-ဝ-ဥ-န-န-န-ဂေါ-မဂ်-ဖိုလ်-ဖိုလ်-ဖိုလ်-ဘွင်။

ဤဖိတ်သွားလာ တက်လမ်း ဝီထိ စဉ်၌--

မ-မနော ခွါရာဝဇ္ဇန်း ဖိတ်မှတ်။ဆင်ခြင် သုံးသတ် တတ်သော ဖိတ်။

ပ-ပရိကမ် ဖိတ်မှတ်။ အာရုံကို ယူကာ အဖန်ဖန် အထပ်ထပ် ပွားများ အားထုတ် လေ့ကျင့် သော ဖိတ်။

ဥ-ဥပစာ ဖိတ်မှတ်။ အပ္ပနာခေါ် ဈာန်ဖိတ်၊ မဂ် ဖိတ်၊ ဖိုလ်ဖိုလ်၊ တို့၏ မနိုး မဝေး၌ ဖြစ်၍ ပွား များသည့် ဘာဝနာ ဖိတ်တည်း။ ဤဝီထိ စဉ်၌ မဂ်ဖိတ်၏ မနိုး မဝေးသို့ ကပ်ရောက်လာသော ဖိတ်ခဏဟုမှတ်။ အိမ်၏ ဥပစာ၊ ကျောင်း၏ ဥပ

စာ,ဝင်မြဲ အာရာမ၏။ ဥပစာ, သဘောမျိုး
ကဲ့သို့မှတ်။

နို့-အနုလုံ စိတ်မှတ်။ ဈာန်စိတ်,မဂ်စိတ်,ဒိလိစိတ်,
တို့အားလျော်စွာ ဖြစ်ပေါ် ပွားများသော ဘာဝ
နာစိတ်တည်း။ အနုလောမ ဘာဝနာ ဉာဏ်ပင်
တည်း။ ဤစိတ် စဉ်၌ မဂ်စိတ်အား လျော်စွာဖြစ်
သည့် အနုလောမ ဘာဝနာ ဉာဏ်တည်း။ ။

ဂေါ-ဂေါတြိဘူ စိတ်မှတ်။ ပုထုဇဉ် အနွယ်,ကမ
အနွယ်,တို့ကို ဖြတ်တောက် ဖျက်ဆီးတတ်
သည့်စိတ်, ကိလေသာ, နိဝရဏ, အနုသယ,
တရားဆိုး, တရားညစ်, အကျင့်ဆိုး, အကျင့်
ညစ်, တို့ကို ခေါင်းပါးသွားအောင် ချိုးဖဲ့
ဖျက်ဆီး,ပယ်ဖြတ်တတ်သောစိတ်,တည်း။

မဂ်-မဂ်စိတ်,မဂ်ပုဂ္ဂိုလ် အဖြစ်သို့ ရောက်သော
စိတ်,မဂ်ပုဂ္ဂိုလ် အဖြစ်၌ တည်နေသော စိတ်,
တည်း။ ကိလေသာ, နိဝရဏ, အနုသယ, တရား
ဆိုး, တရားညစ်, အကျင့်ဆိုး, အကျင့်ညစ်, ဟေ
ကို မဂ်စိတ်အားလျော်စွာ ဆိုင်ရာ ဆိုင်ရာ ခဏ
၌ အကြွင်းအကျန် မထားပဲ နောက်ထပ်တ
တဖန် အသစ်ပြန်၍ လောက ဆုံးသည်တိုင်
အောင် မဖြစ်စေရန် လောင်ဖီး, မိဗန်းကြိုး,
စက်ကဲ့သို့ ခုတ်သတ် ဖြတ်ပယ် ပစ်သောစိတ်
တည်း။

ဖိုလ်-ဖိုလ်စိတ်မှတ်။ ဖိုလ် ပုဂ္ဂိုလ် အဖြစ်သို့ ရောက်
သောစိတ်၊ ဖိုလ် ပုဂ္ဂိုလ် အဖြစ်၌ တည်နေ
သောစိတ်၊ ခဏတည်း။ ကိလေသာ၊ နိဝရဏ၊
အနုသယ၊ တို့ကို ဇေးငြိမ်းစေ၍၊ ပဋိပဿန္တိ^၀
ပဟာနိဖြင့် ခုတ်သတ် ပယ်ဖြတ် ပစ်သော
စိတ်တည်း။ ။

ဘွင်-ဘဝင် ကိစ္စ တတ်၍ ဖြစ်သောစိတ်။ ဘဝ၏
အင်္ဂါ အစိတ်၊ အပိုင်း၊ ဝိထိစိတ် အစဉ်တို့၏
အင်္ဂါ အစိတ်အပိုင်းတို့၌ ဖြစ်ကြရသောစိတ်
တည်း။ ။ ဤသို့ စိတ်သွားလမ်း ဝိထိ စဉ်ကို
ကောင်းစွာမှတ်အပ်၏။

ထိုနောက် ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်သည် သင်္ခါရ-ပေက္ခာ
ဉာဏ်တိုင်ရောက်အောင် ရှုဆင်ခြင် ပွားများအပ်
သည်ရှိသော် “ဈာန်၊ မဂ်၊ ဖိုလ်၊, တို့သို့ ထိုက်သင့်
လျော်စွာ ရောက်ရန်၊ ရရှိရန်၊ အလင်းဓာတ်ကို ဖြစ်
စေသော ဉာဏ်ကို အနုလောမ ဉာဏ်ဟု ပညတ်
တော် တင်ထားလေသည်။ ထိုအနုလောမ ဉာဏ်
သည် လဖြည့် ဝန်းကြီးနှင့်တူ၏။ တန်ဆောင်မုန်း
လဖြည့်နေ ညဉ့်အခါ၌ ထွက်ပေါ်လာသော လ
ဖြည့် ဝန်းကြီးသည် ဆီး၊ နှင်း၊ မြူ၊ တိမ်၊ ကင်း
ပ၍၊ ပြကတေ မွန်းတည့်မတ် လတ်သော် သန့်
ရှင်းစင်ကြယ် နှစ်သက်ဖွယ်သော အရောင် အ

လင်း ရောင်ခြည်တို့နှင့် ပြည့်စုံသော တန်ခိုးသတ္တိ
စွမ်းပကား ရှိသကဲ့သို့ အနုလောမဘာဝနာ ဥပဏ္ဍိ
သည် လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ၊ စသော ကိလေ
သာ အဓိက မှောင်ကြီးတွေကို စူးရှ ဖောက်ထွင်း
သုတ်သင် ရှင်းလင်း၍ အလင်းရောင်ကြီးကို ပေး
စွမ်းနိုင်သော အားစွမ်း သတ္တိထူးနှင့် အနုလောမ
ဥပဏ္ဍိအမြင်နှင့် တူသည်ဟုမှတ်။ ။

အထူးမှတ်ရန်။ မနော ခွါရာဝဇ္ဇန်း စိတ်ဓဏ၊
ပရိကမ် စိတ်ဓဏ၊ ဥပစာ စိတ်ဓဏ၊ အနုလောမ စိတ်
ဓဏ၊တို့၌ ၎င်းစိတ်တို့သည် တေ ဘုမ္မက သင်္ခါရ
တရားတို့ကိုသာလျှင် အာရုံ ယူကြကုန်သည်မှတ်။ ဂေါ
တြဘူ စိတ်ဓဏ၊ မဂ်စိတ်ဓဏ၊ ဖိုလ်စိတ်ဓဏ၊တို့သည်
နိဗ္ဗာန်ကို ကေန အာရုံယူ၍ ပြု၍ ဖြစ်ကြကုန်သည်
မှတ်။ ။

ရှေးဦးစွာသော သောတာပန် အရိယာဇာတ်သို့
ကူးပြောင်း ရောက်သွားသော သောတာပတ္တိ မဂ်စိတ်
၌ “အနုလုံ-၃-ကြိမ်၊ ဂေါတြဘူ-၁-ကြိမ်၊ မဂ်-၁-ကြိမ်၊
ဖိုလ်-၃-ကြိမ်၊ ဟု စိတ်စိတ် သွားလမ်း ဖြစ်စဉ်ကို
ပြထားရာ၌ မှတ်ဖွယ်ကား.....မနော ခွါရာဝဇ္ဇန်း စိတ်
ဓဏ၊ ပရိကမ် စိတ်ဓဏ၊ ဥပစာ၊ တို့၌ တေ ဘုမ္မက
သင်္ခါရ လောကီ ရုပ်၊နာမ်၊တရား အရအပေါင်းကို
“အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ၊ ဟု အာရုံပြုကာ အဖန်ဖန်

ဝိပဿနာ ရှု၍ ဖြစ်ပြီး ချုပ်သွား၏။ (က)ပထမ အနုလုခိ ဇောစိတ်နှင့် ယှဉ်သော ဉာဏ်သည် ဥပစာရ ဇောစိတ်မှ ပွားများ ယူလာခဲ့သော ခန္ဓာကိုယ်၌ တည်ကိန်းနေသော တေဘုမ္မက သင်္ခါရလောကီ နာမ်၊ ရုပ်၊ တရား အရကိုပင် အာရုံပြု၍ လက္ခဏာ ယာဉ်-၃-ပါးဖြင့် ရှုဆင်ခြင်ကာ သစ္စာ-၄-ပါး တရားကို ဖုံးလွှမ်း ဖိနှိပ်ထားသော ရုန့်ရင်း ကြမ်းထမ်းဆုံး ဖြစ်သော ခန္ဓာကိုယ် ပဉ္စက ဒြပ်၌ တည်ကိန်းနေသော ကိလေသာ အညစ်အကြေး ထုထယ်ကြီးကို စွမ်းပကား အလိုက် ပယ်ရှင်း သုခသင်လျက် ထိုလောကီ သင်္ခါရဓမ္မ အာရုံကို အာရုံပြု၍ လက္ခဏာ ယာဉ်-၃-ပါးဖြင့် ပွားများကာ ပထမ အနုလုခိ ဇောစိတ်ဖြစ်၍ ချုပ်၏။

(ခ)ဒုတိယ အနုလုခိ ဇောစိတ်နှင့် ယှဉ်သော ဉာဏ်သည် ပထမ အနုလုခိ ဇောစိတ်မှသည် ပွားများအပ်သော ဘာဝနာ သမာဓိမှ ကျေးဇူးပြုအပ်သော အာသေဝန ပစ္စယ သတ္တိကို ရ၍ ထက်မြက် ကြည်လင်စွာဖြင့် ခန္ဓာကိုယ် ပဉ္စက ဒြပ်၌ တည်ကိန်း ဖြစ်ပေါ်သော လောကီ သင်္ခါရ တရား အရအပေါင်းကို အာရုံပြု၍ လက္ခဏာ ယာဉ်-၃-ပါးဖြင့် ရှုဆင်ခြင် ပွားများကာ သစ္စာ-၄-ပါး တရားကို ကွယ်ဝှက် ဖုံးလွှမ်း ဖိနှိပ်ထားသော ပထမ အနုလုခိ စိတ်ဓလေ့က ပယ်ပြီးမှ ကြွင်းကျန်သည့် ခန္ဓာကိုယ် ပဉ္စက ဒြပ်၌ တည်ကိန်း ဖြစ်ပွားနေသော ကိလေသာ အညစ်အကြေးကို သင့်

လျော်သော အားစွမ်းဖြင့် ပထမကထက် နည်းပါး၍၊
ထက်ဝက်ခန့် ပါးသွားအောင် ပယ်ရှင်း သုခသင်လျက်
ထိုလောကီ သင်္ခါရ ဓမ္မ အာရုံကို အာရုံပြုကာ လက္ခဏာ
ယာဉ်-၃-ပါးဖြင့် ပွားများလျက် ဒုတိယ အနုလုမ်
ဇောစိတ်ဖြစ်၍၊ ချုပ်၏။(ဂ)တတိယ အနုလုမ် ဇော
စိတ်နှင့် ယှဉ်သော ဉာဏ်သည် ဒုတိယ အနုလုမ် ဇော
စိတ်သည် ပွားများအပ်သော ဘာဝနာ သမာဓိမှ
ဘေးမှူးစူး ပြုအပ်သော အာသေဝန သတ္တိကို ရ၍၊ ထက်
မြက် ကြည်လင် သန့်ရှင်းစွာဖြင့် ခန္ဓာကိုယ် ပဉ္စက ခြံ
၌ တည်ကိန်း ဖြစ်ပွားလျက်နေသော လောကီ ရုပ်၊
နာမ်၊ သင်္ခါရ တရား အစုအပေါင်းကို အာရုံပြု၍၊
လက္ခဏာ ယာဉ်-၃-ပါးဖြင့် ရှုဆင်ခြင် ပွားများကာ
သစ္စာ-၄-ပါး တရားကို ကွယ်ဝှက် ဖုံးလွှမ်း ဖိနှိပ်
ထားသော ဒုတိယ အနုလုမ် ဇောစိတ်ခဏက ထက်
ဝက်ခန့် ပယ်ပြီးမှ ကြွင်းကျန်သည့် ခန္ဓာကိုယ် ပဉ္စက
ခြံ၌ တည်ကိန်းဖြစ်ပွားလျက် ကျန်နေသော ကိလေ
သာကို -၄-ပုံပုံလျှင်-၃-ပုံခန့် ပါးရှား ကုန်ခန်းသွား
အောင် ပယ်ရှားသုခသင်လျက် လောကီ သင်္ခါရဓမ္မကို
အာရုံပြုကာ လက္ခဏာ ယာဉ်-၃-ပါးဖြင့် ပွားများ
လျက် တတိယ အနုလုမ် ဇောစိတ် ဖြစ်၍၊ ချုပ်၏။ ။

(၁၁) ဧကါတြု ဥာဏ်။

ဤ-၃-ကြိမ်သော အနုလုမ် ဇောစိတ်နှင့် ယှဉ်သော

ဉာဏ်သည် သစ္စာ-၄-ပါး အမှန်တရားတို့ကို ကွယ်
 ငှက် ဖုံးလွှမ်း ဖိနှိပ်ထားသော ကိလေသာ အမိက်
 မှောင်ကို စွမ်းအားရှိသလောက် ပယ်ဖျောက် ဖျက်
 ဆီးပြီးလျှင် အနုလုပ် ဇောစိတ်၏ အခြားမဲ့၌ အပါယ
 ဂမနိယနှင့် ကာမကိလေသာ အနွယ်၊ ပုထုဇာတိ အနွယ်
 တို့ကို ပယ်ဖြတ်တတ်သော ဂေါတြဘူ ဉာဏ် ဇော
 စိတ်သည် အသင်္ခတ ပရမတ် ဓာတ်အစစ် နိဗ္ဗာန်ကို
 အာရုံပြု၍ ထင်ရှားစွာ ဖြစ်ပြီးချုပ်၏။

ဂေါတြဘူ ဉာဏ်သည် နိဗ္ဗာန်ကို အာယူခြင်း၌
 စွမ်းကား စွမ်းနိုင်၏။ ကိလေသာ အမိက်တို့ကို အနုသ
 ယ ဓာတ်တို့ကို ကုန်ခန်းအောင် ပယ်သတ်ခြင်း၌ ကား
 မစွမ်းနိုင်သေးချေ။ ၎င်းသည် အနုလုပ် ဇောစိတ်၏ ယူ
 ရာ၊ ပြုရာ၊ ဖြစ်သော သင်္ခါရ ဓမ္မ အာရုံကို မယူ မပြုပဲ၊
 အနုလုပ် ဇောစိတ် နောက်သို့ အစဉ်မလိုက်ပဲ၊ အာ
 ဝဇ္ဇ ကိစ္စတတ်သော စိတ်မဟုတ်သော်လည်း မဂ်စိတ်
 ၏ ရှေ့နားမှ ကပ်လျက် ဖြစ်သောကြောင့် မဂ်၏ အာ
 ဝဇ္ဇန်း အရာ၌ တည်၍ ငါ ဂေါတြဘူ နည်းတူ နိဗ္ဗာန်
 ကို အာရုံပြု၍ အသင် မဂ်စိတ် ဖြစ်လေတော့ဟု မဂ်
 စိတ်အား အမှတ် သညာ အချက် ပေးသကဲ့သို့ဖြစ်၍
 ချုပ်၏။ ။

(၁၂) မဂ် ဉာဏ်။

မဂ်စိတ် ဉာဏ်သည် ဂေါတြဘူ ဉာဏ်က ပေးခဲ့

သော အမှတ် နိဗ္ဗာန်ကို မလွှတ်ပဲ အာရုံပြု၍၊ ဂေါတြ
ဘူ စိတ်နှင့် အခြားမရှိ တစပ်တည်း လျက်၍၊ ရှေးရှေး
ဘဝ သံသရာက တခါဘူး၊ တကြိမ်ဘူးမျှ ကုန်ဆုံးသွား
အောင် မပယ်နိုင်ခဲ့ဘူးသော လောဘ ကိလေသာ အ
တုံး အဆိုင် အခဲးကြီး၊ ဒေါသ ကိလေသာ အတုံး အ
ဆိုင် အခဲးကြီး၊ မောဟ ကိလေသာ အတုံး အဆိုင်
အခဲးကြီး၊ တွေဟူသော အနုသိယ ဘေတစေးတွေကို
တချက်ထဲ ပယ်ဖျက် ထွင်းဖောက်ပြီး “ဒုက္ခကို သိ၊
စွန့်ဘိ တဏှာ၊ မဂ္ဂင်ကို ပွား၊ ပြုညား နိဗ္ဗူတာ” ဟူ
သော မဂ်ကိစ္စ ၄-ချက်ကို တတ်၍၊ နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြု
ကာ တကြိမ်သာ ဖြစ်၍ ချုပ်၏။ ။

အို....လူသားတို့! အနုလုဓ် ဇောစိတ် သမာဓိဥပဇာန်
သည် ကိလေသာတို့ကို အဆင့်ဆင့် ပယ်ကြောင်းကို
ပြဆိုခဲ့ရာ၌ အလွန်ဟောင်းနွမ်း ပေကြံနေသော အ
ဝတ်ကို အကြိမ်ကြိမ် ဖွတ်လျော်ရသကဲ့သို့မှတ်။ မဂ်စိတ်
ဧကသို့ တိုင်ရောက်မှ ကိလေသာ အညစ်အကြေး ကုန်
စင်သွားခြင်းသည် ဖြူဖွေးစင်ကြယ်သော အဝတ်အဖြစ်
သို့ ရောက်ခြင်းကဲ့သို့မှတ်။ သို့ရာတွင် မဂ်စိတ် ဥပဇာန်
သတ္တိစွမ်းပကားအတိုင်း ဖြူစင်ကြပုံကိုမှတ်။ ။

(၁၃) ဖိုလ် ဥပဇာန်။

မဂ်စိတ်ဇော တကြိမ်ဖြစ်၍၊ ချုပ်ပြီးနောက် နိဗ္ဗာန်

ကို အာခုံပြု၍၊ ဖိုလ်စော-၂-ကြိမ်၊ ၃-ကြိမ်၊ ဖြစ်၍၊
ချုပ်၏။ ထိုဖိုလ်နောင်တွင်ပိတ် ဖြစ်၏။ ။

အို.....လူသားတို့ ! ကပ္ပ၊ ကပ္ပ၊ ကမိခင်ကြီး သဗ္ဗယ်
ခန္ဓာ-၅-ပါး အပါယ်ဘုံသား သတ္တဝါ အများကို
ပေါက်ဖွား ပေးနေသော ဒိဋ္ဌိ အနုသယနှင့် ဝိစိကိန္နီ
အနုသယဘေ-၂-ပါးကို နောက်နောင် ကိုယ်ခန္ဓာ
အစဉ်၌ ဘယ်အခါမှ မဖြစ်ပေါ်နိုင်ရန် ရှေးဦးစွာအစ
မဂ်ပိတ်စော ခဏ၌ သမုက္ခေဒ ပဟာန်ဖြင့် ပယ်သတ်
သည်ဟုမှတ်။ ဝိန္တုတ္တတိက်၊ သစ္စယဓိကံ၊ စသည်ဖြင့်
ပယ်သတ်ပုံအမျိုးမျိုးကိုသိပါ။ ထိုကြောင့်သောတာပန်
အစစ်အရိယာဇာတ်သို့ ရောက်ပြီးနောက် အပါယ်စာန်
ခါးပိတ်၍၊ ဘယ်ဘဝ၊ ဘယ်ကပ္ပ၊မှ ဆင်းရဲရော အပါယ်
ဌာနသို့ မရောက်၊ မသွား၊ မလား၊ မခံစားရဟုမှတ်။ ။

ဝိသုဒ္ဓိ ဉာဏ်စဉ်။

မဂ် ပုဂ္ဂိုလ်စစ်၊ ဖိုလ် ပုဂ္ဂိုလ်စစ်၊ အရိယာ ဇာတ်
မှန် ရရောက်ရေး၊ ဝိသုဒ္ဓိ စင်ကြယ်ရေးနှင့် ဝေဖန်မှု
ရှစ်ပါးသော ယုံမှားခြင်း၊ ၁၆-ပါးသော ယုံမှားခြင်း
တို့ကို လွန်မြောက်အောင် နာမ်၊ ရုပ်၊ ကို ရှုဆင်ခြင်
ထင်မြင်နိုင်မှ ယုံမှား သံသယ ဝိစိကိန္နီ၊ တို့မှ လွန်
မြောက်သော “ကင်္ခါ ဝိတရဏ ဝိသုဒ္ဓိ” ဖြစ်လေသည်။
ဝိပဿနာ ဉာဏ်စဉ်-၁၀-၁၃-ပါး တို့တွင် သမ္မသန
ဉာဏ်က ညွှန်ပြတိုင်း ဝိပဿနာပွားများ၍၊ ဥဒယဗ္ဗ
ယ ဉာဏ်သို့ ကောင်းစွာ ဆိုက်ရောက်က ယောဂီ သူ

စင်အား၊ ဝိပဿနာ၊ စိတ်ဓာတ်၊ တန်ခိုးကြောင့်ဖြစ်သော အရောင်၊ အလင်း၊ စသော ဝိပဿနာ ညစ်ညူးကြောင်း၊ ပျက်စီးကြောင်း၊ ဘေးရန်-၁၀-မျိုး ဖြစ်ပေါ်လာ၊ ထင်မြင်လာ၊ မြီးတည်း။ ဤသည့် တရားများကား မဂ်အစစ်မဟုတ်။ မဂ်သို့ရောက်ရေး၊ ရရေးစခန်းကို နှောင့်ယှက် ပျက်ဆီးသည့် ရန်သူတရား မျက်လှည့်သမားတွေသာ ဖြစ်ကုန်သည်ဟု စင်ကြယ်စွာ ယိုင်းခြား၍ သိနိုင်သည့် ဉာဏ်သည် “မဂ္ဂါ.မဂ္ဂ ဉာဏ်ဒဿန ဝိသုဒ္ဓိ” သာဖြစ်လေသည်။ ဥဒယဗ္ဗယ ဝိပဿနာ ဉာဏ် အတွင်း၌ ထိုရန်သူများ တွေ့ရ၏။ အချို့ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်များမှာ ထိုရန်သူပုံတွေကို မိတ်ဆွေစစ်မဂ်၊ ဖိုလ်၊ ထင်နေတတ်၏။

ယင်းသည့် ဝိပဿနာ အနှောင့်အယှက် ရန်သူပုံမှ ကင်းစင်လွတ်မြောက်ပြီး ယောဂီသူစင်၏ ဥဒယဗ္ဗယ ဉာဏ်မှ စ၍ ဝိပဿနာဉာဏ် အစဉ်အတိုင်း ရှုဆင်ခြင် ပွားများ အားထုတ်လျက် အနုလောမ ဉာဏ်အထိ ဝိပဿနာ ဉာဏ်-၉-ဆင့်-၉-ပါးသည် ‘ပဋိပဒါ ဉာဏ ဒဿန ဝိသုဒ္ဓိ’ အကျင့်၌ ဉာဏ် အမြင်အားဖြင့် စင်ကြယ်သောဟူ၏။ ။

ထိုနောက် ၅၅.သို့၊ ၅၅.သို့ ဆက်လက် ပွားများ အားထုတ်သော ယောဂီ သူစင်အား ဝိပဿနာ ဉာဏ်တိုးတက် ရင့်ကျက် လာသဖြင့် ပုထုဇာန် အနွယ်ဇာတ်

ကို ပယ်စွန့် ဖြတ်တောက်၍ အရိယာ အနွယ်ဇာတ်ကို တိုးပွားစေ၊ ရောက်စေလျက် “ဂေါတြဘူ ဥာဏ်စိတ်၊ မဂ်ဥာဏ်စိတ်၊ ဖိုလ် ဥာဏ်စိတ်၊ ပစ္စဝေက္ခဏာ ဥာဏ်စိတ်၊ အားလုံးကို “ဥာဏ ဒဿနံ ဝိသုဒ္ဓိ” မဂ်၊ ဖိုလ်၊ ဥာဏ် အစစ်အမှန် စင်ကြယ်ရေးဖြစ်သည်။ မဂ်၊ ဖိုလ်၊ ပုဂ္ဂိုလ် စစ်သို့ရောက်၏။ ပုထုဇဉ် အနွယ်သို့ မပြန်ချေ။ အထက် အရိယာ ဇာတ်သို့ ကေနိတက်ရ၊ ရောက်ရ၊ နိဗ္ဗာန် ဝင်စံရ၊ မည်ကားမြဲ၏။ အထက် မဂ်၊ ဖိုလ်၊ သို့ လည်း ဤနည်းကိုမှီး၍ သိနိုင်၏။

ဤသည်ကား ဝိပဿနာ ဥာဏ်-၁၀-ပါး၊ ၁၃-ပါး ဝိသုဒ္ဓိဥာဏ်များတို့ဖြင့် ပြီးဆုံးတိုင် အောင်မြင် ထမြောက် သစ္စ ဝိဇ္ဇာဥာဏ် အစစ်အမှန်အလင်း ပေါက်ရောက်သော အညံ့ဆုံး၊ အောက်ဆုံး၊ ဦးစွာ အစဆုံး၊ ဖြစ်သော ခိုင်မြဲသည့် ဝိဇ္ဇာ ဥာဏ်စစ်ကို ရရောက်သူ ဟူ၍ မှတ်ကြကုန်။ သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ် အစစ်တည်း။ ၎င်းအဖြစ်သို့ ကေနိရရောက် တိုင်မြောက် ပြီးစီးသော ယောဂီ သူစင်မှန်ပါက နိဗ္ဗာန်တိုင်ပေါက် အဆင့်ဆင့် ပြီးမြောက်ရမည့်တက်လမ်းစဉ်ကို မည်သူ အားကိုမျှ အားထားကိုးစားနေရန် မလိုတော့ချေ။

(၇) လယ်တီ ဆရာတော် ဘုရားကြီး၏

ဝိပဿနာ စစ်တမ်း အမိန့်တော်။

လယ်တီ ဆရာတော် ဘုရားကြီးက သုတမယဉာဏ် ဝိဇ္ဇာမယ ဉာဏ်၊ ဘာဝနာ မယဉာဏ်၊ ဟု-၃-မျိုးရှိ

ရာတွင် ဘာဝနာမယ ဉာဏ်ကား သဿာဝဓမ္မ အဟုတ်, အမှန်, အစစ်, ကို သိရန်မှာ ဒုက္ခ အချက်က ထိုင်၍ သာ ကြည့်ရမည်။ ဒုက္ခ အချက် မပိုင်သေးလျှင် သဿာဝဓမ္မ ဘာဝနာမယ ဉာဏ် အစစ်, အမှန်, မဟုတ်သေး ကြောင်းကို သိရမည်။ ဒုက္ခ အချက်ပိုင်အောင် ရှေ့သို့တိုး၍ မိုလ်-၅-ပါး တူမျှအောင် ထားပြီး အားထုတ်ရန် တိုက်တွန်းပေးရမည်။

ဥပမာပြ။

မန္တလေး မြို့၌ ရှိသော မြင်းရထား ကသော မြင်းများကို အစာ ကျွေးသောအခါ မြက်ခြောက်ကို စင်း၍ ကျွေးကြသည်။ မြင်းကို မျက်မှန်စိမ်းကြီး တပ်၍ ကျွေးလေသည်။ မြင်း၏ စက္ခု ဝိညာဏ် စိတ်သည် မြက်စိမ်းတွေ တင်မြင်၍ စားကြသည်။ မြက်ဖြူ အခြောက်တွေကို အဟုတ် တကယ် မြက်စိမ်းထင်အောင်စက္ခု ဝိညာဏ်စိတ်ကို မျက်မှန်စိမ်းကြီးတပ်၍ လိမ်ကျွေးခြင်းမျှသာ ဖြစ်သည်။ ပကတိ ဇာတိပေါ်အောင် မျက်မှန်စိမ်း ကြီးကို ချွတ်ကြည့်ထိုက်လှင် မြက်စိမ်းတွေ ကွယ်ပျောက်၍ ဖြကတေ ဇာတိမြက်ဖြူခြောက်တွေကိုသာ အဖြူအတိုင်း တွေ့မြင်လိမ့်မည်။ ထို့အတူ တရား အားထုတ်သော ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ ထင် မြင် နေ သော ဝိပဿနာ ဉာဏ်-၁၀-ပါးသည် သဘာဝ ဓမ္မ ဝိပဿနာဉာဏ် အစစ်အမှန် ဟုတ်, မ

ဟုတ်,ကို ကာမဝိတက် ပြင်းထန်စွာ ဖြစ် ပြီး သည် နောက်မိမိတို့ ထင်မြင်နေသော ဝိပဿနာဥာဏ်-၁၀ ပါးကို ပြန်၍ အားထုတ် ခိုင်းကြည့်ရမည်။ (အားထုတ်ကြည့်ရမည်) သမထ သမာဓိနှင့် “သုတမယဥာဏ်, စိန္တာမယဥာဏ်” တွဲ၍ ထင်နေသော ဥာဏ် ဖြစ်နေခဲ့လျှင် ရုပ်, နာမ်, တို့၏ အဖြစ်, အပျက်, ကို ပါတုဗ္ဗ ၅၁ ဖွေ၍ မရသည့်ပြင် မိမိ ခန္ဓာကိုယ် အသွင် သန္တာန်ကြီးကို မမြင်ရအောင် မှောင်ကြီး အတိ ကျနေတတ်သည်။ သို့အတွက် ယခု စမ်းနည်း အတိုင်း စမ်းကြည့်ရမည်။

သဘာဝဓမ္မ ဝိပဿနာ ဥာဏ် အမှန်အစစ် ဖြစ်ခဲ့လျှင် ရုပ်, နာမ်, အဖြစ်, အပျက်, မပျောက်တော့ပြီ။ သို့ကြောင့် ထိုအချက်ကြီးကို တရားအားထုတ် လိုလားသူ ယောဂီ အပေါင်းတို့ အထူး သတိပြုရန် အချက်ကြီး ဖြစ်ပေသည်။

ဝေဒနာ ဓာတ်ကို ဥာဏ်၌ ကွဲးအောင် ခွဲ၍ ထိုဒုက္ခ ဝေဒနာကို ဥာဏ်ဖြင့် ဆုပ်ကိုင်မိအောင် ဖမ်းရမည်။ ဥာဏ်၌ ဆုပ်ကိုင်မိသောအခါ “ဓမ္မ ဝဝတ္ထာန ဥာဏ်” ဖြစ်၏။ ဓမ္မပဒိုဂ္ဂါဟက ဥာဏ်လည်းမည်၏။ နာမ, ရူပ ပရိစ္ဆေဒ ဥာဏ်လည်းမည်၏။ နာမ်တရားတခြား, ရုပ်တရားတခြား, ပိုင်းခြား၍ မြင်နိုင်သော ဥာဏ်ဟု ဆိုလိုသည်။ ဧွေထိ, ထိခိုက်မှု “ဖဿ” ကြောင့် ဤဝေဒ

နာ ဖြစ်ပေါ်လာသည်။ ထိုတွေထဲ၊ ထိခိုက်မှု“ဖဿ”
မရှိသေးမီ ကိုယ်ခန္ဓာအတွင်းမှာ ထိုဝေဒနာ ရှိ၍ နေ
သည်မဟုတ်ဟု သိမြင်လေရာ၏။ ထိုသို့ အမှန်အတိုင်း
သိမြင်သော ဥာဏ်သည် ပစ္စယ ဗြဟ္မဂ္ဂဟ အကြောင်း
ကို သိမ်းစည်းသော ဥာဏ်မည်၏။ ကင်္ခါ ဝိတရဏ-
ယုံမှား သံသယ ဝိစိကိန္နာတို့မှ လွန်မြောက်သော
ဥာဏ်လည်းမည်၏။ ဓမ္မ ဌာတိ-တရားမှန်၌ တည်နေ
သော ဥာဏ်လည်းမည်၏။ ပဋိစ္စ သမုပ္ပါဒ-အကြောင်း
ကိုစွဲ၍ အကျိုးဖြစ်ပေါ်ခြင်းကို သိသော ဥာဏ်လည်း
မည်၏။ ယထာဘူတ-ဟုတ်မှန်တိုင်း ဖြစ်ပေါ်လာသော
ဥာဏ်လည်းမည်၏။ တွေထဲ၊ ထိခိုက်မှု“ဖဿ”ဟူသော
အကြောင်းတရားနှင့်တကွ နာကျင်၊ ကိုက်ခဲမှုစသော
ဒုက္ခဝေဒနာကို ထင်လင်းလာအောင် ရှုရာ၏။

အနိစ္စ လက္ခဏာဆိုသည်ကား-နာကျင်မှု၊ ကိုက်ခဲ
မှု၊ စသော ဒုက္ခဝေဒနာသည် ပဋိသန္ဓေ တည်နေစ အ
ခါမှစ၍ တစ်ဘဝလုံး ငါ၏ ကိုယ်တွင်းထဲမှာ အမြဲ
တည်နေသော“နိစ္စ”တရား မဲဟုတ်။ နိစ္စတရား ဖြစ်ခဲ့
ညားအံ့ တစ်ဘဝတွင်“ပဋိသန္ဓေ”အခါ၌ တကြိမ်တ
ခါသာ ဖြစ်ပေါ်ရှိရာ၏။ ယခုမှ အသစ်ဖြစ်ပေါ်မှုဟူ၍
မရှိလေရာ။ သို့မဟုတ် ယခု ထိခိုက်မှု“ဖဿ”ကို အစွဲ
ပြု၍ ယခုအသစ်ဖြစ်ပေါ်သော ဥပါဒ်စွန်းကို ပစ္စက္ခ
ဒိဋ္ဌ တွေ့မြင်ရ၏။ ထိုသို့ မြင်ရသောကြောင့် ခန္ဓာကိုယ်
တွင်းထဲ၌ အမြဲပါရှိ၍ နေသော“နိစ္စ”တရား မဟုတ်

ကြောင်းကို သိပါ။ တွေ့ထိ၊ ထိခိုက်၊ မှုဟူသော “ဖဿ” ဖြစ်ပေါ်လာခိုက် အခါမှသာ ‘ဖဿ’ ကို အစွဲပြု၍ ဖြစ်ပေါ်ခါ၊ ဖြစ်ပေါ်ခါ၊ နေသော “အနိစ္စ” တရားသာ တည်း။ အာဂန္တုက ခေတ္တဖြစ် တရား သာတည်း။ မိဗ္ဗိတိဓိတိုက် လေချင်း ထိခိုက်မှုကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော လျှပ်စစ်ရောင်ကဲ့သို့ “ကာယ ပဿာဒ” ရုပ်ဟူသော ခြေဘဝါး အတွင်း၌ ရှိသည့် “အာယတန ရုပ်ဓာတ်နှင့် အုပ်၊ ကျောက်၊ စသော ပထဝီ ဖေါဠဗ္ဗဟူသော အပ အာယတန ရုပ်ဓာတ်တို့ ထိခိုက်မိကြရာ၌ ဖြစ်ပေါ်လာသည့် ဒုက္ခ ဝေဒနာသည် ကောင်းကင်ကျ၊ မိဗ္ဗိတိဓိကျ၊ ကဲ့သို့ ယခုမှ အသစ် ဖြစ်ပေါ်လာသော တာဝကာလိက-အခိုက်၊ အတန်း၊ သဘာတည်းဟု ဉာဏ်ဝမှာ ထင်လင်းစွာ သိမြင်ရာ၏။ ဤကား ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အချက်နှင့်တကွ ဥပပါဒ်စွန်း အဖြစ်ကို အတတ်ဒိဋ္ဌ မြင်သဖြင့်သိရသော အချက်ပေတည်း။

ဤနေရာမှာ အုပ်၊ ကျောက်၊ စသည် ထိခိုက်မှု ဒဏ်ချက်နှင့်တကွ ဖဿ ဖြစ်ပေါ်မှု ပျောက်ငြိမ်း၍ သွားပြန်လျှင် နာကျင်မှု ဒုက္ခဝေဒနာသည် အစဉ်အတိုင်း ချုပ်ကွယ် ပျောက်ငြိမ်း၍ သွားပြန်၏။ အနာပျောက်ပြီဟု ဆိုကြကုန်၏။ ထိုချုပ်ပျောက်မှု “ဘင်္ဂစွန်းကိုလည်း ပစ္စက္ခဒိဋ္ဌ ဉာဏ်ဝမှာ ထင်မြင်အောင် ကြည့်ရာ၏။ ဘင်္ဂစွန်းကို ဒိဋ္ဌမြင်သည်ရှိသော် ချုပ်၊ ပျောက်၊ ပျက်၊ မှု “ဘင်္ဂ၊ ခေါ် မရဏသည် အနိစ္စလက္ခဏာ အစစ်ဖြစ်

ပေရကား “အနိစ္စလက္ခဏာ,,ကို ကောင်းစွာ သိလေ၊
မြင်လေ၊၏။

သညာ,သင်္ခါရ,ဝိညာဏ်,တို့၌ ဒုက္ခ ဝေဒနာ နည်း
တူ ကွဲးအောင် ခွဲ၍၎င်း, ရာဟုလော.ဝါဒ သုတ်လာ
ကို ထောက်ထား၍၎င်း, လက္ခဏာယာဉ်-၃-ပါးကို
သိလေ။ရှုဆင်ခြင်လေ။ သုခဝေဒနာ စသည်တို့၌ ၎င်း
နည်းပင် ရှုဆင်ခြင်လေ။ ။

(ဂ) အရိယာဖြစ် ဝိဇ္ဇာဉာဏ် စစ်တမ်း။

ဥပရိ ပဏ္ဏာသ ပါဠိ ဗဟု ဓာတုကသုတ်လာ အရိ
ယာစစ် ဝိဇ္ဇာဉာဏ်မှန် စစ်တမ်းကို အောက်၌ ဖော်ပြ
ထားတိုင်း သိကြကုန်။ ။

၁။ အနိစ္စ,နိစ္စ၊

အရှင် အာနန္ဒာ လျှောက်—အရှင်မြတ် ဘုရား! အ
ဘယ်မျှသော အကြောင်းဖြင့် အရာဌာန ဟုတ်သည်၊
မဟုတ်သည်,၌ လိမ္မာသော သူဟူ၍ ဆိုခြင်းငှါ သင့်
ပါသနည်း?

ဘုရားရှင် ဖြေ—အာနန္ဒာ! သောတာပတ္တိမဂ် ဝိဇ္ဇာ
ဉာဏ် အမြင်နှင့် ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် တေဘုဒ္ဓက
၌ ဖြစ်,ပျက်, နေသော သင်္ခါရတရား တခုခုကိုမြီးသည်
ဟု စွဲယူ၏။ဤစွဲယူခြင်းသည် အကြောင်းအရာဌာန

မဟုတ်၊စွဲးယူရာသော အကြောင်းမရှိဟု အမှန်ကိုသိ၏။
(သောတာပန်-သိ)

ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်သည် တေဘုမ္မကန္တဖြစ်၊ပျက်၊နေသော
သင်္ခါရတရား တခုခုကို မြီးသည်ဟု စွဲးယူ၏။ဤစွဲးယူ
ခြင်းသည် အကြောင်းအရာဌာနရှိ၏ဟု အမှားကိုသိ၏။
(ပုထုဇဉ်-သိ)။

(သောတာပန်-အနိစ္စ-သိ၊ ပုထုဇဉ်-နိစ္စ-သိ)

၂။ ဒုက္ခ၊သုခ။

သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်သည် တေဘုမ္မကန္တ ဖြစ်၊ပျက်
နေသော သင်္ခါရတရား တခုခုကို ချမ်းသာသည်ဟု စွဲး
ယူ၏။ဤစွဲးယူခြင်းသည် အကြောင်းအရာဌာနမဟုတ်၊
စွဲးယူရာသော အကြောင်းမရှိဟု အမှန်ကို သိ၏။
(သော-သိ)

ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်သည် တေဘုမ္မကန္တ ဖြစ်၊ပျက်၊နေ
သော သင်္ခါရတရား တခုခုကို ချမ်းသာသည်ဟု စွဲးယူ
၏။ ဤစွဲးယူခြင်းသည် အကြောင်း အရာဌာနရှိ၏ဟု
အမှားကို သိ၏။ (ပု-သိ)

(သော-ဒုက္ခသိ၊ပု-သုခသိ)

၃။ အနတ္တ၊အတ္တ။

သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်သည် တေဘုမ္မကန္တ ဖြစ်၊ပျက်

နေသော သင်္ခါရတရား တခုခုကို အတ္တဟု စွဲယူရာ၏။
ဤစွဲယူခြင်းသည် အကြောင်း အရာဌာနမဟုတ်၊ စွဲယူ
ရာ အကြောင်းမရှိဟု အမှန်ကို သိ၏။ (သော-သိ)

ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်သည် တေဘုမ္မကန္တ ဖြစ်ပျက်၊ နေ
သော သင်္ခါရတရား တခုခုကို အတ္တဟု စွဲယူ၏။ ဤ
စွဲယူခြင်းသည် အကြောင်း အရာဌာနရှိ၏ဟု အမှားကို
သိ၏။ (ပု-သိ)

(သော-အနတ္တ-သိ၊ ပု-အတ္တ-သိ)

၄။ မိ, ဘ, အရဟန္တ-သတ်သင့်, မသင့်။

သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်သည် အမိ, အဘ, ရဟန္တာ,
တို့ကို သတ်ဖြတ်ပြစ်ရာ၏။ ဤသို့ ထိုပုဂ္ဂိုလ် တို့အား
သတ်သင့်သည်ဟု စွဲယူခြင်းသည် အကြောင်း အရာ
ဌာနမဟုတ်၊ စွဲယူရာ အကြောင်းမရှိ။ မသတ်သင့်ဟု
အမှန်ကို သိ၏။ (သော-သိ)

ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်သည် အမိ, အဘ, ရဟန္တာ, တို့ကို
သတ်သင့်၏ဟု စွဲယူခြင်းသည် အကြောင်းရှိ၏ဟု အ
မှားကို သိ၏။ (ပု-သိ)

(သော-မသတ်သင့်-သိ၊ ပု-သတ်သင့်-သိ)

ပုထုဇဉ်လူဟု မယ်ကာမတ္တ ပုဂ္ဂိုလ်သည် သတ္တံ၊

ပုဂ္ဂိုလ် မှန်သမျှကို အားလုံး သတ်သင့်၏။ အနုဝဇ္ဇ အပြစ်လွတ်ကင်း၏ဟု အယူရှိသည်မှတ်။

၅။ လောဟိတုပ္ပါဒကမပြုသင့်၊ ပြုသင့်။

သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဘုရားရှင်အား ပြစ်မှားသော စိတ်ဖြင့် သွေးစိမ်း ထွက်အောင် ပြုလုပ်သင့်သည်ဟု စွဲးယူ၏။ ဤစွဲးယူခြင်းသည် အကြောင်း အရာဌာန မဟုတ်၊ အကြောင်းမရှိဟု အမှန်ကို သိ၏။
(သော-သိ)

ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဘုရားရှင်အား ပြစ်မှားသော စိတ်ဖြင့် သွေးစိမ်းထွက်အောင် ပြုလုပ်သင့်၏ဟု စွဲးယူ၏။ ဤစွဲးယူခြင်းသည် အကြောင်းရှိ၏ဟု အမှားကို သိ၏။ (ပု-သိ)

(သော-မပြုသင့်-သိ၊ ပု-ပြုသင့်-သိ)

၆။ သံဃာကို မခွဲးသင့်၊ ခွဲးသင့်။

သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်သည် ညီညွတ်နေသော သံဃာကို သင်းကွဲးအောင် မလုပ်သင့်ဟု အမှန်ကိုသိ၏။
(သော-သိ)

ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်သည် ညီညွတ်နေသော သံဃာကို သင်းကွဲး သွားအောင် လုပ်သင့်သည်ဟု အမှားကို သိ၏။ (ပု-သိ)

(သော-မခွဲးသင့်-သိ၊ ပု-ခွဲးသင့်-သိ)

၇။ ဆရာ-မညွန်သင့် , ညွန်သင့်။

သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်သည် သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ ဘုရားမှ တပါး အခြားပုဂ္ဂိုလ်ကို ဆရာကြီးတည်းဟု မညွန်ပြီ သင့်သော အကြောင်းအမှန်ကို သိ၏။ (သော-သိ)

ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်သည် သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ ဘုရားမှတပါး အခြားပုဂ္ဂိုလ်ကို ငါ၏ ဆရာကြီးတည်းဟု ညွန်ပြရန် အကြောင်းရှိသေးသည်ဟု အမှားကို သိ၏။ (ပု-သိ)

(သော-မညွန်ပြသင့်-သိ၊ ပု-ညွန်ပြသင့်-သိ)

၈။ ဘုရား , နှင့် စကြာ-၂-ဦး မရှိသင့် , ရှိသင့်။

သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်သည် လောကဓာတ် စကြာဝဠာတိုက် အလုံး၌ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ အစစ် ဘုရား ၂-ဆူတို့သည်ဦး၊ စကြာမင်း-၂-ဦးတို့သည်ဦး၊ တပြိုင် တည်း မပွင့်နိုင်၊ မဖြစ်ပေါ်လာနိုင်၊ ဟု အကြောင်း အမှန်ကို သိ၏။ (သော-သိ)

ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်သည် လောကဓာတ် စကြာဝဠာ တိုက်အလုံး၌ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ အစစ် ဘုရား-၂-ဆူတို့သည် ဦး၊ စကြာမင်း-၂-ဦးတို့သည်ဦး၊ တပြိုင်တည်း ပွင့် နိုင်၊ ဖြစ်ပေါ် လာနိုင်သည်ဟု အကြောင်းအမှားကို သိ၏။ (ပု-သိ)

(သော-မဖြစ်သင့်-သိ၊ ပု-ဖြစ်သင့်-သိ)

မှတ်ချက်။ ။အို.....လူသားတို့ ! မိမိကိုယ်ကို မိမိပင် ငါ ဘုရားဟု မှယ်ထင်နေသူ၊ ငါ စကြာမင်း၊ ငါ ဝိဇ္ဇာမိရ်၊ ငါ ပညာရှိ၊ ဟု ထင်မှတ်နေသူ၊ ငါ အရိယာဇာတ်ဝင် သူတော်စင်ဟု ထင်မှတ် နေသူတို့နှင့် သူတပါးက သမ္မုတိပေး၍ အထင်ကြီးကာ ဟန်ဆောင်နေသူတို့သည် အစစ်အမှန် မဟုတ်လျှင် ပုထုဇဉ်သိ အမှားလမ်းလွှဲချည်းဟူ၍ မှတ်ထိုက်ကုန်၏။ ။

၉။ မိန်းမများ ဘုရား၊ စကြာမင်း၊
သကြားမင်း ဗြဟ္မာမင်း၊ မာရ်နတ်မင်း၊
မဖြစ်သင့်၊ ဖြစ်သင့်။

သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်သည် ကပ္ပါလောက၌ မိန်းမဟူသမျှတို့သည် ပူဇော်ခံ သခင် သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ ဘုရား ဖြစ်နိုင်ရန် အကြောင်းမရှိ၊ စကြာမင်း ဖြစ်နိုင်ရန် အကြောင်းမရှိ၊ သကြားမင်း ဖြစ်နိုင်ရန် အကြောင်းမရှိ၊ ဗြဟ္မာမင်း ဖြစ်နိုင်ရန် အကြောင်းမရှိ၊ မာရ်နတ်မင်း ဖြစ်နိုင်ရန် အကြောင်းမရှိ၊ အရာဌာန မဟုတ်ဟု အမှန်ကို သိ၏။ (သော-သိ)

ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်သည် ကပ္ပါလောက၌ မိန်းမဟူသမျှတို့သည် ပူဇော်ခံ သခင် ဘုရား၊ စကြာမင်း၊ ဗြဟ္မာမင်း၊ မာရ်နတ်မင်း၊ ဖြစ်လိုက ဖြစ်နိုင်ရန်၊ အကြောင်းရှိသည်ဟု အမှားကို သိ၏။ (ပု-သိ)

(သော-မဖြစ်သင့်-သိ၊ ပု-ဖြစ်သင့်-သိ)

အို.....လူသားတို့ ! ယခုခေတ် ဆုတ်ယုတ် ပျက်စီး
နေရာ လောကကပ္ပါဒ် မိန်းမများသည် အားလုံးသော
ဌာနတို့၌ပင် မဖြစ်နိုင်သော အရာဌာန မရှိပဲ ဖြစ်နိုင်
သလိုချည်း ထုပြိုင်လျက် ရှိနေကြကုန်၏။ ဤသို့ ဖြစ်နေ
ကြခြင်းမှာ ကောင်းမွန်မဟုတ်၊ ပျက်စီးသည်ထက် ပျက်
စီးရန်ဖို့သာ ဖြစ်သတည်း။ ဌာနာ.ဌာန ကောသလ္လ
အရာမျိုး၊ နူးနေရာနူး၊ တော်နေရာ တော်ကို သတိပြုကြ
ကုန်။ ငါးကို ထု၍ ခရုက ပွက် ရေအိုင်ကြီး ပျက်တတ်
သတည်း။

၁၀။ ဒုစရိုက် ဖြစ်, ကျိုး-သိ။

သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်သည် ကာယ ဒုစရိုက်-၃-ပါး
ဝစီ ဒုစရိုက်-၄-ပါး၊ မနော ဒုစရိုက်-၃-ပါး၊ တို့ကို
နှစ်ချိုက်စွာ လိုက်စား ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်အား အလို
ရှိအပ်, နှစ်သက်အပ်, မြတ်နိုးအပ်, နှစ်လုံးကို တိုးပွား
စေတတ်သော ကောင်းကျိုးကို ရနိုင်ရန်, ဖြစ်နိုင်ရန်,
အကြောင်း မရှိဟု အမှန်ကို သိ၏။ (သော-သိ)

ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဒုစရိုက် တရားမျိုး-၁၀-ပါး
တို့ကို နှစ်ချိုက်စွာ လိုက်စား ပြည့်စုံနေသော ပုဂ္ဂိုလ်
အား အလိုရှိအပ်, နှစ်သက်အပ်, မြတ်နိုးအပ်, နှစ်လုံး
ကို တိုးပွားစေတတ်သော ကောင်းကျိုးကို ရနိုင်, ဖြစ်
နိုင်, သည်ဟု အမှားကို သိ၏။ (ပု-သိ)။

အို.....လူသားတို့! ယခု ၁၃၁၉-ခု-၂၅၀၁-ခုခေတ်
 တို့နှင့် ပုထုဇဉ် အသိမျိုးတို့နှင့် အတော် ညီညွတ်၏။
 သတ်ဖြတ်၊ ခိုးမှု၊ လုယက်၊ လိန်လည်၊ ခြင်းစသည့် ဒုစ
 ရိုက်မျိုးမှာ အဆန်းမဟုတ်ပဲ လူလယ်၊ လူတော်၊ လူ
 ကောင်း၊ တမျိုးကဲ့သို့ ခေတ်ဖြစ်နေ၏။ ခေတ်-ဟူသည်
 လူတို့ အကျင့်သို့ လိုက်၍ ဖြစ်မြဲတည်း။ ဤအမှန်သိနှင့်
 အမှားသိ-၂-မျိုးကို မပြင်နိုင်၊ မမြင်နိုင်၊ ကြပါမူကား
 အားလုံးသော ကပ္ပါယ၊ ကပ္ပါယား၊ တွေသည် ဒုက္ခ
 သစ္စာနယ်ကြီး အတွင်းသို့ သဏ်ဆင်း ပြေးဝင် နေကြ
 ကုန်သတည်း။ မိတ္တဝိဒ္ဓက ကဲ့သို့ ကလဝိပါက နောက်
 ပိုးတက်ပင် ဖြစ်ကြရမည်ကား မလွဲတည်း။

၁၁။ ဒုစရိုက် - ဖြစ် , ကျိုးသိ။

သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဒုစရိုက်-၁၀-ပါးကို
 နှစ်ချိုက်စွာ လိုက်စား ပြုကျင့် ပြည့်စုံနေသော ပုဂ္ဂိုလ်
 အား အလိုရှိအပ်၊ နှစ်သက်အပ်၊ မြတ်နိုးအပ်၊ နှစ်လုံး
 ကို တိုးပွားစေတတ်သော ကောင်းကျိုး ချမ်းသာ သုခ
 ကို ယခု ပစ္စက္ခ၌လည်း မရနိုင်၊ မဖြစ်နိုင်၊ တမလွန်
 လောက သေပြီးနောက်၌လည်း ချမ်းသာ သုခ ကင်း
 ရှာ ဒုက္ခတိ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ သွားရာ၊ လားရာ၊ ဖြစ်ရာ၊ ဌာနဘဝ
 သို့ ကေနိသွားရမည်ဟု အမှန်ကိုသိ၏။ (သော-သိ)။

ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဒုစရိုက်-၁၀-ပါးကို နှစ်ချိုက်
 စွာ လိုက်စား ပြုကျင့် ပြည့်စုံနေသော ပုဂ္ဂိုလ်အားလို

လား၊ နှစ်သက်၊ မြတ်နိုးအပ်၊ နှစ်လုံးအလိုကို တိုးတက်
ပွားများ စေတတ်သော ကောင်းကျိုး ချမ်းသာ သုခကို
ယခုလည်းရ၊ နောင်လည်း ရနိုင်သည်ဟု အမှားကို
ထိ၏။ ။ (ပု-သိ)

(သော-အပြစ်-သိ၊ ပု-အကျိုး-သိ)။

၁၂။ သုစရိုက်-ကျိုးရ၊ ကျိုးမဲ့။

သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်သည် ကာယ သုစရိုက်-၃-
ပါး၊ ဝစီ သုစရိုက်-၄-ပါး၊ မနော သုစရိုက်-၃-ပါး၊
ပေါင်း-သုစရိုက် ကျင့်ဝတ် တရား-၁၀-ပါး တို့ကို
ပြည့်စုံအောင် နှစ်ချိုက်စွာ လိုက်စား ပြုကျင့် ပြည့်စုံ
နေသော ပုဂ္ဂိုလ်အား အလိုရှိအပ်၊ နှစ်သက်အပ်၊
တောင့်တအပ်၊ မြတ်နိုးအပ်၊ နှစ်လုံးကို တိုးတက်ပွား
များစေတတ်သော ကောင်းကျိုး ချမ်းသာ သုခကို
ယခုပစ္စုပ္ပန်လည်း လောကီစည်းစိမ်နှင့် လောကုတ္တရာ
စည်းစိမ် သုခတို့ကို ရနိုင်၊ ခံစားရနိုင်၏။ တမလွန်
နောင်လောက၌လည်း ကောင်းကျိုး ကိုသာ ခံစား၊
စံစား၊ ရသူတို့၏ သွားရာ၊ ဖြစ်ရာ၊ လားရာ ဌာနသို့
ရောက်၍ လောကီကျိုး ချမ်းသာသုခ၊ လောကုတ္တရာ
ကျိုး ချမ်းသာသုခ၊ ယင်း-၂-၀ကိုတရားတန်ခိုးကြောင့်
မျက်မှောက် ဒိဋ္ဌ လက်ငင်း အကျိုးရ ဖြစ်စေသည်။
ထင်ရှားစွာ အကျိုးရစေသည်။ ကာလခြားမရှိ အကျိုး

ရစေသည်။ အခါကာလ အပိုင်းအခြားမရှိ အကျိုးရ
စေသည်။ အခါကာလမဲ့ အကျိုးကို ရထိုက်သည်။
လာကြည့်ဖွယ်ဟု ညွှန်ပြနိုင်သည့် အကျိုးကို ရစေ
သည်။ လာရောက် လုပ်ကြည့်နိုင်ခွင့် အသားရှိ တရား
ဖြစ်သည်။ အနီးကပ်တွင် ပို့ဆောင်နိုင်သော အကျိုး
ကို ဖြစ်စေသည်။ အနီးတွင်ကပ်၍ အကျိုးကို ရစေ
သည်။ ပညာဉာဏ်စစ် ရှိသူတို့ ကိုယ်ဆွေ သိအပ်၊
သော အကျိုးရှိလေသည်။ ကိုယ်လုပ် ကိုယ်ရဖြစ်သော
အကျိုးကို ခံစားထိုက်သည်။ ဤသို့ ဘုရားရှင်သည်
မူလ ပဏ္ဏာသက ဓတ္တသုတ်၌ ဟောကြားထားတိုင်း
တရားဓမ္မ သတ္တိ အပေါ်၌ မတုန်၊ မလှုပ်၊ ယုံကြည်လေး
စား ကိုးစား ရရှိခံစားရ၏ဟု အမွန်ကို သိ၏။

(သော-သိ)။

ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်သည် သုစရိုက်-၁၀-ပါးကို လိုက်
နာ ပြုကျင့် နေညားလည်း ထိုအကျိုးတို့ကို မရနိုင်၊ မ
ခံစားရနိုင်ဟု အမှားကို သိ၏။ (ပု-သိ)။

(သော-ကျိုးရ-သိ၊ ပု-ကျိုးမဲ့-သိ)

အို.....အာနန္ဒာ ! ဤသို့ ပြဆိုခဲ့ပြီးသော အကြောင်း
တို့ကြောင့် အကြောင်း ဟုတ်သည်၊ မဟုတ်သည်၊ တို့၌
ဝေခွဲ၍ အမွန်နှင့် အမှား၊ ထို-၂-ပါးကို ပိုင်နိုင်စွာ သိ

သော သူကိုသာ လောက ပညာရှိ၊ လောကုတ္တရာ ပညာရှိ၊ လူလိမ္မာဟု ဆိုခြင်း၌ သင့်သည်မှတ်။ ။

အရိယာဇတ် အစစ်သို့ ရောက်သော သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်သည် “အနုသယဇာတ်၊ နိဝရဏ၊ ကိလေသာ” တို့ကို တခဏမျှပယ်သော စူဠ သောတာပန်ခေါ်သော သောတာပန် အပျင်းစား၊ အညှံ့စား၊ မျိုး မဟုတ်။ ထိုစူဠ သောတာပန်မျိုးကား-ကာမဂုဏ် အာရုံတို့နှင့် မတွေ့ထိပဲ နေသော အခါ အခိုက်၌ အနုသယဇာတ် ကိလေသာ မဖြစ်ပေါ်ပဲ ကိုယ်သန္တာန်၌ ဆိတ်သုဉ်း၊ ကွယ်ပ၊ နေခိုက်မျိုးတည်း။ ကိုယ်သန္တာန်၌ ကိလေသာ ဆိတ်သုဉ်း၊ နေခိုက်မျိုးကား ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ် ၄-မျိုးတို့ ၌ပင် ဖြစ်ပြီး၊ ရံခါ ကိလေသာ ဆိတ်သုဉ်းပြီး ဓမ္မတာ တည်း။ ပဟာနိ အခဏ်း-၁၁။ ပိုင်း၌ ထင်းရှားစွာ ဘော်ပြပေအံ့။ ။

(၁၀) လယ်တီ ဆရာဘုရားကြီး၏

အရိယာ ဇစ်တမ်း။

မည်သူ သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်၊ အနာဂါမ်၊ ရဟန္တာ၊ ဖြစ်ပြီဟု မုက္ခ ၂ မဆုံးဖြတ်ကြနှင့်။ အနုသယ သတ္တိကုလေးသည် လွန်စွာ နူးညံ့သည်ဖြစ်၍ မဂ်ဖြင့် မုက္ခ ၂ ပယ်သည်၊ မပယ်သည်၊ ကို လွန်စွာ သိနိုင်ခဲ့သည်ဖြစ်သောကြောင့် မဆုံးဖြတ် သင့်ကြပေ။ ယောဂီ

ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးဦးသည် ယခုဘဝ၌ မဂ်၊ ဖိုလ်၊ ကို ရထိုက်သော ပါရမီ ရှိသူလည်းဖြစ်စေ၊ သမထ၊ ဝိပဿနာ ၂-ဖြာသော ကမ္မဋ္ဌာန်းကို သက်စွန့် ကြိုးပန်း အားထုတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်လည်းဖြစ်စေ၊ ရုပ်၊ နာမ်၊ တို့၏ သဘာဝ ဓမ္မ ဖြစ်၊ ဖျက်၊ မှုကို ဉာဏ်ဝမှာ ထင်နေသည်လည်းဖြစ်စေ၊ ထိုအင်္ဂါ ၂-ပါးနှင့် ညီညွတ်သော ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်သည် တခါ၊ တခါ ရုပ်၊ နာမ်၊ ချုပ်ငြိမ်းသကဲ့သို့ ဖြစ်၍ ဇေးငြိမ်း ချမ်းသာသုံးကို တွေ့ကြုံ ခံစားကာ နေရတတ်သည်။

ထိုခံစား နေသောအခါ ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်၏ စိတ်မှာ ဝိတိက္ကမ ကိလေသာ၊ ပရိယုဋ္ဌာန ကိလေသာ၊ တို့သည် ကျမ်းထမ်းသော အမူအရာ မပေါ်လာနိုင်ပဲ ကွယ်ဝှက် ဖြတ်စဲ နေတတ်သည်။ ကိလေသာ ကွယ်ဝှက်လေလေ၊ ဇေးငြိမ်း ချမ်းသာမှု သုခတွေ့လေလေ၊ ဖြစ်နေတတ်၏။ ထိုဇေးငြိမ်းမှုကို ဆရာ ပြုမူသူက “မဂ်၊ ဖိုလ်၊ ထင်၍ ဆုံးဖြတ်ပေးတတ်သည်။ ဤသို့ ဖြစ်နေရာမှာ ဆရာက ကျမ်းဂန်နှင့် ကိုက်ညီသည်ထင်လျှင် “သာရ၊ ၃-ကြိမ်သာ ခေါ်၍ ငါ့ရှင် ရှေ့သို့ တိုး၍ အားထုတ်ရမည်။ ဖိုလ်-၅-ပါးကို ညီမျှစွာ ထား၍ အားထုတ်ရမည်ဟု အထူး တိုက်တွန်းပေးရမည်။ (မီးကို လေပင့်ကု သကဲ့သို့ မြှောက်ပင့် မပေးရ)

ထိုအချက်ကို ပမာဆောင်၍ ပြပေအံ့.....ပင်လုံးကျွတ် အခက်၊ အလက်၊ အညွန့်၊ တွေ ဝေဆာအောင်

ပေါ်ထွက်နေသော ဗောဓိပင်ကြီးကို တွေ့မြင် သမျှ ကုန်သော ရဟန်း၊ ရှင်၊ လူ၊ အပေါင်းတို့သည် လွန်စွာ ကြည်နူး ဝမ်းမြောက်စွာ ဖြစ်နေကြဆဲအခါ တဦး သောသူက ဗောဓိပင်ကြီး၏ အညွန့်၊ အခက်၊ အရှက်၊ တွေကို ချိုးဖဲ့ ဖျက်ဆီးပြစ်လေသည်။ ထိုအခါ ဗောဓိပင်ကြီးမှာ လွန်စွာ အားနည်းသွား၍ အညွန့်တွေ ဝေဆာအောင် ရုတ်တရက် ထွက်ပေါ်ခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင် ဖြစ်ချေ၏။ ထိုနည်းတူစွာ မင်္ဂ၊ ဖိုလ်၊ ရပြီဟု အဆုံး ဖြတ်ခံရသော ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဗောဓိပင်ကြီးနှင့် တူလှပေသည်။ ဗောဓိပင်ကြီး၌ အညွန့်တွေ ဝေဝေ ဖြာဖြာ ထွက်ပေါ်နေခြင်းသည် မင်္ဂ၊ ဖိုလ်၊ ကို ရထိုက်သော ပါရမီ မင်္ဂညွန့်၊ ဖိုလ်ညွန့်၊ တွေနှင့် တူလှပေသည်။ မင်္ဂ၊ ဖိုလ်၊ သို့ ရရောက်ခြင်း အစစ်အမှန် မဟုတ်ပဲနှင့် မင်္ဂ၊ ဖိုလ်၊ စစ် မှန်သည်ဟု ထင်မှတ်၍ ဆုံးဖြတ်ပေးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဗောဓိပင်ကြီးမှ အညွန့်၊ အခက်၊ အရှက်၊ တွေကို ချိုးဖဲ့ ဖျက်ဆီး ပြစ်သကဲ့သို့ မင်္ဂညွန့်၊ ဖိုလ်ညွန့်၊ တွေကို ချိုးဖဲ့ ဖျက်ဆီး ပြစ်သူနှင့် တူလှပေသည်။ ။

ဖြစ်ပေါ် လာတတ်ပုံ။ ။ ဆရာက အထင်၊ အမြင် မှား၍ မင်္ဂစစ်၊ ဖိုလ်စစ်သို့ ရရောက်နေပြီဟု ဆုံးဖြတ်ပေးလိုက်သည်နှင့် တပြိုင်တည်း တပည့်က ယုံကြည်စိတ်ချ၍ “ငါ သောတာပန် ဖြစ်ပြီ၊ အပါယ် တန့်ခါး ပိတ်ပြီ၊ ဟု ဟိန်းချကာ တစခန်း ပန်းအားဖြေ နားနေ

တတ်သည်။ ဝိသာခါ၊ အနာထပိဏ်၊ စသော သောတာပန်စစ်တွေကို အားကြပြီး ကာမရာဂ အနုသယ ဓာတ် ငုပ်တွေ တလှလှ တက်ကြွလာပြီးလျှင် ကာမ အရသာကို သွက်ကြမ်းအောင် ခံစားနေတတ်သည်။ ဤဘဝတွင် မဂ်စစ်၊ ဖိုလ်စစ်၊ တို့ကို ရထိုက်သူ မှန်လျက်နှင့် ဆရာ၊ ဝိနိစ္ဆယျကို ယုံကြည် စိတ်ချ နေသောကြောင့် ရှေ့သို့တိုး၍ တရား အားထုတ်ရန် အာရဟံဓာတ် ရပ်စဲ သွားတတ်သည်။ သို့ကြောင့်-၂-ဦး-၂-၀, မဂ်, ဖိုလ်, ရရောက်ရေး အကျိုးကြီးမှ ဆုတ်ယုတ် ဆုံးရှုံး သွားတတ်သည်။ ဤကား လယ်တီ ဆရာဘုရားကြီး၏ ဩဝါဒပင်တည်း။ အရိယာဇာတ် ရောက်ပြီဟု ထင်မှတ် ဆုံးဖြတ် ယုံကြည်ပြီးနောက် အနုသယ ကိလေသာ ဓာတ်ငုပ်ပေါ် မပေါ် သောင်းကြမ်း, မသောင်းကြမ်း, ကံ-၃-ပါး သောင်းကြမ်းမှုတွေကို အနည်းဆုံး ခုနှစ်နှစ်ခန့် စောင့်ကြည့်၍ အရိယာဇာတ်သို့ ရရောက်ခြင်း ဇံကန်မှန်ပါမူ မိမိကိုယ်တိုင် ဆင်ခြင် စင်စား အမှန်ကို ဆုံးဖြတ်နိုင်သည်မှတ်။ တပါးသူ၏ အဆုံးအဖြတ်ပေးသည်ကို ခံယူနေရန် မလိုချေ။ ။

(၁၄) သံယောဇဉ်နှင့်ပဟာန်,

(က) သံယောဇဉ်။

သံသရာ ဝဋ်တွင်းမှ လွတ်မြောက် ထွက်သွားခွင့်ကို မပေးပဲ အမြဲ ချီနှောင် ဟုတ်ဖွဲ့ ထားသော တရား

မျိုးကား-ဩရန္တာဂိယ သံယောဇဉ်-၅-ပါးနှင့် ဥဒ္ဓိ
တာဂိယ သံယောဇဉ်-၅-ပါး၊ ပေါင်း ဖွဲ့ နှောင်းကြီး
၁၀-ပါး၊ ၁၀-ချက်တို့တည်း။

၁။ ဒိဋ္ဌိ သံယောဇဉ်၊.... ဒိဋ္ဌိ ဝါဒယူ။

၂။ ဝိစိကိန္တာ သံယောဇဉ်၊.....ဝိစိကိန္တာ ပင်ယူ

၃။ သိလဗ္ဗတ ပရာမာသ သံယောဇဉ်.....ဒိဋ္ဌိယူ

၄။ ကာမရာဂ သံယောဇဉ်၊.....လောဘတဏှာယူ

၅။ ဗျာပါဒ သံယောဇဉ်၊ ....ဒေါသ ယူ။

ဤ-၅-ပါးသော သံယောဇဉ်တို့သည် ကာမဘုံ
တည်း ဟူသော အောက်တန်း နယ်ပယ် အတွင်းမှ
ထွက်မသွား နိုင်အောင်၊ လွတ်မြောက် မသွားနိုင်
အောင်၊ ဖွဲ့နှောင် တုပ်ချီ ထားတတ်သော တရားမျိုး
ဖြစ်သောကြောင့် ဩရန္တာဂိယ သံယောဇဉ် တရား
မျိုး မည်ကုန်၏။ မာရ်မင်း ပိုင်နယ်တွင်း၌ တည်နေ
သော တရားမျိုးမည်ကုန်၏။ ။

၁။ ရူပ ရာဂ သံယောဇဉ်.....ရူပဘုံ-လောဘ ယူ။

၂။ အရူပရာဂ သံယောဇဉ်-အရူပဘုံ-လောဘယူ။

၃။ မာန သံယောဇဉ်.....မာန ယူ။

၄။ ဥဒ္ဓစ္စ သံယောဇဉ်.....ဥဒ္ဓစ္စ ယူ။

၅။ အဝိဇ္ဇာ သံယောဇဉ်.....မောဟ ယူ။

ဤ-၅-ပါးသော သံယောဇဉ် တရားတို့သည် ရူပ ဘုံဘဝ, အရူပ ဘုံဘဝ, တည်းဟူသော အထက်တန်း နယ်ပယ် အတွင်းမှ ထွက်မသွားနိုင်အောင်, လွတ်မြောက်မသွားနိုင်အောင်, ဖွဲ့နှောင် ထုပ်ချီ ထားတတ်သော တရားမျိုး ဖြစ်သောကြောင့် ဥဒ္ဓံ ဘာဂိယ သံယောဇဉ် တရားမျိုး မည်ကုန်၏။ ကျွေး, နွား, ဆင်, မြင်း, တို့ကို ကြိုးဖြင့် ချီထားသကဲ့သို့မှတ်။ ။

(ခ) ပဟာနိ-၄-ပါး။

ပဟာနိခေါ် ပယ်စွန့်ပြစ်ခြင်းမျိုးသည် (က) တ-ဒင်္ဂ ပဟာနိ တဓဏမှ ပယ်စွန့်ပြစ်နိုင်ခြင်း, (ခ) ဝိက္ခန္ဓာန ပဟာနိ-ဝိပဿနာ သမာဓိ, သမထသမာဓိ, တန်ခိုးဖြင့် ကြာမြင့်စွာ ပယ်စွန့်ပြစ်နိုင်ခြင်း, (ဂ) သမုဒ္ဓေဒ ပဟာနိ အကြွင်းအကျန် မရှိအောင် နောင်တွင် တဖန် ဘယ်ဘဝ, ဘယ်ကာလမှ မဖြစ်အောင်, တချက်တည်း ပယ်စွန့်ပြစ်နိုင်ခြင်း, (ဃ) ပဋိပဿဒ္ဓိ ပဟာနိ-ဇေးမြဲချမ်းငြိမ်းစွာ ရှိအောင် ပယ်စွန့်ပြစ်၍ သုခကိုသာ ခံစားနိုင်ခြင်း, ဟူ၍ -၄-မျိုး ရှိကုန်၏။ ။

(က) တ-ဒင်္ဂ ပဟာနိ ဆိုသည်ကား.....ညဉ့်အချိန်အခါ၌ မီးရောင် အလင်းဝတ် ရှိခိုက်၌သာ အမိက်မှောင်ပျောက်ကင်း ကွယ်ပသကဲ့သို့ မီးရောင် အလင်းဝတ် ပျောက်ခဲ့လျှင် အမိက်မှောင် တဓဏခြင်း ဖုံးလွှမ်း ဖြစ်ပေါ်လာသကဲ့သို့ ကာမာဝစရ ကုသိုလ်

စိတ္တုပ္ပါဒ် သမာဓိဘာဝနာတည်ဆဲး အခါ၌သာ ကိလေသာ အာရုံ ကာမဂုဏ်တို့ကို တဏှာမျှ ပယ်စွန့် ပြစ်ခွါထားခြင်းသည် တ-ဒင်္ဂ ပဟာန် မည်၏မှတ်။ ဤပဟာန်သည် ကာမကုသိုလ်နှင့်သာ ဆိုင်သည်။ (ကိလေသာ အာရုံနှင့် မတွေ့၍ ၎င်း၊ ကိလေသာ အာရုံ ကို မယူဝဲး နေသော ခဏ၌ ၎င်း၊ ကိလေသာ စိတ္တုပ္ပါဒ် မဖြစ်ပေါ်ဝဲး နေခြင်းကို တ-ဒင်္ဂ ပဟာန်ဟု မဆိုအပ် မယူဆအပ်)

(ခ) ဝိက္ခမ္ဘန ပဟာန် ဆိုသည်ကား.....မဟာဂ္ဂုတ် ဈာန် ကုသိုလ်စိတ်ဖြင့် သမထ-၄၀-ကို အာရုံယူကာ ပွားများ အားထုတ် ဆင်ခြင် နေခိုက်၌ ရေမှော်တွေ ဖုံးလွှမ်းနေသော ရေကန်အိုင်၌ ရေအိုးနှင့် ရေမှော်တွေ ကို ဖယ်ရှား၍ ရေကို ခပ်ယူရာတွင် ထိုနေရာမှ ရေမှော်များသည် ဖယ်ရှားသွားပြီးမှ တဖြေးဖြေးသာ ပြန်၍ ဖုံးလွှမ်း နေဘိသကဲ့သို့ မဟာဂ္ဂုတ်ဈာန် ကုသိုလ် သမထ ဘာဝနာ သမာဓိ စိတ္တုပ္ပါဒ် ချင်ငြိမ်း ကွယ်ပျောက်သွားလေသော်လည်း ကိလေသာ အာရုံ ကာမဂုဏ်မှော်တွေ ရုတ်တရက် မဖုံးလွှမ်းနိုင်အောင် ပယ်စွန့်ပြစ်ခွါ ထားနိုင်ခြင်းသည် ဝိက္ခမ္ဘန ပဟာန် မည်၏။ ဤပဟာန်သည် မဟာဂ္ဂုတ်ဈာန်ကုသိုလ်တို့နှင့် သက် ဆိုင်သည်။ ဝိပဿနာ ဘာဝနာကို အားထုတ်သော အခါ ကာမာဝစရ သမာဓိနှင့်လည်း ဆိုင်၏ဟု မှတ်။

(ဂ) သမုစ္ဆေဒ ပဟာန် ဆိုသည်ကား.....ဝရုဇိလက်နက် မိဃးကြီး လောင်မီး စက်တို့သည် ဖြစ်ချခြင်းကို ခံရသော ဝတ္ထု ပစ္စည်းများသည် တခါတည်း အဖြစ်ပါပြုတ်၍ နောက်တဖန် ပြန်ပြီး အသက်ရှင်ခြင်း၌ မစွမ်းနိုင်ပဲ မျိုးပြုတ်သွားသကဲ့သို့ မိမိ မက်တို့၏ ယိုင်ဆိုင်ရာ၊ သက်ဆိုင်ရာ ဖြစ်သော ကိလေသာ နိဝရဏ၊ အနုသယ ဓာတ်တွေကို နောက်ထပ် တဖန် အဝသံသရာ၌ ဖြစ်ပေါ်လာခြင်း မရှိရအောင် အဖြစ်အရင်း မျိုးစေ့ ပါ ပြုတ်အောင် အကြွင်းမဲ့ ပယ်စွန့် ဖြစ်ခြင်းသည် သမုစ္ဆေဒ ပဟာန်မည်၏။ ဤပဟာန်သည် မဂ် ကုသိုလ်ဖိတ် - ၄ - ခုတို့နှင့်သာ ဆိုင်၏။

(၁) သောတာ ပတ္တိမဂ်သည် ဒိဋ္ဌိနှင့် ဝိစိကိစ္ဆာ သံယောဇဉ်၊ ကိလေသာ၊ အနုသယ၊ ဓာတ်တို့ကို အကြွင်းမဲ့ ပယ်စွန့်၏။ အပါယ်သို့ သွားရာ၊ သွားကြောင်း ဖြစ်သော လောဘ၊ မာန၊ ဒေါသ၊ သံယောဇဉ်၊ ကိလေသာ အနုသယ ဓာတ်တို့ကို ခေါင်းပါး၊ နည်းသွားအောင်၊ အပါယ်သို့ မသွားရအောင်၊ ပယ်စွန့်ထားပြီး ဖြစ်သောကြောင့် ဒုက္ခ ဆင်းရဲ အမှန်တရားကို မတွေ့ကြုံ၊ မခံစား၊ မသွားရောက် ရတော့ပြီ။ အပါယ်သို့ သွားရာ အယုတ်တရားတို့ကို ပယ်စွန့်ထားပြီးပြီ။ ထိုခါ တိုင်ရောက်မှ ဗုဒ္ဓဘာသာ အစစ် ကေန့်ဖြစ်သည်။ ။

(၂) သကဒါဂါမိ မဂ်သည် သောတာပန် ပယ်ပြီး

ကို ထပ်၍ ခေါင်းပါး သွားရုံမျှသာ ပယ်၏။ ကိလေသာအသစ်ကို ထပ်ပြီး မပယ်ချေ။ ။

(၃) အနာ-ဂါမိ မဂ်သည် ကာမဘုံ၊ ဘဝ, နယ်ပယ်အတွင်း ကြက်စားရာဖြစ်သည့် လောဘ, မာန, ဒေါသ, သံယောဇဉ်, ကိလေသာ အနုသယဝတ်, ဒုက္ခသစ္စာ, သမုဒယသစ္စာ, တို့ကို အကြွင်းမဲ့ ပယ်စွန့် ပစ်ခွဲလေပြီ။ ဥဒ္ဓစ္စ သံယောဇဉ်နှင့် ရူပ, အရူပ-လောဘသာ ကြွင်းကျန် နေသေးတော့၏။ ။

(၄) အရဟတ္တမဂ်သည် လောကဝတ်တို့ကို ဘဝတစ်ခွင်၌ ဖြစ်စေတတ်, ဖြစ်နိုင်တတ်, သည့် သံယောဇဉ် ကိလေသာ အနုသယဝတ်, အကုသိုလ် အညစ်အယုတ်တရားဟူသမျှနှင့် လောကကျိုး ခံစားခွင့် ဟူသော ဒုက္ခသစ္စာ အမှန် ဆင် ရဲရခြင်းမှ ကွင်းလုံး ကျွတ် လွတ်မြောက်၍ သမုဒယသစ္စာ အားလုံးကို အကြွင်းမဲ့ ပယ်စွန့် ပစ်ခွဲပြီး ဖြစ်လေသည်။ ထို့ကြောင့် “ကုသလာ. ကုသလ” ဇဟံ,, ဟုဆို၏။ ။

(ဃ) ပဋိ ပဿဒ္ဓိ ပဟာနံ ဆိုသည်ကား.... မီးတောက်, မီးလျှံ, ငြိမ်းလေပြီးသော မီးဖိုရာ၌ ကျန်ရှိနေသော အပူရှိန် အခိုး, အငွေ့, တို့ကို ဇေးမြဲစေရန် ရေဖြင့်ထပ်လောင်း ပက်ဖျန်းသကဲ့သို့ မိမိတို့၏ မဂ်ဖြင့် အကြွင်းမဲ့ ပယ်ပြီးသော ခန္ဓာကိုယ် ကာယ စိတ်သန္တာန်၌ ကျန်ရှိနေသော ကိလေသာ အငွေ့အ

သက်, အရှိန်, အခိုး, တို့ကို ထပ်မံ၍ ငြိမ်းငေးစေခြင်း သည် ဖိုလ်စိတ်-၄-ခု, ဖိုလ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ကိစ္စပင်ဖြစ်၍ ပဋိပဿန္တိ^၀ ပဟာန် မည်၏။ ထိုပဋိပဿန္တိ^၀ ပဟာန် ကား ကိလေသာ နိရောဓ ဇေးငြိမ်းခြင်း သန္တိသုခ နိဗ္ဗာန် အမှန်တရား ချမ်းသာစစ်တည်း။ ။ ဖိုလ်စိတ် အကြိမ်များစွာ ခန္ဓာကိုယ် အစဉ်၌ မပြတ် မစဲ ဖြစ် နေခြင်းကို “ဖလ သမာပတ်” ဝင်စားနေသည် မည်၏။ ဖိုလ်ချမ်းသာကို ခံစားနေ၏။ ။

(၈) ပုဂ္ဂိုလ်။

လောကုတ္တရာ ပုဂ္ဂိုလ်-၄-မျိုး (သံယုတ္တ ပါဠိ)

၁။ သောတာပန္န ပုဂ္ဂိုလ်၌ သာရိပုတ်! သော တော, သောတော, ဟူ၍ ဆိုခြင်းသည် မဂ္ဂင်-ဂ-ပါး တရားကို ဆိုသည်ဟုမှတ်။

မဂ္ဂင်-ဂ-ပါးသည် အဘယ်ကြောင့် “သောတ,, မည်သနည်း ?

အနုပါဒိသေသ နိဗ္ဗာန် ဓာတ်တိုင်အောင် နောက် သို့ မဆုတ်, မနစ်, မပြန်, မူ၍ အထက်တန်းသို့ စီးဝင် သွားတတ်သောကြောင့် “သောတ,, မည်၏။ ပမာကို ပြုရသော် မြစ်ကြီး-၅-သွယ်, မြစ်ငယ်-၅၀၀, အိုင်ကြီး ၇-အိုင်တို့မှ စီးဆင်း ယိုထွက် လာသော ရေဟူသမျှ

တို့သည် နောက်သို့ ပြန်လှန် ဆုတ်နုတ်ခြင်း မရှိပဲ မဟာသုဒ္ဓြာသို့သာ စီးဝင်ရောက်လာ ကြရကုန်ဘိ သကဲ့သို့ ထိုနည်းတူကိလေ ညစ်ကြေး မတင် သန့်ရှင်းစင်သော မဂ္ဂင်ကို ပွားများခြင်း၊ ရှုဆင်ခြင်ခြင်း၊ အကြိမ်များစွာ ပွားများခြင်းကို ပြုသော သုဋ္ဌန်က နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာ သုခသို့ ညွတ်ကိုင်ရှိုင်း၏။ အနုပါဒိသေသ နိဗ္ဗာန်သို့သာ ဖြောင့်တန်းစွာ သွားကြရ၏။

သွားကြည့်။ ။သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ် အဖြစ်သို့ ရောက်ပြီးသော သူသည် ပုထုဇဉ် ဇာတ်ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးသို့ ပြန်နုတ်ခြင်း မရှိပဲ၊ သကဒါဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ် အထက်ဆင့်သို့သာ တက်သွားလေ၏။ သကဒါဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ် အဆင့်သို့ တက်ရောက်ပြီးသူသည် အောက် သောတာပန်၊ ပုထုဇဉ် ဇာတ်ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးသို့ ပြန်နုတ်ခြင်း မရှိပဲ၊ အနာဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ် အထက်ဆင့်သို့သာ တက်သွား လေ၏။ အနာဂါမ်-ပုဂ္ဂိုလ် အဆင့်အတန်း အဖြစ်သို့ ရောက်ပြီး သူသည် အောက်သကဒါဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ် စသည်သို့ ပြန်နုတ်ခြင်း မရှိပဲ၊ အရဟန္တ-ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ် အထက်ဆင့်သို့သာ တက်သွားလေ၏။ တက်သွားသည်ဟူသည် ဝိပဿနာဉာဏ် အဆင့်ဆင့် ပွားများ ရင့်သန်၍ သွားသည်ကို ဆိုသတည်း။ ဣန္ဒြေ-၅-ပါး တဆင့်ထက် တဆင့် ရင့်သန် တည်တန့် သွားသည်ဟူလျှင်။

အဘယ်ကြောင့် သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်ဟု ခေါ်သနည်း?

သောတာပန်သော မဂ္ဂင်-ဂ-ပါး၊ မဂ္ဂသစ္စာ အမှန်
သို့ ဝိပဿနာ ပွားများခါ ဦးစွာ ပထမအရိယာဇာတ်
အဆင့်သို့ ရောက်သောကြောင့် သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်
ဟု ခေါ်ဆိုရ၏။ ။

သောတာပန် အဆင့် အဖြစ်သို့ ရောက်သောသူ
သည် အပါယ် ဆင်းရဲသို့ ကျရောက် ခံစားရခြင်း
မရှိ၊ သရဏဂုံနှင့် တကွ သမ္မာ အယူ သီလ ဘဝ
အဆက်ဆက် တည်မြဲ၏။ အထက်မဂ်၊ အထက်ဖိုလ်၊
သို့သာ သွားရောက်လည်းလျောင်းရာရှိ၏။ အကြောင်း
ကို ဆိုရသော် သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်သည် သြရဏာ
ဂိယ သံယောဇဉ်-၅-ပါးတို့တွင် သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊ ဝိစိ
ကိန္နာ၊ သီလဗ္ဗတ၊ ပရာမာသ၊ ဟူသော သံယောဇဉ်
၃-ပါးတို့ကို မဂ်ခဏ၌ သမုစ္ဆေဓ ပဟာနိဖြင့် ပယ်၍၊
ဖိုလ်ခဏ၌ ပဋိပဿန္တိ ပဟာနိဖြင့် ပယ်ပြီးဖြစ်၏။ ထို့
ကြောင့် ရှေးအနုမတဂ္ဂ ဘဝ သံသရာတို့မှ ပါရှိ၍၊ နေ
ကုန်သော ဒုစရိတ် ကံဟောင်း မကောင်းမှု အနုန္တတို့
သည် မဂ်သို့ ဆိုက်ရောက်သည့် ခဏ၌ အကုန်ချုပ်
ငြိမ်း ပျောက်ကွယ်ကြလေကုန်၏။ နောက်နောင် အ
နာဂါတ် ဘဝ၌ ဖြစ်လတ္တံ့ ကုန်သော ဒုစရိတ် ကံ
သစ်တို့သည် တဖန်ဖြစ်ပေါ်မှု မရှိသောအားဖြင့် မဂ်
ခဏ၌ပင် ချုပ်ငြိမ်းခြင်းသို့ ရောက်ကြကုန်၏။ ထိုချုပ်
ငြိမ်းခြင်းတို့နှင့် ပြည့်စုံ၍ (၁) ဆင်းရဲ အမှန်တရား
ကို ပိုင်းခြား၍ သိခြင်း၊ (၂) ဘဝ၊ ဘဝ၊ တို့၌ ဖြစ်

ကြောင်း၊ ဆင်းရဲဖြစ်ကြောင်း၊ အမှန်တရားကို ယတိ
ပြတ် ပယ်စွန့်ခြင်း၊ (၃) ငြိမ်းဇေးရာစစ် နိဗ္ဗာန်ရရောက်
ကြောင်း မဂ္ဂသစ္စာ လမ်းမှန်တရားကို ပွားခြင်း၊ (၄)
သန္တိသုခ နိရောဓစစ်ကို အာရုံယူခြင်း၊ ခံစားခြင်း၊ ဟူ
သော မဂ်ကိစ္စ-၄-ချက် တပြိုင်နက် ပြီးစေပြီးလျှင် သ
ဥပပါဒိသေသ နိဗ္ဗာန်ဘိဇ္ဇာသိ၊ 'ဦးစွာ ပဋ္ဌမ ရရောက်
ခြင်းပင်တည်း။

သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်သည် လူ့ဘုံ၌ဖြစ်က လူချမ်း
သာ၊ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာ-၂-မျိုးကို စွယ်စုံခံစားရ၏။ နတ်ဘုံ
၌ ဖြစ်က နတ်ချမ်းသာ၊ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာ-၂-မျိုးကို စွယ်
စုံခံစားရ၏။ ဗြဟ္မာဘုံ၌ဖြစ်က ဗြဟ္မာချမ်းသာ၊ နိဗ္ဗာန်
ချမ်းသာ-၂-မျိုးကို စွယ်စုံခံစားရ၏။ ။

နိဗ္ဗာန် ချမ်းသာကို အဘယ်သို့ ခံစားရသနည်း ?

ဒိဋ္ဌိ အယူ အမျိုးမျိုးနှင့် ဒုစရိုက် အမျိုးမျိုးတို့ကို
လိုက်စား စွဲယူ ပြုလုပ်နေကြသူတို့ကို မြင်တိုင်း၊ ကြား
တိုင်း၊ တွေ့တိုင်း၊ ငါ့မှာ ဤသို့သော လမ်းလွဲ လမ်း
မှားတို့မှ ဘဝဆက်တိုင်း လွတ်ငြိမ်း ချမ်းသာခွင့် ရပေ
ပြီဟု ဝမ်းမြောက်ရခြင်း၊ ခွေး၊ ကြက်၊ ဝက်၊ စသော အ
ပယ်ဘုံသားတို့ကို တွေ့မြင်သောအခါ ငါ့မှာ ဤကဲ့သို့
သော အပယ်ဆင်းရဲတို့မှ ဘဝဆက်တိုင်း လွတ်ငြိမ်း
ချမ်းသာခွင့် ရပေပြီဟု ဝမ်းမြောက်ခြင်း၊ သည် နိဗ္ဗာန်
ချမ်းသာကို ခံစားရသည်မည်၏။ နတ်၊ ဗြဟ္မာ၊ တို့၏

ခံစားမှု ဒုက္ခတို့မှ လွတ်မြောက်ရာ နိဗ္ဗာန် ချမ်းသာကြီးကို အနုမတဂ္ဂ ဘဝ သံသရာက တကြိမ်တခါမျှ ခံစားဘူးသော ချမ်းသာကြီး မဟုတ်ပါတကား၊ ယခု ဘဝမှ စ၍ နောင်ဘဝ အဆက်ဆက်တို့၌ ပျက်ဆုံးသွားခြင်းမရှိ၊ နိစ္စ ထာဝရ အမြဲ ခံစားသွားရမည့် သန္တိ၊ သီတိ၊ သုခ အစစ်ကြီး ပါတကားဟု ဝမ်းမြောက်ရခြင်းသည် နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို ခံစားရသည်မည်၏။ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာသည် အနိစ္စ ခံစားရသော “လှ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာ” တို့၏ ချမ်းသာနှင့် မတူ တမူထူးခြား ထိုချမ်းသာများထက် သိန်း၊ သန်း၊ မက ဆယ်လွန်ကြ။ အထူးကောင်းမြတ် ဇေးကြည်စွာသည့် ချမ်းသာ အစစ်ကြီး ပါတကားဟု ဝမ်းမြောက် နေရခြင်းသည် နိဗ္ဗာန် ချမ်းသာကို ခံစားနေရသည်မည်၏။ စိတ်သောက ဗျာပါရ ပူပန် ဆင်းရဲမှုတို့မှ ကင်းလွတ်ခြင်း၊ ထိုဆင်းရဲဖွယ် အာရုံတို့နှင့် ဝေွဆုံငြားလည်း ကြည်ရှင် ဇေးမြစွာ နေနိုင်ခြင်း၊ တစုံတရာ မတုန်ယှုပ်ခြင်း၊ သည် နိဗ္ဗာန်ကို ခံစားသည်မည်၏။ ညဉ့်စောင်းချိန် နိမိတ်ဩဘာ ပရိယာယ် မာယာ မရှိခြင်း၊ ကင်းခြင်း၊ တပါးသူက ထိုအမှုတို့ကို ပြုညားလည်း ကြည်ရှင်စွာ ခံယူနိုင်ခြင်း၊ သည် နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို ခံစားနေရသည်မည်၏။ ဘယ်အခါမှ ကိုယ်၊ စိတ်၊ ၂-ပါး၌ ဆင်းရဲပူပန်ခြင်း မရှိပဲ အခါခပ်သိမ်း ကြည်ရှင် ဇေးမြစွာ ဖြစ်ရှိနေရခြင်းသည် နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို ခံစားနေရသည်မည်၏။

အဘယ်ကြောင့် သကဒါဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်ဟု ခေါ်ဆိုရသနည်း ?

ကာမလောက၌ တကြိမ် တဘဝသာ ဖြစ်ခွင့် ပဋိသန္ဓေ တည်နေခွင့် ရှိသောကြောင့် သကဒါဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်ဟု ခေါ်ဆိုရ၏။ ရုံ့ရင်း ကြမ်းတမ်းသော ကာမရာဂ သံယောဇဉ်နှင့် ဗျာပါဒသံယောဇဉ်-၂-ပါးကို သကဒါဂါမ် မဂ်ခဏ၌ သမုဇ္ဈေဒ ပဟာန်ဖြင့် ပယ်၏။ နူးညံ့ သိမ်မွေ့သော ထိုသံယောဇဉ်-၂-ပါး ကြွင်းကျန်ရှိနေသောကြောင့် ကာမလောက၌ တကြိမ်သာ ကာ မဘုံ ဘဝ၌ ပဋိသန္ဓေ တည်နေဖြစ်ခွင့် ရှိသော ဟူ၏။ (လူ့လောက၊ လူ့ဘုံဘဝ၊ မဟုတ်)။

အဘယ်ကြောင့် အနာဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်ဟု ခေါ်ဆိုရသနည်း ?

ကာမလောကသို့ ပဋိသန္ဓေ တည်နေရန် မလာတော့ပဲ ဗြဟ္မာလောက၌ ဘဝ ပဋိသန္ဓေ တည်နေပြီး ဗြဟ္မာလောကမှ နိဗ္ဗာန် အရောက်သွားသောကြောင့် အနာဂါမ်ဟု ခေါ်ဆိုရ၏။ သကဒါဂါမ် သန္တာန်၌ ကြွင်းကျန်ရှိသော သိမ်မွေ့သည့် ကာမရာဂ သံယောဇဉ်၊ ဗျာပါဒ သံယောဇဉ်-၂-ပါးကို အနာဂါမ် မဂ်ခဏ၌ အကြွင်းမဲ့ သမုဇ္ဈေဒ ပဟာန်ဖြင့် ပယ်၍ အနာဂါမ် ဖိုလ်ခဏ၌ ပဋိပဿ၌ ပဟာန်ဖြင့် ပယ်လေ၏။

အောက် ကာမလောက၌ ဖြစ်စေတတ်သော ဩရန္တာ
ဂိယ သံယောဇဉ်-၅-ပါးသည် ပြုတ်ပြုတ်ပြိုင်း အကုန်
လုံး ချုပ်ငြိမ်းလေ၏။ ဥဒ္ဓံ ဘာဂိယ သံယောဇဉ်-၅-
ပါးသာ ကြွင်းကျန်ရှိနေသေးတော့၏။

အဘယ်ကြောင့် ရဟန္တာ ခေါ်ဆိုရသနည်း ?

ကိလေသာ အာသဝေါ ကင်းရှင်း၍ အမြတ်ဆုံး
သော အတ္တံ ဖုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်ထိုက်သော၊ အဘို့သို့
ရောက်သော ကြောင့် လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာတို့၏ ပူဇော်ဖွယ်
အထူးထူးကို ခံယူထိုက်၍ အရဟာ-ရဟန္တာဟု ခေါ်
ဆိုရ၏။ ထိုဖုဂ္ဂိုလ်သည် အနာဂါမိ အဖြစ်၌ ကျန်ရှိ
နေသော ဥဒ္ဓံ ဘာဂိယ သံယောဇဉ်-၅-ပါးကို အရ
ဟတ္တ မဂ်ခဏ၌ သမုဇ္ဈေဒ ပဟာနိဖြင့် အကြွင်းမဲ့ ပယ်
၍ အရဟတ္တ ဖိုလ်ခဏ၌ ပဋိပဿဒ္ဓိ ပဟာနိဖြင့်
ပယ်လေ၏။ ထိုကြောင့် ဘဝ သံသရာ ကပ္ပါလောက
အတွင်း၌ ကျင်လည်စေတတ်သည့် ပဋိစ္စ သမုပ္ပါဒ်ကို
ဖြစ်စေတတ်သည့် သံယောဇဉ်-၁၀-ပါး၊ ကိလေသာ
ညစ်ကြုတ်တရား-၁၀-ပါး၊ စသော အကုသိုလ် ဒုစရိုက်၊
ဒုရာဇိဝ တရားယုတ် အလုံးတို့မှ ရှင်းရှင်းကြီးလွတ်
ကင်းလေ၏။ အမြတ်ဆုံးသော ပူဇော်ဖွယ်ရာ အထူးထူး
ကို အတ္တံ ခံယူထိုက်သော ဖုဂ္ဂိုလ်ဖြစ် အဖြစ်သို့
ရောက်နေပြီး ဖြစ်သောကြောင့် အရဟာ-ရဟန္တာမည်
ပေ၏။ ဘဝ သံသရာ နောက်ထပ် ဖြစ်နေရန် ကံကြွင်း
ကံကျန် မရှိပဲ “အနုပါဒိသေသ နိဗ္ဗာန” ဘတ်ဆုံး၊

ဓာတ်မြတ်,သို့ ဆိုက်ရောက်၍ နိဗ္ဗာန်ဝင်စံ ပုဂ္ဂိုလ် အစစ်ဖြစ်လေ၏။

အထူးမှတ်။ သောတာပန် အစစ်ဖြစ်ပြီးမှ သကဒါဂါမ် ဖြစ်အောင် လုပ်နိုင်၏။ သကဒါဂါမ် အစစ် ဖြစ်ပြီးမှ အနာဂါမ် ဖြစ်အောင် လုပ်နိုင်၏။ အနာဂါမ် ဖြစ်ပြီးမှ ရဟန္တာဖြစ်အောင် လုပ်နိုင်၏။ သမာဓိနှင့် သောတာပန် မျက်စိ လယ်တတ်၏။ သောတာပန်စစ် ဖြစ်ပြီးက မျက်စိ မလယ်တော့ပြီ။ တ.ဒင်္ဂပယ်နှင့် သမုစ္ဆေဒပယ်-၂-မျိုးကို အထူး သတိရှိလေ။ ပယ်ပုံ ခြင်း လွန်စွာမှ ထူးခြား၏။ အထင် မကြီးကြရန် အဓိမာန လွန်ကဲသော မာန စိတ်ဓာတ်မဖြစ်ကြရန် လွန်စွာမှ အလေး ဂရု ပြုကြရန် အထူး တိုက်တွန်း အပ်ပါသတည်း။ ။

သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ် စစ်တို့သည် လောဘနယ်၊ ဒေါသနယ်၊ မောဟနယ်၊ မာနနယ်၊ ဒိဋ္ဌိနယ်၊ ဣဿာနယ်၊ မစ္ဆရိယနယ်၊ ဒုစရိတ်နယ်၊ ဒုရာဇိဝနယ်၊ မချွေ့ကြကုန်။ ဒိဋ္ဌိမျိုး-၆၂-ပါးတို့မှ ကောင်းကောင်းချည်း လွန်မြောက်၍ အမှားကို အမှန်၊ အမှန်ကို အမှား၊ ဟု ဘယ်အခါ၊ ဘယ်ဘဝမှ မယူဆ၊ မလုပ်ကိုင် တော့ပြီ ဟုမှတ်။

ဝိစိကိစ္ဆာကို ပယ်ထားခြင်းကြောင့် (၁) ဘုရားအပေါ်၌ ယုံမှားခြင်း၊ (၂) တရား ကျင့်စဉ် အပေါ်၌ ယုံ

မှားခြင်း၊ (၃) သံဃာတော် အပေါ်၌ ယုံမှားခြင်း၊ (၄) အကျင့် သီလ သိက္ခာ၌ ယုံမှားခြင်း၊ (၅) ဘဝ သံသရာ ရှေးအစွန်း၌ ယုံမှားခြင်း၊ (၆) ဘဝ သံသရာ နောက်အစွန်း အဆုံး၌ ယုံမှားခြင်း၊ (၇) ဘဝ သံသရာ ရှေး၊ နောက်၊ အစွန်း-၂-ပါး၌ ယုံမှားခြင်း၊ (၈) ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဖြစ်စဉ်၊ ချုပ်စဉ်၊ ကြောင်း၊ ကျိုး-၂-ပါး၌ ယုံမှားခြင်း၊ (၉) မျိုးနှင့်-၁၆-ပါးသော ယုံမှား ဗွယ်ရာ သံသယဟူသမျှ မရှိတော့ချေ။ မှန်သလော? မမှန်သလော? ဟုတ်သလော? မဟုတ်သလော? ဟု တွေ့ဝေမိန်းမော ဆင်ခြင်နေဖွယ် မရှိတော့ချေ။ အမှန်ချည်းကိုသာသိ၏၊ ပြုလုပ်၏၊ အားထုတ်၏၊ ဟုမှတ်။

ယုံမှားခြင်း-၁၆-ပါး။

အတိတ် ကာလ၌-၅-ပါး.....(၁) ငါရှေးက ဖြစ်ဘူး ပြီလော? (၂) ငါ ရှေးက မဖြစ်ခဲ့ဘူးပြီလော? (၃) ငါ ရှေးက မင်း၊ ပုဏ္ဏားစသည် ဖြစ်ခဲ့ဘူးပြီလော? (၄) ငါ ရှေးက မြင့်မြတ်သူ၊ ယုတ်နိမ့်သူ၊ ဖြစ်ခဲ့ဘူးပြီလော? (၅) ငါ ရှေးက မင်းဖြစ်၍ ပုဏ္ဏား ဖြစ်ခဲ့ဘူးပြီလော? စသည်ဖြင့် ယုံမှား၏။ ။

အနာဂတ် ကာလ၌-၅-ပါး.....(၁) ငါ နောက် ကာလ၌ ဖြစ်ရဦးမည်လော? (၂) ငါ နောက်ကာလ၌ မဖြစ်ရဦးပင် ရှိမည်လော? (၃) ငါ နောက်ကာလ၌

မင်းဖြစ်၍၊ ပုဏ္ဏား စသည်ဖြစ်ရဦးမည်လော? (၄) ငါ နောက်ကာလ၌ မြင့်မြတ်သူ စသည်ဖြစ်ဦးမည်လော? (၅) ငါ နောက်ကာလ၌ ပုဏ္ဏားဖြစ်၍၊ မင်းစသည် ဖြစ်ရဦးမည်လော? ဟု ယုံမှား၏။ ။

ပစ္စုပ္ပန် ကာလ၌-၆-ပါး....(၁) ငါဖြစ်သလော? (၂) ငါ မဖြစ်သလော? (၃) မင်းဖြစ်လျက် မင်းမှဟုတ် ပါ၏လော? (၄) ငါသည် မြင့်မြတ်သူလော? ယုတ် နိမ့်သူလော? (၅) ငါကား အဘယ်ဘဝမျိုးမှ လာခဲ့သ နည်း? (၆) အဘယ်ဘဝသို့ သွား၍၊ ဖြစ်ရဦးမည် နည်း? ဟုယုံမှား၏။ ။

ဤ-၁၆-ပါးသော ယုံမှားခြင်း တို့သည် ရဟန္တာ အဖြစ်သို့ ရောက်က ကင်းငြိမ်း၏ဟု တိုက်ရိုက်ဆို၏။ သို့စေကာ သောတာပန်စသော အောက်မဂ်၊ ဖိုလ် အ စစ်အမှန်ကို ရရှိပြီးဖြစ်က သောတာပန် မဂ်ခဏ၌ ဝိစိကိန္ဒာကို အကြွင်းအကျန် မထားပဲ၊ ပယ်ပြီးဖြစ် သောကြောင့် ထိုယုံမှားသံသယများ ကင်းငြိမ်းရမည် မကင်းငြိမ်းက အရိယာအဆင့်အတန်း မရောက်သေး၊ ဟု မိမိတို့ကိုယ်ကို မိမိတို့ပင် ဆုံးဖြတ်ကြရန် အမှန်ကို ပေးနိုင်သည်ဟု မှတ်ကြကုန်။ သို့မှ ကင်္ခါ ဝိတရဏ ဝိသုဒ္ဓိခေါ် ယုံမှားခြင်း ဟူသမျှတို့ကို ကေန လွန် ဖြောက်၏။

(၁၂) အရိယာစစ် ဖြစ်ရန်။

(သာရဏိယ ဓမ္မ သုတ် မူလပဏ္ဏာသ)

ရဟန်းတို့! ဤသည့် မင်္ဂလမ်းစဉ်သည် အဘယ်သို့ အားဖြင့် ဆင်းရဲ ကုန်ခန်းရေးဖြစ်၍ နိဗ္ဗာန် ထွက်ရပ် ပေါက်ရေး ဖြစ်သနည်း?

ဤသာသနာဝင် ရဟန်း၊ ရှင်၊ လူ၊ သည် ဆိတ်ငြိမ်ရာ သို့ ကပ်ရောက် နေထိုင်၍ ဤသို့ ဆင်ခြင် စဉ်းစား ထိုက်၏။

(၁) ငါ့မှာ ကာမ အလို ဆန္ဒ ထကြွ သောင်းကြမ်း ချက်များ၊ မပယ်သေးပဲ ရှိနေသေးသလော? သူတပါး အပေါ်၌ ဖျက်ဆီးလိုခြင်း ထကြွ သောင်းကြမ်းချက် များ မပယ်စွန့်ပဲ ရှိနေသေးသလော? ပျင်းရိ ငိုက် မြည်းခြင်း၊ ပျံ့လွင့်ခြင်း၊ ယုံမှားခြင်းတို့ ထကြွ သောင်း ကြမ်းချက်များ မပယ်စွန့်ပဲ ရှိနေသေးသလော? ဤ သို့ ဆင်ခြင်အပ်၏။ သို့ ဆင်ခြင်သော် ငါ၏စိတ်မှာ အမှန် တရား-၄-ပါးကို သိမြင်ရေးအတွက် ဤထကြွ သောင်းကြမ်းရေး တရားများကို ပယ်စွန့်အပ်ပြီးငြိဟု ဆင်ခြင် သိမြင်ရအံ့။ ဤသည်ကား အများဂိုဏ်းဝင် သူတို့နှင့် မဆက်ဆံမှု၍ လောကမှ ထွက်မြောက်ရေး ဖြစ်စင်သော ဉာဏ်မှန်ကို ရခြင်းပင် ဖြစ်၏။

(၂) ထိုမှတပါးလည်း ဘုရားရှင်၏ တပည့်တော် များသည် ဤအယူမှန်တရားကို ငြိမ်း၍ ပွားများ၍

အကြိမ်များစွာ ပြုလုပ်၍ မျက်မှောက်၌ ဖေးမြဲ ငြိမ်းချမ်းရေး ရ၏လော ? ဟု ဆင်ခြင်ရာ၏။ သို့ ဆင်ခြင်၍ ဖေးမြဲ ငြိမ်းချမ်းခြင်းကို ရအံ့။ ဤကား အများ ဂိုဏ်းဝင်သူတို့နှင့် မဆက်ဆံမှု၍ လောကမှ ထွက်မြောက်ရေး ဖြူစင်သော ဉာဏ်မှန်ကို ရခြင်းပင် ဖြစ်၏။

(၃) ဘုရားရှင်၏ တပည့်တော်များသည် ဤသဘာဝတော်မှ အပ၌ဖြစ်သော ရဟန်း သူမြတ်တို့မှာ ဤသို့ မှန်သော အယူအစွဲနှင့် ပြည့်စုံပါ၏လော ? ဟု စူးစမ်း ဆင်ခြင်အပ်၏။ ထိုသူတော် သူမြတ်တို့မှာ မှန်ကန်သော အယူအစွဲမျိုး မရှိဟု ဆင်ခြင်မိအံ့။ ဤကား အများဂိုဏ်းဝင် သူတို့နှင့် မဆက်ဆံမှု၍ လောကမှ ထွက်မြောက်ရေး ဖြူစင်သော ဉာဏ်မှန်ကို ရခြင်း ဖြစ်၏။

(၄) ဘုရားရှင်၏ တပည့်တော်ဖြစ်သော ငါသည် နုစရိတ်၊ နုရာဇိဝ အပြစ်တို့မှ စောင့်စည်း စင်ကြယ်သော ပုဂ္ဂိုလ် အတန်းအစားဝင် ဖြစ်၏လော ? ဟု ဆင်ခြင်အပ်၏။ သို့ဆင်ခြင်၍ အပြစ်မှ လျှင်စွာ ထမြောက် စောင့်စည်း စင်ကြယ်သူ ဖြစ်သည်ကို သိရအံ့။ ဤကား အများဂိုဏ်းဝင် သူတို့နှင့် မဆက်ဆံမှု၍ လောကမှ ထွက်မြောက်ရေး ဖြူစင်သော ဉာဏ်မှန်ကို ရခြင်းပင်ဖြစ်၏။

(၅) ဘုရားရှင်၏ တပည့်တော် ဖြစ်သော ငါသည် အပေါင်းအပေါ်တို့၏ အမှုကြီးငယ်ကို ဆောင်

ရှက်စေကာမူ ထိုအမှုကိစ္စ၌သာ မမွေ့လျော်ပဲ မဂ်၊
 ဖိုလီ၊ ရရောက်ရေးဆိုင်ရာ “သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ,,
 တို့၌ ထက်သန်စွာ ငဲ့ကွက်သူ ဖြစ်ပါ၏လော? ဟု
 ဆင်ခြင်အပ်၏။ သို့ဆင်ခြင်၍ မဂ်၊ ဖိုလီ၊ ရရောက်
 ရေး ဆိုင်ရာ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ၊ တို့၌ ထက်သန်စွာ
 ငဲ့ကွက်သည်ကို သိရအံ့။ ဤကား အများဂိုဏ်းဝင်
 သူတို့နှင့် မဆက်ဆံမှု၍ လောကမှ လွတ်မြောက်ရေး
 ဖြူစင်သော ဉာဏ်မှန်ကို ရခြင်းပင်ဖြစ်၏။ ။

(၆) ဘုရားရှင်၏ တပည့်တော်များ ဖြစ်သော ငါ
 သည် ဘုရားရှင် ဟောညွှန်ချက် တရားတော်ကို အ
 ရိုးစွဲ နှစ်လုံးထား၍ နာယူသော အယူ စင်ကြယ်သူ
 ၏ အတန်းအစားသို့ ရောက်ပါ၏လော? ဟု ဆင်
 ခြင်အပ်၏။ သို့ဆင်ခြင်၍ ထိုအတန်း အဆင့် အစား
 ပြည့်စုံသူနှင့် တူညီမျှသော အားရှိသည်ကို သိရအံ့။
 ဤကား အများဂိုဏ်းဝင် သူတို့နှင့် မဆက်ဆံမှု၍
 လောကမှ လွတ်မြောက်ရေး ဖြူစင်သော ဉာဏ်မှန်
 ကို ရခြင်းဖြစ်၏။ ။

(၇) ဘုရားရှင်၏ တပည့်တော်ဖြစ်သော ငါသည်
 ဘုရားရှင် ဟောညွှန်ချက် တရားတော်ကို ကြားနာ
 သော် အနက် အဓိပ္ပာယ်ကို နှစ်သက်၊ တရားစကားကို
 နှစ်သက်၊ သော အယူ ပြည့်စုံသူတို့နှင့် တူတန်ပါ၏
 လော? ဟု ဆင်ခြင်အပ်၏။ သို့ဆင်ခြင်၍ အယူပြည့်

ရံသုတို့နှင့် အင်အားတူတန်သည်ကို သိရအံ့။ ဤကား အများဂိုဏ်းဝင် သုတို့နှင့် မဆက်ဆံမူ၍ လောကမှ လွတ်မြောက်ရေး ဖြူစင်သော ဉာဏ်မှန်ကို ရခြင်း ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ ! ဤဉာဏ် အမြင်မှန်-၇-မျိုးနှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်းမှာ(ပုဂ္ဂိုလ်မှာ) သောတာပတ္တိ ဖိုလ်ကို မျက်မှောက်ပြုရန် တရားသို့ ကောင်းစွာ ဆိုက်ရောက် သက်ဝင်၏။ သောတာပတ္တိ ဖိုလ်ကို မျက်မှောက်ပြု ၏။ သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ် အစစ်ဖြစ်၏။ ဤသို့ ဘုရားရှင် ဟောညွှန်တော်မူ၏။ ။

(၁၃) က ကဇ္ဇ.ပမသုတ်။

တရားထူး ရရှိပြီး ပထမအဆင့် အဂိယာဇာတ် စခမ်းသို့ ရရောက်လေပြီဟု ယူဆ မှတ်ထင်၊ အဆုံး ဖြတ် ခံရ, သုတို့မှာ မဇ္ဈိမ နိကာယ မူလ ပဏ္ဏာသ က ကဇ္ဇ.ပမ သုတ္တန် ဝေဒေဟိကာ သုကြွယ်မနှင့် မိမိး တို့ကဲ့သို့ မဖြစ်ရန် အရေးကြီးလှတော့သည်။

ဤဝတ္ထုသွားကား.....သာဝတ္ထိ ပြည်သူ ဝေဒေဟိ ကာမည်သော သုကြွယ်မသည် ကိုယ်, စိတ်-၂-ပါး လွန်စွာမှ နူးညံ့ သိမ်မွေ့သည်။ နှိပ်ချ ကြိုးနဲ့သည်။ ဝေးမြ ကြည်လင်သည်။ အဂိယာဝင် ဖြစ်မည်။ ဤသို့ ကောင်း ဖြစ်သော ကျော်စော သတင်း ပြန့်သင်း

မွေးကြိုင်ခဲ့ပြီ။ ထိုသူကြွယ်မမှာ မိမိမည်သော အိမ်
ကျွန်မ တဦးရှိလေပြီ။ ၎င်းကျွန်မသည် လိမ်မာ၏၊
ပျင်းရိခြင်း မရှိ၊ အလုပ်အကိုင် အမှုကိစ္စတိုင်း အရံ
သင့် ပြင်ဆင်ပြီးချည်း ဖြစ်ခဲ့လေပြီ။ ထိုကျွန်မ မိမိက
ငါ့ အရှင်မသည် ကိုယ်တွင်း၌ အမျက် ဒေါသ ထင်
လျား တည်ကိန်းလျက်ပင် မပေါ်မသွင် ဖြစ်လေသ
လော့? သို့မဟုတ် မရှိ၍ ပင်လော့? သို့မဟုတ် ငါ့
အလုပ်ခွင်က ပြင်ဆင်ပြီးချည်း အသင့်ဖြစ်၍ပင် ထင်
ရှားရှိသော အမျက်ဒေါသ အပြင်သို့ မထွက်ပေါ်
ခြင်းလော့? စုံစမ်းအံ့ဟု ကြံစည်လေပြီ။

ထို့ကြောင့် ကျွန်မ မိမိသည် တနေ့ သော အခါ
နံနက် နေမြင့်မှ အိပ်ယာက ထလေပြီ။ ထိုအခါ ဝေဒေ
ဟိကာ အရှင်မက “ဟယ်ကျွန်မ မိမိ! ဟု ခေါ်၍
ဘယ်ကြောင့် နေမြင့်ကြီးမှ အိပ်ယာက ထရသနည်း?
ဟု မေးသကားလ အို.....အရှင်မ! ပါမှ မဖြစ်ပါဟု
ဆိုလျှင် ဟဲ့.....ကျွန်မ ယုတ်! ပါမှ မဖြစ်ပဲ နေမြင့်
ကြီးမှ ထရသလော့? ဟု အမျက်ထား၍ ကြိမ်းဝါး
မာန်မဲးလေပြီ။ ထိုအခါ ကျွန်မ မိမိက ဪ.....အ
ရှင်မမှာ အမျက်ဒေါသ ထင်ရှားရှိလျက်ပင် အပြင်
သို့ မထွက်ရှိချေသည် တကား၊ အမျက် မရှိသည် မ
ဟုတ်တကား၊ ငါ့ အလုပ်က ပြင်ဆင်ပြီးချည်း အသင့်
ရှိ၍သာ အရှင်မ အမျက် အပြင်သို့ မထွက်ခဲ့သည်
တကား၊ ကောင်းပြီ ငါသည် ထပ်မံ စုံစမ်းဦးအံ့ ဟု

ကြံစည်ကာ နောက်တနေ့၌ သာလွန်နေမြင့်မှ အိပ်
 ယာက ထလေပြီ။ ထိုအခါလည်း ယခင်ကကဲ့သို့ မေး
 ရာ အို.....အသျှင်မ ! ပါမှ မဖြစ်ပါဟုပင် ပြန်ကြား
 သဖြင့် ရိုင်းပြ ရုန့်ကြမ်းစွာ ဆဲးဆို မောင်းမဲးခဲ့သော်
 မိမဲးက အသျှင်မ၏ အမျက် ထင်ရှား ရှိသည်ကို
 ကိုယ်တိုင်သိသက် ပိုမိုပေါ်လွင်ရန် နောက်တကြိမ်
 အလွန်နေကြီးမြင့်ထွမှ အိပ်ယာက ထလေပြီ။ ထိုအခါ
 ယခင်ကကဲ့သို့ မေး၍ အို.....အသျှင်မ ! ပါမှ မဖြစ်
 ပါဟူသော အဖြေကို ကြားသဖြင့် အိမ်အသျှင်မ ဝေ
 ဒေဟိကာသည် သည်းမခံနိုင်တော့ပဲ “ နင့်ဦးခေါင်း
 ကို ခွဲမည်ဟဲ့,, ဆို၍ တံခါးကျည်ဖြင့် ဦးခေါင်းကို
 ရိုက်နှက်လေပြီ။ ထိုအခါမှ ကျွန်မ မိမဲးက အိမ်နီးချင်း
 တို့ဌာန် သွားရောက်၍ အို....အသျှင်မတို့ ! နူးညံ့,,
 ပြောပြောင်း လှသော မိန်းမ ကောင်းကြီး၏ အမှုကို
 ရှုမြင်ကြပါကုန်, နှိမ်ချ ဝေးမြ တည်ကြည်သော မိန်းမ
 ကောင်းကြီး၏ ပြုမူချက်ကို ကွက်ကွက် ကွင်းကွင်း
 ကြီး ရှုကြည့်ကြပါကုန်,ဟု သွေးယိုစီးကျသော ဦး
 ခေါင်းကွဲကို ညွှန်ပြကာ ယုတ်မာကြောင်းကို ပြော
 ကြားလေသည်။ ထိုစဉ် အခါတိုင်မှ ဝေဒေဟိကာ
 သူကြွယ်မသည် ရုန့်ကြမ်းသည်, ထောင်းလွှားသည်,
 ဆူပူသည်,ဟု မကောင်းသတင်း ဖျံ့နှံ့ ကျော်ကြား
 လေသည်။ ။

ဤဝတ္ထုသွား ပုံပြင်အတူ တရားထူး ရရှိပြီ။ အရိယာဇာတ် အဆင့်သို့ ရောက်ပြီ၊ ဝေဓိ ကြည်လင် တည်တန့်နေပြီ၊ သီလ၊ သိက္ခာ၊ သမာဓိ၊ ပညာ၊ ပြည့်စုံနေပြီ၊ ဟု ထင်ညား၊ ဆရာက ဆုံးဖြတ် ပေးထားညား၊ သော်လည်း။ အနိဋ္ဌာရုံနှင့် တွေ့ကြုံလာက ဝေဒေဟိကာ သုကြွယ်မကဲ့သို့ မဖြစ်ရန် အရေးကြီး၏။ ဣဋ္ဌ၊ အနိဋ္ဌ၊ အာရုံတို့ တွေ့ဆုံ ကြုံလာပါလျှင် ထိုသုကြွယ်မကဲ့သို့ မဖြစ်မှ တရားစစ်၊ တရားမှန်၊ မဂ်စစ်၊ မဂ်မှန်၊ အရိယာစစ်၊ အရိယာမှန်၊ ဖြစ်ပြီ၊ ရရောက်ပြီ၊ ဟူ၍ သာ မှတ်ကြပါကုန် ယောဂီ သူစင်အပေါင်းတို့။ ။

(၁၄) လောကီ၊ လောကုတ်၊ -၂-မျိုးဖြင့်
မဂ္ဂင်-ဂ-ပါး၌ ခွဲဝေသိရန်။

(ဥပရိ ပဏ္ဏာသ မဟာစက္ကာရိသက သုတ်)

၁။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ^၁-မှန်သော အမြင်-၂-မျိုး။

အို.....လူသားတို့? မှန်သော ဉာဏ်အမြင်၊ အမြင်မှန် ဉာဏ်သည် လောကီ၊ လောကုတ္တရာ၊ ဟု-၂-မျိုးရှိ၏ဟု ဘုရားရှင် ဟောညွှန်တော်မူ၏။

(က) အာသဝ တရား-၄-ပါးနှင့် အတူပေါင်းစပ်၍ ဖြစ်သော အာသဝ တရားတို့၏ လောကီ အာရုံကာမဂုဏ်၌ ခံစားမှုကိုင်း၊ ကောင်းမှု ကုသိုလ်ပြုလုပ်ရှာဖွေသူတို့သာ ခံစားရာ ကာမချမ်းသာ၊ လှ၊ နတ်၊

ဗြဟ္မာ,တို့ ခံစားရာ ဘဝချမ်းသာ, လှ, နတ်, ဗြဟ္မာ, တို့၏ ခံစားစရာ ငွေ, ရွှေ, စသော လောကီ ရတနာ အမျိုးမျိုးနှင့် ဆန်, စပါး, ဆင်, မြင်း, ကျွဲ, နွား, ယဉ်, ရထား, စသော လောကီ ရတနာ အမျိုးမျိုး ဟူသော ဝိဘဝ ချမ်းသာတို့ကို၎င်း, ခန္ဓာ-၅-ပါးနှင့် ပြည့်စုံညီသော ကိုယ်ကာယ၏ ရုပ်ဆင်း, သန္တာန်, လက္ခဏာ ကောင်းခြင်းမျိုးတို့နှင့် ပြည့်စုံခြင်းကို၎င်း, ဣန္ဒြိယ, ပတ္တိဘ, တဏှာခြင်း ပြည့်စုံ ကြွယ်ဝ ပေါများရန်ကို ရည်ရွယ်ကာ ပြုလုပ် ရှာဖွေသော ဒါနုပ္ပ, သီလပ္ပ, ဘာဝနာပ္ပ, ကုသိုလ်စုကို အားထုတ်မှဟု အနုဝဇ္ဇ အမြင်မှန် သမ္မာဒိဋ္ဌိသည် လောကီကျိုးရ သမ္မာဒိဋ္ဌိတည်း ဟုမှတ်။ ထိုကုသိုလ်မျိုးကို ရှာဖွေ အားထုတ်ခြင်း ကား “ဧေ မေ ဘိက္ခဝေ အန္တာ ပဗ္ဗဇ္ဇိတေန န သေဝိတဗ္ဗာ,, အရ လကျာစွန်း လက်ဝဲစွန်း ကုသိုလ်မျိုး ဖြစ်သောကြောင့် ဒုက္ခသစ္စာ ဆင်းရဲမှန်နှင့် မကင်းရ ကား ထိုကုသိုလ်မျိုးကို ရရှိရန် မရှာဖွေအပ်။ ငွေကုန်, လူဖန်း၍, ဒုက္ခသစ္စာ ဆင်းရဲကို ဝယ်ယူသည်နှင့် တူ ခြင်းကြောင့်တည်း။ ။(လက်ဝဲစွန်း အတ္တကိလမထ အကျင့်ကို မဖော် ထုတ်လိုပေ။)

(ခ) ကိလေသာ နိဝရဏ တရားတို့မှ ဖွတ်လျှော် ဆေးကြောပြီးသောအဝတ်, ဘဏ္ဍာ, ပစ္စည်း, ဝတ္ထု, တို့ စင်ကြယ် သကဲ့သို့ ဖြူစင် သန့်ရှင်းရန်၎င်း, အာသဝ တရား-၄-ပါးတို့နှင့် မရော မစပ်, လောကီအာရုံ ကာ

မဂုဏ်၌ ခံစားရန်ငို၊ ကာမထဏှာ၊ ဘဝတဏှာ၊
 ဝိဘဝတဏှာ၊ ခံစားမှုတို့မှ လွန်မြောက်ရန်ငို၊ ခန္ဓာ
 ၅-ပါးနှင့် ပြည့်စုံသော ကိုယ်ကာယ၏ ရုပ်၊ ဆင်း၊
 သန္တာန်၊ လက္ခဏာ ကောင်းခြင်းမျိုးတို့ကို ရရှိပြည့်စုံ
 ရန်ငို၊ ရည်ရွယ်တောင့်တမှု အလျှင်းကင်း၍ အရိ
 ယာ မဂ်၊ ဖိုလ်၊ တို့ကိုသာ ရရောက်လိုမှု ဝိဝဋ္ဌနိဿိတ
 ဒါနမှု၊ သီလမှု၊ ဘာဝနာမှု၊ ကုသိုလ်စုကို အားထုတ်
 ပြုလုပ်ရှာဖွ်၍ မဂ်မျိုးစေ့၊ ဖိုလ်မျိုးစေ့၊ တို့ကို စိုက်
 ပျိုးမှဟု အသိဉာဏ် အမြင်မှန်ခြင်းသည် လော
 ကုတ္တရာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ ကုသိုလ်မျိုးတည်းဟုမှတ်။ “မဇ္ဈိ
 မာ ပဋိပဒါ တထာဂတေန အဘိသမ္ပုဒ္ဓါ၊ စသော
 ပါဠိတော် အမိန့်အရ ထိုမဂ်မျိုးစေ့၊ ဖိုလ်မျိုးစေ့၊
 ကုသိုလ်မျိုး ဖြစ်မှသာ မဇ္ဈိမပဋိပဒါ အကျင့်မြတ်၊
 ကုသိုလ်မြတ်၊ ဟု ဘုရားရှင် ကိုယ်တိုင်သိ လောကီ
 ချမ်းသာ အမျိုးမျိုးနှင့် နိဗ္ဗာန် ချမ်းသာကို ခံစားရ
 ရောက်နိုင်၏ဟုမှတ်။ ။

၂။ သမ္မာ သင်္ကပ္ပ-မှန်သော အကြံ-၂။

အို.....လူသားတို့! မှန်သော အကြံအစည် ဉာဏ်
 သည် လောကီ၊ လောကုတ္တရာ-၂-မျိုးရှိ၏ဟု ဟော
 ညွှန်တော်မူ၏။ ။

(က) အာသဝ တရား-၄-ပါးတို့နှင့် အတူပေါင်း
 စပ်၍ ဖြစ်သော အာသဝ တရားတို့၏ လောကီ အာ

ရုံ ကာမဂုဏ်၌ ခံစားလိုမှုကို အပြစ်မရှိသည်၌ အမှန်
 ကြံခြင်း၊ ကောင်းမှု ကုသိုလ်ကို ပြုလုပ် ရှာဖွေသူတို့
 သာ ခံစားရန် ကာမချမ်းသာ၊ လှူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာ၊ တို့
 ခံစားရာ ဘုံဘဝချမ်းသာ၊ လှူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာ၊ တို့၏ ခံ
 စားစရာ ရွှေ၊ ငွေ၊ စသော လောကီ ရတနာမျိုးနှင့်
 ဆန်၊ စပါး၊ ဆင်၊ မြင်း၊ ကျွဲ၊ နွား၊ ယဉ်၊ ရထား၊ ဟူ
 သော ဝိဘဝချမ်းသာ တို့ကို ခံစားရရှိရန် အပြစ်မရှိ
 သည်၌ အမှန်ကြံခြင်း၊ ခန္ဓာ-၅-ပါးနှင့် ပြည့်စုံသော
 ကိုယ်ကာယ၏ ရုပ်ဆင်း၊ သဏ္ဌာန်၊ လက္ခဏာ၊ ကောင်း
 ခြင်းမျိုးတို့နှင့် ပြည့်စုံ၍ ဣန္ဒြိယ၊ ပတ္တိတ၊ တဏှာ
 ချင်း ပြည့်စုံကြွယ်ဝ ပေါများရန်ကို ရည်သန် တောင့်
 တ၍ ပြုလုပ်ရှာဖွေသော ဒါနမှု၊ သီလမှု၊ ဘာဝနာမှု၊
 ကုသိုလ်ကို ပြုလုပ်အားထုတ်မှဟု အနုဝဇ္ဇ အမှန်ကြံ
 ခြင်းတို့သည် လက္ခဏာ၊ လက္ခဏာ၊ အစွန်း-၂-မှ မလွတ်
 သော ဝဋ်နိဿိတ လောကီ သမ္မာ သင်္ကပ္ပ မဂ်လမ်း
 တည်း။

(ခ) ကိလေသာ နိဝရဏ တရားတို့မှ ဖွတ်လျော်၊
 ဆေးကြော၊ ပြီးသော အဝတ်၊ ဘဏ္ဍာ၊ ပစ္စည်း၊ ဝတ္ထု
 တို့ စင်ကြယ်သကဲ့သို့ ခန္ဓာကိုယ်၌ ဖြူစင် သန့်ရှင်းရန်
 ၎င်း၊ အာသဝ တရား-၄-ပါးတို့နှင့် မရောစပ်ပဲ လော
 ကီ အာရုံ ကာမဂုဏ်၌ ခံစားရန်၎င်း၊ ကာမ တဏှာ
 ခံစားမှု၊ ဘဝ တဏှာ ခံစားမှု၊ ဝိဘဝ တဏှာ ခံစားမှု
 တို့မှ လွတ်မြောက်ရန်၎င်း၊ အမှန်ကြံစည်ခြင်း၊ ခန္ဓာ-၅

ပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ရုပ်ဆင်း၊ သဏ္ဌာန်၊ လက္ခဏာ
ကောင်းခြင်းမျိုးတို့ကို ရရှိပြည့်စုံရန် ရည်ရွယ်မှု အ
လျှင်းကင်း၍ အရိယာ မဂ်၊ ဖိုလ်၊ သို့သော ရရောက်လိုမှု
ဝိဝန နိဿိတ ဒါနမှု၊ သီလမှု၊ ဘာဝနာမှု၊ ကုသိုလ်စု
ကို ပြုလုပ်၊ အားထုတ်ရှာဖွေ၍ မဂ်မျိုးစေ့၊ ဖိုလ်မျိုးစေ့
တို့ကို စိုက်ပျိုးမှုဟု အသိဉာဏ် အမှန်ကို ကြံစည်ခြင်း
တို့သည် မဇ္ဈိမာ ပဋိပဒါ ဖြစ်သော လောကုတ္တရာ
သမ္မာ သင်္ကပ္ပ မဂ်လမ်းတည်း။

၃။ သမ္မာ ဝါစာ-အမှန်ဆိုခြင်း-၂။

အို....လူသားတို့၊ အမှန် ပြောဆိုခြင်းသည် လော
ကီ၊ လောကုတ္တရာ၊ ၂-မျိုးရှိ၏ဟုဟောကြားတော်မူ၏။

(က) အာသဝတရား-၄-ပါးတို့နှင့် အတူပေါင်း
စပ်ဖြစ်သော အာသဝတရားတို့၏ လောကီ အာရုံ
ကာမဂုဏ် ခံစားမှုနှင့်စပ်သော အဖြစ် မရှိသည်၌ အ
မှန်ကို ပြောဆိုခြင်းသည်င်း၊ ကောင်းမှု ကုသိုလ် ပြု
လုပ် အားထုတ် ရှာဖွေသူတို့သာ ခံစားရာ ကာမချမ်း
သာ၊ လှူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာတို့ ခံစားရာ ဘုဒ္ဓဝ ချမ်းသာ၊
လှူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာတို့ခံစားစရာ ရွှေ၊ ငွေ၊ စသော လောကီ
ရတနာ အမျိုးနှင့် ဆန်၊ စပါး၊ ကျွေး၊ နွား၊ ယဉ်၊ ရထား
စသော ဝိဘဝချမ်းသာ၊ တို့ကို ခံစားရန် အဖြစ်မရှိ
သည်၌ အမှန်ကို ပြောဆိုခြင်းသည်င်း၊ ခန္ဓာ-၅-ပါး
နှင့် ပြည့်စုံသော ကိုယ်ကာယ၏ ရုပ်ဆင်း၊ သဏ္ဌာန်၊

လက္ခဏာ, ကောင်းခြင်းမျိုးတို့နှင့် ပြည့်စုံ၍. ဣန္ဒြိယ, ပစ္ဆိမ, တဏှာခြင်း ကြွယ်ဝ ပေါများရန်ကို ရည်ရွယ်ကာ ပြုလုပ် ရှာဖွေသော ဝိစိသုစရိတ် ကုသိုလ်စုကို ပြောဆိုရှာဖွေ၍. အနဝဇ္ဇ အမှန်စကားကိုသာ ပြောဆိုခြင်းသည်င်း, အစွန်း-၂-ပါးမှ မလွတ်သော ဝဇ္ဇနိဿိတ လောကီ သမ္မာ ဝါစာ မဂ်လမ်းတည်း။

(ခ) ကိလေသာ နိဝရဏ တရားတို့မှ ဖွတ်, လျော်ဆေး, ကြော, ပြီးသော အဝတ်, ဘဏ္ဍာ, ပစ္စည်း, ဝတ္ထုတို့ စင်ကြယ်သကဲ့သို့ ခန္ဓာကိုယ်၌ ဖြူစင် သန့်ရှင်းရန်ငြိုး, အာသဝ တရား-၄-ပါးတို့နှင့် မရောစပ်ပဲ လောကီ အာရုံ ကာမဂုဏ်၌ ခံစားရန်ငြိုး, ကာမ တဏှာ ခံစားမှု, ဘဝ တဏှာ ခံစားမှု, ဝိဘဝ တဏှာ ခံစားမှုတို့မှ လွတ်မြောက်ရန်ငြိုး, အမှန်ကို ပြောဆိုခြင်းသည်င်း, ခန္ဓာ-၅-ပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ရုပ်ဆင်း, သဏ္ဌာန် လက္ခဏာ, ကောင်းခြင်းမျိုးတို့ကို ရရှိပြည့်စုံရန် ရည်ရွယ်တောင့်တမှု အလျှင်းကင်း၍. အရိယာ မဂ်, ဖိုလ်, တို့ကိုသာ ရရောက်လိုမှု ဝိဝဇ္ဇ နိဿိတ ကုသိုလ်ဖြစ် ကောင်းမွန် မှန်ကန်စွာ ပြောဆိုမှုကိုသာ အားတုတ်ရှာဖွေ၍. ဝေရ်မျိုးစေ့, ဖိုလ်မျိုးစေ့, တို့ကို စိုက်ပျိုးမှုဟု အသိဉာဏ် အမှန်အတိုင်း ပြောဆိုခြင်းသည်င်း, မဇ္ဈိမာ ပဋိပဒါ ဖြစ်သော လောကုတ္တရာ သမာ ဝါစာ မဂ်လမ်းတည်း။

၄။ သမ္မာကမ္မန္တ-မှန်သော အမှုကိုပြုခြင်း-၂။

အို.....လူသားတို့! မှန်သော အမှုကိစ္စကို ပြုလုပ် ဆောင်ရွက်ခြင်းသည် လောကီ, လောကုတ္တရာ-၂-မျိုး ရှိ၏ဟု မိန့်တော်မူ၏။

(က) အာသဝ တရား-၄-ပါးတို့နှင့် ပေါင်းစပ် ဆက်ဆန်၍ အာသဝ တရားတို့၏ လောကီ အာရုံ ကာမဂုဏ် ခံစားမှု ကိစ္စနှင့် စပ်သော အပြစ် မရှိသည် ဌ အခွန်ကိုသာ ပြုလုပ် ဆောင်ရွက် ခြင်းသည်ဌ်း၊ ကောင်းမှု ကုသိုလ်ပြုလုပ် ရှာဖွေသူတို့ သာ ခံစားရာ ကာမဂုဏ်ချမ်းသာ, လှူ, နတ်, ဗြဟ္မာတို့ ခံစားရာ ဘဝ ချမ်းသာ, လှူ, နတ်, ဗြဟ္မာတို့ ခံစားစရာ ရွှေ, ငွေ, စသော လောကီ ရတနာမျိုးနှင့် ဆန်, စပါး, ဆင်, မြင်း, ကျွေး, နွား, ယဉ်, ရထား, စသော ဝိဘဝ ချမ်းသာ, တို့ကို ခံ စားရရှိရန်အပြစ်မရှိသည်ဌ်အခွန်ကိုသာပြုလုပ်ဆောင် ရွက်ခြင်းသည်ဌ်း၊ ခန္ဓာ-၅-ပါးနှင့် ပြည့်စုံသော ကိုယ် ကာယ၏ ရုပ်, ဆင်း, သဏ္ဌာန်, လက္ခဏာ, ကောင်း ခြင်းမျိုးတို့နှင့် ပြည့်စုံ၍ ဣန္ဒြိယ, ပဏ္ဍိတ, တဇဏ ချင်း ကြွယ်ဝ ပေါများရန်ကို ရည်ရွယ်ကာ ပြုလုပ် ရှာဖွေသော ကာယသုစရိတ် ကုသိုလ်စုကို ပြုလုပ်ရှာ ဖွေ၍ အနုဝဇ္ဇ အမှန်ပြုလုပ် ရှာဖွေခြင်းသည် အစွန်း-၂ ပါး မလွတ်သော ဝဋ်နိဿိတလောကီ သမ္မာကမ္မန္တ မဂ်လမ်းတည်း။

(ခ) ကိလောသာ၊ နိဝရဏ၊ တရားတို့မှ “ဗ္ဗုတံ လျော်၊ ဆေးကြော၊ ပြီးသော အဝတ်၊ ဘဏ္ဍာ၊ ပစ္စည်း ဝတ္ထုတို့ စင်ကြယ်သကဲ့သို့” ခန္ဓာကိုယ်၌ ဖြူစင် သန့်ရှင်းရန်၎င်း၊ အာသဝ တရား-၄-ပါးတို့နှင့် မရောမစပ် ဝဲး လောကီ အာရုံ ကာမဂုဏ်၌ ခံစားရန်၎င်း၊ ကာမ တဏှာ ခံစားမှု၊ ဘဝ တဏှာခံစားမှု၊ ဝိဘဝတဏှာ ခံစားမှု တို့မှ လွတ်မြောက်ရန်၎င်း၊ မှန်သော အမှု ကိစ္စတို့ကို ပြုလုပ်ခြင်းသည်၎င်း၊ ခန္ဓာ-၅-ပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ရုပ်၊ ဆင်း၊ သဏ္ဌာန်၊ လက္ခဏာ ကောင်းခြင်းမျိုးတို့ကို ရရှိ ပြည့်စုံရန် ရည်ရွယ် တောင့်တမှု အလျှင်းကင်း၍ အရိယာမဂ်၊ ဖိုလ်၊ ကိုသာ ရရောက် လိုမှု ဝိဝေဒီ နိဿိတကောင်းမွန် မှန်ကန်သည့် အမှုကို သာ ပြုလုပ်ရှာဖွေ၍ မဂ်မျိုးစေ့၊ ဖိုလ်မျိုးစေ့၊ တို့ကို စိုက်ပျိုးမှုဟု အသိဉာဏ် အမှန်အတိုင်း ပြုလုပ် အားထုတ် ရှာဖွေခြင်းသည်၎င်း၊ မဇ္ဈိမ ပဒိုပဒါ ဖြစ်သော လောကုတ္တရာ သမ္မာ ကမ္မန္တ မဂ်လမ်းတည်း။

၅-သမ္မာ အာဇီဝ-မှန်သော အသက်မွေးခြင်း-၂။

(မှန်သော အသက်မွေးခြင်း ဟူသည် အဘိဇ္ဈာ ဉာဏ် စောင်းမြောင်းခြင်း လောဘ၊ ဗျာပါဒ-ပြစ်မှား လွန်ကြူးခြင်း ဒေါသ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ-အမြင်၊ အသိ၊ မှားခြင်း ဒိဋ္ဌိ၊ ၃-မျိုးတို့မှ လွတ်ကင်းသော “အနဘိဇ္ဈာ အလောဘ၊ အဗျာပါဒ-အဒေါသ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိ-အမောဟ,, ၃-ပါးတို့ဖြင့် လုပ်ကိုင် အသက်မွေးမှုကို ယူလေ)

အို.....လူသားတို့ ! မှန်သော လုပ်ကိုင် စားသောက် အသက်မွေးမှုသည် လောကီ၊ လောကုတ္တရာ-၂-မျိုး ရှိ၏ဟု မိန့်တော်မူ၏။ ။

(က) အာသဝတရား-၄-ပါးတို့နှင့် အတူပေါင်း စပ်၍ ဖြစ်သော အာသဝတရားတို့၏ လောကီ အာရုံ ကာမဂုဏ်၌ခံစားမှု ကိစ္စနှင့် စပ်သော အပြစ် မရှိသည် ၌ အပြစ်မရှိအောင် အမှန်အတိုင်းကိုသာ ပြုလုပ်ဆောင် ရွက် ရှာဖွေ အားထုတ် အသက် မွေးမြူခြင်းသည်င်း၊ ကောင်းမှု ကုသိုလ် ပြုလုပ် ရှာဖွေသူတို့သာ ခံစားရာ ကာမချမ်းသာ၊ လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာ၊ တို့ ခံစားရာ ဘုံဘဝ ချမ်းသာ၊ လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာ၊ တို့ ခံစားစရာ ရွှေ၊ ငွေ၊ စသော လောကီ ရတနာမျိုးနှင့် ဆန်၊ စပါး၊ ဆင်၊ မြင်း ကျွဲ၊ နွား၊ ယာဉ်၊ ရထား၊ စသော ဝိဘဝ စည်းစိမ် ချမ်း သာ၊ တို့ကို ခံစားရရှိရန် အပြစ် မရှိသည်၌ အပြစ် မရှိ အောင် အမှန် အတိုင်းကိုသာ ပြုလုပ် ဆောင်ရွက် ရှာ ဖွေ အားထုတ် အသက် မွေးမြူခြင်းသည်င်း၊ ခန္ဓာ-၅-ပါးနှင့် ပြည့်စုံသော ကိုယ်ကာယ၏ ရုပ်၊ ဆင်း၊ သဏ္ဌာန်၊ လက္ခဏာ၊ ကောင်းခြင်းမျိုးတို့နှင့် ပြည့်စုံ၍ ဣန္ဒြိယတ၊ ပဏ္ဍိတ၊ တဇဏ်ခြင်း ကြွယ်ဝချမ်းသာ ပေါ များရန်ကို ရည်ရွယ်ကာ ပြုလုပ် ရှာဖွေခြင်း သမ္မာ အာ ဇီဝ အသက်မွေးမှုကို ရှာဖွေရာ၌ အနုဝဇ္ဇ အမှန် ပြုလုပ် ရှာဖွေခြင်းသည်င်း၊ အစွန်း-၂-ပါးမှ မလွတ်သော ဝဋ် နိဿိတ လောကီ သမ္မာ အာဇီဝတည်း။ ။

(ခ) ကိလေသာ နိဝရဏ တရားတို့မှ ဖွတ်လျှော်၊ ဆေးကြော၊ ပြီးသော အဝတ်၊ ဘဏ္ဍာ၊ ပစ္စည်း၊ ဓတ္ထ၊ တို့ စင်ကြယ်သကဲ့သို့ ခန္ဓာကိုယ်၌ စင်ကြယ် သန့်ရှင်း ရန်၎င်း၊ အာသဝ-၄-ပါးတို့နှင့် မရောစပ်ပဲ လောကီ အာရုံ ကာမဂုဏ်၌ ခံစားရန်၎င်း၊ ကာမတဏှာ ခံစားမှု၊ ဘုံဘဝ တဏှာ ခံစားမှု၊ ဝိဘဝ တဏှာ ခံစားမှု၊ တို့မှ လွတ်မြောက်ရန်၎င်း၊ မှန်ကန်သော အသက် မွေးမှုကို သာ ပြုလုပ် ဆောင်ရွက်၊ ရှာဖွေ၊ အားထုတ်၊ အသက် မွေးမြူခြင်း၊ သည်၎င်း၊ ခန္ဓာ-၅-ပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ရုပ်၊ ဆင်း၊ သဏ္ဌာန်၊ လက္ခဏာ၊ ကောင်းခြင်းမျိုးတို့ကို ရရှိပြည့်စုံရန် ရည်ရွယ် တောင့်တမှု အလျှင်းကင်း၍၊ အရိယာ မဂ်၊ ဖိုလ်၊ သို့သာ ရရောက်လိုမှု ဝိဝေဒနိယ တခေါ် ကောင်းမွန်မွန်ကန်သည့် သမ္မာ အာဇီဝ အသက်မွေးမှုကိုသာ ပြုလုပ် ရှာဖွေ အသက်မွေး၍ မဂ် မျိုးစေ့၊ ဖိုလ်မျိုးစေ့တို့ကို စိုက်ပျိုးမှုဟု အသိဉာဏ် အမှန်အတိုင်း ပြုလုပ် အားထုတ် ရှာဖွေ အသက် မွေးမြူ ခြင်းသည်၎င်း၊ မဇ္ဈိမာ ပဋိပဒါ ဖြစ်သော လောကုတ္တရာ သမ္မာ အာဇီဝတည်း။

သမ္မာ ဝါယာမ၊ သမ္မာ သတိ၊ သမ္မာ သမာဓိ၊ မဂ္ဂင် ၃-ပါးကား ကျန်ရှိသေး၏။ ၎င်း-၃-ပါးသည် သမ္မာ ဒိဋ္ဌိ မဂ္ဂင်၏ နောက်လိုက် နောက်ပါ အခြံ အရန်တို့ သာ ဖြစ်ကြကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ထို-၃-ပါးသော မဂ္ဂင် တို့သည် လောကီ သမ္မာဒိဋ္ဌိနှင့် ယှဉ်တွဲ ပါသွားမှု

လောကီ မဂ္ဂင်မျိုးပင်။ လောကုတ္တရာ သမ္မာဒိဋ္ဌိနှင့် ယှဉ်တွဲ ပါသွားမှု လောကုတ္တရာ မဂ္ဂင်မျိုးပင်မှတ်။ အဋ္ဌာန မဂ္ဂင်-၃-ပါးဟူ၍ သိကြရ၏။ ။

အချုပ်မှတ်သားဖွယ်။ လက္ခဏာ၊ လက္ခဏာ၊ အစွန်း ၂-ပါးမှ မလွတ်သော ဝိဝေသနာတ လောကီ မဂ္ဂင်မျိုးသည် လောကတုံဘဝတို့၌ ခံစားမှု ကာမချမ်းသာ၊ တုံဘဝချမ်းသာ၊ ဝိဘဝချမ်းသာ၊ အကျိုးတို့ကို ရရှိ၍ ရန်သာ ပေးနိုင်၏။ နိဗ္ဗာန် သုခကျိုးကို မပေးနိုင်၊ မပို့နိုင်။ ဒုက္ခသစ္စာ ဝဋ်အတွင်း၌ တဝှမ်းလုံးလည်းပင်မှတ်။ လောကုတ္တရာ မဂ္ဂင်၊ ဖိုလ်၊ နိဗ္ဗာန်၊ ရရောက်ရေး အကျိုးကို မပေးနိုင်။ မဇ္ဈိမ ပဋိပဒါဖြစ်သော ဝိဝေသနာတ မဂ္ဂင် ကုသိုလ်မျိုးတို့သည်သာ လောကီချမ်းသာနှင့် လောကုတ္တရာ မဂ္ဂင်၊ ဖိုလ်၊ နိဗ္ဗာန်၊ ချမ်းသာ ကျိုးတို့ကို ပေးစွမ်းနိုင်၊ ခံစားနိုင်၊ ရရောက်နိုင်သည်ဟု မှတ်။ ၎င်း ကုသိုလ်မျိုးကား မဂ္ဂသစ္စာနှင့် နိရောဓသစ္စာ-၂-ပါးကို ဖြစ်စေနိုင်ရန်၊ ရရောက်နိုင်ရန် အစစ်အမှန်တည်းဟု မှတ်။ ။

ထိုဝိဝေသနာတ မဂ္ဂင် ကုသိုလ်မျိုးသည် ပါရမီ မဂ္ဂင်ကုသိုလ်မျိုး၊ ဗောဓိပက္ခိယ မဂ္ဂင် ကုသိုလ်မျိုးဟု ၂-မျိုးရှိပြန်ရာ အရိယာ ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်မည့် အလောင်းလျာတို့သည် အရိယာဇာတ်သို့ မရောက်မီ ဖြည့်ကျင့်ဆီးပူး ရှာဖွေသော ကုသိုလ်မျိုးသည် ပါရမီ မဂ္ဂင်

ကုသိုလ်မျိုးမည်၏။ အရိယာဇာတ်သို့ ရောက်မည့်ဘဝ၌ ဖြည့်ကျင့် ဆီးပူး ရှာဖွေသော ကုသိုလ်မျိုးသည် ဗောဓိပက္ခိယ ကုသိုလ်မျိုးမည်၏။ ထိုမှတစ်ဆင့် ဗောဓိပက္ခိယ ကုသိုလ်မျိုးသည် လောကီ ဗောဓိပက္ခိယ, လောကုတ္တရာ ဗောဓိပက္ခိယ, ဟူ၍ ၂-မျိုးရှိပြန်၏။ ထိုထွင် မင်-၄-ပါး, ဖိုလ်-၄-ပါး, တို့နှင့် ယှဉ်သော, မင်, ဖိုလ်, စိတ်ခဏ၌ တည်နေသော ပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ်၌ ရှာဖွေသော ကုသိုလ်မျိုးသည် လောကီတ္တရာ ဗောဓိပက္ခိယ အစစ်မျိုးတည်း။ မင်, ဖိုလ်, ပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ်သို့ မရရောက်ရသေးမီ ရှေးအဘို့ ကာလ၌ ဖြစ်သော ကုသိုလ်မျိုးနှင့် မင်တပါးမှ တပါးသို့ ရောက်စေခြင်းငှာ, ရစေခြင်းငှာ, အကြားအကြား ကာလ၌ ဖြည့်ကျင့် အပ်သောကုသိုလ်မဂ္ဂင် မျိုးတို့သည် လောကီဗောဓိပက္ခိယ မဂ္ဂင်ကုသိုလ်မျိုးတည်းဟုသာ မှတ်ကြကုန်။ ။

ထိုကြောင့် ပါရမီ မဂ္ဂင် ကုသိုလ်မျိုးနှင့် လောကီဗောဓိပက္ခိယ မဂ္ဂင် ကုသိုလ်-၂-မျိုးတို့ကား လောကဘုံဘဝ၌ ချမ်းသာ ခံစားမှုကိုသာ ပေးစွမ်းနိုင်သည့် အတွက်ကြောင့် “သာသဝါ ပုညဘာဂိယာ ဥပဓိဝေပက္ခာ,, ဟူသော ဘုရား စကားတော်၌ ပါဝင်လျက်ရှိ၏မှတ်။ ၎င်းကုသိုလ်မျိုးကား “ဧဒေ မေ ဘိက္ခဝေ အန္တိာ ပဗ္ဗဇ္ဇိတေန န သေဝိတဗ္ဗာ,, ဘုရား စကားတော်အရ လကျာစွန်း, လကွေးစွန်း, ကုသိုလ်မျိုး၌ ပါဝင်နေသောကြောင့် ဒုက္ခသစ္စာ ဆင်းရဲဝန်ကို ခံစား

ရရှိရန် ပြုလုပ် အားထုတ် ရှာမှီးနေသည် မည်သော
ကြောင့် ထိုကုသိုလ်မျိုးကို ရရှိအောင် မရှာမှီးအပ်။
လောကီ ဘုံဘဝ ဆင်းရဲကို ဝယ်ယူသည်နှင့် တူ
သည်ဟုမှတ်။ ။

မဇ္ဈိမာ ပဋိပဒါ ဖြစ်သော လောကုတ္တရာ ဗောဓိ
ပက္ခိယ မဂ္ဂင် ကုသိုလ်မျိုးသည် နိဗ္ဗာန် ချမ်းသာစစ်ကို
ပေးနိုင်သောကြောင့် “ အရိယာ အနာသဝါ လော
ကုတ္တရာ မဂ္ဂံ ၊” ဘုရားရှင် စကားတော်ထဲသို့ ပါ
ဝင်သည်ဟုမှတ်။ ၎င်းကုသိုလ်မျိုးကား “ မဇ္ဈိမာ ပဋိ
ပဒါ တထာဂတေန အဘိသမ္ဘုဒ္ဓါ စက္ခုကရဏီ” စ
သည့် ဘုရားရှင် စကားတော်အရ လောကီ ချမ်းသာ
အမျိုးမျိုးတို့နှင့် လောကုတ္တရာ နိဗ္ဗာန် ချမ်းသာ သုခ
တိုင် အကျိုးရဖြစ်သောကြောင့် ကာမတဏှာ, ဘုံဘဝ
တဏှာ, ဝိဘဝ တဏှာ, တို့မှ တောင့်တခြင်း ကင်းသော
ကုသိုလ်နှင့် ကိုယ်ဆင်းရဲခြင်း အကျင့် ပဋိပတ်မှလွတ်
ကင်းစွာ ကျင့်ခြင်းဟူသော အစွန်း-၂-ပါးမှ လွတ်
သော ကုသိုလ်မှု မဇ္ဈိမာ ပဋိပဒါ ခေါ်သော အလယ်
လမ်းစဉ်မှန် အကျင့်မြတ် မျိုးစေ့ မဂ္ဂသမ္ဘာ ကုသိုလ်
မျိုးကိုသာ ရရှိအောင် ရှာမှီး ပြုလုပ် အားထုတ် ကြ
ကုန်ရာသည်။ သို့မှ မိမိတို့ လိုလား ရှာမှီး တောင့်တ
နေကြသည့် ဖိုလ်ချမ်းသာ, နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာ, သုခ အစစ်
အမှန်ကို ရကြမည်ဟု ဘုရားရှင် ကိုယ်တော်တိုင် ရဲ
ရဲတောက် တင်းတင်းကြီး ဝန်ခံ၍ မိန့်မှာ ထားခဲ့သော

ဩဝါဒဟု မှတ်ကြကုန်။ နိဗ္ဗာန်ကို အဟုတ်တကယ် ရ
လိုက ဤအဆုံးအမ ဒေသနာ နည်းအတိုင်း ဒါနမှု၊ သီ
လမှု၊ ဘာဝနာမှုတို့၌ လိုက်နာ ပြုကျင့် အားထုတ်ကြပါ
ကုန် သူတော်စင် အပေါင်းတို့။ ။

(၁၅) သက္ကာယဒိဋ္ဌိ^၁၊ မဂ္ဂင်၊ နိရောဓ သမာပတ် စသည် မေး-ဖြေ။

(စုဠ ဝေဒလ္လ သုတ်သာ)

(အရှင်မ ဓမ္မဒိန္နာ ထေရီမနှင့် ဝိသာခ သူကြွယ်တို့
မေးလျှောက်၊ ဖြေဆို ချက်တည်း။

အို....အရှင် ထေရီမ! “သက္ကာယ၊ သက္ကာယ” ဟု
ဆို၏။ အဘယ်အရာကို “သက္ကာယ”ဟု ဘုရားရှင်
ဟောတော်မူပါသနည်း?

အို.....ဒါယကာ ဝိသာခ! တသ်မက် နှစ်သက် စွဲ
လမ်းအပ်သည့် ကိုယ်အစု-၅-မျိုးကို “ထင်ရှားသော
ကိုယ် သက္ကာယ”ဟု ဘုရားရှင် ဟောတော် မူအပ်၏။
အဘယ်-၅-မျိုးတို့နည်း? တသ်မက် နှစ်သက်စွဲလမ်း
ထားသော ရုပ်အစု၊ ခံစားမှု ဝေဒနာ အစု၊ မှတ်သား
ထားမှု သညာ အစု၊ ပြုပြင် လုပ်ကိုင်မှု သင်္ခါရ အစု၊
အသိစိတ် ဝိညာဉ် အစု၊ ၅-မျိုးတို့တည်း။ ဤကိုယ်အစု
၅-မျိုးတို့ကို “ထင်ရှားသော ကိုယ်သက္ကာယ ” ဟု
ဘုရားရှင် ဟောတော်မူအပ်၏။ ။

အို.....အရှင် ထေရီမ! ကောင်းလှပါပြီ။ “သက္ကာယ ဖြစ်ကြောင်း၊ သက္ကာယ ဖြစ်ကြောင်း” ဟုဆို၏။ အဘယ်အရာကို “သက္ကာယ ဖြစ်ကြောင်း” ဟု ဘုရားရှင် ဟောတော်မူအပ်ပါသနည်း ?

အို.....ဒါယကာဝိသာခ ဘုံဘဝ၌ အဖန်ဖန် ဖြစ်ပွား ဝေတတ်၍၊ နှစ်သက်ခြင်းနှင့် တကွ ဖြစ်လျက် ထိုထို ဘုံ၊ ဘဝ၌၊ ပုဂ္ဂိုလ်၊ ပစ္စည်း၊ ဝတ္ထု၊ တို့၌လည်း လိုလား ခင်မင် တွယ်တာတတ်သော တဿမက နှစ်သက်ခြင်း ကာမ တဏှာ၊ ဘဝ တဏှာ၊ ဝိဘဝ တဏှာ၊ မည်သည့် ရှိ၏။ ၎င်းတဏှာကား လောကီ အာရုံ ကာမဂုဏ် ခံ စားမှု၊ လိုက်စား၊ ပျော်ပါးမှု၊ ၌ တဿမကသည်၊ ကာမ ဘုံဘဝ၌ တဿမကသည်၊ ရူပ ဘုံဘဝ၌ တဿမကသည် အရူပ ဘုံဘဝ၌ တဿမကသည်၊ သို့မဟုတ် ထိုထို လို လားအပ်ရာ ဖိမ်ခံပစ္စည်း၊ ဝတ္ထု၊ အမျိုးမျိုး၌ တဿမက သည်၊ ဘုံဘဝနှင့် ပုဂ္ဂိုလ် ခွဲခြားခြင်း၌ တဿမကသည် ဤသည့် တဿမက ဖွယ်ရာ အမျိုးမျိုး ဖြစ်ခြင်း ဖြစ်စ ရာ၊ ဖြစ်ကြောင်းတရားကို “ထင်ရှားသော ကိုယ်” ဖြစ် ကြောင်းဟု ဘုရားရှင် ဟောတော်မူသည်။

အို.....အရှင် ထေရီမ! ကောင်းလှပါပြီ။ သက္ကာယ ချုပ်ငြိမ်းခြင်း၊ သက္ကာယ ချုပ်ငြိမ်းခြင်း၊ ဟု ဆို၏။ အဘယ်အရာကို “သက္ကာယ ချုပ်ငြိမ်းခြင်း” ဟု ဘုရား ရှင် ဟောတော်မူပါသနည်း ?

အို.....ဒါယကာ ဝိသာခ ! ထိုသည့် တသ်မက် ဖွယ် ရာတို့၌ တသ်မက်ခြင်း၏ပင် အကြွင်းအကျန် မရှိ တသ်မက်ခြင်း ကင်း၍၊ ချုပ်ငြိမ်းခြင်း၊ စွန့်လွှတ်ခြင်း၊ လွတ်လွတ် စွန့်ပစ်ခြင်း၊ စွန့်ပယ်ခြင်း၊ လွတ်လပ်ခြင်း၊ အစွဲး အငြိ အတွယ်အတာ မရှိခြင်း၊ ကင်းစင်ခြင်းကို “ထင်ရှားသော ကိုယ်-သက္ကာယ၏ ချုပ်ငြိမ်းခြင်း” ဟု ဘုရားရှင် ဟောတော်မူ၏။

အို.....အရှင် ထေရီမ ! ကောင်းလှပါပြီ။ “ သက္ကာယ ချုပ်ငြိမ်းရေး အကျင့်၊ သက္ကာယ ချုပ်ရေး အကျင့် ” ဟု ဆို၏။ အဘယ်အရာကို သက္ကာယ ချုပ်ရေး အကျင့်ဟု ဘုရားရှင် ဟောတော်မူပါသနည်း ?

အို....ဒါယကာ ဝိသာခ ! သန့်ရှင်း ဖြူစင် မြင့်မြတ် သည့် အင်္ဂါ-၈-မျိုးရှိသည့် နိဗ္ဗာန်ပေါက်ရေး၊ ရောက်ရေး၊ မဂ္ဂင်တို့ပင်တည်း။ ၎င်းတို့ကား အဘယ်နည်း ? (၁) အမှန်မြင်ခြင်း၊ (၂) အမှန်ကြံစည်ခြင်း၊ (၃) အမှန် ပြောဆိုခြင်း၊ (၄) အမှန် ပြုလုပ်ခြင်း၊ (၅) မှန်သော အသက်မွေးမှုခြင်း၊ (၆) အမှန် အားပိုက်ထုတ်ခြင်း၊ (၇) အမှန် အောက်မေ့ခြင်း (၈) မှန်မှန် တည်တန့်ခြင်း၊ တို့တည်း။ ဤကျင့်ဝတ်-၈-မျိုးကို “ ထင်ရှားသော ကိုယ် ချုပ်ငြိမ်းရေး၊ နိဗ္ဗာန် ပေါက်ရောက်ရေး ” သွားလမ်း မှန် ဟု ဘုရားရှင် ဟောတော်မူ၏။ ။

အို.....အရှင် ထေရီမ ! ကောင်းလှပါပြီ။ ထိုသည့် တသ်မက် စွဲလမ်းခြင်းသည်ပင် “တသ်မက် စွဲလမ်း

သော ကိုယ်အစု”တို့ဖြစ်ပါကုန်သလော ? သို့မဟုတ် တသ်မက် စွဲလမ်းသော ကိုယ်အစုကို ကြည့်ပယ်၍ ပင် တသ်မက် စွဲလမ်းခြင်း ဖြစ်ပါသလော ?

အို.....ဒါယကာ ဝိသာခ ! ထိုသည့် တသ်မက် စွဲလမ်းခြင်းသည်ပင် တသ်မက် စွဲလမ်းသော ကိုယ်အစု မဟုတ်ကုန်။ ၎င်းတို့ကို ကြည့်ပယ်၍ လည်း တသ်မက် စွဲလမ်းခြင်း မဟုတ်ပေ။ စင်စစ် တသ်မက် စွဲလမ်းသော ကိုယ်အစု-၅-မျိုး အပေါင်း အပေါ်၌ လိုလား နှစ်သက် တသ်မက်ခြင်းသည်သာ “တသ်မက် စွဲလမ်းခြင်း” မည်၏။ ။

အို.....အရှင် ထေရီမ ! သက္ကာယ ဒိဋ္ဌိဟူသည် မည်သို့ ဖြစ်ပါသနည်း ?

အို....ဒါယကာ ဝိသာခ ! ဤလောက၌ သူစင်, သူမြတ်,တို့ကို မတွေ့မြင် မဖူးတွေ့ရ၍ အကြား အမြင် မရှိသဖြင့် သူစင်, သူမြတ်တို့ တရား၌ မလိမ်မာ, သူစင် သူမြတ်,တို့ တရား အဆုံးအမ၌ မယဉ်ကျေးသော ပုထု ဇဉ်သည်—

- (၁) ရုပ်အစုကို ကိုယ်ဟု ရှုကြည့်၏။
- (၂) ရုပ်ရှိသော အရာကို ကိုယ်ဟု ရှုကြည့်၏။
- (၃) ကိုယ်ပေါ်၌ ရုပ်ဟု ရှုကြည့်၏။
- (၄) ရုပ်ပေါ်၌ ကိုယ်ဟု ရှုကြည့်၏။

- (၁) ဝေဒနာကို,သညာကို,သင်္ခါရကို,ဝိညာဏ်ကို ကိုယ်ဟု ရှုကြည်၏ (ပ)။
- (၂) ဝိညာဏ်ရှိသော အရာကို ကိုယ်ဟု ရှုကြည်၏။
- (၃) ကိုယ်ပေါ်၌ ဝိညာဏ်ဟု ရှုကြည်၏။
- (၄) ဝိညာဏ်ပေါ်၌ ကိုယ်ဟု ရှုကြည်၏။

ဤသို့အားဖြင့် ထင်ရှားသော ကိုယ်ဟု စွဲယူခြင်း အမြင်သည် “သက္ကာယ ဒိဋ္ဌိ” ဖြစ်သည်မှတ်။ ခန္ဓာ-၁-ပါးလျှင်-၄-ပါးစီ ရသောကြောင့် ပေါင်း သက္ကာယ ဒိဋ္ဌိ-၂၀-ဟု သိမှတ်ကြပါကုန်။

သက္ကာယ ဒိဋ္ဌိ ဖြစ်ပုံ။

ဘုရားရှင် အလိုအားဖြင့် ကပ္ပါလောက စကြာဝဠာ အနန္တ ရှိရှိသမျှ သ ဝိညာဏက,အ,ဝိညာဏက-သက် ရှိ,သက်မဲ့တို့၌ အဆီကို စစ်၍ အနစ် သတ္တုကို ထုတ် ယူမှု ရုပ်ဓာတ်နှင့် နာမ်ဓာတ်-၂-မျိုးသာရှိ၏။ တနည်း ပရမတ်နှင့်ပညတ်-၂-မျိုးသာရှိ၏။

ပထဝီစသော ရုပ်ဓာတ်-၂၈-ခု,နှင့် နိဗ္ဗာန်ပါ နာမ် ဓာတ်-၅၄-ခု, ဓာတ်-၂-ပါး ပေါင်း-၈၂-ခုသာရှိ၏။ ထို-၈၂-ခုသော ဓာတ်မှ လွတ်သော သဘာဝ ဓမ္မ လောကဓာတ် အနန္တ၌ မရှိဟုသာမှတ်။ တနည်း ဤ ရုပ်ဓာတ်,နာမ်ဓာတ်-၂-ခုပေါင်း-၈၂-ခုသော သဘာ

၀ ဓမ္မသည် ပရမတ် သဘာဝ တရားတည်း။ ကပ္ပ၊ လောကဓာတ် အနန္တံ ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါ၊ ဖို၊ မ၊ တော၊ တောင်၊ ရေ၊ မြေ၊ သမုဒ္ဒရာ၊ စသော အပေါင်းသမူဟ နာမအဖြစ် အစွဲ အမှတ် သန္တာန်၊ အစိုင်းအခဲး၊ အတုး စသော ဃာနု၊ စသည့် နာမပညတ်တို့ကား ထိုထို ပုံ သန္တာန်စသည်ကို စွဲ၍ ထိုထို ခေါ်ဆိုကြသော နာမ ပညတ်တည်းဟုသာမှတ်။ ထိုထို၊ ဤဤ၊ ကပ္ပ၊ လောက စကြာဝဠာ အနန္တတို့၌ ဖြစ်၊ ပျက်၊ နှင့် ဖြစ်၊ ရှိ၊ နေသော သဘာဝ ဓမ္မ ဟူသမျှသည် ပရမတ်နှင့် ပညတ်-၂-ပါး မှ လွတ်သော သဘောတရား မရှိဟုသာမှတ်။ ။

ထိုကြောင့် ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါ၊ ဇီဝ၊ အတ္တ၊ အတ္တမ၊ စသော ပညတ် တရားကား မရှိ၊ ရုပ်ဓာတ်၊ နာမ်ဓာတ်၊ သာရှိ၏။ ရုပ်ဓာတ်၊ နာမ်ဓာတ်၊ တို့-၂-ပါးပေါင်း၍ ဖြစ်သော ထွေထွေလာလာ၊ ထင်မြင် သိမှတ် ထင်လာ၊ မြင်လာသော အရာဝတ္ထု ပစ္စည်း အခြင်းအရာ ကြီး၊ လတ်၊ သေးငယ်၊ တို့သည်ကား ပညတ်စသည့် တရား မျိုးသာတည်း။ ။

ထိုတွင် ပရမတ် တရားမျိုးတို့မှာ သူတို့၏ သဘော နှင့် သူတို့၏ အမည် အသီးသီး ရှိကြကုန်၏။ ပညတ် တရားတို့မှာ သူတို့၏ အမည် အခြင်းအရာ အာကာရ ကြီး၊ လတ်၊ ငယ်၊ အလိုက် သူတို့၏ အမည် အသီးသီး ရှိကြကုန်၏။ ပရမတ် တရားသည် ပညတ် မဟုတ်။

ပညတ်တရားသည် ပရမတ်မဟုတ်၊ ဟုခွဲခြားသိရာ၏။
ပရမတ်တရားကား တခြား၊ ပရမတ်တရား၏ အမည်
ကား တခြား၊ ပညတ်တရားကားတခြား၊ ပညတ်
တရား၏ အမည်ကား တခြားဟု ခွဲခြား ကွဲပြားစွာ
သိမြင်ကြကုန်ရာ၏။ ။

ကပ္ပ၊ လောကဓာတ် စကြာဝဠာ အနန္တတို့၌ ပရ
မတ်တရားတို့သည် သဘာဝ ဓမ္မအားဖြင့်သာ အဟုတ်
ရှိမျိုး၊ အမှန်ရှိမျိုး၊ ဖြစ်ကြကုန်၏။ ပညတ်တရားတို့
သည် သဘာဝ ဓမ္မအားဖြင့် အဟုတ်ရှိမျိုး၊ အမှန်ရှိမျိုး၊
မဟုတ်ကုန်။ အထူးသိပိုရန် ပရမတ်တို့တွင် ရုပ်ဓာတ်
ပရမတ်တရားစုကား အဟုတ်ရှိ၊ အမှန်ရှိ၊ မျိုး အစစ်
တည်း။ နာမ်ဓာတ် ပရမတ်တရားစုကား ရုပ်ဓာတ်
အရှိမျိုးကိုမှီ၍ တည်၍ အာရုံကို ယူ၍ အဖြစ်တရား
မျိုး အဝိနာဘာဝ အဟုတ်ရှိ၊ အမှန်ရှိ၊ အဖြစ်တရား
မျိုးဟု မှတ်ကြကုန်။ ။

ထို့ကြောင့် ကပ္ပ၊လောက အလုံး၌ ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါ
အတ္တ၊ အတ္တမ၊ ဇီဝ၊ လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာ၊ မည်သည်မရှိ။
ငါ၊ သူတပါး၊ မည်သည်မရှိ။ ဦးခေါင်း၊ လက်၊ ခြေ၊
နား၊ ရှာ၊ မျက်စေ့၊ စသော ကိုယ်အင်္ဂါ ကြီးငယ်၊
ကောဠာသ အစု သဏ္ဌာန် ကြီးငယ်၊ မည်သည် မရှိ။
ရုပ်ဓာတ်တု်း ကြီးငယ်တို့သာလျှင် ရှိကုန်၏။ ။

နာမ်ဓာတ်တို့၌ ကောင်း၊ မကောင်း၊ ၎င်း-၂-ပါး
ပေါင်း အရှိ-၃-မျိုးသော “အဆင်းကို မြင်ခြင်း၊ သိခြင်း

အသံကို ကြားခြင်း၊ သိခြင်း၊ အနံ့ကို နံခြင်း၊ သိခြင်း၊ အရသာကို တွေ့ခြင်း၊ စားခြင်း၊ သိခြင်း၊ ကိုယ်၌ အတွေ့အထိကို သာယာခြင်း၊ သိခြင်း၊ စိတ်၌ ကောင်း၊ မကောင်း၊ ကို ကြံခြင်း၊ သိခြင်း၊ စသော အလုံးစုံတို့သည် နာမ်ဇာတ် ပရမတ်၏ အမှုကိစ္စတို့ သဘာဝည်း။ ထိုကြောင့် ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါ၊ ငါ၊ မြင်သည်၊ သိသည်၊ စသည်ဖြင့် စွဲယူမှတ်ထင် နေခဲ့သော် ထိုအယူ၊ အစွဲ၊ အသိ၊ သည် မှား၏။ အတ္တ ဒိဋ္ဌိဖြစ်၏။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ဖြစ်၏။

အို.....အရှင် ထေရီမ ! သက္ကာယ ဒိဋ္ဌိ မည်သို့ မဖြစ်ပါသနည်း ?

အို.....ဒါယကာ ဝိသာခ ! သူစင်၊ သူမြတ်၊ တို့ ဆုံးမယဉ်ကျေးပြီး ဘုရားရှင်၏ တပည့်တော် များသည်-

(၁) ရုပ်အစုကို ကိုယ်ဟု မရှုကြည့်။

(၂) ရုပ်ရှိသော အရာကို ကိုယ်ဟု မရှုကြည့်။

(၃) ကိုယ်ပေါ်၌ ရုပ်ဟု မရှုကြည့်။

(၄) ရုပ်ပေါ်၌ ကိုယ်ဟု မရှုကြည့်။

(၁) ဝေဒနာကို၊ သညာကို၊ သင်္ခါရကို၊ ဝိညာဉ်ကို ငါဟု မရှုကြည့်။

(၂) ဝိညာဉ်ရှိသော အရာဖြစ်ကို ငါဟု မရှုကြည့်။

(၃) ကိုယ်ပေါ်၌ ဝိညာဉ်ဟု မရှုကြည့်။

(၄) ဝိညာဉ်ပေါ်၌ ကိုယ်ဟု မရှုကြည့်။

ဤသို့အားဖြင့် ထင်ရှားသော ကိုယ်ဟု သက္ကာယ
ဒိဋ္ဌိ အစွဲ၊ အမြင်၊ ကင်း၏။ ကိုယ် ထင်ရှား ရှိသည်ဟု
အစွဲ၊ အမြင်၊ ကင်းလေသည်။

အို....အရှင် ထေရီမ ! ကောင်းလှပါပြီ။ သန့်ရှင်း
ဖြူစင် မြတ်သော အင်္ဂါ-ဂ-မျိုးရှိ (နိဗ္ဗာန်သွားလမ်း)
မရှင်ဟူသည် အဘယ်နည်း?

အို....ဒါယကာ ဝိသာခ ! အမှန်ကို ရှုမြင်ခြင်း၊ အ
မှန်ကို ကြံစည်ခြင်း၊ အမှန်ကို ပြောဆိုခြင်း၊ အမှန်ကို
ပြုလုပ်ခြင်း၊ မှန်ကန်စွာ အသက်မွေးဖြူခြင်း၊ အမှန်ကို
အားပိုက်လုပ်ခြင်း၊ အမှန်ကိုအောင်မြင်စေခြင်း၊ မှန်ကန်
တည်တံ့ခြင်း၊ တို့သည် နိဗ္ဗာန် သွားလမ်းမှန် သန့်ရှင်း
ဖြူစင် မြင့်မြတ်သော မရှင်-ဂ-မျိုးတို့တည်း။ ။

အို.....အရှင် ထေရီမ ! ကောင်းလှပါပြီ။ အင်္ဂါဂ မျိုး
ရှိ သန့်ရှင်း ဖြူစင် မြင့်မြတ်သော နိဗ္ဗာန် သွားလမ်း
သည် ပြုပြင်အပ်သော တရားလော? မပြုပြင်အပ်သော
တရားလော?

အို.....ဒါယကာ ဝိသာခ ! ပြုပြင်အပ်၊ ပြုပြင်ရ၊ သည့်
တရားတည်း။

အို .....အရှင် ထေရီမ ! ထိုပြုပြင်အပ်သော တရား
ဂ-မျိုးက အရ-၃-မျိုးတို့ကို သိမ်းသွင်း အပ်ပါသ
လော? သို့မဟုတ် အရ ၃-မျိုးတို့က ပြုပြင်အပ်သော
တရား-ဂ-မျိုးကို သိမ်းသွင်း အပ်ပါသလော?

အို.....ဒါယကာ ဝိသာခ ! ပြုပြင်အပ်ကော တရား
 ၈-မျိုးက အစု-၃-မျိုးတို့ကို မသိမ်းသွင်း အပ်ကုန်
 (မသိမ်းသွင်းနိုင်)စင်စစ် အစု-၃-မျိုးတို့ကသာ ပြုပြင်
 အပ်သော တရား-၈-မျိုးကို သိမ်းသွင်း အပ်ကုန်၏။
 သိမ်းသွင်းအပ်ပုံ—(၁)အမှန်ကို ပြောဆိုခြင်း၊ အမှန်ကို
 ပြုလုပ်ခြင်း၊ မှန်မှန် ကန်ကန် အသက် မွေးမြူခြင်း၊
 ၃-မျိုးတို့ကို သိလအစု သိလက္ခန္ဓာ သိမ်းသွင်းအပ်ကုန်
 ၏။(၂)အမှန်ကို အားစိုက်လုပ်ခြင်း၊ အမှန်ကို အောက်
 မေ့ခြင်း၊ မှန်ကန် တည်တန့်ခြင်း၊ ၃-မျိုးတို့ကို တည်
 တန့် ခိုင်မြဲမှုအစု သမာဓိက္ခန္ဓာ သိမ်းသွင်းအပ်ကုန်၏။
 (၃)အမှန်ကို ရှုမြင်ခြင်း၊ အမှန်ကို ကြံစည်ခြင်း၊ -၂-မျိုး
 တို့ကို ပညာဉာဏ် အသိမှန်အစု ပညာက္ခန္ဓာ သိမ်း
 သွင်းအပ်ကုန်၏။ ။

အို.....အရှင် ထေရီမ ! သမာဓိ တည်တန့်ခြင်း ဟု
 သည် အဘယ်တရားနည်း? သမာဓိ၏ အာရုံတို့ကား
 အဘယ်တရားတို့နည်း? သမာဓိ၏ အခြံအရံတို့ကား
 အဘယ်တရားတို့နည်း? အဘယ်သို့ ပြုလုပ်က သမာဓိ
 ပွားများခြင်း ဖြစ်ပါသနည်း?

အို.....ဒါယကာ ဝိသာခ ! စိတ်၏ အာရုံတခု၌ တစု
 တလုံးတည်း ဖြစ်ခြင်းကား တည်တန့် ခြင်းတည်း။
 သတိ၏တည်နေရာ သဘိပဋ္ဌာန်တရား-၄-ပါးတို့သည်
 တည်တန့်ခြင်း၏ အာရုံတို့တည်း။ အားစိုက်ခြင်း သမ္မ

ပဋ္ဌာန်-၄-မျိုးတို့ကား တည်တန့်ခြင်း၏ အခြံအရံတို့ တည်း။ ထိုတရားတို့ကိုပင် ငြိမ်းခြင်း၊ ပွားစီးခြင်း၊ အကြိမ်ကြိမ် ပြုလုပ်ခြင်းသည် တည်တန့်ရေးကို ပွားများခြင်းမည်၏။ ။

အို.....အရှင် ထေရီမ ! သင်္ခါရ ပြုပြင်ရေးတို့မှာ အဘယ်မျှ ရှိပါကုန်သနည်း?

အို....ဒါယကာ ဝိသဘာ ! ကိုယ်ပြုပြင်ရေး၊ နှုတ်ပြုပြင်ရေး၊ စိတ်ပြုပြင်ရေး၊ ဟု ပြုပြင်ရေး-၃-မျိုးရှိကုန်၏။

အို.....အရှင် ထေရီမ ! ကိုယ်ပြုပြင်ရေး ကာယသင်္ခါရကား အဘယ်အရာပါနည်း? နှုတ်ပြုပြင်ရေး ဝစီသင်္ခါရကား အဘယ်အရာပါနည်း? စိတ်ပြုပြင်ရေး၊ စိတ္တသင်္ခါရကား အဘယ်အရာပါနည်း?

အို.....ဒါယကာဝိသဘာ ! ထွက်သက်လေ၊ ဝင်သက်လေ၊ တို့ကား ကိုယ်ပြုပြင်ရေးတို့တည်း။ ကြံစည်ခြင်း၊ စိတ်ကူး စင်းစားခြင်းတို့ကား နှုတ်ပြုပြင်ရေးတို့တည်း။ သညာနှင့် ဝေဒနာတို့ကား စိတ်ပြုပြင်ရေးတို့တည်း။

အို.....အရှင် ထေရီမ ! ထွက်သက်လေ၊ ဝင်သက်လေ၊ တို့သည် အဘယ်ကြောင့် ကိုယ်ပြုပြင်ရေး မည်ပါကုန်သနည်း? ကြံစည်ခြင်း၊ စိတ်ကူး စင်းစားခြင်း၊ တို့သည် အဘယ်ကြောင့် နှုတ်ပြုပြင်ရေး မည်ပါကုန်သနည်း? ဝေဒနာနှင့် သညာတို့သည် အဘယ်ကြောင့် စိတ်ပြုရေး မည်ပါကုန်သနည်း?

အို.....ဒါယကာဝိသာခ ! ထွက်သက်လေ, ဝင်သက်လေ, တို့သည် ကိုယ်မှ ဖြစ်ကုန်၏။ ကိုယ်နှင့် စပ်ဆိုင် ဖြစ်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ကိုယ်ပြုပြင်ရေး မည်ကုန်၏။ ရှေးဦးစွာကပင် ကြံစည် စိတ်ကူး၍ နောက်မှ စကား ပြောဆိုခြင်း ဖြစ်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ကြံစည် စိတ်ကူး ခြင်းတို့သည် နှုတ်ပြုပြင်ရေး မည်ကုန်၏။ သညာနှင့် ဝေဒနာတို့ကား စိတ်နှင့် ယှဉ်ကုန်၏။ စိတ်နှင့် ဆက် စပ်ဖြစ်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ၎င်း-၂-ပါးတို့သည် စိတ်ပြု ပြင်ရေး မည်ကုန်၏။ ။

အို....အရှင် ထေရီမ ! သညာ ဝေဒယိတ နိရောဓ သမ္မာပတ် ဝင်စားခြင်းဟူသည် အဘယ်သို့ ဖြစ်ပါ သနည်း?

အို.....ဒါယကာ ဝိသာခ ! သညာနှင့် ဝေဒနာချုပ် ငြိမ်းခြင်းတို့ကို ဝင်စားသော ပုဂ္ဂိုလ်မှာ “ငါသည် သညာ, ဝေဒနာ, ချုပ်ငြိမ်းခြင်းကို” ဝင်စား ပေအံ့ဟု လည်းစိတ်မထား, ဝင်စား၏ဟုလည်း စိတ်မရှိ, ဝင်စား နေသည်ဟုလည်း စိတ်မထား, စင်စစ်မှ ရှေးက စိတ် ကို ပွားထုံ လေ့လာခဲ့တိုင်းပင် ဖြစ်လေသည်။ ။

အို....အရှင် ထေရီမ ! ဝေဒနာ, သညာ, ချုပ်ငြိမ်း ခြင်းကို ဝင်စားသော ရဟန်းမှာ (ပုဂ္ဂိုလ်မှာ) အဘယ် တရားများ ရှေးဦးစွာ ချုပ်ပါသနည်း? ကိုယ်ပြုပြင်ရေး ပင် ချုပ်ပါသလော? နှုတ်ပြုပြင်ရေးပင် ချုပ်ပါသ လော? စိတ်ပြုပြင်ရေးပင် ချုပ်ပါသလော?

အို.....ဒါယကာ ဝိသာခ ! သညာ, ဝေဒနာ, ချုပ်
 ငြိမ်းခြင်းကို ဝင်စားသော ရဟန်းမှာ (ပုဂ္ဂိုလ်မှာ)
 နှုတ်ပြုပြင်ရေး အလျင်ချုပ်ငြိမ်း၏။ ထိုနောက် ကိုယ်ပြု
 ပြင်ရေး ချုပ်ငြိမ်း၏။ နောက်ဆုံးမှ စိတ်ပြုပြင်ရေး ချုပ်
 ငြိမ်း၏။ ။

အို.....အရှင်ထေရီမ ! သညာ, ဝေဒယိတ, နိရောဓ
 သမာပတ်မှ ထသော ရဟန်းမှာ (ပုဂ္ဂိုလ်မှာ) အဘယ်
 သို့အားဖြင့် ထခြင်းဖြစ်ပါသနည်း?

အို.....ဒါယကာ ဝိသာခ ! သညာ, ဝေဒနာ, ချုပ်
 ငြိမ်းခြင်းကို ဝင်စားရာမှ ထသော ရဟန်းမှာ (ပုဂ္ဂိုလ်
 မှာ), “ငါကား သညာ, ဝေဒနာ, ချုပ်ငြိမ်းခြင်းကို ဝင်
 စားရာမှ ထအံ့ဟုလည်း မအောက်မေ့, ဝင်စားရာမှ
 ထ၏ဟုလည်း မအောက်မေ့, ဝင်စားနေရာမှ ထပြီဟု
 လည်း မအောက်မေ့, စင်စစ်မှာ ရှေးကပင် စိတ်ကို
 ပွားထုံထားတိုင်း ဝင်စားရာမှ ထခြင်းဖြစ်၏။ ။

အို.... အရှင်ထေရီမ ! သညာ, ဝေဒယိတ, နိရောဓ
 သမာပတ်မှ ထသော ရဟန်းမှာ (ပုဂ္ဂိုလ်မှာ) အဘယ်
 တရားများ ရှေးဦးစွာ ဖြစ်ပါသနည်း? ကာယသင်္ခါရ
 ပင် ရှေးဦးစွာ ဖြစ်ပါသလော? ဝစီသင်္ခါရပင် ရှေးဦး
 စွာ ဖြစ်ပါသလော? ဗိက္ခသင်္ခါရပင် ရှေးဦးစွာ ဖြစ်ပါ
 သလော?

အို....ဒါယကာ ဝိသာခ ! သညာ, ဝေဒနာ, ချုပ်
 ငြိမ်းရေးကို ဝင်စားရာမှ ထသော ရဟန်းမှာ (ပုဂ္ဂိုလ်

မှာ) စိတ်ပြုပြင်ရေး အလျှင်ဦးစွာ ဖြစ်၏။ ထိုနောက် ကိုယ်ပြုပြင်ရေး၊ နောက်ဆုံးမှ နှုတ်ပြုပြင်ရေး၊ ဖြစ်၏။ ။

အို.....အရှင် ထေရီမ ! နိရောဓ သမာပတ်မှ ထသော ရဟန်းမှာ (ပုဂ္ဂိုလ်မှာ) မည်မျှသော အတွေ့ကို တွေ့ပါသနည်း?

အို.....ဒါယကာ ဝိသာခ ! သညာ,ဝေဒနာ, ချုပ်ငြိမ်းခြင်းကို ဝင်စားရာမှ ထသော ရဟန်းမှာ(ပုဂ္ဂိုလ်မှာ) ဆိတ်သုဉ်းခြင်း အတွေ့, အာရုံကင်းခြင်း အတွေ့, တောင့်တကင်းခြင်းအတွေ့, ဤ-၃-မျိုးတို့ကိုတွေ့၏။ ။

အို.....အရှင် ထေရီမ ! နိရောဓ သမာပတ်မှ ထသော ရဟန်း၏ စိတ်သည် အဘယ်၌ ဆုတ်ကိုင် ပါသနည်း? ဖြေ-ဆိတ်သုဉ်းခြင်း၌ ညွှတ်၏, ကိုင်၏, ရှိုင်း၏။

အို.....အရှင် ထေရီမ ! ကောင်းထွ်ပါပြီ။ ဝေဒနာ မည်မျှ ကွဲပြားပါသနည်း?

အို.....ဒါယကာ ဝိသာခ ! ဝေဒနာတို့သည် “ချမ်းသာ,ဆင်းရဲ,မချမ်းသာ မဆင်းရဲ,, ဟု-၃-မျိုး ကွဲပြားကုန်၏။ ။

အို.....အရှင် ထေရီမ ! ချမ်းသာ ဝေဒနာ အဘယ်နည်း?ဆင်းရဲ ဝေဒနာအဘယ်နည်း?မချမ်းသာ မဆင်းရဲ ဝေဒနာ အဘယ်နည်း?

အို....ဒါယကာ ဝိသာခ ! ကိုယ်နှင့်ဌ်း, စိတ်နှင့်ဌ်း, တွေထိ ဆိုင်စပ်၍ သာယာအပ်, ခံစားအပ်, သော ဝေဒနာသည် ချမ်းသာ ဝေဒနာမည်၏။ ကိုယ်နှင့်ဌ်း, စိတ်နှင့်ဌ်း, တွေထိ ဆိုင်စပ်၍ မသာယာပဲ ခံစားအပ် သော ဝေဒနာသည် ဆင်းရဲ ဝေဒနာမည်၏။ ကိုယ်နှင့်ဌ်း, စိတ်နှင့်ဌ်း, တွေထိဆိုင်စပ်၍ သာယာသည်လည်း မဟုတ်, မသာယာသည်လည်း မဟုတ်, ပဲ ခံစားအပ် သော ဝေဒနာသည် မချမ်းသာ, မဆင်းရဲ ဝေဒနာ မည်၏။ ။

အို.....အရှင် ထေရီမ ! ချမ်းသာ ဝေဒနာမှာ ချမ်းသာ အဘယ်နည်း? ဆင်းရဲ အဘယ်နည်း? ဆင်းရဲ ဝေဒနာမှာ ချမ်းသာ အဘယ်နည်း? ဆင်းရဲ အဘယ်နည်း? မချမ်းသာ-မဆင်းရဲ ဝေဒနာမှာ ချမ်းသာ အဘယ်နည်း? ဆင်းရဲ အဘယ်နည်း?

အို....ဒါယကာ ဝိသာခ ! ချမ်းသာ ဝေဒနာမှာ ပကတိ ထည်နေခြင်းသည် ချမ်းသာတည်း။ မတည် ပျက်ကွက်ခြင်းသည် ဆင်းရဲတည်း။ ဆင်းရဲ ဝေဒနာ မှာ ပကတိ တည်နေခြင်းသည်ဆင်းရဲ, ပျက်ငြားခြင်း သည် ချမ်းသာတည်း။ မချမ်းသာ-မဆင်းရဲ ဝေဒနာ မှာ သိခြင်းသည် ချမ်းသာ, မသိခြင်းသည် ဆင်းရဲ တည်း။ ။

အို.....အရှင် ထေရီမ ! ချမ်းသာ ဝေဒနာ၌ အဘယ်တရား ကိန်းနေ ပါသနည်း? ဆင်းရဲ ဝေဒနာ၌

အဘယ်တရား ကိန်းနေ ပါသနည်း? မချမ်းသာ-မဆင်း
ရဲး ဝေဒနာ၌ အဘယ်တရား ကိန်းနေ ပါသနည်း?

အို.....ဒါယကာ ဝိသာခ ! ချမ်းသာ ဝေဒနာ၌
တသ်မက်ခြင်း တဏှာ, လောဘ တရား ကိန်းနေ၏။
ဆင်းရဲး ဝေဒနာ၌ စိတ်မကြည်သာခြင်း ဒေါသတရား
ကိန်းနေ၏။ မချမ်းသာ-မဆင်းရဲး ဝေဒနာ၌ မသိတွေ
ဝေခြင်း မောဟတရား ကိန်းနေ၏။ ။

အို.....အရှင် ထေရီမ ! ကုန်အောင်စုံသော ချမ်း
သာ ဝေဒနာ၌ တသ်မက်ခြင်း တရားကိန်းနေ ပါသ
လော? ကုန်အောင်စုံသော ဆင်းရဲး ဝေဒနာ၌ စိတ်
မကြည်သာခြင်း တရား ကိန်းနေ ပါသလော? ကုန်
အောင်စုံသော မချမ်းသာ-မဆင်းရဲး ဝေဒနာ၌ မသိ
တွေဝေခြင်း တရား ကိန်းနေ ပါသလော?

အို.....ဒါယကာ ဝိသာခ ! ကုန်အောင်စုံသောချမ်း
သာ ဝေဒနာ၌ တသ်မက်ခြင်းတရား မကိန်းနေ။ ကုန်
အောင်စုံသော ဆင်းရဲး ဝေဒနာ၌ စိတ် မကြည်သာခြင်း
တရား မကိန်းနေ။ ကုန်အောင်စုံသော မချမ်းသာ-မ
ဆင်းရဲး ဝေဒနာ၌ မသိတွေဝေခြင်းတရား မကိန်းနေ။
(အချို့ မှာသာ ကိန်း၍ အချို့ မှာ မကိန်း။)

အို.....အရှင် ထေရီမ ! ချမ်းသာ ဝေဒနာ၌ အ
ဘယ်တရားကို ပယ်စွန့်အပ်သနည်း? ဆင်းရဲး ဝေဒနာ

‘ဤ အဘယ်တရားကို ပယ်စွန့် အပ်သနည်း? မချမ်းသာ
မဆင်းရဲ ဝေဒနာ၌ အဘယ်တရားကို ပယ်စွန့် အပ်သ
နည်း?’

အို....ဒါယကာ ဝိသာခ ! ချမ်းသာ ဝေဒနာ၌
တယ်မက်ခြင်း အင်္ဂါနိတရားကို ပယ်စွန့်အပ်၏။ ဆင်း
ရဲ ဝေဒနာ၌ စိတ်မကြည်သာခြင်း အင်္ဂါနိတရားကို
ပယ်စွန့်အပ်၏။ မချမ်းသာ-မဆင်းရဲ ဝေဒနာ၌ မသိတွေ
ဝေခြင်း အင်္ဂါနိတရားကို ပယ်စွန့်အပ်၏။ ။

အို.....အရှင် ထေရီမ ! ကုန်အောင်စုံသော ချမ်း
သာ ဝေဒနာ၌ တယ်မက်ခြင်း အင်္ဂါနိတရားကို ပယ်
စွန့်အပ်သလော? ကုန်အောင်စုံသော ဆင်းရဲ ဝေ
ဒနာ၌ စိတ်မကြည်သာခြင်း အင်္ဂါနိတရားကို ပယ်စွန့်
အပ်သလော? ကုန်အောင်စုံသော မချမ်းသာ-မဆင်း
ရဲ ဝေဒနာ၌ မသိတွေဝေခြင်း အင်္ဂါနိတရားကို ပယ်
စွန့်အပ်သလော?

အို....ဒါယကာ ဝိသာခ ! ကုန်အောင်စုံသော ချမ်း
သာ ဝေဒနာ၌ တယ်မက်ခြင်း အင်္ဂါနိတရားကို မပယ်
စွန့်အပ်။ ကုန်အောင်စုံသော ဆင်းရဲ ဝေဒနာ၌ စိတ်
မကြည်သာခြင်း အင်္ဂါနိတရားကို မပယ်စွန့်အပ်။ ကုန်
အောင်စုံသော မချမ်းသာ-မဆင်းရဲ ဝေဒနာ၌ မသိ
တွေဝေခြင်း အင်္ဂါနိတရားကို မပယ်စွန့်အပ်။ ဒါယ
ကာ ဝိသာခ ! ရဟန်းသည် ကာမတရား, အကုသိုလ်

တရားကို ပယ်စွန့်၍၊ ကြံစည်ခြင်း၊ စဉ်းစားခြင်း၊ ဆိတ်
 သုဉ်းခြင်း၊ နှစ်သက်ခြင်း၊ ချမ်းသာခြင်း၊ အင်္ဂါ-၅-မျိုးရှိ
 ပထမဈာန်ကို ဝင်စားနေ၏။ ထိုရဟန်းသည် ထိုဈာန်၌
 တယ်မက်ခြင်းကို စွန့်ပယ်၏။ ထိုဈာန်၌ တယ်မက်ခြင်း
 တရား တည်ကိန်းမနေ။ အို.....ဝိသာခါ ! ရဟန်းသည်
 ငါကား အရိယ သူစင်သူမြတ်တို့ ရရောက်တည်နေ
 သော တရားကို အဘယ်အခါ ရရောက် တည်နေရအံ့
 နည်း? ဟု (စိတ်ကူး ကြံဆ ဆင်ခြင်သော အခါ အတုမဲ့
 လွတ်လတ်ရေး တရားတို့၌ ချစ်ခင် လိုလားခြင်းဖြစ်
 သော ရဟန်းမှာ ချစ်ခင် လိုလားခြင်းကြောင့် စိတ်မ
 ကြည်သာခြင်း ဖြစ်၏။) ထိုရဟန်းသည် စိတ်မကြည်သာ
 ခြင်းကို စွန့်ပယ်၏။ ထိုရဟန်းမှာ စိတ်မကြည်သာခြင်း
 အကိန်းတရား တည်ကိန်းမနေ။ ရဟန်းသည် ချမ်းသာ
 ဆင်းရဲ-၂-မျိုးကို ပယ်စွန့်ခြင်းကြောင့် ရှေးကပင် ဝမ်း
 မြောက်ခြင်း၊ စိတ်မသက်သာခြင်း၊ များ ချုပ်ငြိမ်းကာ
 ဆင်းရဲချမ်းသာ ကင်း၍၊ လျစ်လျူရှုခြင်း၊ သတိစင်
 ကြယ်သော စတုတ္ထဈာန်ကို ဝင်စားနေထိုင်၏။ ထို
 ရဟန်းသည် ထိုဈာန်၌ မသိတွေဝေခြင်းကို စွန့်ပယ်၏။
 ထိုရဟန်း၌ မသိတွေဝေခြင်း တည်ကိန်း မနေတော့
 ချေ။ ။

အို....အရှင်မ ဓမ္မဒိန္နာ ! ချမ်းသာ ဝေဒနာ၏ အတု
 အပြိုင် တရားကား အဘယ်နည်း? ဆင်းရဲ ဝေဒနာ၏
 အတုအပြိုင် တရားကား အဘယ်နည်း? မချမ်းသာ-

မဆင်းရဲး ဝေဒနာ၏ အတုအပြိုင် တရားကား အဘယ်နည်း?

အို.....ဝိသဘာဝ ! ချမ်းသာ ဝေဒနာ၏ အတုအပြိုင် တရားကား ဆင်းရဲးတည်း။ ဆင်းရဲး ဝေဒနာ၏ အတုအပြိုင် တရားကား ချမ်းသာတည်း။ မချမ်းသာ-မဆင်းရဲး ဝေဒနာ၏ အတုအပြိုင် တရားကား မသိတွေဝေခြင်းတည်း။ မသိတွေဝေခြင်း၏ အတုအပြိုင် တရားကား အသိဉာဏ်ပင်တည်း။ အသိဉာဏ်၏ အတုအပြိုင် တရားကား လွတ်လပ်ခြင်းတည်း။ လွတ်လပ်ခြင်း၏ အတုအပြိုင် တရားကား နိဗ္ဗာန်တည်း။ ဘုံဘဝ-၃-ပါးသို့ အသွားကင်းခြင်း၊ အဖြစ်ရကင်းခြင်း၊ ပင်တည်း။

အို....အရှင်ခ မွေဒိန္နာ ! နိဗ္ဗာန်၏ အတုအပြိုင် တရားကား အဘယ်နည်း?

အို.....ဒါယကာ ဝိသဘာဝ ! ဤပြဿနာကား ကြူးလွန် သွားလေပြီ။ ပြဿနာ အဆုံး၊ အပိုင်း၊ အခြား၊ မရှိ။ အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သုံး နေရခြင်းသည် နိဗ္ဗာန်အတွင်း ဝင်ဖြစ်၏။ နိဗ္ဗာန်သာ လည်းလျောင်းရာ၊ အဆုံးရှိ၏။ ဟုသာ မှတ်ပေတော့။ ။

(၆) ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ကျဉ်း၊ ကျယ်

(က) ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ကျဉ်း

အနုလုံ။ မသိတတ်သော မောဟကြောင့် လောကီ ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်၊ စေတနာ သုခါရာတို့ ဖြစ်ကုန်

၏။ လောကီ ကုသိုလ်, အကုသိုလ်, စေတနာ သင်္ခါရတို့
 ကြောင့် လောကီ ပဋိသန္ဓေ ဝိညာဏ် ဝိပါက်, ပဝတ္ထိ
 ဝိပါက် ဝိညာဏ်ဖြစ်၏။ ဝိပါက် ဝိညာဏ်ကြောင့်
 နာမ်သည်င်း, ရုပ်သည်င်း, နာမ်, ရုပ်, ၂-ပါးစုံသည်
 ၎င်း, ဖြစ်၏။ နာမ်နှင့်ရုပ်ကြောင့် အဇ္ဈတ္တ သဏ္ဌာန်၌
 စက္ခုစသော အာယတန-၆-ပါးဖြစ်၏။ ၆-ပါးသော
 အာယတနကြောင့် တွေ့ထိမှု ဖဿဖြစ်၏။ ဖဿကြောင့်
 ခံစားမှု ဝေဒနာ-၃ပါး, ၅ပါး, ဖြစ်၏။ ခံစားမှုကြောင့်
 တွယ်တာ တသ်မက် ကပ်ငြိခြင်း အစေး ကာမ တ
 ဏှာ, ဘုံဘဝ တဏှာ, ဝိဘဝ တဏှာ, ဖြစ်၏။ တဏှာ
 ကြောင့် ဥပါဒ်နိ စွဲလမ်းခြင်းဖြစ်၏။ စွဲလမ်းခြင်း
 ဥပါဒ်နိကြောင့် ဘဝ-၃-မျိုး, ၆-မျိုးဖြစ်၏။ ဘဝကြောင့်
 ပဋိသန္ဓေ တည်နေရ၏။ ပဋိသန္ဓေ တည်နေရသော
 ကြောင့် “အိုခြင်း, နာခြင်း, သေကြေပျက်စီးခြင်း, စိုး
 ရိမ်ခြင်း, ငိုကြွေးမည်တန်းခြင်း, ဆင်းရဲခြင်း, နစ်လုံး
 မသာယာခြင်း, ပြင်းစွာ ပူဆွေး ပင်ပန်းခြင်း, တို့သည်
 ဖြစ်ကြကုန်၏။ ဤသို့ အကြောင်းနှင့် အကျိုးတရား
 ဆက်စပ်ကာ မဖြတ်တန်း ဖြစ်နေရခြင်းသည် ဆင်းရဲ
 စု, ဆင်းရဲခဲ, ဆင်းရဲတုံးကြီး, ဖြစ်နေကြရ၏။ ။

အကျဉ်းချုပ် မှတ်ဖွယ်။ အဝိဇ္ဇာကြောင့် ကုကုလ်
 စေတနာ သင်္ခါရဖြစ်ရာ၌ အာရမ္မဏ, ပကတူ. ပနိဿ
 ယ, သတ္တိဖြင့် ဖြစ်၏။ အဝိဇ္ဇာကြောင့် အကုသိုလ် စေတ
 နာ သင်္ခါရဖြစ်ရာ၌ အာရမ္မဏ, ပကတူ. ပနိဿယ,

အနန္တရ၊ သမနန္တရ၊ သဟဇာတ၊ သတ္တိမျိုးဖြင့် ဖြစ်၏။
အဝိဇ္ဇာကြောင့် အာနေဉ္ဇာဘိ သင်္ခါရဖြစ်ရာ၌ ပကတူ
ပနိဿယ သတ္တိဖြင့်သာ ဖြစ်၏။ ။

သင်္ခါရ ဝေတနာကြောင့် ဝိညာဏ်ဖြစ်ရာ၌ နာနာက္ခ
ဏီက ကမ္မ၊ ပကတူ၊ ပနဿယ၊ ကမ္မ၊ သတ္တိမျိုးဖြင့် ဖြစ်
၏။ ဤကဲ့သို့ အကြောင်းနှင့် အကျိုး ပစ္စယ သတ္တိအား
လျော်စွာ အစဉ်မဖြတ် ဆက်စပ်၍ သံကြီး ကွင်းဆက်
ကဲ့သို့ ခန္ဓာ နာမ်၊ ရုပ်၊ တရားတို့ ဖြစ်နေရသောကြောင့်
အနုလုံမည်၏။ အဝိဇ္ဇာနှင့် ဘဝတဏှာသည် သံသရာ
စက်၏ မူလအကြောင်းရင်း ဖြစ်သောကြောင့် ရထား
ဘီး-ပုံတောင်းနှင့်တူ၏။ သင်္ခါရအစ ဇာတိ အဆုံးရှိ
သော ဝဝါး၊ ပါးသော တရားများသည် ဘဝ-၃-ပါး
၌ မရပ်မနား လှည့်ပတ်သွား၊ လာ၊ ဖြစ်၊ ပျက် နေတတ်
သော သတ္တိကြောင့် ရထားဘီး အကန့်-ထောက်တိုင်
တူ၏။ ဖရာ၊ မရဏသည် ဘဝတခု၏ အဆုံးအဆုံး၌
ဖြစ်ရသော သတ္တိကြောင့် ရထားဘီး အကွပ်အညွပ်
နှင့် တူ၏။ ဤ၌ ဖရာအရ ရုပ်၊ နာမ်၊ ဓမ္မတို့၏ ဌီကာ
လ ခဏကို မယူနှင့် ဆန်ဖြူ၊ သွားကျိုး၊ အရေတွန့်ရှုံ့
ခြင်း၊ စသည်ကို ယူရမည်။

ပဋိလုံ-အပြန်ချုပ်။

အဝိဇ္ဇာ မောဟတရားသည် အရဟတ္တမဂ် ဉာဏ်
သမုဇ္ဈေဒ ပဟာနိဖြင့် အကြွင်းမဲ့ ပယ်ဖြတ်ချုပ်ခြင်း

ကြောင့် လောကီ ကုသိုလ်, အကုသိုလ်, ကံစေတနာ သစ် ၂၇ တို့သည် ချုပ်ငြိမ်းရ၏။ သစ် ၂၇ ချုပ်ငြိမ်းသော ကြောင့် အနာဂတ်ကာလ၌ ဘဝ ပဋိသန္ဓေ ဝိညာဏ်, ပဝတ္တိ ဝိပါက် ဝိညာဏ်, ချုပ်ငြိမ်း၏။ ဝိညာဏ် ချုပ်ငြိမ်းသောကြောင့် နာမ်နှင့်ရုပ်, ရုပ်နာမ်, ချုပ်ငြိမ်းရ၏။ နာမ်ရုပ် ချုပ်ငြိမ်းသောကြောင့် အတ္တတ္တိကာ-ဃာတန-၆-ပါးချုပ်။ အာယတန-၆-ပါး ချုပ်ငြိမ်း ရသော ကြောင့် ဖဿချုပ်။ ဖဿ ချုပ်ငြိမ်းသောကြောင့် ပေဒနာချုပ်။ ဝေဒနာ ချုပ်ငြိမ်းသောကြောင့် တဏှာ-၃-ပါးချုပ်။ တဏှာ ချုပ်ငြိမ်းသောကြောင့် ဥပါဒါန် အစွဲချုပ်ငြိမ်း။ အစွဲ ပြုတ်သောကြောင့် ဘဝချုပ်။ ဘဝ ချုပ်သောကြောင့် ပဋိသန္ဓေ တည်နေရန်ချုပ်။ ပဋိသန္ဓေ တည်နေရန် ချုပ်သောကြောင့် အိုခြင်း, နာခြင်း, သေခြင်း, ပိုးရိမ်ခြင်း, ငိုကြွေးခြင်း, ဆင်းရဲခြင်း, နစ်လုံးမသာယာခြင်း, ပြင်းစွာ ပူပန်ခြင်း, ဒုက္ခတရားစု အကုန်ချုပ်ငြိမ်း ကုန်၏။ ။

အကျဉ်းချုပ်မှတ်ဖွယ်။ ။ အရဟတ္တ မဂ်ဖြင့် ဝဋ် ဖြစ် မူလတရားတို့ကို ဖြတ်တောက်ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ရှေးအတိတ် ကံဟောင်း စေတနာတို့သည် မီးလောင်ပြီး မျိုးစေ့, ပြုတ်, ဖုတ်, ပြီး မျိုးစေ့, တို့ကဲ့သို့ ဖြစ်၍ အကျိုးတရားတို့ကို မဖြစ်စေနိုင်ကုန်။ ပစ္စက္ခ လက်ငင်း ပြုလုပ် အားထုတ် ရှာဖွေသော ကုသိုလ်ကံ စေတနာတို့သည်လည်း ရေသောက်ဖြစ်စသော အဖြစ်တို့ဖြတ်

သော သစ်ပင်တို့ကဲ့သို့ အကျိုးကို မဖြစ်စေနိုင်၊ မပေးနိုင်
တော့ပြီ။ ။

(ခ) ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ကျယ်။

မဟာ တဏှာသင်္ခယသုတ်လာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်နည်း။

ရဟန်းတို့ ! ဝိညာဉ် (အသိစိတ်)သည် အကြောင်း
များစွာကို စွဲ၍ ဖြစ်၏။ အကြောင်းမရှိပဲ ဝိညာဉ်
(အသိစိတ်)မဖြစ်။ ဝိညာဉ်(အသိစိတ်)သည် မည်သည့်
အရာကို စွဲ၍၊ ဖြစ်စေ ဝိညာဉ်(အသိစိတ်)ဟု ပင်ခေါ်
၏။

ရဟန်းတို့ ! မျက်စိ ရုပ်နှင့် အဆင်းရုပ်ကို စွဲ၍
ဝိညာဉ် (အသိစိတ်) ဖြစ်ခဲ့သော် မျက်စိ (အသိစိတ်)
ဝိညာဉ်ဟု ခေါ်၏။ နားရုပ်နှင့် အသံရုပ်ကို စွဲ၍
ဝိညာဉ်(အသိစိတ်)ဖြစ်ခဲ့သော် နား(အသိစိတ်)ဝိညာဉ်
ဟု ခေါ်၏။ နှာခေါင်းရုပ်နှင့် အနံ့ရုပ်ကို စွဲ၍ ဝိညာဉ်
(အသိစိတ်)ဖြစ်ခဲ့သော် နှာခေါင်း (အသိစိတ်) ဝိညာဉ်
ဟု ခေါ်၏။ လျှာရုပ်နှင့် အရသာရုပ်ကို စွဲ၍ ဝိညာဉ်
(အသိစိတ်) ဖြစ်ခဲ့သော် လျှာ (အသိစိတ်) ဝိညာဉ်ဟု
ခေါ်၏။ ကိုယ်ရုပ်နှင့် အထိအတွေ့ကို စွဲ၍ ဝိညာဉ်
(အသိစိတ်) ဖြစ်ခဲ့သော် ကိုယ် (အသိစိတ်)ဝိညာဉ်ဟု
ခေါ်၏။ မန ဟဒယရုပ်နှင့်စိတ်ဖြင့် အာရုံရုပ်ကို စွဲ၍
ဝိညာဉ်(အသိစိတ်)ဖြစ်ခဲ့သော် စိတ် (အသိ)ဝိညာဉ်ဟု
ခေါ်၏။ ရဟန်းတို့ ! ပမာအားဖြင့် ထိုထို အကြောင်း

ကိုစွဲ၍ ဖြစ်သော မီးကို မီးဟုပင် ခေါ်၏။ သို့ရာတွင် ထင်းကို စွဲ၍ ဖြစ်သော် ထင်းမီး၊ ဝါးခြင်းကို စွဲ၍ ဖြစ်သော် ဝါးခြင်းမီး၊ မြက်ကို စွဲ၍ ဖြစ်သော် မြက်မီး၊ နွားချေးကို စွဲ၍ ဖြစ်သော် နွားချေးမီး၊ ဖွဲကို စွဲ၍ ဖြစ်သော် ဖွဲမီး၊ အမှိုက်ကို စွဲ၍ ဖြစ်သော် အမှိုက်မီး စသည် ခေါ်ဆိုရသကဲ့သို့တည်း။ ။

ရဟန်းတို့ ! ဝိညာဉ် ထင်ရှားစွာ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းကို မြင်ကြကုန်၏လော? မြင်ကြပါကုန်၏ဘုရား။ ၎င်း၏ ဖြစ်ကြောင်းကို မြင်ကြကုန်၏လော? မြင်ကြပါကုန်၏ ဘုရား။ ဝိညာဉ်၏ အကြောင်း ချုပ်ခံသော် အကျိုး ဝိညာဉ် ချုပ်ခြင်း သဘောကို မြင်ကြကုန်၏လော? မြင်ကြပါကုန်၏ ဘုရား။ ဝိညာဉ် ထင်ရှားဖြစ်လေ သလော? ဟု အလိုလို ရှိသူမှာ ယုံမှား ဖြစ်သည် မ ဟုတ်လော? ဖြစ်ပါသည် ဘုရား။ ဝိညာဉ်သည် အ ကြောင်းကြောင့် ဖြစ်လေသလော? ဟု အလိုလို ရှိသူ မှာ ယုံမှား ဖြစ်သည် မဟုတ်လော? ဖြစ်ပါသည်ဘုရား အကြောင်းချုပ်သော် အကျိုးဝိညာဉ် ချုပ်သလော? ဟု အလိုလို ရှိသူမှာ ယုံမှား ဖြစ်သည် မဟုတ်လော? ဖြစ်ပါသည် ဘုရား။

ဝိညာဉ်ထင်ရှား ဖြစ်ပေါ်သည်ဟုဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိသော ဉာဏ် အမြင်ဖြင့် ဆင်ခြင် ကြည့်ရှုသူမှာ ယုံ မှား ကင်းသည် မဟုတ်လော? ကင်းပါသည် ဘုရား။

ဝိညာဉ်သည် အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်သည်ဟု ဟုတ်
တိုင်းမှန်စွာ သိသောဉာဏ် အမြင်ဖြင့် ဆင်ခြင် ကြည့်ရှု
သူမှာ ယုံမှားကင်းသည် မဟုတ်လော? ကင်းပါသည်
ဘုရား။ ဝိညာဉ်၏ အကြောင်းချုပ်သော် အကျိုး
ဝိညာဉ် ချုပ်၏ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိသောဉာဏ်
အမြင်ဖြင့် ဆင်ခြင် ကြည့်ရှုသူမှာ ယုံမှား ကင်းသည်
မဟုတ်လော? ကင်းပါသည် ဘုရား။ ရဟန်းတို့ !
ဝိညာဉ် ထင်ရှားဖြစ်သည်ကိုင်း၊ ၎င်းဝိညာဉ်၏ ဖြစ်
ကြောင်းကိုင်း၊ ၎င်းဝိညာဉ်၏ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းကိုင်း၊
ယုံမှား ကင်းကြကုန်၏လော? ကင်းကြပါကုန်၏ဘုရား။
ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိသောဉာဏ် အမြင်ဖြင့် ဆင်ခြင်ကြ
ထင်မြင်ကြကုန်၏လော? ထင်မြင်ကြပါကုန်၏ဘုရား။

ရဟန်းတို့ ! ထင်ရှားဖြစ်ပြီး သတ္တဝါတို့ တည်တန့်
နေနိုင်ရန်၊ ဝမ်းတွင်း၌ တည်ကိန်း နေသော သတ္တဝါ
တို့အား တိုးတက် ကြီးပွားလာရန်၊ ထောက်ပံ့သော
အစာ အာဟာရ တို့ကား-၄-မျိုးတို့တည်း။ အဘယ်
၄-မျိုးတို့နည်း? (၁) ကြမ်းသည်ဖြစ်စေ၊ နုသည်ဖြစ်
စေ၊ အစိုင်းအခဲဖြစ်သော ထမင်း၊ မု.ပဲ၊ အစာ (၂) တည်
မှီရာ၊ အာရုံ၊ ဝိညာဉ်၊ ၃-မျိုးစုံ တွေ့ဆုံခြင်း၊ (၃) စိတ်၏
စေ့ဆော် လုံးပန်းခြင်း၊ (၄) ပိတ်ဝိညာဉ်၊ ဤ-၄-ပါး
တို့တည်း။ ။

ရဟန်းတို့ ! ဤအစာ အာဟာရတို့သည် အဘယ်
လျှင် ဖြစ်ကြောင်း ရှိကုန်သနည်း? အဘယ် အကြောင်း

ကြောင့် ဖြစ်ကုန်သနည်း? တသ်မက်ခြင်း တဏှာလျှင် ဖြစ်ကြောင်း ရှိကုန်၏။ တသ်မက်ခြင်း တဏှာကြောင့် ဖြစ်ကုန်၏။ တသ်မက်ခြင်းသည် အဘယ် အကြောင်း ကြောင့် ဖြစ်သနည်း? ခံစားလိုခြင်း အကြောင်း ကြောင့် ဖြစ်၏။ ခံစားခြင်းသည့် အဘယ်ကြောင့် ဖြစ်သနည်း? အတွေ့ထိ၊ ဆုံမိခြင်းကြောင့် ဖြစ်၏။ တွေ့ထိ၊ ဆုံမိခြင်းသည် အဘယ်ကြောင့် ဖြစ်သနည်း? တည်ရှိရာ-၆-မျိုးတို့ကြောင့် ဖြစ်၏။ တည်ရှိရာ-၆-မျိုး သည် အဘယ်ကြောင့် ဖြစ်သနည်း? နာမ်နှင့်ရုပ်၊ ကြောင့် ဖြစ်၏။ နာမ်နှင့်ရုပ် အဘယ်ကြောင့် ဖြစ်သနည်း? ဝိညာဉ်ကြောင့် ဖြစ်၏။ ဝိညာဉ်အဘယ်ကြောင့် ဖြစ်သနည်း? ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်၊ (ကောင်းမှု၊ မကောင်းမှု) ပြုစီမံရေးကြောင့် ဖြစ်၏။ ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်၊ ပြုစီမံရေး အဘယ်ကြောင့် ဖြစ်သနည်း? မသိတွေဝေခြင်းကြောင့် ဖြစ်၏။ ။

ရဟန်းတို့ ! ဤသို့အားဖြင့် မသိတွေဝေခြင်းကြောင့် ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်၊ ကံ ပြုစီမံခြင်း ဖြစ်၏။ ကံကြောင့် ဝိညာဉ်ဖြစ်၏။ ဝိညာဉ်ကြောင့် နာမ်၊ ရုပ်၊ ဖြစ်၏။ နာမ်၊ ရုပ်၊ ကြောင့် တည်ရှိရာ-၆-မျိုး ဖြစ်၏။ တည်ရှိရာ-၆-မျိုးကြောင့် တွေ့ထိ၊ ဆုံခြင်း ဖြစ်၏။ တွေ့ထိ၊ ဆုံမိခြင်းကြောင့် ခံစားခြင်း ဖြစ်၏။ ခံစားမှုကြောင့် တသ်မက်ခြင်း ဖြစ်၏။ တသ်မက်ခြင်းကြောင့် စွဲလမ်းခြင်း ဖြစ်၏။ စွဲလမ်းမှုကြောင့် ကပ်ပြုလုပ်ရေး ဖြစ်၏။ ကပ်ပြု

လုပ်ရေးကြောင့် ဘဝသစ်ဖြစ်၏။ဘဝသစ် ဖြစ်ရသော ကြောင့်အိုရ,သေရ,ခြင်းဖြစ်၏။စိုးရိမ်,ပူဆွေး,ငိုကြွေးခြင်း, ကိုယ်,စိတ်, မချမ်းသာခြင်း, ပြင်းစွာ ပင်ပန်းရခြင်း,တို့ဖြစ်ကုန်၏။ ဤသို့ ကုန်အောင်စုံသည့် ဆင်းရဲဒုက္ခသစ္စာမှများ ဖြစ်ပွားကုန်၏။ ။

ရဟန်းတို့! “ဘဝသစ် ဖြစ်ရေးကြောင့် အိုရ,သေရ,ခြင်းဖြစ်သည်,,ဟု ဆိုရာ၌-ဘဝသစ် ဖြစ်ရခြင်းကြောင့် အိုရ,သေရ,ခြင်း ဖြစ်သလော? သို့မဟုတ် ဤအရာ၌ အဘယ်သို့ ဖြစ်သနည်း? အရှင်မြတ်ဘုရား! “ထဝ ဖြစ်ပွားခြင်းကြောင့် အိုရ,သေရ,ခြင်း ဖြစ်သည်,,ဟုပင် အယူရှိကြပါကုန်၏။ဝိညာဉ်ကြောင့် နာမ်,ရုပ်ဖြစ်၏။ နာမ်, ရုပ်ကြောင့် တည်ငြိရာ-၆-မျိုး ဖြစ်၏။တည်ငြိရာ-၆-မျိုးကြောင့် တွေ့ထိဆုံခြင်း ဖြစ်၏။ တွေ့ထိ, ဆုံရေးကြောင့် ခံစားခြင်းဖြစ်၏။ ခံစားမှုကြောင့် တသ်မက်ခြင်းဖြစ်၏။ တသ်မက်ခြင်းကြောင့် စွဲလမ်းခြင်းဖြစ်၏။ စွဲလမ်းခြင်းကြောင့် ကပ်ပြုရေး ဖြစ်၏။ကပ်ပြုရေးကြောင့် ဘဝသစ် ဖြစ်၏။ ဘဝသစ် ဖြစ်ရသောကြောင့် အိုရ,သေရ,ခြင်း ဖြစ်၏။ စိုးရိမ်, ပူဆွေး,ငိုကြွေးခြင်း, ကိုယ်စိတ်မချမ်းသာခြင်း,ပြင်းစွာ ပင်ပန်းခြင်း,တို့ဖြစ်ကုန်၏။ ယင်းသို့ကုန်အောင်စုံသည့် ဆင်းရဲဒုက္ခသစ္စာ အမျိုးမျိုးတို့ ဖြစ်ပွားကုန်၏။ ။

“မသိ တွေဝေခြင်းကြောင့် ကုသိုလ်, အကုသိုလ်, ကပ် ပြုစီမံခြင်းဖြစ်သည်,,ဟု ဆိုရာ၌-မသိ တွေဝေ

ခြင်းကြောင့် ကုသိုလ်, အကုသိုလ်, ကမ် ပြုစီမံခြင်း ဖြစ်သလော? သို့မဟုတ် ဤအရာ၌ အဘယ်သို့ ဖြစ်သ နည်း? အရှင်မြတ်ဘုရား! မသိ တွေဝေခြင်းကြောင့် သာ ကမ်ပြု စီမံရေး ဖြစ်သည်ဟု အယူရှိကြပါသည် ဘုရား။ ကောင်းလှပြီ။ ရဟန်းတို့! ဤသို့အားဖြင့် ဤ အကြောင်းရှိသော် ဤအကျိုးဖြစ်၏။ ဤအကြောင်း ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဤအကျိုးဖြစ်၏။ မသိ တွေဝေခြင်း ကြောင့် ကမ်ပြု စီမံခြင်းဖြစ်၏။ ကမ်ပြု စီမံခြင်းကြောင့် ဝိညာဉ် ဖြစ်၏။ (ပေယျာလ) ဘဝသစ် ဖြစ်ရသော ကြောင့် အိုရ, သေရ, ခြင်းဖြစ်၏။ စိုးရိမ်, ပူဆွေး, ငိုကြွေး ရခြင်း, ကိုယ်စိတ်မချမ်းသာခြင်း, ပြင်းစွာ ပင်ပန်းခြင်း တို့ဖြစ်ကုန်၏။ ဤသို့လျှင် ကုန်အောင်စုံသည့် ဆင်းရဲ ဒုက္ခသစ္စာ အမျိုးမျိုးများ ဖြစ်ပွားကုန်၏။ (ခံစားကြရ ကုန်၏)ဟု အသင်တို့လည်း ဆိုကြကုန်၏။ ငါလည်း ဆိုပေ၏။ ။

ရဟန်းတို့! မသိ တွေဝေခြင်း တရား၏သာ အ ကြွင်းမရှိ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းကြောင့် ကမ်ပြု စီမံရေး ချုပ် ငြိမ်း၏။ ကမ်ပြု စီမံရေး ချုပ်ငြိမ်းခြင်းကြောင့် ဝိညာဉ် ချုပ်ငြိမ်း၏။ ဝိညာဉ် ချုပ်ငြိမ်းခြင်းကြောင့် နာမ်, ရုပ်, ချုပ်ငြိမ်း၏။ နာမ်, ရုပ်, ချုပ်ငြိမ်းခြင်းကြောင့် တည်ငြိရာ ဇ-မျိုး ချုပ်ငြိမ်း၏။ တည်ငြိရာ-ဇ-မျိုး ချုပ်ငြိမ်းခြင်း ကြောင့် တွေ့ထိဆုံခြင်း ချုပ်ငြိမ်း၏။ တွေ့ထိဆုံခြင်း ချုပ်ငြိမ်းသောကြောင့် ခံစားခြင်း ချုပ်ငြိမ်း၏။ ခံစားမှု

ချုပ်ငြိမ်းသောကြောင့် တသ်မက်ခြင်း ချုပ်ငြိမ်း၏။ တသ်မက်မှု ချုပ်ငြိမ်းသောကြောင့် စွဲလမ်းခြင်း ချုပ်ငြိမ်း၏။ စွဲလမ်းမှု ချုပ်ငြိမ်းသောကြောင့် ကပ်ပြုလုပ်ရေး ချုပ်ငြိမ်း၏။ ကပ်ပြုလုပ်ရေး ချုပ်ငြိမ်းခြင်းကြောင့် ဘဝသစ် မဖြစ်ချ။ ဘဝသစ် မဖြစ်ချသောကြောင့် အိုရ၊ သေရ၊ ခြင်း မဖြစ်။ စိုးရိမ်၊ ပူဆွေး၊ ငိုကြွေး၊ ရခြင်း၊ ကိုယ်၊ စိတ်၊ မချမ်းသာရခြင်း၊ ပြင်းစွာ ပင်ပန်းရခြင်း၊ စသည်တို့ မဖြစ်ကုန်။ ဤသည့် ကုန်အောင်စုံသည့် လောကဆင်းရဲ ဒုက္ခသစ္စာ အမျိုးမျိုး ချုပ်ငြိမ်းခြင်း ဖြစ်၏။ ဒုက္ခ အမျိုးမျိုး ချုပ်ငြိမ်းက နိရောဓသစ္စာ ဧပြိမ်းရာ အမှန် နိဗ္ဗာန် သုခ ရရှိ ခံစားရ၏တည်း။ ။

ရဟန်းတို့ ! ဘဝသစ် ဖြစ်ပွားရခြင်း၏ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းကြောင့် အိုရ၊ သေရ၊ ခြင်း ချုပ်ငြိမ်း၏ဟု ဆိုရာ၌ ဘဝသစ် ဖြစ်ရခြင်း၏ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းကြောင့် အိုရ၊ သေရ၊ ခြင်း ချုပ်ငြိမ်းသလော? သို့မဟုတ် ဤနေရာ၌ အသင်တို့သည် မည်သို့ ဖြစ်ကြကုန်သနည်း? ဘဝသစ် ဖြစ်ရခြင်း၏ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းကြောင့် အိုရ၊ သေရ၊ ခြင်း ချုပ်ငြိမ်း၏ဟုပင် အယူ ရှိကြပါကုန်သည် အရှင်ဘုရား ကပ်ပြုပြင် စီမံရေး ချုပ်ငြိမ်းခြင်းကြောင့် ဝိညာဉ် ချုပ်ငြိမ်း၏။ ဝိညာဉ် ချုပ်ငြိမ်းခြင်းကြောင့် နာမ်၊ ရုပ်၊ ချုပ်ငြိမ်း၏။ (ပေယျာလ) ကပ်ပြုလုပ် စီမံရေး ချုပ်ငြိမ်းသောကြောင့် ဘဝသစ် မဖြစ်ချ။ ဘဝသစ် မဖြစ်သောကြောင့် အိုရ၊ သေရ၊ ခြင်း မဖြစ်။ စိုးရိမ်၊ ပူဆွေး၊

ငိုကြွေး၊ ရခြင်း၊ ကိုယ်စိတ် မချမ်းသာရခြင်း၊ မြင်းစွာ ပင်ပန်းရခြင်း၊ စသည့် လောကဆင်းရဲး ဒုက္ခသစ္စာ အမျိုးမျိုးတို့ မဖြစ်ကုန်။ ဤသို့ကုန်အောင်စုံသည့် ဒုက္ခ သစ္စာမျိုး ချုပ်ငြိမ်းက နိရောဓသစ္စာ ဝေးငြိမ်းရာအမှန် နိဗ္ဗာန်သုခစစ်ကို ရရှိ ခံစားရသတည်း။ ။

ရဟန်းတို့ ! မထိ တွေဝေခြင်း၏ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းကြောင့် ကပ်ပြု စိမ့်ရေး ချုပ်ငြိမ်း၏ဟု ဆိုရာ၌— မထိ တွေဝေခြင်း၏ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းကြောင့် ကပ်ပြု စိမ့်ရေး ချုပ်ငြိမ်းသလော? မ ချုပ်ငြိမ်းသလော? သို့မဟုတ် အသင်တို့ ! ဤနေရာ၌ မည်သို့ ဖြစ်ကြသနည်း? မထိ တွေဝေခြင်း၏ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းကြောင့် ကပ်ပြု စိမ့်ရေး ချုပ်ငြိမ်း၏ဟု အယူ ရှိကြပါကုန်သည် ဘုရား။ ကောင်းလှပြီ။ ရဟန်းတို့ ! ဤသို့လျှင် ဤအကြောင်း မရှိသော် ဤအကျိုး မဖြစ်၊ ဤအကြောင်းတရား ချုပ်ငြိမ်းသော ဤအကျိုးတရား ချုပ်ငြိမ်း၏။ မထိ တွေဝေခြင်း၏ ချုပ်ငြိမ်းခြင်း ဖြစ်ခဲ့သော် ကပ်ပြုငြင် စိမ့်ရေး ချုပ်ငြိမ်း၏။ ကပ်ပြုငြင် စိမ့်ရေး ချုပ်ငြိမ်းခြင်းကြောင့် ဝိညာဉ် ချုပ်ငြိမ်း၏။ ဝိညာဉ် ချုပ်ငြိမ်းခြင်းကြောင့် နာမ်၊ ရုပ်၊ ချုပ်ငြိမ်း၏။ (ပေယျာလ) ကပ်ပြုလုပ် ရေး ချုပ်ငြိမ်းသောကြောင့် ဘဝသစ် မဖြစ်ရ။ ဘဝသစ် မဖြစ်ရသောကြောင့် အိုရ၊ သေရ၊ ခြင်း မဖြစ်။ စိုးရိမ်၊ ပူဆွေး၊ ငိုကြွေး၊ ရခြင်း၊ ကိုယ်၊ စိတ်၊ မချမ်းသာရခြင်း၊ မြင်းစွာ ပင်ပန်းရခြင်း၊ စသည့် လောက ဆင်းရဲး ဒုက္ခ

သစ္စာ အမျိုးမျိုးတို့ မဖြစ်ကုန်။ ဤသို့ ကုန်အောင်စုံသည့်
ဒုက္ခမျိုး ချုပ်ငြိမ်းကာ နိရောဓ သစ္စာ ဇေးငြိမ်းရာ အမှန်
နိဗ္ဗာန် သုခစစ်ကို ရရှိ ခံစားရသတည်း။ ။

ဤသို့ အသင်တို့လည်း ဆိုကုန်၏။ ငါလည်း ဆို၏။
ရဟန်းတို့ ! သင်တို့ ထိုသို့ သိကုန်သော် ရှေးအခါက
ငါတို့ ဖြစ်ဖူးကုန်ပြီးလော့? မဖြစ်ဖူးကုန်ပြီးလော့?
မည်သို့ ဖြစ်ဖူးကုန်ပြီနည်း? အသို့ ဖြစ်ကုန်ပြီနည်း?
ဘယ်သို့ဖြစ်၍ အသို့ ဖြစ်ကုန်ပြီနည်း? ဟု ရှေးအစွန်း
ကို အစွဲပြု၍ ဖြစ်စေ၊ နောင်အခါ ငါတို့ ဖြစ်ရကုန်
ဦးမည်လော? မဖြစ်ရကုန်ဦးအံ့လော့? မည်သို့ ဖြစ်ရ
ကုန်ဦးမည်နည်း? အဘယ်သို့ ဖြစ်၍ အသို့ ဖြစ်ရကုန်
ဦးမည်နည်း? နောက်နောင် အစွန်းကို စွဲ၍ ဖြစ်စေ၊
ယခုအခါ ငါတို့ ဖြစ်ကုန်သလော့? မ ဖြစ်ကုန်သ
လော့? မည်သို့ ဖြစ်ကုန်သနည်း? အသို့ ဖြစ်လေကုန်
သနည်း? ဤသည့် သတ္တဝါတို့သည် ဘယ်မှ လာ၍
ဘယ်သို့ သွားကုန်လိမ့်မည်နည်း? ဟု မျက်မှောက်ကို
စွဲ၍ ဖြစ်စေ၊ ယင်းသို့သော ကာလ-၃-ပါးအစွန်းတို့သို့
ပြေးသွားကုန်ဦးအံ့လော့? မသွားကုန်ပါ အရှင်ဘုရား။

ယင်းသို့ အမှန်အတိုင်း သိမြင်ခဲ့ကုန်သော် ဘုရား
ရှင်ကို ရိုသေခန့်ညား၍ သာ ငါတို့ ပြောဆိုကုန်၏ဟု
ဖြစ်ကုန်ဦးအံ့လော့? မဖြစ်ကြကုန်ပါ။ အရှင်ဘုရား။
ယင်းသို့ သိမြင်ခဲ့ကုန်မှု ရဟန်းသည် ဤသို့-ဟောဉာဏ်

ပြီ။ ငါတို့ ရဟန်းမည်သည် ဤသို့ပင် ပြောဆိုရ၏ဟု
 ဖြစ်ကုန်ဦးအံ့လော့? မဖြစ်ကြပါ ဘုရား။ ဤသို့ အမှန်
 အတိုင်း သိမြင်ခဲ့ကုန်သော် အမှန်အတိုင်း ဟောညွှန်
 ပြသမှု တပါး အခြားသူကို ဆရာဟု ညွှန်ပြပုံ ရန် ရှိကြ
 ကုန်ဦးမည်လော့? ညွှန်ပြရန် မရှိကြပါကုန် အရှင်ဘု
 ရား။ ဤသို့ သိမြင်ခဲ့ကုန်သော် အခြားတပါးသော ရ
 ဟန်း၊ သူတော်၊ သူမြတ်၊ တို့၏ အလေ့၊ အကျင့်၊ နှင့်
 အုတ်အုတ်၊ ကျက်ကျက်၊ မင်္ဂလာ၊ အမင်္ဂလာ၊ အတိတ်၊
 နိမိတ် (ဗေဒင်၊ ယာယဇီ၊ ဂါထာ၊ မန္တန်၊ တန္တရ၊ မန္တရ၊
 စသည် အကုန်ယူ) တို့ကို အနှစ်သာရအားဖြင့် စွဲယူ
 ကြကုန်ဦးမည်လော့? မစွဲယူကြပါကုန် အရှင်ဘုရား။

(ဩဝါဒ ကထာ)

ရဟန်းတို့ ! ယခု အသင်တို့သည် ကိုယ်သိ၊ ကိုယ်မြင်၊
 ကိုသာ ဆိုကြ၊ ပြောကြ၊ ကုန်သည် မဟုတ်ကုန်လော့?
 မှန်ပါကုန်သည် အရှင်ဘုရား။ ကောင်းငှစွာ.....ရဟန်း
 တို့ ! ငါဘုရားသည် အသင်တို့ကို ဤသည့် ထင်ရှား
 သော မျက်မှောက် ကိုယ်သိတရား၊ အခါမဲ့ ကာလ
 မခြား ကောင်းကျိုးရတရား၊ လာလှည့်၊ ကြည့်ရှုလှည့်၊
 ဟု ညွှန်ပြနိုင်သည့် တရား၊ အနီးကပ်၍ ရှုအပ်၊ မြင်အပ်
 သည့်တရား၊ အစဉ်စောင့်ကြပ် အနီးကပ်၍ ကောင်း
 ကျိုးကိုသာ ဆောင်နိုင်သည့်တရား၊ ငဝဖန် သိမြင် ကျင့်
 ဆောင် အားထုတ် လိုက်နာသူတို့ အသီးသီး မျက်

မှောက် လက်ငင်း ချက်ခြင်း ကောင်းကျိုးရတရား၊ နှစ်
 တိုင်းသော သဘာဝတို့ ဖြစ်ကုန်ပြီ။ ထို့ကြောင့် ရဟန်း
 တို့၊ ငါတရား ကောင်းစွာ ဟောပြောပြောအပ်သော ဤ
 သည့် တရားတော်ကို ကျင့်ဆောင် လိုက်နာ အားထုတ်
 သူတို့အား (၁) မျက်မှောက် ကိုယ်တွေ ကောင်းကျိုးရ
 ဖြစ်သည်။ (၂) ထင်ရှားသော ကောင်းကျိုးကို ရစေနိုင်
 သည်။ (၃) ကိုယ်သိ လက်တွေ ကောင်းကျိုးကို ရစေနိုင်
 သည်။ (၄) အခါမဲ့ မလင့်ဆိုင်းပဲ ကောင်းကျိုးကို ဖြစ်
 စေသည်။ (၅) ကာလ မခြား ကောင်းကျိုးကို ပေးနိုင်
 သည်။ (၆) ခေတ် အခါကာလ အပိုင်းအခြား မရှိပဲ
 ကောင်းကျိုးကို ရရောက်နိုင်သည်။ (၇) လာ၍ ကြည့်
 ရှုလှည့်ဟု ညွှန်ပြနိုင်အောင် ကောင်းကျိုးကို ထင်ရှား
 စေသည်။ (၈) အနီးကပ်၍ ရှုမြင်နိုင်လျက် မကွယ်၊ မ
 ငှက်၊ ပေါ်လွင်သော ကောင်းကျိုးကို ဖြစ်စေနိုင်သည်။
 (၉) အနီးကပ်တွင် အစဉ်အမြဲ စေတင့်၍ ကောင်းကျိုး
 ကို ပေးနိုင်သည်။ (၁၀) ငေပန် သိမြင်နိုင်သူ၊ လိုက်နာ
 ကျင့်ဆောင်သူတို့ အသီးသီးသော ကောင်းကျိုး
 ချမ်းသာကို ဖြစ်စေနိုင်သည်။ ဤသို့ ငါတရား ဝန်ခံ
 ဟောပြောချက် စကားသည် ဤသို့သော အကျိုးရရေး
 ကို စွဲ၍ ပင် ရဲရဲတောက် ဝန်ခံညွှန်ကြား ထားချက်
 ဖြစ်သတည်း။ ။

ဤသို့အားဖြင့် အဝိဇ္ဇာ ပစ္စယာ သင်္ခါရာ၊ စသည့်
 ပါဠိစကားကိုသာ ပဋိစ္စ သမုပ္ပါဒ်ဟု မမှတ်အပ်။ ထိုထို

အကြောင်းကို စွဲ၍ ထိုထို အကျိုးတရား သဘာဝဖြစ်ပေါ်ခြင်း၊ ထိုထို အကြောင်းတရား ချုပ်ကွယ် ငြိမ်းဇေးခြင်းကို စွဲ၍ ထိုထို အကျိုးတရား ချုပ်ငြိမ်းကွယ်ပျောက်ခြင်း၊ သဘောမျိုးကို ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အနုလုံ ပဋိလုံ ဟုသာ မှတ်အပ်၏။ ထိုမှတစ်ပါး ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဆက်စပ်ပုံ နည်းမျိုးစုံစွာ နိကာယ်များ၌ ဟောညွှန်ပြချက် အထွေထွေ များစွာ ပါရှိလေသည်။ ။

(၃၇) သမ္မာဒိဋ္ဌိ^၀-အမြင်မှန်။

(မူလပဏ္ဏာသ-သမ္မာဒိဋ္ဌိ^၀ သုတ္တန်)

အရှင် သာရိပုတ္တရာ ထေရ်မြတ်သည် အရှင်တို့? မှန်သော ဉာဏ်အမြင်၊ မှန်သော ဉာဏ်အမြင်၊ ဟု ဆိုအပ်၏။ ဘုရားရှင်၏ တပည့်တော်များသည် မည်မျှလောက်သော အတိုင်းအရှည်ဖြင့် မှန်သော ဉာဏ်အမြင် ရှိသူ ဖြစ်လေသနည်း? ထိုသူမှာ မည်မျှ အတိုင်းအရှည်အားဖြင့် မှန်သော ဉာဏ်အမြင်ရှိသူ ဖြစ်၍ တရားတော်၌ မတုံ့လှုပ် ကြည်ညိုသူ ဖြစ်ချက် ဤသာသနာတော်သို့ သက်ဝင် ရောက်လာသူ ဖြစ်ပါသနည်း? မေးတော်မူပြီ။ ရဟန်း အပေါင်းတို့က ငါ့ရှင် သာရိပုတ် ! ငါတို့သည် အရှင် ဟောညွှန်ချက် တရားကို နာကြားရန်ပင် ခရီးဝေးမှ လာကြကုန်ပြီ။ အရှင်ပင် ထိုအဖြေကို ဟောညွှန်ပါဟု တောင်းပန်ကြကုန်၏။ အရှင်

ထာရိပုတ်သည် ဤသို့ ၁၅-မျိုးသော အမြင်မှန် သာ
သနာဝင် အကျယ်ကို ဟောပြောလေပြီ။

(၁) ကမ်ဖြစ်ပုံ။

အို.....အရှင်တို့ ! တရားရှင်၏ တပည့်တော်များ
သည် အကုသိုလ်ကို ခွဲခြားသိ၏။ အကုသိုလ် ဖြစ်
ကြောင်း အရင်းအမြစ်ကို ခွဲခြားသိ၏။ ကုသိုလ်ကို
ခွဲခြားသိ၏။ ကုသိုလ် ဖြစ်ကြောင်း အရင်းအမြစ်ကို
ခွဲခြားသိ၏။ ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ဖြင့်လည်း မှန်သော
ဉာဏ်အမြင်ရှိသူ ဖြစ်လေသည်။ မှန်သော ဉာဏ်အမြင်
ရှိသူ ဖြစ်၍ တရားတော်၌ မတုံ့လှုပ် ကြည်ညိုသူ ဖြစ်
လျက် ဤသာသနာတော်သို့ သက်ဝင် ရောက်လာသူ
ဖြစ်သည်။

အကုသိုလ်ကား အဘယ်နည်း?

အရှင်တို့ ! သူ့အသက်ကို သတ်ဖြတ်ခြင်းသည်
အကုသိုလ်တည်း။ သူ့ဥစ္စာကို ခိုးယူခြင်း၊ အမေဂုဏ်၌
မှားယွင်း ကျင့်ကြံခြင်း၊ မဟုတ်စကား ပြောဆိုခြင်း၊
ချောပစ်၊ ထုံးတိုက်၊ စကားဆိုခြင်း၊ စကား ကြမ်း
ဆိုခြင်း၊ ပြိန်ဖျင်း၊ သေးနှုတ် စကားဆိုခြင်း၊ သူ့စည်း
စိမ်ကို ရလိစိတ်ထားခြင်း၊ သူတပါး ဖျက်စီးကြောင်း
ကြံစည်ခြင်း၊ အယူအစွဲ ဉာဏ်အမြင် မှားခြင်း၊ တို့
တည်း။ ဤဒုစရိုက်-၁၀-မျိုးကို အကုသိုလ် တရားရဟု
ဆိုအပ်၏။

အကုသိုလ်ဖြစ်ကြောင်း အမြစ် အရင်းကား အဘယ်နည်း ?

အရှင်တို့ ! တသ်မက်ခြင်းသည် အကုသိုလ် ဖြစ်ကြောင်းအမြစ်အရင်းတည်း။ အမျက်ထွက်ခြင်း၊ မသိတွေဝေခြင်း၊ “လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ” ၃-ပါးတို့သည် အကုသိုလ်ဖြစ်ကြောင်း အမြစ်အရင်းတို့တည်း။

ကုသိုလ်ကား-အဘယ်နည်း။

အရှင်တို့ ! သူ့ အသက်သတ်မှုမှ ကြဉ်ရှောင်ခြင်း၊ သူ့ ဥစ္စာကိုခိုးမှုမှ ကြဉ်ရှောင်ခြင်း မဟုတ်စကားပြောဆိုမှုမှ ကြဉ်ရှောင်ခြင်း၊ ချေဒပစ်၊ ကုုံးတိုက်၊ ပြောဆိုမှုမှ ကြဉ်ရှောင်ခြင်း၊ စကားကြမ်း ပြောဆိုမှုမှ ကြဉ်ရှောင်ခြင်း၊ အပြန်၊ အဖျင်း၊ သေးနှုတ်သော ပြောဆိုမှုမှ ကြဉ်ရှောင်ခြင်း၊ သူ့ စည်းစိမ်ကို ရယူလိုစိတ် မထားခြင်း၊ သူတပါးမျက်စိကြောင်းကိုမကြံစည်ခြင်း၊ အယူအစွဲ ဉာဏ်ဖြောင့်မှန်ခြင်း ဟူသော သုစရိုက်-၁၀-မျိုး တို့တည်း။ ဤတရားစုံကို ကုသိုလ်တရားစုဟု ဆိုအပ်၏။

ကုသိုလ်ဖြစ်ကြောင်း အမြစ်အရင်းကား အဘယ်နည်း ?

အရှင်တို့ ! မတသ်မက် ခြင်းသည် ကုသိုလ်ဖြစ်ကြောင်း အမြစ်အရင်းတည်း။ အမျက် မထွက်ခြင်း၊ အသိဉာဏ် မတွေဝေခြင်း၊ “အလောဘ၊ အဒေါသ၊ အ

မောဟ” ၃-ပါးတို့သည် ကုသိုလ်ဖြစ်ကြောင်း အမြင် အရင်းတို့တည်း။

အရှင်တို့ ! ဘုရားရှင်၏ တပည့်များသည် ဤသို့ပြီး အားဖြင့် အကုသိုလ်ကို ခွဲခြားသိ၏။ အကုသိုလ်ဖြစ်ကြောင်း အမြင်အရင်းကို ခွဲခြားသိ၏။ ကုသိုလ်ကို ခွဲခြားသိ၏။ ကုသိုလ်ဖြစ်ကြောင်း အမြင်အရင်းကို ခွဲခြားသိ၏။ ထိုသို့ အမှန်သိသူသည် ကုန်အောင်စုံ အားဖြင့် တသမက်ခြင်း လောဘ၊ တည်ကိန်း နေသည်ကို ပယ်စွန့်နိုင်၍ ရန်ညှိုးဖွဲခြင်း (ဒေါသ) တည်ကိန်း နေသည်ကို ပယ်စွန့်၍ ငါ့ဟု စွဲယူ မာန်ထောင် (မာန) တည်ကိန်းနေသည်ကို ပယ်စွန့်၍ တွေဝေခြင်း အမြင်မှား အထင်မှား မောဟကို ပယ်ကာ အသိဉာဏ် အမြင်မှန်ကို ဖြစ်စေခဲ့သော် ယခုမျက်မှောက်၌ပင် ဆင်းရဲ ကုန်ဆုံးလေသည် (နိဗ္ဗာန်ရောက်)။

ဤမျှဖြင့် ဘုရားရှင်၏ တပည့်တော်များသည်ဉာဏ် အမြင်မှန်သူဖြစ်၍ ဖြောင့်မှန်သော ဉာဏ်အမြင်ရှိ၍ တရားတော်၌ မတုန်လှုပ် ကြည်ညိုလျက် သာသနာတော်သို့ သက်ဝင်ရောက်သူ ဖြစ်လေသည်။

ငါ့ရှင် သာရိပုတ် ဤမျှပင်လော ? သာသနာတော် သက်ဝင်ရောက်ကြောင်း အခြား နည်းလမ်းများ ရှိပါသေးသလော ? ဟု မေးလျှောက်ကြပြန်သော် ရှိပါ

သေးသည် အရှင်တို့ဟု ဝန်ခံ၍ ဤသို့ ဟောညွှန် ဖြေဆို
လေပြီ။ ။

(၂) အာဟာရ-၄-ပါး။

အရှင်တို့ ! ဘုရားရှင်၏ တပည့်သားတော်သည်
“အာဟာရကို ခွဲခြားသိ၏။ အာဟာရ ဖြစ်ကြောင်း
ကို ခွဲခြားသိ၏။ အာဟာရ လက်စသတ် ချုပ်ငြိမ်းရာ
ကို ခွဲခြားသိ၏။ အာဟာရ ချုပ်ငြိမ်းရေး အကျင့်ကို
ခွဲခြားသိ၏။ ဤအတိုင်းအရှည်ဖြင့် ဘုရားရှင်၏ တ
ပည့်သားတော်များသည် အယူ အသိညာဏ်မြင်ရှိ၍
တရားတော်၌ မတုန် မလှုပ် တည်တန့်လျက် သာသနာ
တော်၌ သက်ဝင်ရောက်သူ ဖြစ်လေသည်။

အာဟာရကား အဘယ်နည်း ?

အရှင်တို့ ! ထင်ရှားရှိပြီး သတ္တဝါတို့ တည်တန့် နေ
နိုင်ရန်၊ ဖြစ်ပွားခါစ၊ သတ္တဝါအား ထောက်ပံ့ရန်၊ အ
လို့၌၊ အာဟာရ-၄-မျိုးရှိကုန်၏။ အာဟာရသည်
(၁)ကြမ်းထမ်း၊ နူးညံ့၊ နှစ်စုံအားဖြင့် ဖြစ်သော အထူး
အခွဲ၊ ပြုလုပ် စားသုံးသော အစာ အာဟာရရင်း (၂)
ထွေထွေ ခံစားခြင်းဟူသော နှစ်ခုမြောက်အစာ အာဟာ
ရရင်း (၃) ပိတ်၌ စေ့ဆော်ခြင်းဟူသော သုံးခုမြောက်
အစာ အာဟာရရင်း (၄) အထူးထူး သိခြင်း ပိညာဏ်ဟူ
သော အစာ အာဟာရရင်း၊ ဤလေးမျိုးတို့တည်း။

အာဟာရ ဖြစ်ကြောင်းကား အဘယ်နည်း ?

အရှင်တို့ ! အာဟာရ-၄-မျိုး၌ တသ်မဏ်ခြင်းသည် အစာ အာဟာရ ဖြစ်ကြောင်းတည်း။

အာဟာရ ချုပ်ငြိမ်းရာကား အဘယ်နည်း ?

အရှင်တို့ ! အာဟာရ၌ တသ်မဏ်ခြင်းမှ ပယ်စွန့် နှိုင်းခြင်းသည် အာဟာရ ချုပ်ငြိမ်းရာပင်တည်း။

အာဟာရ ချုပ်ငြိမ်းရေး အကျင့်ကား အဘယ် နည်း ?

အရှင်တို့ ! မှန်သော အမြင်ဥာဏ်၊ မှန်သော အကြံ အစည်၊ မှန်သော အပြောအဆို၊ မှန်သော အလုပ်အ ကိုင်၊ မှန်သော အသက်မွေးမှု၊ မှန်သော အားထုတ်မှု၊ မှန်သော အောက်မေ့မှု၊ မှန်သော တည်တန့်မှု၊ ဟူသော ဤ-၈-ပါးသော ကျင့်စဉ်တရားပင်တည်း (မဂ္ဂင်)။

ဤသို့အားဖြင့် ဘုရားရှင်၏ တပည့်တော်များသည် အာဟာရကို ခွဲခြားသိ၏။ (ဒုက္ခ)အာဟာရ ဖြစ် ကြောင်းကို ခွဲခြားသိ၏။ (သမုဒယ) အာဟာရ ချုပ် ငြိမ်းရာကို ခွဲခြားသိ၏။ (နိရောဓ) အာဟာရ ချုပ်ငြိမ်း ရေး ကျင့်ဝတ်ကို ခွဲခြားသိ၏။ (မဂ္ဂ) ကုန်အောင်စုံ သော တသ်မဏ်ခြင်း တည်ကိန်းနေသည်ကို ပယ်၍ (လောဘ) ရန်ညှိုးကိန်းသည်ကို ပျောက်၍ (ဒေါသ) ငါ့ဟုထင်မှတ်ချက် တည်ကိန်းသည်ကို နှုတ်ပယ်လျက်

(မ၁န)မသိ တွေဝေနေခြင်းကို ပယ်ကာ (မောဟ)အသိဉာဏ်မှန်ကို ဖြစ်စေခဲ့သော် ဤမျက်မှောက် ဘဝ၌ ပင် ဆင်းရဲးကုန်ဆုံးလေသည်။

အို.....အရှင်! ထိုမှတပါး အခြားသော အမြင်ဉာဏ်မှန် ဖြစ်ကြောင်းနည်းများ ရှိပါသေးသလော ? ဟု မေးလျှောက်ရာ အို....အရှင်တို့! ရှိပါသေး၏ဟု ဖြန်ကြားကာ ဤသို့ ဟောညွှန်ပြလေ၏။

(၃) ဒုက္ခ-ဆင်းရဲ။

အို.....အရှင်တို့! ဆင်းရဲးခြင်းကိုခွဲခြားသိ၏။ ဆင်းရဲးဖြစ်ကြောင်းကို ခွဲခြားသိ၏။ ဆင်းရဲး လက်စသတ်ချုပ်ငြိမ်းရာကို ခွဲခြားသိ၏။ ဆင်းရဲး ချုပ်ငြိမ်းရေးကျင့်ဝတ်မှန်ကို ခွဲခြားသိ၏။ ဤမျှဖြင့်လည်း ဘုရားရှင်၏ တပည့်တော်များသည် အယူ အသိဉာဏ်မှန်သူ၊ မတုန်ယှုပ် ကြည်ညိုသူ၊ ဖြစ်လေသည်။

ဆင်းရဲးခြင်းကား အဘယ်နည်း ?

အရှင်တို့! သုံ, ဘဝ, ထိုထို၌ တဝဲးလယ်လယ် ထပ်ခါထပ်ခါ ဖြစ်ရခြင်းသည် ဆင်းရဲးတည်း။ အိုရ, နာရ၊ သေပျောက်ရ, စိုးရိမ်ရ, ငိုကြွေးရ, ကိုယ်စိတ်-၂-ဖြာ ဆင်းရဲးရ, ပြင်းစွာ ပူပန်ရ, လိုရာမရ, ခြင်းတို့သည် ဆင်းရဲးတို့တည်း။ အချုပ်အားဖြင့် စွဲလမ်းခြင်းရှိနေသော ကိုယ်အရ-၅-မျိုးသည်ပင် ဆင်းရဲးဖြစ်ကုန်၏။

ဆင်းရဲး ဖြစ်ကြောင်းကား အဘယ်နည်း ?

တဖန် ဘုံ,ဘဝ, အသစ်၌ ဖြစ်စေတတ်သည့်, ဖြစ်ထိုသည့်, နှစ်သက်ခြင်းနှင့် တကွဖြစ်သော ကာမတဏှာ, ဘဝတဏှာ, ဝိဘဝတဏှာ, ၃-မျိုးသော တဿမက်ခြင်းတို့တည်း။

ဆင်းရဲး ချုပ်ငြိမ်းရာကား အဘယ်နည်း ?

ထိုသည့် တဿမက်ခြင်း တဏှာ-၃-မျိုးကို အကြွင်းမဲ့ ချုပ်ခြင်း, စွန့်လွှတ်ခြင်း, လွတ်လွတ်စွန့်ပယ်ခြင်း, လွတ်လပ်ခြင်း, ထွယ်တာ ကပ်ငြိ မရှိခြင်းသည် ဆင်းရဲးဟူသမျှ လက်စသတ် ချုပ်ငြိမ်းရာတည်း။

ဆင်းရဲး ချုပ်ငြိမ်းရေး ကျင့်ဝတ် ကား အဘယ်နည်း ?

မှန်သော ဥာဏ်အမြင်, စသော ပြဆိုခဲ့ပြီး-ဂ-ပါးသော ကျင့်စဉ် ကျင့်ဝတ် မဂ္ဂင်တရားတို့ပင်တည်း။ ဤဆင်းရဲးစသည့်-၄-မျိုးကို ခွဲခြားသိလျက် ကုန်အောင်စုံသည့် တဿမက်ခြင်း, ရန်ညှိုးဖွဲခြင်း, တည်ကိန်းနေရေးတို့ကို ပယ်စွန့် ဖျက်ဆီးကာ ငါ့ဟု ထင်မှတ် စွဲလမ်းခြင်း တည်ကိန်းနေသည်ကို နှုတ်ပယ်ခြင်း, ထွေဝေခြင်း မရှိပဲ အသိဥာဏ်ကို ဖြစ်စေသော် ဤမျက်မှောက် အခု ဘဝ၌ပင် ဆင်းရဲးမျိုးစုံ ကုန်ဆုံးနိုင်၏။

ဤမှတစ်ပါး အခြားသော သာသနာဝင် ဖြစ်ကြောင်း

ရှိပါသေးသလော? ဟု မေးမြန်းရာ ရှိသေးကြောင်းကို ဤသို့ ဟောညွှန်လေပြီ။

(၄) အိုခြင်းနှင့်သေခြင်း။

အို.....အရှင်တို့ ! အိုရခြင်းနှင့်သေရခြင်းကို ခွဲခြားသိခြင်း၊ အိုရကြောင်းနှင့် သေရကြောင်းကို ခွဲခြားသိခြင်း၊ အိုရခြင်းနှင့်သေရခြင်းတို့ လက်စသတ်ချုပ်ငြိမ်းရာကို ခွဲခြားသိခြင်း၊ အိုရခြင်းနှင့် သေရခြင်းတို့ ချုပ်ငြိမ်းရေး ကျင့်ဝတ်ကို ခွဲခြားသိခြင်း၊ ဟူသော သစ္စာ ၄-ချက်ဖြင့် သိခြင်းတို့တည်း။ ဤမျှဖြင့်လည်း အသိမှန်သာသနာဝင် ဖြစ်၏။

အိုခြင်းနှင့်သေခြင်း၊ ဟူသည် အဘယ်နည်း ?

အို.....အရှင်တို့ ! ထိုထို ဘုံ၊ ဘဝ၊ သတ္တဝါ အဖြစ်၌ အိုမင်းခြင်း၊ ရင့်ရော်ခြင်း၊ ကျိုးခြင်း၊ ပျက်ခြင်း၊ အသား၊ အရေ၊ တွန့်ရှုံ့ခြင်း၊ အသက် ယုတ်လျော့ခြင်း၊ မျက်စိစသော ဣန္ဒြေတို့ ပျက်စီး၊ ချို့ငဲ့ခြင်း၊ အမြင်အားစသည် လျော့ပါးခြင်း၊ ဤအားလုံးသည် အိုရခြင်းမည်၏။ ဘုံ၊ ဘဝ၊ သုတ္တဝါ၊ တို့၏ ရွှေ့ခြင်း၊ လျော့ခြင်း၊ ပျက်စီးရခြင်း၊ ကွယ်ပျောက်ခြင်း၊ အသက်ကုန်ခြင်း၊ ကာလလွန်ခြင်း၊ ကိုယ်အရ ပျက်စီးခြင်း၊ ကိုယ်ကောင် စွန့်ပစ်ချခြင်း၊ အသက် ပြတ်စဲ ကင်းကွာသွားခြင်း၊ ဤအားလုံးသည် သေခြင်းမည်၏။

အိုကြောင်းနှင့် သေကြောင်းကား အဘယ်နည်း?

အို.....အရှင်တို့ ! ထိုထို ဘုံဘဝ၌ သတ္တဝါ တဦး တယောက်ဟူ၍၊ ဖြစ်ပေါ် လာရခြင်းကြောင့်သာ (ဇာတိ)အိုရခြင်းနှင့်သေရခြင်း၏ အကြောင်းတည်း။

အိုခြင်းနှင့် သေခြင်း ချုပ်ငြိမ်း ရာကား အဘယ်နည်း ?

အို.....အရှင်တို့ ! ထိုထို ဘုံဘဝ၌ သတ္တဝါ တဦး တယောက်ဟူ၍၊ ဖြစ်ပေါ် ပေါက်ဖွားလာခြင်း မရှိခဲ့သော် အိုခြင်းနှင့်သေခြင်း ချုပ်ငြိမ်းရာတည်း။

အိုခြင်းနှင့်သေခြင်း ချုပ်ငြိမ်းရေး ကျင့်ဝတ်ကား အဘယ်နည်း ?

အို....အရှင်တို့ ! ပြဆိုခဲ့သော အမွန်အကန် သိခြင်း ဥာဏ် အမြင်စသော-ဂ-မျိုး ဖြူစင်သော ကျင့်ဝတ်ပင်တည်း။ ဤသို့အားဖြင့် ခွဲခြားသိသူသည် ကုန်အောင် စုံသော တယ်မော်ခြင်း၊ ပြစ်မှားခြင်း၊ ငါဟု ထင်မှတ်ခြင်း၊ တည်ကိန်း နေရေးများကို ပယ်ဖြတ်၍ မတွေ့ဝေဝဲး အသိဥာဏ်မှန်ကို ဖြစ်စေသော် ဤမျက်မှောက် ဘဝ၌ပင် ဆင်းရဲ အလုံး ကုန်ဆုံး၏။ ဤမျှဖြင့်လည်း အယူ အသိ ဥာဏ်မှန် ကုန်လျှပ်မဲ့ သာသနာဝင် ဖြစ်နိုင်၏။

ဤမှတစ်ပါး အခြားသော သာသနာဝင်ဖြစ်ရန် ရှိပါသေးသလော ? မေးလျှောက်ရာ ရှိသေးကြောင်းကို ဤသို့ ဟောပြော၏။

(၅) ဘဝ ဖြစ်ရေး။

အို....အရှင်တို့! ဘဝသစ်၌ တဖန် သတ္တဝါဟု ဖြစ်ရခြင်းကိုခွဲခြားသိခြင်း၊ သဝသစ်၌ တဖန် သတ္တဝါဟု ဖြစ်ကြောင်းကိုခွဲခြားသိခြင်း၊ ဘဝသစ်၌ တဖန် သတ္တဝါဟု ဖြစ်ရခြင်းမှ ချုပ်ငြိမ်းရာ ကိုခွဲခြားသိခြင်း၊ ဘဝသစ်၌ တဖန် သတ္တဝါဟု ဖြစ်ရခြင်းမှ ချုပ်ငြိမ်းရာ ကျင့်ဝတ်ကို ခွဲခြားသိခြင်း၊ ဤ-၄-မျိုးတို့ပင်တည်း။

ဘဝသစ်၌ ဖြစ်ရခြင်း ဟူသည် အဘယ်နည်း ?

အို.....အရှင်တို့! ထိုထို ဘုံဘဝ လောက၌ သတ္တဝါဟု ဖြစ်ပွားခြင်း၊ ထင်ရှား ပေါ်ပေါက်လာခြင်း၊ သက်ရောက်ခြင်း၊ ဖြစ်ပေါ်ခြင်း၊ ကိုယ်အရ ဖြစ်ပွားလာခြင်းတည်ရာ-၆-မျိုး ရရှိခြင်း၊ ဤအားလုံးစုံသည် ဘဝသစ်၌ ဖြစ်ခြင်းမည်၏။

ဘဝသစ်၌ ဖြစ်ကြောင်းကား အဘယ်နည်း ?

အို.....အရှင်တို့! ဝဋ်နိဿိတ၊ တဏှာ-၃-ပါး၌ မှီ၍ အလိုရှိ၍ ပြုလုပ်ရှာဖွေသော ကုသိုလ်နှင့် အကုသိုလ်-၂-မျိုးပင်တည်း။ ထိုထို ဘုံဘဝ၌ ဖြစ်လိုရေး၊ လူဖြစ်ရေး၊ နတ်ဖြစ်ရေး၊ ဗြဟ္မာဖြစ်ရေး၊ တို့အတွက် ဧါနုမ္မ၊ သီလမ္မ၊ ဘာဝနာမ္မ၊ သုစရိတ်မ္မတို့ကို ပြုလုပ်ခြင်းပင်တည်း။

ဘဝသစ်၏ ချုပ်ငြိမ်းရာဟူသည် အဘယ်နည်း ?

အို.....အရှင်တို့ ! ထိုဝဋ်နိဿိတ ကုသိုလ်စုကို မရှာဖွေပဲ ဒုစရိတ်မှ ကင်း၍ ကုသိုလ်ကမ်, အကုသိုလ်ကမ်-၂-ပါးတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းပင် ဘဝ၏ချုပ် ရာ ငြိမ်းရာတည်း။ ကုသလာ.ကုသလံဟံပင်။

ဘဝသစ်၏ ချုပ်ငြိမ်းရေး ကျင့်ဝတ်ကား အဘယ်နည်း ?

အို.....အရှင်တို့ ! အမှန်အကန် အသိဉာဏ် အမြင် စသော အင်္ဂါ-ဂ-မျိုးရှိ ဖြူစင်သော ကျင့်စဉ်ဝတ္တရား ပင်တည်း။ ဤသို့ ဘဝသစ်၌ ဆိုင်ရာ ဖြစ်ပွားရရေးကို ခွဲခြားသိ၍ တယ်မက်ခြင်း, ပြစ်မှားခြင်း, ထင်မှတ် စွဲလမ်းခြင်း, တည်ကိန်း နေရေးတို့ကို ပယ်စွန့် ပစ်ခါ တွေ့ပေခြင်း မရှိ အသိဉာဏ်မှန် ဖြစ်ခဲ့သော ဤမျက်မှောက် ဘဝ၌ပင် ဆင်းရဲ ကုန်ဆုံး၏။ ဤမှဖြင့် အမြင် အသိ ဉာဏ်မှန် သူသည် သာသနာဝင် ဖြစ်၏။

အသိဉာဏ်မှန် သာသနာဝင် ဖြစ်ရန် အခြားအကြောင်းများ ရှိပါသေးသလော ? မေးလျှောက်ပြန်ရာ ရှိပါသေးကြောင်းကို ဤသို့ ဟောညွှန်ပြန်၏။

(၆) ကမ်ဘဝ (ကမ္မဘဝ)။

အို....အရှင်တို့ ! ကုသိုလ်, အကုသိုလ်, ကမ်ဟူသော ဘဝကို ခွဲခြားသိခြင်း, ကမ်ဘဝ ဖြစ်ကြောင်းကို ခွဲခြားသိခြင်း, ကမ်ဘဝ၏ ချုပ်ငြိမ်းရာကို ခွဲခြား

သိခြင်း၊ ကမ်ဘဝ ချုပ်ငြိမ်းရေး ကျင့်ဝတ်ကို ခွဲခြား
သိခြင်း၊ ဤ-၄-မျိုးတို့ပင်တည်း။

အို.....အရှင်တို့ ! ဘဝဟူသည် ကာမဘုံ ဘဝသို့
ရောက်ရေးကမ်၊ ရူပဘုံ ဘဝသို့ ရောက်ရေးကမ်၊ အရူ
ပဘုံ ဘဝသို့ ရောက်ရေးကမ်၊ လောကီ ကမ်ဘဝ-၃-
မျိုး၊ လောကုတ္တရာ အဝတ္ထာဘုံ ဘဝရောက်ရေး ကမ်
၁-မျိုး၊ ပေါင်း-၄-မျိုးတည်း။

ကမ်ဘဝ ဖြစ်ကြောင်းကား အဘယ်နည်း ?

အို.....အရှင်တို့ ! ထိုထို လောကီ ကုသိုလ်ကမ်နှင့်
လောကီ ဘုံဘဝ ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်တို့ရန်ကို စွဲလမ်းခြင်း၊
လောကုတ္တရာ ကုသိုလ်ကမ်နှင့် အဝတ္ထာ အနိက်အ
တန့် ဘုံဘဝ၌ အရိယာ ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်တို့ရန် အာသိသ
ထားခြင်း၊ အားထုတ်ခြင်း၊ တို့တည်း။

ကမ်ဘဝ ချုပ်ငြိမ်းရာကား အဘယ်နည်း ?

အို....အရှင်တို့ ! ထိုထို ဘုံဘဝ၌ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ
ဖြစ်တို့ရန် အစွဲ ဥပါဒါန် ကင်းခြင်းတည်း။

ကမ်ဘဝ ချုပ်ငြိမ်းရေး ကျင့်ဝတ်ကား အဘယ်
နည်း ?

အို.....အရှင်တို့ ! အမှန်အကန် အသိဉာဏ် အမြင်
စသော ကျင့်ဝတ်-၈-ပါး မဂ္ဂင် တရားပင်တည်း။ ဤသို့
အားဖြင့် ကမ်ဘဝဆိုင်ရာ-၄-မျိုးကို ခွဲခြားသိလျက်

တသ်မက်စွဲလမ်းခြင်း တည်ကိန်း နေရေး စသည်ကို လတ်မခံ ပယ်စွန့်ကာ အသိဉာဏ်မှန် ဖြစ်ပေါ် ခဲ့သော် ဤမျက်မှောက်၌ပင် ဆင်းရဲကုန်ဆုံး၏။ ဤသို့ အမြင် အသိဉာဏ် မှန်သူသည် တုန်လှုပ်မဲ့ သာသနာဝင် ဖြစ်လေ၏။

ဤမှတစ်ပါး အသိဉာဏ် အမြင်မှန် သာသနာဝင်ဖြစ်ရန် အခြားအကြောင်းများ ရှိပါသေးသလော ? တဖန်ထပ်မံ မေးလျှောက်ပြန်ရာ ရှိပါသေး၏ဟု ဖြေကြား၍ ဤသို့ ဟောထွန်းလေ၏။

(၇) ဥပါဒါန်။

အို.....အရှင်တို့ ! ခိုင်မြဲစွာ စွဲလမ်းခြင်း ဥပါဒါန်ကို စွဲခြားသိခြင်း၊ ဥပါဒါန်ဖြစ်ကြောင်းကို စွဲခြားသိခြင်း၊ ဥပါဒါန်၏ ချုပ်ငြိမ်းရာကို စွဲခြားသိခြင်း၊ ဥပါဒါန်၏ ချုပ်ငြိမ်းရေး ကျင့်ဝတ်ကို စွဲခြားသိခြင်း၊ ဤ-၄မျိုးတို့ပင်တည်း။

ဥပါဒါန်ဟူသည် အဘယ်နည်း ?

အို.....အရှင်တို့ ! စွဲလမ်းခြင်း ဥပါဒါန် ဟူသည် (၁) ၅-ပါးအာရုံကာမဂုဏ်၌င်း၊ ဘုံဘဝ၌င်း၊ လောကီစည်းစိမ်ဥစ္စာ အမျိုးမျိုး၌င်း၊ တသ်စွဲခြင်း (၂) အယူမှား၊ အသိမှားတို့၌ တသ်စွဲခြင်း၊ (၃) ကျင့်ဝတ်ပရိပတ်အလေ့ ဟူသောကမ်း၌ တသ်စွဲခြင်း၊ (၄) ကိုယ်ခန္ဓာ၌ တသ်စွဲခြင်း၊ ဤ-၄-မျိုးတို့တည်း။

ဥပါဒါန် ဖြစ်ကြောင်းကား အဘယ်နည်း ?

အို.....အရှင်တို့ ! သမုဒယသစ္စာ တဏှာတသ်မက်
စွဲလမ်းခြင်းပင်တည်း။

ဥပါဒါန်၏ ချုပ်ငြိမ်းရာကား အဘယ်နည်း ?

အို.....အရှင်သို့ ! တဏှာလောဘတသ်မက်စွဲလမ်း
ခြင်းကို အကြွင်းမဲ့ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းပင်တည်း။ တသ်မက်
စွဲလမ်းခြင်း မရှိခြင်းတည်း။

ဥပါဒါန် ချုပ်ငြိမ်းရေး ကျင့်ဝတ်ကား အဘယ်
နည်း ?

အို....အရှင်တို့ ! အမွန်အကန် အသိဉာဏ် အမြင်
စသော အရိယာတို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော မဂ္ဂင်-ဂ-ပါး
ကျင့်ဝတ်တရားပင်တည်း။ ဤသို့လျှင် အစွဲ၊ အလမ်း
တသ်မက်၊ ခြင်း ဥပါဒါန်ကို သိ၍ တသ်မက်တည်
ကိန်း နေရေးတို့ကို စွန့်ပယ် ကင်းကွာစေ၍ အမြင်မွန်
အသိဉာဏ်ကို ရရောက်ခဲ့သော် ဤမျက်မှောက်၌ပင်
ဆင်းရဲ ကုန်ဆုံးနိုင်၏။ ဤမျှဖြင့် အမြင်မွန်ဉာဏ်ကို ရရှိ
၍ တုန်လှုပ်မဲ့ သာသနာဝင် ဖြစ်လေ၏။

ဤမှတစ်ပါး အမြင်မွန် အသိဉာဏ် သာသနာဝင်
ဖြစ်နိုင်ရန်အကြောင်း ရှိပါသေးသလော ? ဟု မေး
လျှောက်ပြန်ရာ ရှိပါသေး၏ဟု ဤသို့ ဟောညွှန်လေ
သည်။

(၈) တသ်မက် စွဲခြင်း။

အို.....အရှင်တို့! တသ်မက် စွဲခြင်းကို ခွဲခြား သိခြင်း၊ တသ်မက် စွဲခြင်း အကြောင်းကို ခွဲခြားသိခြင်း၊ တသ်မက် စွဲခြင်း၏ ချုပ်ငြိမ်းရာကို ခွဲခြား သိခြင်း၊ တသ်မက် စွဲခြင်း၏ ချုပ်ငြိမ်းရေး ကျင့်ဝတ်ကို ခွဲခြားသိခြင်း၊ ဤ-၄-မျိုးတို့တည်း။

တသ်မက် စွဲခြင်း ဟူသည် အဘယ်နည်း ?

အို.....အရှင်! တသ်မက်စွဲခြင်းကား.....ရုပ်အဆင်း၌ တသ်မက် စွဲခြင်း၊ အသံ၌၊ အနံ့၌၊ အရသာ၌၊ ကိုယ်အတွေ့၌၊ တသ်မက် စွဲခြင်း၊ ထိုထို မိတ်ကူး ထင်မိ ထင်ရာ တရားတို့၌ တသ်မက် စွဲခြင်း၊ ဟု ဤ-၆-မျိုး အာရုံတရားတို့ပင်တည်း။

တသ်မက် စွဲခြင်းအကြောင်းကား အဘယ်နည်း?

အို.....အရှင်တို့! ထိုထို တသ်မက် စွဲစရာ လောကီအာရုံ ကာမဂုဏ်၊ ကို ကိုယ်၊ မိတ်၊ ၂-မျိုးက ခံစားခြင်း၊ ခံစားနေမှု ပင်တည်း။

တသ်မက်စွဲခြင်း ချုပ်ငြိမ်းရာကား အဘယ်နည်း?

အို.....အရှင်တို့! ထိုထို တသ်မက် စွဲစရာ လောကီအာရုံ ကာမဂုဏ်တို့ကို ကိုယ်၊ မိတ်၊ ၂-မျိုးက ခံစားနေခြင်း၊ ခံစားနေမှု အကြွင်းမဲ့ ဖြတ်စဲ ချုပ်ငြိမ်းခြင်း သည် တသ်မက်စွဲခြင်း ချုပ်ငြိမ်းရာတည်း။

တသ်မက် ခွဲခြင်း ချုပ်ငြိမ်းစရာ ကျင့်ဝတ်ကား
အဘယ်နည်း ?

အို.....အရှင်တို့ ! အရိယာ တို့၏ ဥစ္စာ ဖြစ်သော
မဂ္ဂင်-ဂ-ပါး, ကျင့်ဝတ် တရားတို့ပင်တည်း။ ဤသို့
အားဖြင့် အမြင် အသိဉာဏ်မှန် တုန်လှုပ်ခြင်း ကင်းမဲ့
ကာ သာသနာဝင်ဖြစ်လေ၏။

အို....အရှင် သာရိပုတ် ! သာသနာဝင်ဖြစ်ကြောင်း
အခြားသော နည်းများ ရှိပါသေးသလော ? ဟု မေး
လျှောက်ရာ ရှိပါသေးသည်ဟု ဤသို့ ဟောညွှန်ပြလေ
၏။

(၉) ခံစားခြင်း။

အို.....အရှင်တို့ ! ခံစားခြင်း, ခံစားခြင်းဖြစ်ကြောင်း
ခံစားခြင်း ချုပ်ငြိမ်းရာ, ခံစားခြင်း ချုပ်ငြိမ်းရေး ကျင့်
ဝတ်, ဤ-၄-ပါးကို ခွဲခြားသိခြင်းပင်တည်း။

ခံစားခြင်း ဟူသည် အဘယ်နည်း ?

အို....အရှင်တို့ ! ခံစားခြင်း ဟူသည်—မျက်စိ၌ အ
ဆင်း ရူပါရုံကို ထိခိုက် ဖြစ်ပွားသော ခံစားခြင်း, နား၌
အသံ သဒ္ဒါရုံကို ထိခိုက်ဖြစ်ပွားသော ခံစားခြင်း, နှာ
ခေါင်း၌ ယနံ ဝန္ဓာရုံကို ထိခိုက်ဖြစ်ပွားသော ခံစား
ခြင်း, လျှာ၌ အရသာရုံကို ထိခိုက်ဖြစ်ပွားသော ခံစား
ခြင်း, ကိုယ်ကာယ၌ အချမ်း, အပူ, အကြမ်း, အနွှဲ, အ

တွေ့အထိ ဖောဠဗ္ဗာရုံကို ထိခိုက်ဖြစ်ပွားသော ခံစားခြင်း၊ စိတ်၌(ဟဒယ၌)ထိုထိုအာရုံ ကောင်းဆိုး-၂-ပါးကို ကြံစည်စိတ်ကူး အထူးထူးဖြင့် ထိခိုက်ဖြစ်ပွားသော ခံစားခြင်း၊ ဟု-၆-မျိုးပင်တည်း။

ခံစားခြင်း ဖြစ်ကြောင်းကား အဘယ်နည်း ?

အို.....အရှင်တို့ ! ခံစားခြင်း-၆-မျိုးသည် တည်ရာဌာန, အာရုံ, အသိစိတ်-၃-ပါးသည် ခံစားခြင်း ဖြစ်ကြောင်းတည်း။

ခံစားခြင်း ချုပ်ငြိမ်းရာကား အဘယ်နည်း ?

အို.....အရှင်တို့ ! အာရုံနှင့် အာရမ္မဏီက တွေ့သိမှု မရှိခြင်းသည် (တွေ့ထိသော်လည်း မသာယာခြင်း) ခံစားခြင်း ချုပ်ငြိမ်းရာပင်တည်း။

ခံစားခြင်း ချုပ်ငြိမ်းရေး ကျင့်ဝတ်ကား အဘယ်နည်း ?

အို.....အရှင်တို့ ! ခံစားခြင်းမှ ချုပ်ငြိမ်းရေး ကျင့်ဝတ်ကား မဂ္ဂင်-၈-ပါး အမှန် ကျင့်ဝတ် တရားပင်တည်း။ ဤသို့ ခံစားခြင်းဆိုင်ရာ-၄-မျိုးကို ခွဲခြားသိမြင်တတ်မက်ခြင်း တည်ကိန်း နေရေးစသည်ကို ပယ်စွန့်၍ အသိဉာဏ်မှန်သို့ ရရောက်ခြင်းသည် ဆင်းရဲကုန်ဆုံး၏။ ဤသို့ဖြင့် အသိအမြင် ဉာဏ်မှန် တုန်လှုပ်မဲ့ သာသနာဝင် ဖြစ်လေ၏။ ။

အို.....အရှင်သင်္ခါရုတ် ! သာသနာဝင် ဖြစ်သော
အခြား အကြောင်းများ ရှိပါသေးသလော ? ဟု မေး
လျှောက်ရာ ရှိပါသေးသည်ဟု ဤသို့ ဟောညွှန်ပြန်
လေ၏။ ။

(၁၀) တွေ့ထိခြင်း။

အို.....အရှင်တို့ ! တွေ့ထိခြင်း၊ တွေ့ထိခြင်း၏ အ
ကြောင်း၊ တွေ့ထိခြင်း၏ ချုပ်ငြိမ်းရာ၊ တွေ့ထိခြင်း ချုပ်
ငြိမ်းရေး ကျင့်ဝတ်၊ ၄-ပါးတို့ကို ခွဲခြားသိခြင်းပင်
တည်း။ ။

တွေ့ထိခြင်းဟူသည် အဘယ်နည်း?

အို.....အရှင်တို့ ! တွေ့ထိခြင်းကား မျက်စိ၊ နား၊
နှာခေါင်း၊ လျှာ၊ ကိုယ်၊ ဟဒယရုပ်၊ ဟူသော တည်ရာ
ဌာန-၆-မျိုးတို့၌ အာရုံကိုယူသော် အသိစိတ်ဖြစ်ပွား
တွေ့ထိခြင်း-၆-မျိုးတို့ပင်တည်း။ ။

တွေ့ထိခြင်း အကြောင်းကား အဘယ်နည်း?

အို.....အရှင်တို့ ! ထို တည်ရာ ဌာန ၆-မျိုးသည်
တွေ့ထိခြင်း အကြောင်းတို့ပင်တည်း။ ။

တွေ့ထိခြင်း၏ ချုပ်ငြိမ်းရာကား အဘယ်နည်း?

အို.....အရှင်တို့! ထိုတည်ရာ-၆-မျိုး ချုပ်သော်
တွေ့ထိခြင်း-၆-မျိုး ချုပ်ငြိမ်းရာပင်တည်း။ ။

တွေ့ထိခြင်း ချုပ်ငြိမ်းရေး ကျင့်ဝတ်ကား အဘယ်
နည်း?

အို.....အရှင်တို့! ထိုတည်ရာ ဌာန-၆-မျိုး ချုပ်
ငြိမ်းရေး ကျင့်ဝတ်ကား မဂ္ဂင်-ဂ-ပါး အကျင့်တရား
ပင်တည်း။ ဤသို့အားဖြင့် အမြင်အသိဉာဏ်မှန် တုန်
လှုပ်ခြင်း ကင်းမဲ့ကာ သာသနာဝင် ဖြစ်လေ၏။ ။

အို.....အရှင် သာရိပုတ်! သာသနာဝင် ဖြစ်
ကြောင်း အခြားသောနည်းများရှိပါသေးသလော? ဟု
မေးမြန်းလျှောက်ထားရာ ရှိပါသေးသည်ဟု ဤသို့
ဟောညွှန်ပြန်လေ၏။ ။

(၁၁) တည်ရာ-၆-မျိုး။

အို.....အရှင်တို့! မျက်စိ, နား, နှာခေါင်း, လျှာ, ကိုယ်,
ဟဒယရုပ်, ဟူသော တည်ရာ-၆-မျိုး, ၎င်းဖြစ်ကြောင်း
၎င်းချုပ်ငြိမ်းရာ, ၎င်းချုပ်ငြိမ်းရေးကျင့်ဝတ်၎င်း-မျိုးကို

ခွဲးခြားသိခြင်းတည်း။ ထို ၄-မျိုးတို့ကို ခွဲးခြားသိသူသည် အမြင်မှန် သာသနာဝင် ဖြစ်လေ၏။ တည်ရာဌာနများ ကား နာမ်ကိုယ်၊ ရုပ်ကိုယ်၊ - ၂-မျိုးကြောင့် ဖြစ်၏။ နာမ် ရုပ်၊ - ၂-ပါး ချုပ်သော် အကြွင်းမဲ့ ချုပ်ငြိမ်း၏။ ချုပ် ငြိမ်းရေး အကျင့်ကား မဂ္ဂင် ၈-ပါး ကျင့်ဝတ်ပင် တည်း။ ဤ၌။ ။

နာမ်ဟူသည်—

၁-ဝေဒနာ- အာရုံ အရသာကို ခံစားခြင်း၊

၂-သညာ- ဖြူ၊ နီ၊ စသော အာရုံနှင့် အရသာကို မှတ်သားခြင်း၊

၃-စေတနာ- အာရုံနှင့်ရသာ ခံစားမှု၌ စေ့ဆော် ခြင်း၊

၄-ဗဿ- အာရုံ ရသာ-၆-မျိုး၌ တွေ့ထိခြင်း၊

၅-မနသိကာရ-ထိုထို အာရုံ ရသာကို နှစ်လုံးသွင်း ခြင်း၊ ဤ-၅-မျိုးသော တရားပင်တည်း။ ။

ရုပ်ဟူသည်—

၁-ပထဝီ- တင်းမာ ခက်ထိခြင်း၊

၂-အာပေါ- ပူးပေါင်းဖွဲ့စပ်ခြင်း၊

၃-တေဇော- ရင့်ယော် ဆွေးမြေ့ခြင်း၊

၄-ဝါယော- ထောက်ကန် ရွှေ့မှားခြင်း၊

ဟူသော မဟာဘုတ်-၄-ပါးနှင့် ၎င်းကိုမှီ၍ ဖြစ်ပွားသော ဥပါဒါန် ရုပ်အရတို့တည်း။ ထိုနာမ်၊ ရုပ်တို့သည် ဝိညာဏ်ကြောင့် ဖြစ်၏။ ဝိညာဏ် ချုပ်သော် နာမ်၊ ရုပ်၊ ချုပ်ငြိမ်း၏။ နာမ်၊ ရုပ်၊ ချုပ်ငြိမ်းရေး အကျင့်ကား မဂ္ဂင်-ဂ-ပါးပင်တည်း။ ။

(၁၂) ဝိညာဏ်-အသိ။

ဝိညာဏ်၊ အသိဖြစ်ကြောင်း၊ ၎င်းချုပ်ငြိမ်းရာ၊ ၎င်းချုပ်ငြိမ်းရေးကျင့်ဝတ်၊ ဟူ၍ -၄-မျိုးရှိ၏။ ဝိညာဏ်ဟူသည်မျက်စိ၊ နား၊ နှာခေါင်း၊ လျှာ၊ ကိုယ်၊ ဟဒယ၊ တို့ကိုမှီ၍ သိခြင်း-၆-မျိုးဖြစ်ပွားကြောင်းတရားအရတည်း။ ကမ်စိမံ ပြုလုပ်ရေးကြောင့် ဝိညာဏ်ဖြစ်၏။ ကမ်သင်္ခါရ စိမံခြင်း ချုပ်သော် ဝိညာဏ် ချုပ်ငြိမ်း၏။ ဝိညာဏ်ချုပ်ရန် လုပ်ငန်းကား မဂ္ဂင်-ဂ-ပါး အကျင့်တရားပင်တည်း။

(၁၃) ကမ် သင်္ခါရ။

ပြုလုပ် စီမံရေးသည် ကမ် သင်္ခါရတည်း။ ၎င်းဖြစ်ကြောင်း၊ ၎င်းချုပ်ငြိမ်းရာ၊ ၎င်းချုပ်ငြိမ်းရေးကျင့်ဝတ်ဤ-၄-ကို ခွဲခြားသိသူသည် ဥာဏ်အမြင်မှန် သာသနာဝင် ဖြစ်၏။

ပြုလုပ် စီမံရေးဟူသည် ကိုယ်၊ နှုတ်၊ စိတ်၊ -၃-မျိုးရှိ၏။ ၎င်းမှာ မသိတွေဝေခြင်း အဝိဇ္ဇာကြောင့် ဖြစ်၏။ ၎င်းချုပ် ငြိမ်းသော် ကမ်သင်္ခါရ ပြုပြင်မှု ချုပ်၏။ အဓိပ္ပါယ်—မသိ မိက်မဲးမှုကြောင့် ထိုထို ဘုံဘဝ ဖြစ်ရရေး၊ ခံစားစံစား ရရေး၊ တို့ကို လိုလားကာ ကမ်ပြုပြင်မှု အမျိုးမျိုးကို ပြုလုပ်အားထုတ်သည်။ ထိုသို့ မဟုတ်ဟု သိခဲ့လျှင် မပြုလုပ်ပေရာ။

(၁၄) အဝိဇ္ဇာ။

မသိမိက်မဲး တွေဝေခြင်း၊ ၎င်းဖြစ်ကြောင်း၊ ၎င်းချုပ်ရာ၊ ၎င်းချုပ်ငြိမ်းရေး ကျင့်ဝတ်တို့ကို ခွဲခြားသိသော် အမြင်မှန် သာသနာဝင် ဖြစ်၏။

မသိ တွေဝေခြင်းဟူသည်-ဆင်းရဲခြင်း၊ ဆင်းရဲရကြောင်း၊ ဆင်းရဲချုပ်ရာ၊ ဆင်းရဲချုပ်ငြိမ်းရေး ကျင့်

ဝတ်,ကို မသိတွေဝေ ခြင်းတည်း။ ၎င်းဖြစ်ကြောင်း ကား လောကကြီးပွားရေး၊ ပွားစီးရေး၊ တရားများ တည်း။ ၎င်းတရားများ ချုပ်လျှင် မသိတွေဝေခြင်း ချုပ်၏။ ၎င်းချုပ်ရေး ကျင့်ဝတ် မဂ္ဂင်-ဂ-ပါး ကျင့်ဝတ် တရားတို့ပင်တည်း။

အို.....အရှင် သာရိပုတ်! အမြင်ဉာဏ် အသိမှန် သာသနာဝင်ဖြစ်ရန် အခြားအကြောင်းများ ရှိပါသေး သလော? ဟု မေးလျှောက်ရာ ရှိပါသေးသည်ဟု ဤသို့ ဟောညွှန်လေ၏။

(၁၅) လောက ကြီးပွားရေး, ပွားစီးရေး။

အို.....အရှင်တို့! လောက၌ ကြီးပွားရေး, ပွားစီး ရေး, ၎င်းတို့ဖြစ်ကြောင်း, ၎င်းတို့ ချုပ်ငြိမ်းရာ, ၎င်းတို့ ချုပ်ငြိမ်းရေး ကျင့်ဝတ်, ၄-မျိုးတို့ကို ခွဲခြား သိမြင် ခြင်းတို့တည်း။ ။

လောက ကြီးပွားရေး, ပွားစီးရေး, ကား အဘယ် နည်း?

အို.....အရှင်တို့! ကာမဘုံ ဘဝ၌ ကြီးပွားရေး, ပွားစီးရေး, ရူပဘုံ ဘဝ၌ ကြီးပွားရေး, ပွားစီးရေး, အ ရူပဘုံ ဘဝ၌ ကြီးပွားရေး, ပွားစီးရေး, ငြိမ်းငေးရာ အ

မှန်ကို မသိတွေဝေသော ကြီးပွားရေး၊ ပွားစီးရေး၊ တို့တည်း။

လောက ကြီးပွားရေး၊ ပွားစီးရေး၊ ဖြစ်ကြောင်း ကား အဘယ်နည်း?

အို.....အရှင်တို့! လောက၌ အမှန်ငြိမ်းရန်ကို မသိ တွေဝေသော မောဟ အဝိဇ္ဇာကြောင့် ကြီးပွားရေး၊ ပွားစီးရေး၊ ဖြစ်နေရ၏။ ။

လောကကြီးပွားရေး၊ ပွားစီးရေး၊ ချုပ်ငြိမ်းရာ ကား အဘယ်နည်း?

အို....အရှင်တို့! ထိုကြီးပွားရေး၊ ပွားစီးရေး၌ မသိတွေဝေမှု ချုပ်ငြိမ်းခြင်းပင်တည်း။ ။

၎င်းတို့ချုပ်ငြိမ်းရေး ကျင့်ဝတ်ကား အဘယ် နည်း?

အို.....အရှင်တို့! ထိုကြီးပွားရေး၊ ပွားစီးရေး၊ ချုပ်ငြိမ်းရေး အကျင့်ကား မဂ္ဂင်-ဂ-ပါး အကျင့်ပင် တည်း။ ဤမျှဖြင့် ဘုရားရှင်၏ တပည့်တော်များသည် အသိဉာဏ်အမြင်မှန်သူ၊ မတုန်မလှုပ်သူ၊ သာသနာဝင် ဖြစ်၏။ ဤသို့ အရှင် သာရိပုတ် ဟောညွှန်တော်မူသ တည်း။ ။

မှာထားချက်။ ဤသုတ်၌ ဟောညွှန် ချက်တို့ကို အထပ်ထပ် သတိချပ်၍ မပြတ်စဉ်းစား လိုက်နာ ကျင့်သင့်၏။

နိဗ္ဗာန်-၃-မျိုး။

ကပ္ပ၊ လောကသား၊ သူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာ၊ သတ္တဝါ၊ အ
များတို့ လိုလား တောင့်တ ရှာဖွေ အားထုတ်၊ ရထို၊
ရောက်ထို၊ ခံစားလိုသော ချမ်းသာ သုခကြီးကား
နိဗ္ဗာန်ပင် ဖြစ်သတည်း။ ထိုနိဗ္ဗာန်ကား-၃-ဆင့်-၃-စား
ထား၍ သိကြကုန်ရာ၏။

(၁) ပထမဆင့် နိဗ္ဗာန်။

ကပ္ပ၊ လောက၌ ရုပ်ဓာတ်စု၊ ရုပ်ဓာတ်ခဲး၊ နာမ်ဓာတ်
စု၊ နာမ်ဓာတ်ခဲး၊ ရှိနေ၍ ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါ၊ ဖို၊ မ၊ တို့
သည် ဖြစ်ပေါ် ရှိနိုင်၏။ ရုပ်ဓာတ်စု၊ ရုပ်ဓာတ်ခဲး၊ နာမ်
ဓာတ်စု၊ နာမ်ဓာတ်ခဲး၊ မရှိခဲ့သော် ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါ၊ ဖို၊
မ၊ တို့မည်သည် မဖြစ်ပေါ်နိုင်၊ မရှိနိုင်။ ထိုရုပ်ဓာတ်စု၊
ရုပ်ဓာတ်ခဲး၊ နာမ်ဓာတ်စု၊ နာမ်ဓာတ်ခဲး၊ ကြီးသည်ပင်
ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါ၊ ဖို၊ မ၊ တို့၏ အနုစသော အတ္တဖြစ်၏ဟု
ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ စိတ်ဓာတ်၌ အတည်အားပြီး ထင်
မြင်စွဲလမ်းမှားနေမှုသည် အတ္တဒိဋ္ဌိ၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊ ကြီး
မည်၏။ ထိုဒိဋ္ဌိကြီးသည် စစ်မှန်လှမှား အချုပ်ကြီးနှင့်
တူထူပေသတည်း။

အကြင်အခါ၊ အကြင်ဘဝ၌ ထိုအတ္တဒိဋ္ဌိ သက္ကာ
ယ အစွဲကြီးကို ပရမတ်နှင့် ပညတ်ကွဲ၍ လက္ခဏာ
ယာဉ်-၃-ဖြာဖြင့် ဉာဏ် အလုပ်ကိစ္စ ထမြောက်ပေါက်
ရောက်၍ ထိုရုပ်ထုံး 'ရုပ်ခဲး၊ နာမ်ထုံး၊ နာမ်ခဲး၊ တို့၏

အပေါင်း အစုဖြစ်သောပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါ၊ ငါ၊ သူတပါး
 မှီ၊ မ၊ စသည်ဖြင့် စွဲမှတ် ထင်နစ်ခြင်းကား၊ အမှားကြီး
 ပါတကား၊ စင်စစ် ကိုယ်ပိုင်မဟုတ်သော ရုပ်ဓာတ်စု
 နာမ်ဓာတ်စုကြီးပါတကား၊ ဟု အနတ္တ ဝိပဿနာစစ်
 ပထမ မဂ်ဉာဏ် ဖြစ်ပေါ်အောင်မြင် ထမြောက် လာ
 သည်နှင့် တပြိုင်နက် ထိုအတ္တဒိဋ္ဌိ^၁ ချုပ်ချယ်ကြီးသည်
 နောက်ထပ်တဖန် ဖြစ်ပေါ်လာရန် အခွင့်မရဲဘဲ အကြွင်း
 မဲ့ ကုန်ဆုံးချုပ်ငြိမ်းရလေ၏။ ထိုအခါ အလွန်ကြမ်း
 ကြုတ် ရက်စက် သတ္တဝါမှန်သမျှကို နှိပ်စက်နေသော
 ကိလေသာ ဓမ္မ ရန်သူပုံ စင်သားများ ပျက်ဆုံးပျောက်
 ပျက် ချုပ်ငြိမ်းလေ၏။ အပါယ ဗိဇ္ဇာ အပါယ် ဆင်းရဲ
 မျိုးစေ့ ဖြစ်ကုန်သော ဒုစရိုက် မကောင်းကံ ဟူသမျှ
 အနန္တတို့လည်း ကုန်ဆုံး ချုပ်ငြိမ်းလေကုန်၏။ နောင်
 ဖြစ်ရလတ္တံ့ ကုန်သော အပါယ်ဘဝ အနန္တတို့လည်း
 အကုန်လုံး ကုန်ဆုံး ချုပ်ငြိမ်းကြလေကုန်၏။ ထိုအခါ
 ထိုဘဝ၊ မှစ၍ ထို လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာ၊ သတ္တဝါသည် ပထ
 မ အဆင့် နိဗ္ဗာန်သုခ အစစ်ကြီးကို မပျက်စီးတန်း ခံ
 စား၊ ရရောက်၊ ရလေတော့သတည်း။

(လူ့ဘုံ၊ လူ့ဘဝ၊ လူ့ချမ်းသာ၊ နတ်ဘုံ၊ နတ်
 ဘဝ၊ နတ်ချမ်းသာ၊ ဗြဟ္မာဘုံ၊ ဗြဟ္မာဘဝ၊
 ဗြဟ္မာ့ချမ်းသာတို့ကို ခံစားကာ ကျင်လည်ရ
 လေ၏။ သုမုဒယနှင့် ဒုက္ခ ကျန်သေး၏။)

၂။ ဒုတိယဆင့် နိဗ္ဗာန်။

ကာမတဏှာ ကိလေသာကြီးသည် အဆင်း၌ သာယာ မက်မောခြင်း၊ အသံ၌ သာယာ မက်မောခြင်း၊ အနံ့၌ သာယာ မက်မောခြင်း၊ အရသာ၌ သာယာ မက်မောခြင်း၊ ကိုယ်အင်္ဂါအတွေ အထဲ၌ သာယာ မက်မောခြင်း၊ တို့ပေတည်း။ ထိုတဏှာကြီးကို မိတ်ဆွစစ်ကြီးဟု ထင်မှတ်မှား၍ လက်ကိုင်ထားခါ ရှိနေကြကုန်သော ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဇွင်းခုတ်မျိုးနှင့် တူလှကုန်၏။ ဇွင်းခုတ်မျိုးတို့မည်သည် ခွေးကောင်ပုတ်၊ နွားကောင်ပုတ်၊ စသော အပုတ်ကောင် ပေါများရာ ဌာန၌ နေရသည်ရှိသော် အလွန်မွေ့လျော်ပျော်ပျက် ကြကုန်၏။ ဘယ်အချိန်ဌာနကိုမျှ မသွားနိုင်၊ မခွါနိုင်၊ ရှိကြကုန်၏။ ထိုဌာနမျိုးတူပင် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် လူ့ကိလေသာပုတ်၊ နတ်ကိလေသာပုတ်၊ လူ့ခန္ဓာပုတ်၊ နတ်ခန္ဓာပုတ်၊ လူ့ချမ်းသာပုတ်၊ နတ်ချမ်းသာပုတ်၊ အစုတ်တို့ ပေါများရာ ဌာန လူ့ဘဝ၊ နတ်ဘဝ၊ တို့၌ နေကြရကုန်သော် မခွဲနိုင် မခွါရက် အလွန်ပင် တည်မက် မွေ့လျော် ပျော်ပျက်ကြကုန်၏။ ထိုမှတစ်ဆင့် တစ်ဘဝ ကုန်ဆုံးသေရပြန်လျှင် အပါယ်လေးပါး ဆင်းရဲဒုက္ခ ခံစားရာဌာနသို့ သွားရောက်ကြရကုန်၏။ ဤကား ကာမတဏှာ ကိုယ်ပိုင် လက်ကိုင် ထင်

မှတ်မှားသူတို့၏ ဓမ္မတာ သွားရာ၊ ဖြစ်ရာ၊ လမ်းကြီး ပေတည်း။

အကြင်အခါ၊ အကြင်ဘဝ၊ အကြင်နေ့ရက်၊ နှစ်လှ၊ ဘဝ၊ နတ်ဘဝ၊ ကာမတဏှာ ကိလေသာကြီးကို ကြီးမားစွာလှ ဝဋ်ဒုက္ခ ခံစားနေရမှု အဖြစ်ကို ထင်မြင်အောင် ရှုဆင်ခြင်နိုင်သော ဒုက္ခ ဝိပဿနာ ဉာဏ်နှင့် အလုပ် ထမြောက် အောင်မြင် ပေါက်ရောက်လာမှ ကိလေသာရန်သူကြီးကို ပယ်ဖြတ် သတ်ပုတ်၍ နောင်တဖန် ဖြစ်ပေါ်လာရန်အခွင့်မရပဲ အကြွင်းအကျန်မရှိ ချုပ်ငြိမ်းလေ၏။ ထိုအခါ၊ ထိုဘဝ၊ ထိုနေ့၌ ကာမဘဝကို ရှက်ဆောင်တတ်ကုန်သော ကိလေသာ ဓမ္မတို့သည် ကုန်ဆုံး ချုပ်ငြိမ်းကြလေ ကုန်၏။ ကာမဆိုင်ရာ လှူဗီဇ၊ လှူဘဝ၊ နတ်ဗီဇ၊ နတ်ဘဝ၊ တို့ကို ဖြစ်စေနိုင်၊ ဖြစ်စေတတ်၊ ကုန်သော ကာကေသိုတ် ကံတရားများ ချုပ်ငြိမ်း ကုန်ဆုံး လေ၏။ နောင် ဖြစ်ရလတ္တံ့ ကုန်သော လှူဘဝ၊ နတ်ဘဝ၊ အကုန်လုံးလည်း ကုန်ဆုံး ချုပ်ငြိမ်းလေကုန်၏။ ထိုအခါမှစ၍ ထိုယောဂီ အနာဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဒုတိယဆင့် နိဗ္ဗာန် ချမ်းသာသုခကြီးကို ခံစားပြီး ဗြဟ္မာပြည်တို့၌သာ ကျင်လည်၍ ဗြဟ္မာတို့၏ လောကီ၊ လောကုတ္တရာ-၂-ဖြာသော ချမ်းသာကို ခံစားရလေတော့သတည်း။ ဤကား ဒုတိယဆင့် နိဗ္ဗာန် ငြိမ်းသာကို ခံစားကြရကုန်သူ သူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာတို့၏ ဓမ္မတာ သွားရာ တက်လမ်းပင်တည်း။

(၃) တတိယ ဆင့် နိဗ္ဗာန်။

ဘဝတဏှာ ကိလေသာ ချမ်းသာကို ခံစားမှုဟူ
သည် ဈာန်ချမ်းသာ၌ သာယာ မက်မော ခံစားခြင်း၊
တန်ခိုး ဣန္ဒြိယကြီးမှု ချမ်းသာ၌ သာယာမက်မော
ခံစားခြင်း၊ အသက်ရှည်မှု၌ သာယာ မက်မောခြင်း၊
များကို ခံစားနေရခြင်းသည် ဘဝတဏှာ ကြီးဟုပင်
မှတ်ကြကုန်။ ထိုဘဝတဏှာကြီးကို ခံစား နေကြကုန်
သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဘိန်းယပ်မျိုးတို့ကို အလွန် နှစ်
သက်ကြကုန်သော ဘိန်းရှူ၊ ဘိန်းစား၊ သေဋ္ဌဋ္ဌေးကြီး
များနှင့် တူလှကုန်၏။ ထိုဘိန်းရှူ ဘိန်းစား သေဋ္ဌဋ္ဌေး
ကြီးများသည် ဘိန်းဆိုင်ရာ ကိရိယာ စုံလင်စွာတို့နှင့်
ရှူ၊ စားကာနေကြရကုန်သော် အလွန်ပျော်မွေ့ နှစ်သိမ့်
ကြကုန်၏။ ဘယ်ကိုမျှ မသွားနိုင်၊ မလာနိုင်၊ မခွါနိုင်၊
ရှိကြကုန်၏။ ထိုနည်းတူ ပုထုဇဉ် ဗြဟ္မာတို့သည် ကပ္ပာ
များစွာ ကြာညောင်းညားလည်း အနိစ္စ သင်္ခတ ဘုဝံ
ဝ ဝဋ်နယ်မှ ကွတ်လွတ်ရန် အကြံမျိုးကို မကြံနိုင်ကြ
ကုန်။ ဘဝတဏှာ ကိလေသာ ကြွင်းကြန်ရှိနေသေး
ကုန်သော ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ မွေတာ သွားလာရာ
လမ်းစဉ် လမ်းရိုးကြီး ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။

အရိယာ ဇာတ်ဝင် သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်၊
အနာဂါမ်၊ ပုဂ္ဂိုလ် ဗြဟ္မာတို့ကား အနိစ္စ မွေ့ သင်္ခတ
မွေ့၏။ ဘဝတဏှာ နယ်ကြီးအတွင်း၌ ကြီးစွာသော

ဈာန်ချမ်းသာကို ခံစားမှု ဆင်းရဲကို အပြစ်ကြီးပဲဟု
မြင်ကာ ဒုက္ခ ဝိပဿနာဉာဏ် အမြင်မှန် အလုပ်
အောင်မြင် ထမြောက် ပေါက်ရောက်၍၊ ဘဝတဏှာ
ကိလေသာ ဈာန်ချမ်းသာကြီးသည် နေ့စဉ်တဖန် ဖြစ်
ပေါ်ရန် အခွင့်မပေးပဲ တခါတည်း အကြွင်းအကျန်
မရှိ ချုပ်ငြိမ်း ကုန်ဆုံးလေ၏။ ထိုအခါ ဗြဟ္မဒုတိယ
ခံစားရန် ဆောင်ရွက်ပြုပြင် ကုမပေးနေသော ဈာန်
ကုသိုလ်တရားတို့လည်း တခါတည်း ကုန်ဆုံးချုပ်ငြိမ်း
ကြလေကုန်၏။ နောင်ဖြစ်ရလတ္တံ့၊ ခံစားရလတ္တံ့
သော ဈာန်ချမ်းသာ ဘဝတဏှာထူးကြီး ဟူသမျှ
အကုန်လုံး ကုန်ဆုံး ချုပ်ငြိမ်းကြလေကုန်၏။ ထိုတရား
တွေ ကုန်ဆုံးချုပ်ငြိမ်း၊ ပြီးဆုံးခြင်းကြောင့် ခန္ဓာကိုယ်
ကာယ ဇာတ်သိမ်း ချုပ်ငြိမ်းသည် အဆုံး၌ အနုပါဒိ
သေသ နိဗ္ဗာန်ဇာတ်သို့ ကြွရောက် ကြကုန်တော့သ
တည်း။

(လောက၌ ပြုလုပ် အားထုတ်ကာ ရရှိအောင်
ရှာဖွေကြရမည့် လူ့ကိစ္စ၊ ရဟန်းကိစ္စ၊ လောက
ကိစ္စ၊ ပြီးဆုံးခြင်း၊ ဒုက္ခမျိုးစုံ ကုန်ဆုံးခြင်း၊ သို့
ရောက်ပြီဟူလို။ နိဗ္ဗာန် ချမ်းသာ သုခ များစွာ
ရှိ၏။)

(၁၉) အနုပါဒါန ပရိနိဗ္ဗာန် သုတ်။

ရဟန်းတို့! အမှန်တရားကို အမှန်အတိုင်း သိတော်
မူသော အပူဇော်ခံ သခင် တရားရှင်သည် အစွဲဥပါ

ဒါနံ တရားအားလုံး၏ ပိုင်းခြားသိခြင်းအယူဝါဒကို ဝန်ခံတော်မူ၍ အစွဲဥပါဒါနံ အားလုံး၏ ပိုင်းခြားသိခြင်းကို ပညတ်တော်မူ၏။ (၁) အယိုကမ္မစွဲ ဥပါဒါနံ၏ ပိုင်းခြားသိခြင်းကို ပညတ်တော်မူ၏။ (၂) အထင်၊ အမြင်မှားစွဲ ဥပါဒါနံ၏ ပိုင်းခြားသိခြင်းကို ပညတ်တော်မူ၏။ (၃) အကျင့်/သီလ/ဝတ်နိဗ္ဗိဒ္ဓိစွဲ ဥပါဒါနံ၏ ပိုင်းခြားသိခြင်းကို ပညတ်တော်မူ၏။ (၄) ကိုယ်စွဲ ဥပါဒါနံ၏ ပိုင်းခြားသိခြင်းကို ပညတ်တော်မူ၏။ ဤသို့သော တရား အဆုံးအမကို ညွှန်ပြသည့် သာသနာတော်၌ ဘုရားရှင် အပေါ်တွင် ကြည်ညို ရခြင်းသည်သာ အမှန်ရောက်သော ကြည်ညိုခြင်း ဖြစ်လေသည်။ ဤသို့သော တရားတော်၌ ကြည်ညိုရခြင်းသည်သာ အမှန်ရောက်သော ကြည်ညိုခြင်းဖြစ်လေသည်။ ဤသို့သော အကျင့် သီလတို့၌ ဖြည့်ကျင့်ရခြင်း သည်သာ အမှန်ရောက်သော အကျင့်သီလ၌ ဖြည့်ကျင့်ရခြင်း ဖြစ်လေသည်။ ဤသို့ သဘောရှိသော သီတင်းသုံးဖော်တို့ အပေါ်၌ ကြည်ညိုလေးစားခြင်းသည်သာ အမှန်ရောက်သော ကြည်ညိုလေးစားခြင်း ဖြစ်လေသည်။ ထိုသို့ ဖြစ်ရခြင်း၏ အကြောင်းကား..... တရားတော်ကို ကောင်းမွန် မှန်ကန်စွာ ဟောညွှန်အပ် သောကြောင့် ဖြစ်လေသည်။

အို....ရဟန်းတို့ ! ဤသည့် အစွဲ ဥပါဒါနံတရား ၄ ပါးတို့သည် အဘယ် အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ကုန်

သနည်း? အဘယ်ကို စွဲ၍ ဖြစ်ကုန်သနည်း? အဘယ်
 ဖြစ်ပေါ်ရေးအတွက် ဖြစ်ပွားကုန်သနည်း? အဘယ်
 လျှင် ဖြစ်ပွားရာ ရှိကုန်သနည်း? ရဟန်းတို့! အစွဲ ၉
 ပါဒါန-၄-ပါးတို့ကား.....တသ်မက်ခြင်း၊ ခင်မင်ခြင်း၊
 တွယ်တာခြင်း၊ လျှင် ဖြစ်ကြောင်းရှိကုန်၏။ ယင်း-၃-
 မျိုးတို့ကြောင့် ဖြစ်ကုန်၏။

ရဟန်းတို့! တသ်မက်ခြင်း၊ ခင်မင်ခြင်း၊ တွယ်တာ
 ခြင်း၊ သည်လည်း အဘယ် အကြောင်း အစွဲအဖို့
 ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်သနည်း? တသ်မက်ခြင်း၊ ခင်မင်ခြင်း၊
 တွယ်တာခြင်း၊ သည် ခံစားခြင်းကြောင့် ခံစားခြင်းကို
 စွဲ၍ ခံစားခြင်းကို ဖြစ်၍ ဖြစ်ပေါ်လေသည်။

ရဟန်းတို့! ခံစားခြင်းသည်လည်း အဘယ်ကို အ
 ကြောင်း၊ အဖို့၊ အစွဲ၊ ပြု၍ ဖြစ်ပေါ်လေသနည်း? ခံစား
 ခြင်းသည် အတွေ့ကို အကြောင်းပြု၍ သာ ဖြစ်ပေါ်
 လေသည်။

ရဟန်းတို့! အတွေ့သည်လည်း အဘယ်ကို အ
 ကြောင်း၊ အဖို့၊ အစွဲ၊ ပြု၍ ဖြစ်ပေါ်လေသနည်း? အ
 တွေ့သည် “မျက်စိ၊ နား၊ နှာခေါင်း၊ လျှာ၊ ကိုယ်၊ စိတ်
 နှစ်ဆုံး၊ (ဟဒယ)” ၆-မျိုးသောစွဲရာ၊ ဖြစ်ရာ၊ တည်နေရာ
 တို့ကို အစွဲပြု၍ ဖြစ်ပေါ်လေသည်။

ရဟန်းတို့ ! ဤ စွဲး၊ ဖြိ၊ တည်နေရာ-၆-မျိုးတို့သည် လည်း အဘယ်ကို အကြောင်း၊ အဖို့၊ အစွဲး၊ ပြု၍ ဖြစ်ပေါ်လေသနည်း ? ဤသည့် စွဲး၊ ဖြိ၊ တည်နေရာ-၆-မျိုးတို့သည် နာမ်နှင့်ရုပ်ကို အကြောင်းပြု၍ ဖြစ်ပေါ်လေသည်။

ရဟန်းတို့ ! နာမ်၊ ရုပ်၊ ၂-ပါးသည် အဘယ်ကို အကြောင်း၊ အဖို့၊ အစွဲး၊ ပြု၍ ဖြစ်ပေါ်သနည်း ? နာမ်၊ ရုပ် ၂-ပါးသည် အသိ ဝိညာဏ်ဓာတ်ကို အကြောင်းပြု၍ ဖြစ်ပေါ်လေသည်။

ရဟန်းတို့ ! အသိ ဝိညာဏ်ဓာတ်သည် အဘယ်ကို အကြောင်းပြု၍ ဖြစ်ပေါ်လေသနည်း ? အသိ ဝိညာဏ်သည် ပြုပြင် စီမံမှုကြောင့် ဖြစ်ပေါ်၏။ ပြုပြင် စီမံမှုသည် အကြောင်းနှင့် အကျိုး-၂-ပါး၌ မသိထွေဝေခြင်းကြောင့် ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ ! ကြောင်း၊ ကျိုး၊ ၂-ပါး၌ မသိ၊ တွေ့စေ့၊ သော မောဟကို ပယ်စွန့်ခဲ့သော် အသိဉာဏ်မှန် ဖြစ်ပေါ်လေသည်။ အသိဉာဏ်မှန် ဖြစ်ပေါ် ခဲ့သော် အလိုကာမကို မစွဲးတော့ချေ။ အထင်၊ အမြင်၊ မှားကို မစွဲးတော့ချေ။ အကျင့်၊ သိလ၊ ဝတ်၊ နိဗ္ဗန် ကို မစွဲးတော့ချေ။ ကိုယ်ကို မစွဲးတော့ချေ။ ကိုယ်နှင့်ဆိုင်စပ်ရာ၌ မ

စွဲးတော့ချေ။ မစွဲးလမ်းသော် မတတ်မက်တော့ချေ။
မတတ်မက်သော် မျက်မှောက် လက်ငင်းပင် ငြိမ်းဇေး
လေသည်။ ထိုထို ဘုဒ္ဓဘဝ၌ ဖြစ်ပွားရခြင်း ကုန်ဆုံးပြီ။
အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သုံးအပ်ပြီးပြီ။ လောက၌ ပြုလုပ်
ဖွယ်ရာ တာဝန်ကိစ္စ ဟူသမျှကို ပြုလုပ်ပြီးပြီ။ ဤသည့်
ဘုဒ္ဓဘဝ၌ ဖြစ်ပွားရရေး ချုပ်ငြိမ်းရန် အခြားပြုလုပ်
ဖွယ် ကိစ္စ မရှိတော့ဟု သိလေသည်။ (ရဟန်းကိစ္စ၊ လူ
ကိစ္စ၊ ပြုလုပ် ပြည့်စုံပြီး ဖြစ်သည်။) ဤသို့ ဘုရားရှင်
ဟောညွှန်ချက်ကို ရဟန်းအပေါင်းတို့ နှစ်ခြိုက်ကုန်
ပြီ။ (နိဗ္ဗာန်သုခနှင့် ဆိုင်စပ်ရာ ဟောကြားထားသည့်
သုတ်ပေါင်း၊ ဒေသနာ နည်းပေါင်း၊ များစွာကို ဟော
ညွှန်ထားလေသည်။)

**လောကဆုံးရာကို လျှောက်ထားသော
ရောဟိတ နတ်သား။**

(ဒေဝဘာ သံယုတ်)

ရောဟိတနတ်သား ဘုရားရှင်အား လျှောက်ထား
ပုံ။ ။ အရှင်မြတ်ဘုရား ! တပည့်တော်သည် အကြင်
လောကဓာတ် လူ့လောက၏ အဆုံး၌ ပဋိသန္ဓေ စွဲး
ယူတည်နေခြင်း မရှိ၊ အိုခြင်း မရှိ၊ နာခြင်း မရှိ၊ သေခြင်း
မရှိ၊ ဤဘုံဘဝမှ ထိုဘုံဘဝသို့ ရွှေ့ရှား ကူးပြောင်းခြင်း

မရှိ။ဘုံဘဝ လောကတပီးသို့ ကပ်ရောက်ခြင်း မရှိ။
ထိုလောကဓာတ်တိုက် လှူလောက၏ အဆုံးကို လော
ကီတန်ခိုး ဣန္ဒြိယပြုစုသွား၍ သိခြင်း၊ ငါးခြင်း၊ မြင်ခြင်း
ငါးခြင်း၊ ရောက်ခြင်း၊ ငါးခြင်း၊ တတ်စွမ်းနိုင်၊ ရှိနိုင်၊ ကောင်း
ပါမည်လော? ဟု မေးလျှောက်၏။ ။

ဘုရားရှင် အဖြေတော်....

ယတ္ထခေါ အာရုဿော န ဇာယတိ၊ န ဇိယျတိ၊ န
မိယျတိ၊ န စဝတိ၊ န ဥပပဇ္ဇတိ။ နာ.ဟံ တံ ဂမနေန
လောကဿ အန္တိံ ဥာတေယျံ၊ ဒိဋ္ဌေယျံ၊ ပတ္တေယျန္တိ
ဝဒါမိ။ ။

နခေါပနာ-ဟံ အာရုဿော အပ္ပတွာ လောကဿ
အန္တိံ ဒုက္ခဿ အန္တိကိရိယံ ဝဒါမိ။ အဝိစ ခွါ-ဟံ
အာရုဿော ဣမသ္မိံယေဝ ဗျာမမတ္တေ ကဋ္ဌေဝရေ
သဿညှိ သမနကေ လောကဉ္စ ပညာပေမိ၊ လောက
သဒုဒည လောကနိရောဓဉ္စ လောက နိရောဓ ဂါမိနိဉ္စ
ပဋိပဒန္တိဟု ဖြေကြားတော်မူ၏။ ။

ငါ့ရှင်နတ်သား! အကြင်လောကဓာတ် လှူလော
က၏ အဆုံး၌ ပဋိသန္ဓေ စွဲသူတည်နေရခြင်း စသည့်
ဒုက္ခ ဆင်းရဲ မရှိ။ ထိုလောက၏ အဆုံးသို့ သွား၍ သိ
အပ်၊ တွေ့မြင်အပ်၊ ရောက်အပ်၊ ၏ဟူ၍ ငါဘုရားသည်

မဟောပြောပေဟု မိန့်တော်မူ၏။ အမှန်အားဖြင့် ငါ
ဘုရားသည် လောကဓာတ် လူ့လောက၏ ကုန်ဆုံးရာ
ဌာနသို့ မရောက်သည်ရှိသော် ဝဋ်ဆင်းရဲး ဒုက္ခ ကုန်
ဆုံးရာသို့ ရောက်နိုင်ပြီဟု မဆိုလိုချေ။ မဟောကြား
ပေ။ ။

ငါ့ရှင် နတ်သား ! ဝေကန် အမှန်ကား..... အမှတ်
သညာ စိတ်နှင့်တကွ တည်ရှိနေသော ဤတလန်မျှ
သော ကိုယ်ခန္ဓာ ပဉ္စက ခြိမ်းခြံပင်လျှင် လောကဓာတ်
လူ့လောကကိုင်း၊ လောကဓာတ် လူ့လောက၏ အ
ဆက်ဆက် ပွားစည်း၍ တဘဝမှ တဘဝ၊ တဘုံမှ
တဘုံ၊ တလောကဓာတ်မှ တလောကဓာတ်သို့ သွား
ရောက် ဖြစ်ကြရကြောင်းကိုင်း၊ အို၊ နာ၊ သေ၊ ရေး
စသော ဘေးမျိုးစုံ၊ နေမျိုးစုံ၊ ဆင်းရဲမျိုးစုံ၊ ကုန်အောင်
စုံသည့် ဝဋ်ဒုက္ခ ချုပ်ငြိမ်းရာကိုင်း၊ ကုန်အောင်စုံသည့်
ဝဋ်ဒုက္ခမျိုးမှ ကုန်ဆုံးရာ အကျင့်ကိုင်း၊ ရှိသည်ဟု
ပညတ်တော်မူ၊ ပြောကြားတော်မူ၏ဟု မိန့်တော်မူ၏။

ထိုအခါ နတ်သားသည် လွန်စွာ အံ့ဩဘွယ် ဖြစ်
ပြီးလျှင် မိမိသည် ရှေးဘဝက ပဋိသန္ဓေ တည်နေရာ
ခြင်းစသော ဝဋ်ဒုက္ခ ဆင်းရဲမျိုး မရှိရာလောကဓာတ်
တိုက် လူ့လောက၏ အဆုံးကို တွေ့ရအောင် ရှာရန်
သွားမည်ဟု ကြံ၍ အရှာသွားဘူးကြောင်းကိုလျှောက်
ကြားလေ၏။ ။

လျှောက်ကြားပုံ—အရှင်မြတ်ဘုရား! တပည့်တော်
 သည် ရှေးဘဝတုန်းက မုဆိုး၏သားဖြစ်ခဲ့ဘူး၍ ရသေ့
 ပြုလုပ်ရာ ရောဟိတရသေ့ဟူ၍ ကပ္ပါမာ ထင်ရှား
 ကျော်ကြားစွာ ဖြစ်ခဲ့ဘူးပါ၏။ ထိုစဉ်က လောကီ
 တန်ခိုး ဣဒ္ဓိပ္ပါဒ်တို့နှင့် ပြည့်စုံပါ၏။ ကောင်းကင်သို့
 သွားလာ လှည့်လည်နိုင်ပါ၏။ အလွန်လျှင်မြန်သော
 အဟုန်ရှိပါ၏။ အဘယ်မျှ လျှင်မြန်သော အဟုန်ရှိသ
 နည်း? လေးသမား ပစ်လွှင့် အပ်သော မြှားသည်
 ထမ်းပင်အရိပ်ကို ဖြတ်သန်း၍ သွားလေရာ ထမ်းပင်
 ရိပ်ကို မြှားလွန်သော ခဏမျှ၌ တခုသော စကြာဝဠာ
 လောကဓာတ်၏ အရှေ့အစွန်းမှသည် အနောက် အ
 စွန်းသို့ ခြေတလှမ်းဖြင့် ပေါက်ရောက်အောင် သွားနိုင်
 သော အဟုန်ရှိ၏။ တပည့်တော်သည် ဤသို့ လျှင်မြန်
 ခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၍ ပဋိသန္ဓေ တည်နေရခြင်း စသည်
 ဆင်းရဲဒုက္ခ ကင်းလွတ်ရာ လောကဓာတ်၏ အဆုံးသို့
 ရောက်အောင်သွားမည်ဟု အကြံပြု၍ လောကဓာတ်
 စကြာဝဠာတိုက် တခုကို ခြေတလှမ်းစီပြု၍ အနစ်တရာ
 ပတ်လုံး သွားလေရာ လောကဓာတ်၏ အဆုံးသို့ မ
 ရောက်မူ၍ သေလွန်ပြီးလျှင် ဤလောကဓာတ်၌ပင်
 နတ်သား ဖြစ်လာပါ၏။ ထိုကြောင့် လောကဓာတ်
 မည်သည် လောကီ ဣဒ္ဓိပ္ပါဒ် တန်ခိုးဖြင့် သွား၍ မသေ
 ရာ စသည် အဆုံးသို့ မရောက်နိုင်ဟု “အရှင်မြတ် ဘု
 ရား ဟောကြားတော်မူခြင်းသည် အလွန်မှ ဟုတ်မှန်

ပါပေသည်တကား,,ဟု အလွန် အံ့ဩမိပါသည် ဘုရားဟု လျှောက်ထားလေ၏။ ။

နတ်သားလျှောက်.....အရှင်မြတ်ဘုရား! ပဋိသန္ဓေတည်နေရခြင်းစသော ဆင်းရဲမျိုးစုံ ကုန်ဆုံးအောင် လောကဓာတ် တိုက်မှ လွတ်မြောက်အောင် မည်သို့ သွားရပါမည်နည်း?ဟု လျှောက်ထားပြန်ရာ—

န ဂမနေန ပတ္တဗ္ဗော၊ လောကဿ-န္တော ကုဒါဇနံ။
 န စ အပ္ပတွာ လောက-န္တံ၊ ဒုက္ခာ အတ္ထံ ပမောစနံ။
 ဟု ဖြေကြားတော်မူ၏။ လောကဓာတ် တိုက်၏ အဆုံးသို့ သွားခြင်းမည်သည် လောကီ ဣဒ္ဓိပ္ပါဒ် တန်းခိုးဖြင့် သွား၍ ရောက်ရိုး၊ ဆုံးရိုး၊ ထုံးစံမရှိ၊ မဂ္ဂင်-ဂ-ပါး ယာဉ်ရထားကြီးကို တက်စည်း ဖြည့်စုံရခြင်းတည်း ဟူသော အကျင့်မြတ် ပဋိပတ်ဖြင့် သွားပါမူကား တခြား လောကဓာတ်တိုက်ကို လိုက်၍ ရှာနေဖွယ် မရှိ၊ မလို။ တရားရှာ ကိုယ်မှာတွေ့- စကားအရ ဤမိမိ၏ တသံခန့်မျှရှိသော ခန္ဓာကိုယ်၏ အတွင်း၌ပင်လျှင် လောကဓာတ် လူ့ဘဝ, နတ်ဘဝ, ဗြဟ္မာဘဝ, ၏ အဆုံးကို တွေ့နိုင်၏။ ပဋိသန္ဓေ တည်နေရခြင်း စသော ကုန်အောင်စုံသည့် ဒုက္ခဝဋ်များ ကုန်ဆုံးရာ ကို တွေ့နိုင်, ရနိုင်, ရောက်နိုင်၏ဟုသာ မှတ်လေတော့ဟု မိန့်တော်မူ၏။ လောကဓာတ်၏ ကုန်ဆုံးရာ ဌာနကား နိဗ္ဗာန်ပင်တည်း။ ။

ဤကျမ်းစာ၌ ပြဆိုခဲ့တိုင်း ကျင့်စဉ်ဖြင့် ကျင့်မှ
လူ့ဘဝ၊ နတ်ဘဝ၊ ဗြဟ္မာဘဝ၊ ကိစ္စဟူသမျှ ပြီးဆုံး
ပြည့်စုံခြင်းသို့၊ ကုန်အောင်စုံသည့် ဆင်းရဲဒုက္ခမျိုး
ကုန်ဆုံး ပြီးပြည့်စုံခြင်းသို့၊ ရောက်ပြီဟူလို။ လော
က၌ ပြုဖွယ် ကိစ္စဟူသမျှ ပြီးပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်ပြီ
ဟူလို။ လောကဆုံးရာ နိဗ္ဗာန်သို့ သွားမည်။

ဒုက္ခ သစ္စာ ပရိဇာနိန္ဒာ၊
သမုဒယ သစ္စာ ပဇဟန္တော၊
မဂ္ဂ သစ္စာ အာရဟန္တော၊
နိရောဓ သစ္စာ သန္တိကရောက။ ။

ဒုက္ခကို သိ၊ စွန့်ဘိ တဏှာ၊
မဂ္ဂကို ပွား၊ ရညား နိဗ္ဗူတာ။
နိဗ္ဗာန်ကို ရမှ၊ လူ့ ကိစ္စ၊
ပြည့်ဝ ပြီးဆုံး၊ ချမ်းသာတုံးပါ။ ။

လွယ်ကော်-ဆရာတော်
အရှင်ဝါယာမထေရ်
အရှင်အာဒိစ္စဝံသ ကျောင်းတိုက်၊
၁၀-၂-၂၅၀၀။ ၁၀-၂-၁၉

ဖြည့်ဆည်းဘာသရန်။

ပ-စာမျက်နှာနံပါတ်-၄၂-ကြောင်းရေ-၉-အောက်၌ တသ်မက်ခြင်း ရာဂ ကင်းလွတ်ရာ နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံယူကာ အဖန်ဖန် ရှုလျက် ထွက်သက်လေကို ဖြစ်စေအံ့ဟု သိမှတ်ကာ ကျင့်နေ၏။

ဒု- စာမျက်နှာ နံပါတ် -၁၆၉ - ကြောင်းရေ -၉-၌ ကာမဂုဏ်၌ မှားရှင်းသော ကျင့်ကြံခြင်းမှ ကြဉ်ရှောင်ခြင်း၊ မဟုတ်စကားပြော-သို့ဆက်ပါ။

အရှင်ဝါယမထေရ်

ရေး

အို... သူသား! ပါလုပ်မလဲး

၁။ “ဆင်းရဲနှင့်ချမ်းသာ”

“အပါယ်နှင့်နိဗ္ဗာန်”

ကပ္ပိန္ဒြိ သတ္တဝါ

အယ်က ဖြစ်သလဲး?

၂။ ခေတ်သတ္တဝါကျမ်း

“ဓမ္မစိန္တာ၊ လောကစိန္တာ”

ဤ-၂-ကျမ်းမကြာမြင့်မီပေ၍ထွက်လာပါမည်။

ဝဇီရာ ပုံနှိပ်တိုက်

အမှတ်-၇၀၊ အမဲဇေးအနီး- စက်လမ်း၊

ရန်ကုန်မြို့။